

REPUBLIKA SLOVENIJA

Operativni program za izvajanje
evropske kohezijske politike v
obdobju 2014–2020

2014
2020

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020

11. december 2014

Naslov: Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020

Nosilec avtorskih pravic: Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Oblikovanje: Intakodalje, zavod za raziskovanje novih oblik ekonomij in družbe,
Miklošičeva cesta 18, Ljubljana

Fotografije: arhiv Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Izdal in založil: Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Ljubljana 2015

Število natisnjenih izvodov: 1000

Tisk: Grafex d.o.o

Publikacijo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

www.eu-skladi.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

339.96(4)"2014/2020"

OPERATIVNI program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 / [fotografije arhiv Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko]. - Ljubljana : Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, 2015

ISBN 978-961-93887-0-9

281226752

KAZALO

1.	USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSREP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN NACIONALNI RAVNI TER Z EIB	18
1.1	Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije	18
1.1.1	Opis strategije za prispevek operativnega programa k izvajanju Strategije Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije	18
1.1.2	Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb glede na partnerski sporazum na podlagi opredelitve regionalnih, in če je ustrezno, nacionalnih potreb, vključno s potrebo po obravnavi izzivov, opredeljenih v ustreznih priporočilih za posamezno državo.....	37
1.2	Utemeljitev finančne dodelitve.....	44
2.	OPIS PREDNOSTNIH OSI	58
2.1	Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva.....	58
2.1.1	Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad	58
2.1.2	Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije.....	59
2.1.3	Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	59
2.1.4	Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno rabo.....	63
2.1.5	Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7	67
2.1.6	Okvir uspešnosti.....	68
2.1.7	Kategorije intervencij.....	69
2.1.8	Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni	70
2.2	Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	70
2.2.1	Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad	70
2.2.2	Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije.....	70
2.2.3	Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo.....	71

2.2.4	<i>Krepitev aplikacij IKT za e-upravo, e-učenje, e-vključenost, e-kulturo in e-zdravje</i>	73
2.2.5	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	76
2.2.6	<i>Okvir uspešnosti</i>	77
2.2.7	<i>Kategorije intervencij</i>	77
2.2.8	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	77
2.3	Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	78
2.3.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	78
2.3.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	78
2.3.3	<i>Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji</i>	78
2.3.4	<i>Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti v zvezi z internacionalizacijo</i>	84
2.3.5	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	87
2.3.6	<i>Okvir uspešnosti</i>	87
2.3.7	<i>Kategorije intervencij</i>	88
2.3.8	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	89
2.4	Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja	89
2.4.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	89
2.4.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	90
2.4.3	<i>Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega ravnanja z energijo in uporabe obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami, in stanovanjskem sektorju</i>	90
2.4.4	<i>Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov</i>	95
2.4.5	<i>Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih</i>	98
2.4.6	<i>Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi</i>	100
2.4.7	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	104
2.4.8	<i>Okvir uspešnosti</i>	105
2.4.9	<i>Kategorije intervencij</i>	106
2.4.10	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	107
2.5	Prilagajanje podnebnim spremembam	107
2.5.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	107

2.5.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	107
2.5.3	<i>Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu</i>	108
2.5.4	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	112
2.5.5	<i>Okvir uspešnosti</i>	113
2.5.6	<i>Kategorije intervencij</i>	113
2.5.7	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	114
2.6	<i>Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti</i>	114
2.6.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	114
2.6.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	114
2.6.3	<i>Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in presegajo te zahteve</i>	115
2.6.4	<i>Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami</i>	120
2.6.5	<i>Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, ožvitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa</i>	123
2.6.6	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	128
2.6.7	<i>Okvir uspešnosti</i>	128
2.6.8	<i>Kategorije intervencij</i>	129
2.6.9	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	130
2.7	<i>Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti</i>	130
2.7.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	130
2.7.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	131
2.7.3	<i>Razvoj in obnova celostnih, visokokakovostnih in povezljivih železniških sistemov ter spodbujanje ukrepov za zmanjševanje hrupa</i>	131
2.7.4	<i>Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno prek multimodalnih vozlišč</i>	134
2.7.5	<i>Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T</i>	138
2.7.6	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	141
2.7.7	<i>Okvir uspešnosti</i>	141
2.7.8	<i>Kategorije intervencij</i>	142
2.7.9	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	143

2.8	Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	143
2.8.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	<i>143</i>
2.8.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije.....</i>	<i>144</i>
2.8.3	<i>Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev.....</i>	<i>144</i>
2.8.4	<i>Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade</i>	<i>152</i>
2.8.5	<i>Aktivno in zdravo staranje</i>	<i>158</i>
2.8.6	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	<i>161</i>
2.8.7	<i>Okvir uspešnosti</i>	<i>162</i>
2.8.8	<i>Kategorije intervencij.....</i>	<i>163</i>
2.8.9	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	<i>163</i>
2.9	Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	164
2.9.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	<i>164</i>
2.9.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije.....</i>	<i>164</i>
2.9.3	<i>Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti.....</i>	<i>164</i>
2.9.4	<i>Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena</i>	<i>172</i>
2.9.5	<i>Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanje socialne vključenosti z lažjim dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom z institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev</i>	<i>176</i>
2.9.6	<i>podbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve.....</i>	<i>178</i>
2.9.7	<i>Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.....</i>	<i>180</i>
2.9.8	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	<i>183</i>
2.9.9	<i>Okvir uspešnosti</i>	<i>184</i>
2.9.10	<i>Kategorije intervencij.....</i>	<i>186</i>
2.9.11	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	<i>187</i>
2.10	Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	187
2.10.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	<i>187</i>
2.10.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije.....</i>	<i>188</i>

2.10.3	<i>Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno s poklicnim usmerjanjem in validiranjem pridobljenih kompetenc</i>	188
2.10.4	<i>Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z mehanizmi za napovedovanje potreb po veščinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi</i>	198
2.10.5	<i>Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje z razvojem infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje</i>	202
2.10.6	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	205
2.10.7	<i>Okvir uspešnosti</i>	206
2.10.8	<i>Kategorije intervencij</i>	207
2.10.9	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	208
2.11	Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	208
2.11.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad</i>	208
2.11.2	<i>Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije</i>	209
2.11.3	<i>Naložbe v institucionalno zmogljivost ter v učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na državni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja</i>	209
2.11.4	<i>Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni</i>	218
2.11.5	<i>Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7</i>	223
2.11.6	<i>Okvir uspešnosti</i>	224
2.11.7	<i>Kategorije intervencij</i>	224
2.11.8	<i>Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni</i>	225
2.12	Tehnična pomoč – KS	225
2.12.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij</i>	225
2.12.2	<i>Sklad in kategorija regije</i>	225
2.12.3	<i>Specifični cilji in pričakovani rezultati</i>	225
2.12.4	<i>Kazalniki rezultatov</i>	226
2.12.5	<i>Kategorije intervencij</i>	230
2.13	Tehnična pomoč – ESRR	231
2.13.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij</i>	231
2.13.2	<i>Sklad in kategorija regije</i>	231

2.13.3	<i>Specifični cilji in pričakovani rezultati</i>	231
2.13.4	<i>Kazalniki rezultatov</i>	232
2.13.5	<i>Kategorije intervencij</i>	233
2.14	Tehnična pomoč – ESS	234
2.14.1	<i>Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij</i>	234
2.14.2	<i>Sklad in kategorija regije</i>	234
2.14.3	<i>Specifični cilji in pričakovani rezultati</i>	234
2.14.4	<i>Kazalniki rezultatov</i>	235
2.14.5	<i>Kategorije intervencij</i>	238
3.	FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA	242
3.1	<i>Odobrena sredstva iz vsakega sklada in zneski, povezani z rezervo za uspešnost</i>	242
3.2	<i>Skupna odobrena sredstva po skladnih in nacionalno sofinanciranje (v EUR)</i>	244
4.	CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU	252
4.1	<i>Ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost</i>	253
4.2	<i>Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj</i>	255
4.3	<i>Celostne teritorialne naložbe</i>	256
4.4	<i>Ureditve za medregionalne in transnacionalne ukrepe v okviru operativnega programa, kadar so upravičenci vsaj v eni od drugih držav članic</i>	256
4.5	<i>Prispevek ukrepov, načrtovanih v okviru programa, k makroregionalnim strategijam za morske bazene glede na potrebe programskega območja, ki jih opredeli država članica</i>	256
5.	POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLJUČENOST	260
6.	POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER ..	261
7.	ORGANI, PRISTOJNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO, TER VLOGA USTREZNIH PARTNERJEV	262
7.1	<i>Ustrezni organi</i>	262
7.2	<i>Vključitev ustreznih partnerjev</i>	263
7.2.1	<i>Sprejeti ukrepi za vključitev ustreznih partnerjev v pripravo operativnega programa ter vloga teh partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju programa</i>	263
7.2.2	<i>Globalna nepovratna sredstva</i>	265
7.2.3	<i>Znesek dodeljenih sredstev za krepitev zmogljivosti</i>	266

8.	USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN NACIONALNI RAVNI TER Z EIB	270
9.	PREDHODNE POGOJENOSTI	276
9.1	Predhodne pogojenosti	276
9.2	Opis ukrepov za izpolnitev predhodnih pogojenosti, navedba pristojnih organov in časovnih načrtov za izvedbo teh ukrepov	276
10.	ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE	277
11.	HORIZONTALNA NAČELA	278
11.1	Trajnostni razvoj.....	278
11.2	Enake možnosti in nediskriminacija	280
11.3	Enakost žensk in moških	281
12.	LOČENI ELEMENTI	286
12.1	Večji projekti, ki se bodo izvajali v programskem obdobju.....	286
12.2	Okvir uspešnosti operativnega programa.....	287
12.3	Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa.....	290
12.4	Indikativni projekti koncesionarja v koprskem tovornem pristanišču (IPE-Razpis) za uresničitev cilja “Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju” ..	290

Tabela 1: Prispevek Slovenije k doseganju ciljev strategije EU 2020	19
Tabela 3: Pregled naložbene strategije operativnega programa	47
Tabela 4: Specifični kazalniki rezultatov	60
Tabela 5: Kazalniki učinkov	62
Tabela 6: Specifični kazalniki rezultatov	64
Tabela 7: Kazalniki učinkov	67
Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov	71
Tabela 9: Kazalniki učinkov	73
Tabela 10: Specifični kazalniki rezultatov	74
Tabela 11: Kazalniki učinkov	76
Tabela 12: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	79
Tabela 13: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	80
Tabela 14: Kazalniki učinkov	83
Tabela 15: Specifični kazalniki rezultatov	85
Tabela 16: Kazalniki učinkov	87
Tabela 17: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	91
Tabela 18: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	91
Tabela 19: Kazalniki učinka	94
Tabela 20: Kazalniki rezultatov	95
Tabela 21: Kazalniki učinka	97
Tabela 22: Kazalniki rezultatov	99
Tabela 23: Kazalniki učinka	100
Tabela 24: Specifični kazalniki rezultata	101
Tabela 25: Kazalniki učinkov	104
Tabela 26: Specifični kazalniki rezultatov*	109
Tabela 27: Kazalniki učinkov	112
Tabela 28: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	115
Tabela 29: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	116
Tabela 30: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3	117
Tabela 31: Kazalniki učinka	120
Tabela 32: Specifični kazalniki rezultatov	121
Tabela 33: Kazalniki učinka	123
Tabela 34: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	124
Tabela 35: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	125
Tabela 36: Kazalniki učinka	127
Tabela 37: Specifični kazalniki rezultatov	132
Tabela 38: Kazalniki učinka	134
Tabela 39: Specifični kazalniki rezultatov	134
Tabela 40: Kazalniki učinka	138
Tabela 41: Specifični kazalniki rezultatov	139
Tabela 42: Kazalniki učinka	141
Tabela 43: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	145
Tabela 44: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	146
Tabela 45: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3	147
Tabela 46: Kazalniki učinka	151
Tabela 47: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	153
Tabela 48: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	154
Tabela 49: Kazalniki učinka, specifični cilj 1	157
Tabela 50: Kazalniki učinka, specifični cilj 2	158
Tabela 51: Specifični kazalniki rezultatov	159
Tabela 52: Kazalniki učinka	161
Tabela 53: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	166

Tabela 54: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	167
Tabela 55: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3.....	168
Tabela 56: Kazalniki učinka	171
Tabela 57: Specifični kazalniki rezultatov	173
Tabela 58: Kazalniki učinka	175
Tabela 59: Specifični kazalniki rezultatov	177
Tabela 60: Kazalniki učinka	178
Tabela 61: Specifični kazalniki rezultatov	179
Tabela 62: Kazalniki učinka	180
Tabela 63: Specifični kazalniki rezultatov	181
Tabela 64: Kazalniki učinkov	183
Tabela 65: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1.....	189
Tabela 66: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	191
Tabela 67: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3.....	193
Tabela 68: Kazalniki učinka, specifični cilj 1	197
Tabela 69: Kazalniki učinka, specifični cilj 2.....	197
Tabela 70: Kazalniki učinka, specifični cilj 3	198
Tabela 71: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1.....	200
Tabela 72: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2.....	201
Tabela 73: Kazalniki učinka	202
Tabela 74: Specifični kazalniki rezultatov.....	203
Tabela 75: Kazalniki učinka	205
Tabela 76: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1.....	210
Tabela 77: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2.....	212
Tabela 78: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3.....	213
Tabela 79: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 4	214
Tabela 80: Kazalniki učinka	218
Tabela 81: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	219
Tabela 82: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	221
Tabela 83: Kazalniki učinka	223
Tabela 84: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1.....	226
Tabela 85: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	226
Tabela 86: Kazalniki učinka, specifični cilj 1	230
Tabela 87: Kazalniki učinka, specifični cilj 2	230
Tabela 88: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1	232
Tabela 89: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	232
Tabela 90: Kazalniki učinka, specifični cilj 1	233
Tabela 91: Kazalniki učinka, specifični cilj 2.....	233
Tabela 92: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1.....	235
Tabela 93: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2	235
Tabela 94: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3	235
Tabela 95: Kazalniki učinka, specifični cilj 1	237
Tabela 96: Kazalniki učinka, specifični cilj 2.....	237
Tabela 97: Kazalniki učinka, specifični cilj 3	237
Tabela 98: Odobrena sredstva iz vsakega sklada in zneski, povezani z rezervo za uspešnost	243
Tabela 99: Finančni načrt operativnega programa.....	244
Tabela 100: Pobuda za zaposlitev mladih (PZM) – dodelitev ESS in posebna dodelitev za PZM	246
Tabela 101: Razčlenitev finančnega načrta po prednostnih oseh, skladih, kategorijah regij in tematskih ciljih.....	247
Tabela 102: Okvirni znesek podpore, ki se uporablja za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami.....	249
Tabela 103: Okvirni zneski ESRR za podporo trajnostnemu razvoju mest za podporo celovitim ukrepom.....	256
Tabela 104: Seznam velikih projektov	286
Tabela 105: Okvir uspešnosti po skladih in kategorijah regij (zbirna preglednica)	287

SEZNAM KRATIC

AN URE	nacionalni akcijski načrt za energetska učinkovitost
APZ	aktivna politika zaposlovanja
BDP	bruto domači proizvod
BDV	bruto dodana vrednost
BIRR	bruto domači izdatki za raziskave in razvoj
CLLD	lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
CNVOS	mreža slovenskih nevladnih organizacij
CPP EK	<i>Commission Position Paper</i> (stališče služb Komisije)
CPS	celostne prometne strategije
CSR	<i>Country Specific Recommendations</i> (priporočila Evropskega sveta)
CTN	celostne teritorialne naložbe
DAE	<i>Digital Agenda for Europe</i> (Evropska digitalna agenda)
EIB	Evropska investicijska banka
EIT	Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo
EK	Evropska komisija
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ES	Evropski svet
ESFRI	<i>European Strategy Forum on Research Infrastructures</i> (Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture)
ESI	evropski strukturni in investicijski skladi
ESPR	Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Ekonomsko-socialni svet
ESS	Evropski socialni sklad
ERA	evropski raziskovalni prostor
ETS	evropsko teritorialno sodelovanje
EU	Evropska unija
EURES	<i>European Employment Services</i> (omrežje javnih služb za zaposlovanje)
EUSAIR	<i>European Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region</i> (jadransko-jonska strategija)
EUSDR	<i>European Union Strategy for the Danube Region</i> (podonavska strategije)
EZTS	evropska združenja za teritorialno sodelovanje
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
ICPDR	mednarodne komisije za zaščito Donave
IKT	informacijsko-komunikacijska tehnologija
IPE	instrument za povezovanje Evrope
IPE – KS	instrument za povezovanje Evrope – kohezijski del
IRO	indeks razvojne ogroženosti
ISRBC	mednarodne komisije za Savski bazen
JPP	javni potniški promet
JRO	javne raziskovalne organizacije
KET	<i>Key Enabling Technologies</i> (ključne omogočitvene tehnologije)
KS	Kohezijski sklad
KRVS	kohezijska regija vzhodna Slovenija
KRZS	kohezijska regija zahodna Slovenija
LIFE	<i>Financial Instrument for the Environment</i> (program na področju okolja)
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MP	Ministrstvo za pravosodje
MO	mestne občine
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MSP	mala in srednje velika podjetja
MzI	Ministrstvo za infrastrukturo
NER 300	rezerva za nove udeležence 300
NRII	Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020
NRP	Nacionalni razvojni program
NUTS	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i> (statistična teritorialna enota)
NVO	nevladne organizacije
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj)
OP	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike 2014–2020
OP TGP	Operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov
OPRČV	Operativni program razvoja človeških virov
OPVP	območja pomembnega vpliva poplav
OU	organ upravljanja
OVE	obnovljivi viri energije
PDEU	Pogodba o delovanju Evropske unije
PO	organ za potrjevanje
PRP	program razvoja podeželja
PS	partnerski sporazum
PT	posredniško telo
PVO	presoja vplivov na okolje
RO	revizijski organ
RRA	regionalna razvojna agencija
RRI	raziskave, razvoj in inovacije
ReNPIO	Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v RS za 2013–2020
SID	Slovenska izvozna in razvojna banka
SLR	strategije lokalnega razvoja
SSO	skupni strateški okvir
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
SPS	Strategija pametne specializacije
SRP	Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji
SPTÉ	samostojna proizvodna enota za pridobivanje toplotne in električne energije
SVRK	Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TEN-T	<i>The Trans-European Transport Networks</i> (vseevropska prometna omrežja)
TGP	toplogredni plini
TNI	tuje neposredne investicije
TP	tehnična pomoč
TUS	trajnostne urbane strategije
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UNP	Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
URE	učinkovita raba energije
VŽU	vseživljenjsko učenje
ZeJN	zeleno javno naročanje

1.

USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSRP,
ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI
FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN
NACIONALNI RAVNI TER Z EIB

1. USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN NACIONALNI RAVNI TER Z EIB

1.1 Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije

1.1.1 Opis strategije za prispevek operativnega programa k izvajanju Strategije Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter k uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije

Med pripravo operativnega programa (OP) je bil na podlagi analize stanja opredeljen ožji nabor področij, v katera se bodo vlagala sredstva skladov ESI. Pri oblikovanju tega nabora so bili upoštevani cilji EU 2020, priporočila Sveta v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije (priporočila ES), Nacionalni reformni programi 2014–2015 (NRP) in stališče služb Komisije o pripravi sporazuma o partnerstvu in programov v Sloveniji za obdobje 2014–2020. Poleg tega so bili upoštevani tudi ustrezni nacionalni strateški dokumenti in razvojne razlike med kohezijskima regijama.

Analiza napredka Slovenije pri izpolnjevanju nacionalnih ciljev za leto 2020 nakazuje vrzeli, zlasti v zvezi s povečanjem stopenj zaposlenosti, zmanjšanjem števila ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, krepitvijo prizadevanj na področju raziskav in razvoja ter učinkovitejše rabe virov energije.

Tabela 1: Prispevek Slovenije k doseganju ciljev strategije EU 2020

Cilji EU 2020 za pametno rast	Sedanje stanje	Cilji do 2020 (NRP)
skupne javne in zasebne naložbe v višini 3 % BDP Evropske unije v raziskave in razvoj	2,636 % (2012)	3 %
20 % manj izpustov toplogrednih plinov (TGP)	izpusti v sektorju neETS 11,5 (2012)	izpusti TGP na področjih, ki niso vključena v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi, se lahko povečajo za 4 % glede na leto 2005
20 % obnovljivih virov energije (OVE) v končni porabi	21,5 % v letu 2013	povečanje deleža OVE v končni porabi na 25 %
20-odstotno povečanje energetske učinkovitosti (URE)	dosežen vmesni cilj za 2012: 5,7 % prihranka končne energije po Direktivi 2006/32/ES	doseganje 9-odstotnega prihranka energije do 2016 v skladu z Direktivo 2006/32/ES in 20-odstotno izboljšanje URE do 2020 v skladu z Direktivo 2012/27/ES
75-odstotna stopnja zaposlenosti žensk in moških v starosti 20–64 let	67,2 % (2013)	75 %
vsaj 20 milijonov manj revnih in socialno izključenih	410.000 (2013)	zmanjšanje za 40.000 glede na 2008 (360.000)
manj kot 10 % mladih, ki opustijo šolanje	4,34 % (2013)	5 % (2011: 4,2 %)
vsaj 40 % oseb med 30. in 34. letom naj bi imelo visokošolsko izobrazbo (ali enakovredno)	40,1 % (2013)	40 %

Strategija vlaganj sredstev tega OP in izbor tematskih ciljev temeljita na analizi neskladij, potreb in potencialov za rast, ki so podrobneje predstavljeni v partnerskem sporazumu (PS), in izkušnjah iz obdobja 2007–2013, ki so deloma navedene v tem poglavju, deloma pri obrazložitvi prednostnih osi.

Razvojni okvir Slovenije postavlja v ospredje blaginjo prebivalstva, ki se uresničuje s strateškimi cilji:¹

- zagon gospodarske rasti in prekinitev trenda oddaljevanja Slovenije od povprečne gospodarske ravnosti EU;
- zagotoviti povečanje blaginje prebivalstva;
- zaustaviti zgolj pasivne, ciklično pogojene spremembe in jih preusmeriti v trajnejše strukturne premike.

Doseganje teh ciljev zahteva makroekonomsko stabilnost, strukturne reforme in vlaganja v razvoj. Sredstva skladov ESI bodo najpomembnejša razvojna sredstva v Sloveniji v obdobju 2014–2020, zato jih bomo usmerili na tista področja, ki bodo omogočila premike in napredek pri doseganju ciljev EU 2020, okrepili bomo tudi usklajevanje izvajanja razvojnih politik.

OP, ki bo imel ključno vlogo pri sprostitvi naložb v gospodarski razvoj, vzpostavlja okvir za spodbujanje vlaganj predvsem iz zasebnih virov, pri čemer si prizadeva za odpravo ovir in ozkih grl, kar bo prispevalo k zmanjšanju tveganj za zasebne vlagatelje.

Izvajanje OP bo povezano tudi s programi evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS) in tremi makroregionalnimi strategijami,^{2,3,4} pri katerih sodeluje Slovenija.

- **Dvig konkurenčnosti gospodarstva za zeleno rast in ustvarjanje novih delovnih mest ter izboljšanje poslovnega okolja**

Konkurenčnost slovenskega gospodarstva zaostaja za povprečjem EU. Produktivnost predelovalnih dejavnosti, merjena v bruto dodani vrednosti (BDV) na zaposlenega, se je leta 2012 približala ravni, ki smo jo glede na povprečje EU dosegali ob začetku krize, vendar je rast temeljila predvsem na zmanjšanju števila zaposlenih. Največji zaostanek se kaže v nizki tehnološki zah-

¹ Nacionalni reformni program 2014–2015.

² Podonavska strategija (EUSDR).

³ Jadransko-jonska strategija (EUSAIR).

⁴ Alpska strategija (EUSAR).

tevnosti dejavnosti,⁵ kjer zaostajamo tudi za povprečjem novih članic EU.

Za Slovenijo je pomembno, da okrepi vlaganja v RR v storitvenih dejavnostih, saj zaostaja za večino držav OECD, čeprav je med letoma 2003 in 2011 povečala delež storitvenih dejavnosti v izdatkih za raziskave in razvoj s 5,7 % na 26,2 %.⁶ Nadaljnje povečevanje vlaganj v RR v storitvah je pomembno tudi za krepitev inovacijske sposobnosti storitvenih podjetij, ki pri nas bolj zaostaja za predelovalnimi dejavnostmi kot v večini članic EU.⁷ Tu so pomembne predvsem netehnološke inovacije (novi poslovni modeli, internacionalizacija, k uporabnikom usmerjene inovacije, družbene inovacije, inovacije na področju kulturnih in ustvarjalnih industrij s poudarkom na oblikovanju).

Pomemben dejavnik, ki vpliva na slabšo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, je nezadostno povezovanja med gospodarstvom in institucijami znanja. Slovenija je na dobri poti, da doseže zastavljeni cilj EU 2020 pri vlaganjih v RRI. Kljub prednostim slovenskega raziskovalnega in inovacijskega sistema, kamor med drugim gotovo spadajo tudi sorazmerno visoka vlaganja gospodarskih družb v raziskave in razvoj (61,2 % bruto domačih izdatkov za raziskave in razvoj (BIRR) v letu 2012), pa so na tem področju pred Slovenijo številni izzivi. Med večjimi so zlasti prevelika razdrobljenost in premajhno sodelovanje med vsemi akterji razvoja in inoviranja za učinkovit prenos ter uporabo znanja, neučinkovit trikotnik znanja ter predvsem neosredotočenost vlaganj in raziskovalno-inovacijskih dejavnosti na področjih, na katerih ima Slovenija primerjalne prednosti.

Tudi primerjava inovacijskih sistemov v EU, ki Slovenijo uvršča v skupino t. i. inovacijskih sledilk, pokaže, da je bila v zadnjem letu inovacijsko manj uspešna. Kljub krepitvi nekaterih dejavnikov inovacijske sposob-

nosti med krizo,⁸ je napredek na drugih področjih prepočasen (intelektualna lastnina, prenos znanja v podjetja, učinkovita uporaba IKT v podjetjih ali javnem sektorju) ali pa nastaja celo zaostanek (inovacijska dejavnost), kar se izraža tudi v podpovprečni višini dodane vrednosti na zaposlenega. Nekateri ukrepi inovacijske politike sicer kažejo dobre rezultate (patenti, znanstvene publikacije), rezultati pa so slabši pri uporabi novega znanja pri razvoju izdelkov in storitev, kar se kaže v nizkem deležu novih proizvodov in storitev v celotnih prihodkih na domačem in tujih trgih. Bistveno se je zmanjšalo tudi vlaganje v netehnološke inovacije.⁹ Na področju ekoinovacij sicer ne zaostajamo pri vlaganjih, temveč pri doseganju rezultatov,¹⁰ saj na tem področju ni večjih sistemskih spodbud, ki bi smiselno dopolnjevale splošne spodbude za RRI in podjetništvo.

Izdatki iz leta 2012¹¹ kažejo, da je razmerje med deležem regionalnega BDP, ki se nameni za RRI na ravni NUTS 2, v prid kohezijski regiji zahodna Slovenija (KRZS), drugačna slika pa je glede deleža gospodarskih virov družb v BIRR¹², ki je v prid kohezijski regiji vzhodna Slovenija (KRVS). Razmerje med deleži državnih virov v BIRR je v prid KRZS, kar je deloma mogoče pripisati tudi temu, da je odstotek raziskovalcev v KRZS bistveno višji (75,5 %) od deleža raziskovalcev v KRVS.

Za konkurenčnost celotnega gospodarstva je nujen čimprejšnji dvig dodane vrednosti podjetij, zlasti s i) povečanjem inovacijske dejavnosti podjetij in večjim vključevanjem storitvenih dejavnosti v proizvodne procese predelovalnih dejavnosti ter ii) vključevanjem podjetij v svetovne dobaviteljske verige, zlasti prek tujih neposrednih investicij. Zato bodo v okviru **prednostne**

5 http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2014/POR_2014.pdf

6 OECD STI Scoreboard 2013.

7 http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2014/POR_2014.pdf

8 Kombinacija tehnoloških vlaganj in človeškega kapitala se bo sofinancirala v obliki dopolnilnega financiranja (»cross-financing«), ko bo potreba ugotovljena na projekti ravni. Celovit sklop, ki se nanaša na podporo človeškemu kapitalu, pa bo zajet v TC 10.

9 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ius-2013_en.pdf

10 http://www.eco-innovation.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=485&Itemid=73

11 http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=2372410S&ti=&path=../Database/Ekonomsko/23_raziskovanje_razvoj/04_izbrani_kazalniki/10_23724_kaz_raz_razv_dej/&lang=2

12 Bruto domači izdatki za RRI.

osi 1 in v skladu s Strategijo pametne specializacije¹³ (SPS) investicije usmerjene v izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti na tem področju. Pretekla vlaganja v RRI so ustvarila razmeroma dobro okolje za raziskave in razvoj. V obdobju 2014–2020 bo treba pozornost nameniti učinkovitejši izrabi obstoječe raziskovalne infrastrukture, in kadar bo to ustrezno, gradnji nove ter znanja za večjo podporo inovacijsko-razvojnemu procesom v gospodarstvu in javnem sektorju za razvoj tehnologij, procesov, izdelkov ter storitev s tržnim potencialom. Glavni vir financiranja temeljnih raziskav bodo nacionalna sredstva, s sredstvi skladov ESI se bosta spodbujali krepitev povezav in novih sinergij v inovacijskem sistemu ter krepitev sodelovanja med gospodarstvom in institucijami znanja na področjih, ki jih določa SPS. S tem se bodo povezovali odlične kompetence in zmogljivosti v kritično maso za globalni preboj. Spodbujale se bodo inovacije in kompetence v podjetjih, preizkušala inovativna javna naročila, spodbujala pa tudi razvoj in preizkušanje inovacij v praksi. Tako se bo povečal delež inovacijsko dejavnih podjetij.

Posebna pozornost bo namenjena vlaganjem v ukrepe za povečanje inovacijskega potenciala MSP, ki tudi v Sloveniji predstavljajo večino vseh podjetij. Pri tem je pomembna kombinacija tehnoloških in netehnoloških inovacij, saj te čedalje bolj poganjajo netehnološki dejavniki, kot so ustvarjalnost, oblikovanje (design-management), novi organizacijski procesi in poslovni modeli.

Med ključnimi ovirami za rast in razvoj podjetij v Sloveniji je še vedno omejen dostop do virov financiranja. Problematična je tudi razmeroma nizka stopnja internacionalizacije podjetij. Večino prihodkov na tujih trgih ustvarijo velika podjetja, medtem ko mikropodjetja, ki predstavljajo več kot 90 % slovenskega gospodarstva, na tujih trgih ustvarijo le okrog 10 % prihodkov.

13 Do dokončne potrditve SPS se kot podlaga za izvajanje OP uporablja njen osnutek z dne 29. 8. 2014, na podlagi katerega je že bilo doseženo precejšnje soglasje med deležniki in ki bo temelj za nadaljevanje podjetniškega odkrivanja in dodatnega osredotočenja. Skladno s tem osnutkom so bila v procesu podjetniškega odkrivanja kot prednostna določena ta področja: 1) SI_industrija 4.0: pametne tovarne; 2) pametne zgradbe in dom; 3) pametna mesta in skupnosti; 4) pametna raba virov in 5) zdravje.

Razmerje med številom podjetij v kohezijskih regijah je stabilno, vendar je dodana vrednost višja v KRZS.¹⁴ Razmerje med BDV v osnovnih cenah se je v obdobju 2009–2011 rahlo popravilo v korist KRVS (44 %, KRZS 56 %).¹⁵ Razlike med regijama je mogoče opaziti tudi v strukturi dejavnosti. Za KRZS je značilna predvsem kapitalsko intenzivna struktura dejavnosti, vendar ob razmeroma nizki dodani vrednosti na zaposlenega, za KRVS pa sta značilni delovno intenzivna struktura dejavnosti in proizvodna dejavnost z razmeroma nizko dodano vrednostjo. Zato je treba MSP v KRVS nameniti posebno pozornost in prilagoditi ukrepe tamkajšnjim podjetjem tako z vidika vsebine in oblike kot tudi višine sofinanciranja, saj podjetja v KRVS nimajo enakih potreb kot podjetja v KRZS.

Če želimo povečati konkurenčnost gospodarstva, je treba povečevati produktivnost in konkurenčnost obstoječih ter spodbujati nastanek novih inovativnih podjetij s poudarkom na visokotehnoloških podjetjih, ki bodo dejavna na področjih, opredeljenih v SPS. Inovativna in hitrorastoča podjetja so v Sloveniji velika neizkoriščena možnost. Treba jih bo podpreti v vseh fazah življenjskega cikla in s kombinacijo različnih vrst spodbud. Tako bodo sredstva ESI v okviru **prednostne osi 3** namenjena oblikovanju celovitega nabora ukrepov za enostavnejše financiranje in poslovanje podjetij, da se vzpostavijo boljši pogoji za njihovo rast in razvoj. Analiza finančne vrzeli, ki se že pripravlja, bo pokazala, katere od obstoječih finančnih instrumentov je primerno še naprej izvajati in katere nove je smiselno razviti. Na podlagi te analize bodo opredeljene tudi vrednosti in alokacije na tem področju. Ukrepi bodo namenjeni spodbujanju podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji. V obeh

14 http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1418806S&ti=Podjetja+po+kohezijskih+in+statisti%28nih+regijah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/01_14188_podjetja/&lang=2

15 http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0309202S&ti=Regionalna+bruto+dodana+vrednost+po+dejavnostih+v+osnovnih+cenah%2C+teko%28e+cene%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/03_nacionalni_racun/30_03092_regionalni_rac/&lang=2

kohezijskih regijah je glavni razvojni izziv nadgraditi in prilagoditi obstoječe podporno okolje, ki bo glede na posebne potrebe v vsaki od kohezijskih regij pripomoglo k povečanju podjetniške dejavnosti. Tako bodo podjetja prišla do novih oziroma boljših ter povezanih storitev, ki bodo prilagojene ključnim fazam rasti podjetij, pri čemer bo posebna pozornost namenjena tistim horizontalnim področjem, ki lahko dodatno prispevajo k hitrejši rasti podjetij (IKT, učinkovita raba virov in energije itd.). Spodbujala se bosta razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za njihovo internacionalizacijo. S krepitevijo kompetenc in virov MSP, uvedbo naprednih poslovnih modelov in razvojem partnerstev bodo lahko MSP okrepila položaj na svetovnem trgu. Kot kažejo tuje in slovenske raziskave, na konkurenčnost podjetij bistveno vpliva tudi spodbujanje t. i. design-managementa in brandinga (tudi posameznih lokacij), zato bo v skladu s SPS podprto tudi to področje.

Ena od večjih ovir za rast in razvoj podjetij so strukturne pomanjkljivosti in administrativne ovire pri prostorskem načrtovanju in graditvi objektov. Zato bo v okviru **prednostne osi 2** pri projektu eProstor podpora namenjena ustreznim informacijskim rešitvam in upravnim postopkom za povečanje preglednosti in učinkovitosti pri urejanju prostora ter graditvi objektov, kar bo pospešilo investicijski cikel.

V Sloveniji se srečujemo z nizkim zaupanjem v pravno državo in institucije pravosodja, kar izrazito negativno vpliva na gospodarsko tekmovalnost in upočasnjuje gospodarski razvoj. Konkurenčnost podjetij se zmanjšuje tudi zaradi slabe kulture reševanja gospodarskih sporov ter dolgotrajnih in neučinkovitih postopkov zaradi insolventnosti. Stečajni postopki in postopki prisilne poravnave so namreč zapleteni in nenaklonjeni poslovnemu okolju, zlasti MSP in mikropodjetjem. Ovira za povečanje konkurenčnosti in rasti gospodarstva sta tudi neučinkovita javna uprava (vključno s pravosodnim delom) in korupcija.

Zato je treba v Sloveniji izboljšati zakonodajno okolje, pospešiti izvajanje ukrepov za prosti pretok storitev (odprava nesorazmernih ovir, konkurenčni pogoji

itd.)¹⁶ ter sprejeti ukrepe za omejevanje korupcije, povečanje preglednosti in kakovosti v javni upravi.¹⁷ Ključni izziv je povečanje učinkovitosti javne uprave ob zmanjševanju javnih sredstev. K temu lahko prispeva uvedba celovitega sistema upravljanja kakovosti, spremljanja merljivih ciljev in uspešnosti delovanja prek procesnih kazalnikov. Naložbe v okviru **prednostne osi 11** bodo namenjene povečanju institucionalne zmogljivosti ter učinkovitosti javne uprave in javnih storitev na državni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja. Podpora boljšemu vodenju različnih sodnih in upravnih postopkov, zagotavljanje varnosti, dostopnosti in uporabnosti arhivskega gradiva in povečanje učinkovitosti javne uprave ter zmanjševanje korupcije bodo prispevali k hitrejši gospodarski dejavnosti in povečanju konkurenčnosti podjetij, predvsem MSP. Tako bo mogoče povečati tudi privlačnost poslovnega okolja za tuje vlagatelje.

Socialni dialog, ki je eden od stebrov evropskega socialnega modela, je bil med krizo pod velikimi pritiski, zato bo treba okrepiti njegove osnovne strukture in z učinkovitim socialnim dialogom prispevati k hitrejšemu izhodu iz krize. K temu lahko prispevajo tudi NVO, ki še niso v celoti razvile svojih potencialov pri pripravi in izvajanju politik ter inoviranju javnih storitev. Zato bo treba razviti nove in nadgraditi obstoječe zmogljivosti tega sektorja, pomembno pa bo tudi povečati njihovo storilnost in izboljšati usklajenost njihovega delovanja.

- **Večja vključenost na trg dela prek zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja**

Kriza in težave slovenskega gospodarstva so se v zadnjih letih kazale v slabšanju stanja na trgu dela. Izguba in pomanjkanje novih delovnih mest ter s tem zniževanje zaposlenosti sta povzročila veliko povečanje brezposelnosti. Povečal se je delež brezposelnih mladih, iskalcev

16 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 7).

17 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 8).

prve zaposlitve in dolgotrajno brezposelnih, starejši in manj izobraženi so na trgu dela vse manj konkurenčni.

Za Slovenijo je zato povečanje zaposlenosti v smeri cilja EU 2020 (75-odstotna zaposlenost prebivalcev v starosti 20–64 let) ena temeljnih prednostnih nalog. V obdobju 2000–2011 je bila Slovenija nad povprečjem EU glede stopnje zaposlenosti, z nastopom gospodarske in finančne krize pa se je stopnja zaposlenosti leta 2011 znižala pod povprečje EU in je v letu 2013 dosegla le še 67,2 % (upad za 5,8 o. t. glede na stanje v letu 2008), pri čemer je stopnja zaposlenosti žensk 63-odstotna, moških pa 71,2-odstotna. Trenutna gibanja ne nakazujejo napredka v smislu približevanja ciljem EU 2020, saj se postopno izboljševanje stanja pričakuje šele po letu 2015.

Tako stanje zahteva ukrepe za omogočanje dostopa do zaposlitve opredeljenih skupin na trgu dela ob hkratnem vlaganju v njihov človeški kapital. Za aktivno prebivalstvo, zlasti starejše, bodo ukrepi dopolnjeni z ukrepi aktivnega in zdravega staranja. Ključna bo tudi dobra povezanost ukrepov na področju trga dela in izobraževanja, predvsem na področju dostopa do vseživljenjskega učenja (VŽU) in zmanjševanja neskladij na trgu dela. Podpovprečna produktivnost, merjena z dodano vrednostjo na zaposlenega, je poleg strukture gospodarskega sektorja in drugih dejavnikov slabša tudi zaradi neustreznega nabora ustreznih kompetenc in usposobljenosti. Omenjeni ukrepi se bodo financirali v okviru **prednostnih osi 8 in 10**.

Stanje je v kohezijskih regijah različno, s tem da se KRVS spoprijema s precej večjimi izzivi. Stopnja zaposlenosti je tam le 65-odstotna, (4,7 o. t. manj kot KRZS), podobno velja za brezposelnost – po anketi o delovni sili je bila ta v 2013 v KRVS 11,4-odstotna, (2,7 o. t. več kot v KRZS). V KRVS je bila leta 2013 stopnja brezposelnosti moških 10,5-odstotna (8,3-odstotna v KRZS) in žensk 12,6-odstotna (9,2-odstotna v KRZS). Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ) je bilo v obeh regijah konec leta 2013 več brezposelnih moških kot žensk (KRVS 50,5 %, KRZS 54,4 %). V KRZS je večji delež starejših brezposelnih in visoko izobraženih. Zniževanje zaposlenosti in povečevanje brezposelnosti so spremlja-

li nizka udeležba starejših od 50 let na trgu dela, nizka stopnja zaposlenosti nizko izobraženih in naraščanje dolgotrajne brezposelnosti.

Stopnja brezposelnosti mladih (15–24 let) je bila v letu 2013 21,6-odstotna (EU 23,5-odstotna); višja je bila v KRVS, in sicer 26,5-odstotna (KRZS 16,4-odstotna). Posebej problematična je brezposelnost v starostni skupini 25–29 let, ki presega povprečje EU in je od leta 2008 narasla za kar 10,9 o. t. V Sloveniji je bila v letu 2013 stopnja brezposelnosti mladih v tej starostni skupini 17,4-odstotna (v EU 14,5-odstotna), od tega v KRZS kar 17,6-odstotna, KRVS pa 17,3-odstotna. Še bolj skrb vzbujajoče pa je 6,2-odstotno naraščanje brezposelnih oseb s terciarno izobrazbo (EU 6,5-odstotno). Največje neskladje med ženskami in moškimi je pri osebah, starih 25–29 let, z univerzitetno izobrazbo, saj je med registrirano brezposelnimi osebami kar 76,4 % žensk.

Stopnja dolgotrajne brezposelnosti narašča. Leta 2013 je znašala 5,2 % (EU 5,1 %), delež brezposelnih, starejših od 55 let, je bil 7,0-odstoten (EU 7,7-odstoten) in 8,7-odstoten (EU 7,8-odstoten) pri tistih, ki so starejši od 50 let. V zadnjem letu se je zaposlenost starejših sicer nekoliko dvignila (za 0,6 o. t.) predvsem zaradi učinkov reforme sistema pokojninskega zavarovanja. Ne glede na to pa stopnja zaposlenosti starejših nad 55 ostaja najnižja v EU, v letu 2013 je bila 33,5-odstotna (EU 50,2-odstotna). V Sloveniji je nujno treba povečati delež zaposlenih v starostni skupini 20–64 let, pri tem pa je treba starejšim nameniti še posebno pozornost. Med starejšimi je večji delež nizko izobraženih kot med drugimi zaposlenimi, stanje poslabšuje dejstvo, da ti pogosto nimajo dostopa do vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja, še posebej tisti, ki so zaposleni v MSP.

Za ponovno približevanje strateškemu cilju 2020 (75-odstotni stopnji zaposlenosti) bodo nujne spodbude za zaposlovanje brezposelnih in neaktivnih na trgu dela, predvsem opredeljenih ciljnih skupin. S sredstvi ESS bo Slovenija nadgrajevala ukrepe na trgu dela, ki jih izvaja iz državnih sredstev. V okviru **prednostne osi 8** je cilj izboljšati dostop brezposelnih, še posebej navedenih ciljnih skupin, do kakovostnih zaposlitev z ustreznimi

ukrepi aktivne politike zaposlovanja (APZ), ki bodo bolj ciljno usmerjeni na posamezno skupino brezposelnih, ter z nadaljnjim izboljševanjem in razvojem novih storitev ZRSZ in drugih institucij na trgu dela tako za večjo aktivacijo navedenih ciljnih skupin kot tudi za posredovanje med delodajalci in brezposelnimi. K temu cilju bodo prispevali tudi spodbujanje mobilnosti v EU prek omrežja EURES, večja vključenost socialnih partnerjev, ukrepi za omejevanje sive ekonomije, krepitev nadzornih institucij in odpravljanje strukturnih neskladij na trgu dela. Kakovostno napovedovanje potreb na trgu dela bo pripomoglo k večji usklajenosti med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela, za kar nam v Sloveniji manjka tako ustreznih instrumentov kot tudi povezovanja med posameznimi deležniki.

Programi APZ, namenjeni spodbujanju zaposlovanja, v obliki subvencij in razne oblike usposabljanja brezposelnih, ki so se izvajali že v 2007–2013, se bodo nadgradili ob upoštevanju izsledkov opravljenih raziskav,¹⁸ ki predlagajo večjo osredotočenost programov. Spodbujal se bo dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih zaposlitvenih pobud in spodbujanja mobilnosti delavcev. Pozornost bo namenjena tudi aktivnemu in zdravemu staranju. Zaradi demografskih razmer in nizke stopnje zaposlenosti starejših nad 55 let bo pozornost zlasti namenjena prilagajanju delovnega okolja starejšim in invalidom ter spodbujanju skupnih projektov socialnih partnerjev na tem področju. Z izvajanjem teh ukrepov bosta zagotovljeni večja usklajenost delovnega okolja s potrebami starejših delavcev in večja konkurenčnost starejših delavcev na trgu dela ter s tem vpliv na večjo zaposlenost starejših. Manjši del ukrepov pa bo namenjen tudi drugim starostnim skupinam zaposlenih za zagotavljanje zdravja in varstva pri delu ter usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja, vse zaradi zagotavljanja daljše zaposlenosti in odloženega upokojevanja.

18 Vrednotenje največjih programov aktivne politike zaposlovanja, vključno z ukrepi proti gospodarski in finančni krizi, oktober 2012, EIPF, EKONOMSKI INSTITUTE, d. o. o.; SVRL, Vrednotenje področja trga dela v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov, 2012.

Spodbujalo se bo tudi trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladih iz marginaliziranih skupin, vključno prek izvajanja jamstva za mlade. Razreševanju brezposelnosti mladih v KRVS so namenjena tudi sredstva **Pobude za zaposlovanje mladih**.

Podpora bo namenjena tudi ukrepom APZ za osebe iz ranljivih skupin, ki bodo na podlagi vključenosti v programe socialne vključenosti in aktivacije ponovno zaposljive. Med drugimi skupinami, ki jim bo namenjena pozornost, so tudi delavci v postopku izgube zaposlitve in tiste skupine oseb z enakimi značilnostmi, ki bodo v posameznih obdobjih v večjem deležu zastopane v evidenci brezposelnih oseb (kot trenutno na primer ženske s terciarno izobrazbo).

Ne glede na že dosežene cilje strategije Evropa 2020 na področju izobraževanja so v Sloveniji potrebna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje, saj se je stopnja udeležbe odraslih v vseh oblikah izobraževanja v 2012 spustila pod ciljno vrednost (15 %) na 14,5 %. Ne glede na razmeroma visoko vključenost vseh odraslih v VŽU podatki kažejo na podpovprečno vključenost predvsem nižje izobraženih (SI 2,7 %, EU-28 4,6 %; 2013) oziroma na preveliko neskladje med najbolj (ISCED 5-6)¹⁹ in najmanj (ISCED 1-2)²⁰ izobraženimi.

V starostni skupini 55–64 let je bila v letu 2013 vključenost prvič nekoliko podpovprečna glede na povprečje EU (SI 5,7 %; EU 5,8 %),²¹ vendar je bila v primerjavi z državami, s katerimi se želimo primerjati, bistveno nižja (npr. Danska 23 %). Poročilo o razvoju za leto 2013²² opozarja, da bi večja vključenost tistih v starostni skupini 55–64 let in manj izobraženih oziroma

19 ISCED 5: prva raven terciarnega izobraževanja; ISCED 6: druga raven terciarnega izobraževanja.

20 ISCED 1: primarno izobraževanje ali prvo obdobje osnovnega izobraževanja; ISCED 2: nižje sekundarno ali drugo obdobje osnovnega izobraževanja.

21 Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/education/data/database>, (Participation in education and training by educational attainment, lifelong learning – LFS data; last update 26.2.2014).

22 Poročilo o razvoju 2013, Umar.

manj usposobljenih prispevala k ohranjanju njihove zaposljivosti. Tudi v Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v RS za 2013–2020 (ReNPIO) so starejši od 45 let in nižje izobraženi ena od prednostnih ciljnih skupin.

Podatki kažejo, da je izobrazbena struktura v KRVS slabša kot v KRZS (približno 60 % prebivalcev KRVS in 40 % prebivalcev KRZS ima izobrazbo, nižjo od OŠ, na ravni OŠ ali nižjo od poklicne šole), prav tako je tam manj oseb vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja²³ (28 % v KRVS in 72 % v KRZS) ter VŽU.

V obdobju 2007–2013 so se na področju izboljšanja usposobljenosti posameznika izvajali instrumenti za spodbujanje socialne vključenosti, dvig splošne izobrazbenosti in pismenosti ter pridobitev srednješolske izobrazbe. Vmesna evalvacija izvedenih programov²⁴ je poudarila pomen razvoja kompetenc odraslih kot ključne sestavine osebnega razvoja in kot pomembno orodje konkurenčnosti držav in regij v prihodnje. V obdobju 2014–2020 se bodo ti ukrepi nadaljevali in bodo prednostno namenjeni nižje izobraženim, manj usposobljenim in starejšim. Pri tem se bo spodbujala tudi ohranitev posebnih in tradicionalnih znanj in veščin. Poleg večje vključenosti v VŽU je ključni izziv tudi zmanjševanje neskladij med kvalifikacijami oz. usposobljenostjo posameznikov in potrebami trga dela.²⁵

Treba bo okrepiti vlogo poklicne oziroma karijerne orientacije. Slovenija mora izboljšati tudi privlačnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja, saj nekaterih poklicnih profilov na trgu dela primanjkuje.²⁶ S prenovljenim in bolj odzivnim sistemom poklicnega in

strokovnega izobraževanja se bosta povečali privlačnost tega izobraževanja in praktična usposobljenost, sistem poklicnega izobraževanja pa se bo bolj povezal s potrebami na trgu dela, saj bodo pri izvajanju dejavnosti sodelovali tudi ustrezni deležniki. Za izboljšanje prilagojenosti izobraževanja tehnološkemu razvoju mora Slovenija krepiti tudi poklicne kompetence strokovnih delavcev na področju poklicnega izobraževanja ob hkratni uporabi že obstoječe infrastrukture.

Kljub doseganju ciljev strategije Evropa 2020 na področju izobraževanja izzivi ostajajo povezani predvsem s ključnimi kompetencami (bralna, matematična, naravoslovna pismenost, finančno opismenjevanje itd.), pri katerih Slovenija ne dosega ciljnih vrednosti EU (PISA, 2012). Ukrepe je treba usmeriti v spodbujanje prožnih oblik učenja na vseh ravneh izobraževanja, ki bodo povečale inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost mladih, vključno z ukrepi, ki bodo mlade povezovali z okoljem. Med krizo so se zaposlitvene možnosti terciarno izobraženih poslabšale zlasti zato, ker število primernih delovnih mest upada in ker profili diplomantov velikokrat ne ustrezajo povpraševanju na trgu dela. Analiza povezave med trgom dela in visokošolskim vpisom je pokazala, da visokošolski zavodi premalo upoštevajo razmere na trgu dela oziroma zaposljivost svojih diplomantov pri ponudbi študijskih programov in vpisnih mest.²⁷ Zato je nujno treba graditi na spremljanju potreb delodajalcev po ustreznem znanju in usposobljenosti diplomantov. Študije namreč kažejo,²⁸ da delodajalci pri diplomantih pogrešajo zlasti s študijem povezane delovne izkušnje in nekatere splošne kompetence. Za razvoj teh je ključno uvajanje prožnih oblik učenja, ki temelji na sodelovanju med delodajalci in visokošolskimi zavodi v obliki razvoja inovativnih/aktivnih učnih metod, praktičnega usposabljanja, raziskovalnih projektov, kariernega svetovanja in preverjanja kakovosti.

23 SURS, 2012: število prvič vpisanih odraslih po spolu, starosti, vrsti izobraževanja, obliki in vrsti organizacije, kohezijske regije.

24 Končno poročilo vmesnega vrednotenja 1 in 2. Prednostne usmeritve Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter Izboljšanje posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju 3. Razvojne prioritete OP RČV 2007–2013, Kamnik, avgust 2011, dostopno na eu-skladi.si

25 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

26 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

27 Trg dela in visokošolski razpis za vpis – Analiza trga dela v povezavi z visokošolskimi vpisnimi mesti ter številom študentov in diplomantov; 2013, str. 43.

28 HEGESCO: Higher Education as a Generator of Strategic Competences (<http://www.hegesco.org/>), Slovensko visoko šolstvo s perspektive zaposljivosti diplomantov (<http://www.mfdps.si/Files/Karierni%20center/Slovensko%20VS%20s%20perspektive%20zaposljivosti%20diplomantov.pdf>).

Iz sredstev skladov ESI se bo komplementarno financirala tudi IKT-infrastruktura, ki je nujno potrebna za zagotovitev temeljnih pogojev za razvoj kompetenc mladih, ki so neposredno povezane z razvojem prožnejših oblik učenja oziroma inovativnih učnih okolij. Z nadaljnjim vlaganjem v razvoj sodobne, zmogljivejše, dostopnejše in varnejše vzgojno-izobraževalne infrastrukture in e-vsebin se bo povečala uporaba e-učenja, kar vodi do izboljšane kakovosti in učinkovitosti izobraževanja ter s tem do njegove prilagodljivosti spreminjajočim se potrebam.

- **Spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini**

Slovenija spada med države EU s podpovprečnim tveganjem revščine in socialne izključenosti. Tveganje revščine pa se v zadnjih dveh letih povečuje hitreje kot v večini drugih držav EU, tako da se uvrščamo v skupino, v kateri se je število revnih in socialno izključenih občutno povečalo, saj je bilo takih oseb leta 2013 že 410.000. To pomeni dodatno oddaljevanje od zastavljenega cilja EU 2020 – zmanjšanja števila oseb, ki so izpostavljene tveganju revščine ali socialne izključenosti, na približno 320.000 oseb. Zaradi negativnih gibanj si bo treba v naslednjih letih prizadevati za vzpostavitev učinkovitega, celostnega in finančno vzdržnega sistema, ki bo na eni strani pravočasno odkrival in preprečeval naraščanje stopnje tveganja revščine, na drugi strani pa reševal problema revščine in socialne izključenosti.

Večanje stopnje tveganja revščine je v zadnjih dveh letih značilno za skoraj vse socialno-ekonomske skupine, še posebej pa se povečuje pri velikih družinah, starejših, pa tudi otrocih.²⁹ Po zadnjih dostopnih podatkih za leto 2013 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 14,5-odstotna (v KRZS 12,2-odstotna, KRVS 16,6-odstotna). Razlika med regijama se zmanjšuje, saj se stopnja tveganja revščine v KRZS povečuje precej hitreje. V obdobju 2008–2013 se je ta v KRVS povečala za 1 %,

v KRZS pa za 3,6 %³⁰ in je višja pri ženskah (15,4-odstotna) kot pri moških (13,5-odstotna), predvsem pri ženskah, starejših od 60 let (ženske 22,1-odstotna, moški 12,1-odstotna), in ženskah, starejših od 65 let, ki živijo same (ženske 42,1-odstotna, moški 33,2-odstotna). Po podatkih SURS pod pragom revščine živi tudi velik del mladoletnih otrok (19 %).

Revščina je povezana tudi s slabšim zdravjem in pogostejšimi dejavniki tveganja za kronične bolezni, ki so že tako ali tako najpogostejši vzrok invalidnosti, pre zgodnje obolevnosti in umrljivosti. Prevalenca bolezni srca in ožilja je v starostni skupini 45–64 let najvišja v skupini z najnižjo izobrazbo in najnižjimi dohodki, kar lahko vsaj deloma pripišemo tudi temu, da je med tistimi z nižjo izobrazbo več kadilcev, med prebivalci s slabšim socialno-ekonomskim položajem pa tudi več oseb s preveliko telesno težo. Pri otrocih iz družin s slabšim socialno-ekonomskim položajem ugotovljamo tudi manjšo telesno dejavnost. Velika je tudi povezanost med socialno-ekonomskimi dejavniki in duševnimi motnjami, pri čemer je pri obeh spolih opaziti več depresije pri tistih z manj izobrazbe in večje tveganje samomora pri manj izobraženih in brezposelnih. Velika težava je tudi alkoholizem,³¹ saj se po porabi alkohola na odraslega prebivalca uvrščamo na peto mesto med državami članicami EU. Alkoholizem pomembno prispeva tudi k neenakostim v zdravju (še posebej so prizadeti moški v KRVS).³²

Trenutna ponudba programov za socialno izključene (predvideno je vključevanje zlasti dolgotrajnih prejemnikov denarne socialne pomoči z več ovirami za dostop do trga dela) je nizka, saj je bilo v okviru spodbud za zaposlovanje in ustvarjanje delovnih mest v letu 2012 vključenih le dobre 3 % vseh prejemnikov. Tudi v zdravstvu programi preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in celovite obravnave na primer kroničnih bolezn-

29 UMAR, Poročilo o razvoju, str. 178 (http://www.umar.gov.si/file-admin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf).

30 SURS, Kazalniki dohodka in revščine po kohezijskih regijah (http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5609).

31 Neenakosti v zdravju v Sloveniji. T. Buzeti et al.; Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2011.

32 ALKOHOL v Sloveniji : trendi v načinu pitja, zdravstvene posledice škodljivega pitja, mnenja akterjev in predlogi ukrepov za učinkovitejšo alkoholno politiko / urednice Maja Zorko ... [et al.]. Ljubljana : Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2013.

ni niso ustrezno prilagojeni potrebam ranljivih skupin, izboljšati pa bi bilo treba tudi sodelovanje s sistemom socialnega varstva.

Narašča tudi starejše prebivalstvo. Po oceni³³ se bo število oseb, starejših od 65 let, ki jim bo treba zagotoviti storitve dolgotrajne oskrbe, s sedanjih 30.000 do leta 2020 povečalo na 40.000, za skoraj 2.000 pa se bo povečalo tudi število oseb v starosti 20–65 let, ki bodo potrebovale tovrstne storitve. Po podatkih OECD³⁴ je trenutno število prejemnikov formalne dolgotrajne oskrbe v Sloveniji 1,9 %, od tega 1,2 % v institucionalnem varstvu, 0,7 % pa ima dolgotrajno oskrbo na domu. Slovenija se mora ustrezno odzvati tudi na priporočilo Sveta EU, ki se nanaša na omejevanje s staranjem prebivalstva povezanih stroškov dolgotrajne nege in oskrbe s preusmeritvijo z institucionalnih na skupnostne oblike obravnave.³⁵ V okviru podprtih aktivnosti se bodo nadgrajevale že obstoječe in razvijale nove oblike skupnostnih storitev, del sredstev **prednostne osi 9** pa bo namenjen tudi vlaganjem v infrastrukturo, da se poveča kakovost storitev dolgotrajne oskrbe v Sloveniji.

Zaradi težav pri delovanju slovenskega zdravstvenega sistema bo treba pripraviti celovit pregled na področju zdravstva tako na državni kot na lokalni ravni, ki bo izveden z državnimi ali drugimi viri.³⁶

Pripadniki manjšinskih etničnih skupin z drugačno kulturno identiteto in invalidi so zaradi svojih posebnosti omejeni pri dostopu do kulturnih dobrin in s tem tudi pri vključevanju v širše okolje oziroma pri socialni vključenosti in aktivnem vključevanju na trg dela, zato se bodo te skupine s posebnimi programi spodbujale k večji socialni vključenosti.

Največji del sredstev v okviru **prednostne osi 9** je zato treba nameniti za v celovite ukrepe socialne aktivacije, ki bodo omogočili aktiven pristop pri reševanju problematike socialno izključenih. Ukrepi na tem področju zahtevajo celovit in povezovalen pristop z vidika socialnega in zdravstvenega varstva ter z vključitvijo izobraževalne in kulturne komponente, ki bo v nadaljevanju omogočal vstop na trg dela in bo deležen ustrezne podpore tudi v okviru **prednostne osi 8**.

S področjem socialnega vključevanja je povezana tudi podpora socialnemu podjetništvu, pri katerem obstajajo številne razvojne možnosti tako za razvoj novih storitev in produktov kakor tudi za zaposlovanje. Slovenija tu še močno zaostaja za povprečjem EU, saj je bil v obdobju 2009–2010 delež zaposlenih v socialni ekonomiji glede na vse zaposlene po podatkih Eurostata le 0,73-odstoten (EU 6,53-odstoten).³⁷ Zato je treba podpreti razvoj širšega spektra različnih oblik socialnih podjetij in nepridobitnih združenj.

V okviru prednostne osi 9 bo s sredstvi ESRR podpora namenjena tudi lokalnemu razvoju, ki ga vodi skupnost, ki lokalnemu prebivalstvu omogoča, da samo določi prednostne naloge in razvojne cilje ter odloča o lokalnem razvoju.³⁸

• **Učinkovita raba virov in zmanjševanje pritiskov na okolje**

Učinkovita raba virov in energije je bistvenega pomena za izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva in zmanjšanje pritiskov na okolje. V okviru prednostnih osi 1 in 3 bodo podprti ukrepi za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti podjetij ter izkoriščanja potencialov, ki jih ponujajo domači in tuji trgi zelenih izdelkov in storitev. Poleg tega bodo vlaganja v okviru **prednostnih osi 4, 5 in 6** namenjena tudi za ukrepe, ki bodo prispevali

33 Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020.

34 Help Wanted? Providing and paying for long-term care, OECD 2011.

35 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 2).

36 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 1).

37 The social economy in the European Union, Summary of the Report drawn up for the European Economic and Social Committee by the CIRIEC, EU 2012, str. 39 (<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-31-12-784-en-c.pdf>).

38 Skladno z omejitvami, ki veljajo za posamezen sklad, bodo lahko strategije lokalnega razvoja podprte tudi s sredstvi EKSRP in ESPR. Podrobna razmejitev uporabe ESRR, EKSRP in ESPR za lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, je opredeljena v 8. poglavju OP.

k zmanjševanju pritiskov na okolje in prilagajanju podnebnim spremembam. To področje vlaganj bo podprto tudi z ukrepi na trgu dela in v izobraževanju.

Slovenija je za leto 2011 dosegla vmesni cilj prihranka (4,9 %) končne energije po Direktivi 2006/32/ES. Do leta 2012 so doseženi prihranki končne energije, ocenjeni po metodologiji te direktive, znašali 2.727 GWh, kar pomeni 5,7 % na poti do cilja 9 % v 2016. V letu 2014 se skladno z zahtevami Direktive 2012/27/EU pripravlja nov Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020, v katerem bodo opredeljeni ukrepi za doseganje nacionalnih ciljev EU 2020.

Kljub dosedanjim vlaganjem v energetske sanacije stavb, obnovljive vire energije (OVE) ter učinkovito rabo električne energije so potrebe po nadaljevanju in nadgradnji tovrstnih vlaganj v obeh kohezijskih regijah velike. Z obsežnimi vlaganji v prenovi stavbnega fonda se pričakuje tudi pospešitev gospodarske rasti, ustvarjanje novih delovnih mest in zmanjšanje odvisnosti Slovenije od uvoza energentov. Z vlaganji sredstev ESI v učinkovito rabo energije (URE) v javnem sektorju bo mogoče prispevati k izboljšanju javnofinančnega položaja in lažjemu izpolnjevanju obveznosti v skladu z Direktivo 2010/31/EU, ki državam članicam nalaga, da vsako leto prenovijo 3 % površine državnih stavb.

Podprti bodo tudi ukrepi za zmanjševanje problema energetske revščine, ki se v Sloveniji v zadnjem desetletju povečuje. Na področju URE bo poudarek tudi na razvoju finančnih instrumentov, ki bodo spodbudili vstop zasebnega kapitala in povečali vlogo dobaviteljev energije pri spodbujanju in izvedbi projektov URE.

V skladu z Direktivo 2009/28/ES ima Slovenija obveznost do leta 2020 doseči najmanj 25-odstotni delež OVE (21,5-odstotni v letu 2013) v rabi bruto končne energije in najmanj 10-odstotni delež v prometu. Na področju OVE po sektorjih rabe energije uspešno izpolnjuje cilj pri ogrevanju, pri rabi električne energije pa nekoliko

zaostajamo za predvideno dinamiko predvsem zaradi zaostajanja investicij v nove proizvodne naprave.³⁹

Izboljšanje energetske učinkovitosti stavbnega fonda bo ključni ukrep prihodnje energetske politike za oskrbo s toploto. Hkrati bo potekal velikopotezen prehod na nizkoogljične vire, in sicer pospešeno uvajanje sistemov OVE za proizvodnjo toplote s prednostnim spodbujanjem uporabe lesne biomase, sončne in geotermalne energije ter izkoriščanje lesne biomase v SPTE z visokim izkoristkom in pri sistemih daljinskega ogrevanja. Spodbude bodo skladne z zahtevami Direktive 2008/50/ES in svežnja ukrepov za čistejši zrak v Evropi, saj se na območjih z že uvedenimi daljinskimi sistemi in z zrakom onesnaženih degradiranih območjih ne bo spodbujala gradnja novih individualnih sistemov na lesno biomaso. Vlaganja bodo skladna tudi s predpisi EU, ki zagotavljajo kakovost vodotokov in ohranjanje biotske raznovrstnosti.

K zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov (TGP) in URE lahko bistveno prispevajo tudi pametna omrežja, ki med drugim ponujajo možnosti za razvoj vrste novih izdelkov in storitev ter ustvarjanje novih delovnih mest in so tako priložnost tudi za mala in srednje velika inovativna podjetja (svetovni trg pametnih omrežij je eden najhitreje rastočih trgov). Ta podjetja omogočajo tudi visokokvalificirana delovna mesta in ustvarjajo visoko dodano vrednost.^{40,41} Zato bo Slovenija na področju distribucije električne energije spodbujala širitev pametnih distribucijskih sistemov z uvajanjem pametnih aktivnih omrežij in merilnih sistemov za daljinski prenos podatkov za povečanje URE ter boljšo rabo OVE.

Pri blaženju podnebnih sprememb ima ključno vlogo tudi spodbujanje trajnostne mobilnosti, tudi na urbanih območjih. Razmere pri uporabi javnega potniškega prometa (JPP) so v Sloveniji slabe, saj se število potnikov v cestnem in železniškem prometu zmanjšuje.⁴²

39 Vrednotenje Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013 (OP ROPI).

40 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0202:FIN:SL:PDF>

41 <http://www.smartgrids.si/index.php/sl/o-tehnoloski-platforni>

42 Vir: Statistični urad RS, 8/2012.

Naša država je med tistimi z največ osebnimi avtomobili na 1.000 prebivalcev, v letu 2010 pa so slovenska gospodinjstva po podatkih Eurostata za prevoz namenila največ sredstev med državami članicami EU.⁴³ Najbolj pereč problem na urbanih območjih je povezan s kakovostjo zraka, predvsem z onesnaženjem z delci PM₁₀, seveda pa netrajnostni prometni vzorci v urbanih okoljih prispevajo k TGP v sektorju prometa.

Sistemske rešitve za trajnostno mobilnost bodo izhajale iz pripravljenih celostnih prometnih strategij (CPS), ki bodo lahko to problematiko urejale na ravni urbanega območja ali pa širše, regionalno. Mesta, ki so upravičena do sredstev za izvajanje mehanizma CTN, bodo morala zagotoviti tudi smiselno povezavo med celostnimi prometnimi strategijami in trajnostnimi urbanih strategijami (TUS). Glede na posebne potrebe posameznih območij bo mogoče podpreti ustrezne infrastrukturne projekte, pomembna pa bodo tudi vlaganja v mehke ukrepe in oblikovanje pametnih informacijskih sistemov, sistemov upravljanja prometa ter spodbujanje upravljanja mobilnosti. Na podlagi CPS bo mogoče podpreti tudi vlaganja v ekomobilnost in infrastrukturo za vozila na alternativna goriva, če bodo stroškovno upravičena. Tako bo Slovenija prispevala tudi k doseganju cilja 10 % rabe OVE v prometu in k izkoriščanju razvojnega potenciala, ki ga ponuja to področje.

V naslednjem obdobju bodo bistvenega pomena tudi vlaganja v ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam, saj se zaradi njihovih posledic spopadamo z vedno pogostejšimi in uničujočimi naravnimi nesrečami ter s tem veliko škodo. Slovenija še nima sprejete celovite strategije prilagajanja podnebnim spremembam. Tega področja zato ne ureja sistematično, kar otežuje načrtovanje sektorskih politik, manjša pa je tudi odpornost države proti vplivom podnebnih sprememb. Ta pomanjkljivost bo odpravljena s pripravo celovite ocene priložnosti in tveganj, ki bo opredelila najbolj ogrožene sektorje za preprečevanje in obvladovanje tveganj, oblikovani bodo celoviti in sinergični ukrepi, povezani z ustreznim prostorskim načrtovanjem. Z vidika izpoln-

jevanja zahtev predhodnih pogojenosti bo v naslednjem obdobju pripravljena tudi ocena tveganj za večje naravne in druge nesreče, kar bo podlaga za državno oceno tveganj za nesreče. Ukrepi se bodo usklajevali tudi v okviru transnacionalnih strategij, čezmejnega sodelovanja in skupnih mehanizmov za usklajeno ukrepanje pri obvladovanju naravnih nesreč.

Na celotnem območju Slovenije se hidrološki ekstremni dogodki pojavljajo pogosteje in so izrazitejši. Poplave, ki so poleg potresov med največjimi tveganji z vidika naravnih nesreč,⁴⁴ so že zahtevale smrtne žrtve, ogromna je tudi ocenjena neposredna škoda.⁴⁵ Slovenija je v skladu s pravnim okvirom Direktive 2007/60/ES prepoznala 61 območij pomembnega vpliva poplav (OPVP),⁴⁶ na katerih lahko ob ekstremnih poplavnih dogodkih nastane največja škoda glede na merila poplavne ogroženosti zdravja ljudi, gospodarstva, javne infrastrukture, kulturne dediščine in okolja.⁴⁷

S sredstvi skladov ESI se bo Slovenija v okviru **prednostne osi 5** lotila celovitega reševanja obvladovanja in zmanjševanja poplavne ogroženosti na prepoznanih OPVP. Celovit pristop bo vključeval gradbene in negradbene protipoplavne ukrepe, pri čemer bo poudarek dan tudi infrastrukturi, ki bo predvsem na območjih Natura 2000 ena izmed hrbtenic t. i. zelene infrastrukture. V duhu iskanja sinergij bodo vzpostavljene povezave z ukrepi za izboljševanje hidromorfološkega stanja voda, kar bo prispevalo k boljšemu stanju voda oziroma preprečevanju njegovega nadaljnega slabšanja. Pri izboru projektov bo posebna pozornost namenjena vidiku pripravljenosti projektov, saj bo le tako mogoče izbrane projekte izvesti kakovostno in brez bistvenih zamud, pogostih v obdobju 2007–2013.

44 Revised Progress Report on Disaster Risk Assessment of the Republic of Slovenia, Administration of the Republic of Slovenia for Civil protection and Disaster relief, 2012.

45 Povzeto po Predhodni oceni poplavne ogroženosti RS (MOP, 2011) in podatkih o škodah po poplavah 2012.

46 Ta območja so bila prepoznana na podlagi Poročila o določitvi območij pomembnega vpliva poplav v RS in spremljanju aktivnosti obvladovanja poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, dostopno na: http://www.mko.gov.si/fileadmin/mko.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/porocilo_OPVP.pdf

47 http://www.mko.gov.si/fileadmin/mko.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/karta_obmocij_OPVP.pdf

43 Statistični urad RS, 2011.

Za zagotovitev ustreznega preventivnega delovanja bo vzpostavljena tudi podpora spremljanju vodostajev in oblikovanju ustreznega sistema za napovedovanje visokih voda na tistih OPVP, kjer tega sistema še ni. Vzpostavljeni oziroma posodobljeni bodo tudi ustrezni informacijsko-ozaveščevalni sistemi za obvladovanje in preprečevanje poplavne ogroženosti ter materialno-tehnična sredstva za odziv na poplave.

Med pomembnimi dejavniki, ki lahko vplivajo na večjo protipoplavno varnost, je lahko tudi ustrezna hidromorfološka ureditev vodotokov, saj so hidromorfološke obremenitve eden ključnih razlogov, da do leta 2015 v Sloveniji na vodnem območju Donave ne bo doseženo dobro stanja voda v skladu z zahtevami okvirne vodne direktive (Direktive 2000/60/ES). Na vodnem območju severnega Jadrana pa doseganje ciljev preprečuje predvsem onesnaževanje vodnih teles obalnega morja s prednostnimi snovmi in nekaterimi drugimi onesnaževali. Z vidika kakovosti vodotokov v Sloveniji dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala ne dosega 38,1 % vodnih teles površinskih voda. Sredstva skladov ESI bodo zato namenjena za izboljšanje hidromorfološkega stanja vodotokov v smiselni kombinaciji z vlaganji na področju protipoplavne varnosti in biotske raznovrstnosti. Sinergijo bo mogoče zagotavljati tudi s projekti v okviru programov LIFE in ETS.

Primerjava podatkov glede vlaganj v varstvo okolja kot deleža regionalnega BDP pokaže, da so bila v obdobju 2007–2011 ta v KRVS višja od slovenskega povprečja. V tej regiji je bil razen leta 2008 nad povprečjem tudi delež sredstev, namenjenih za vlaganje v varstvo okolja glede na vsa vlaganja. Pretekla vlaganja sredstev skladov ESI v okoljsko infrastrukturo so bistveno izboljšala stanje na tem področju. Ne glede na to pa so v obeh kohezijskih regijah potrebe še velike predvsem v delu, ki se nanaša na izpolnjevanje predpisov EU, saj Sloveniji, če jih me bo izpolnjevala, grozijo tožbe zaradi kršitev pravnega reda EU.

Med bolj problematičnimi je področje infrastrukture za zbiranje in čiščenje komunalnih odpadnih voda na območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali

večjo od 2.000 PE. Opremljenost in število oseb, priključenih na javno kanalizacijsko omrežje, glede na zahteve v skladu s 3 členom Direktive 91/271/EGS še nista zadovoljiva. Po dokončanju projektov iz obdobja 2007–2013 bo do konca leta 2015 zahteve direktive izpolnjevala le slaba polovica območij.⁴⁸ Zato bodo v obdobju 2014–2020 ključna vlaganja v projekte, ki bodo Slovenijo približali ciljem te direktive in bodo financirani v okviru **prednostne osi 6**. Da bi se izognili morebitnim težavam pri izvajanju projektov, bo posebna pozornost namenjena projektom, ki izkazujejo pripravljenost na izvedbo oziroma pomenijo morebitne neizvedene faze projektov, v primerih, ko bo to potrebno.

Skladi ESI bodo prispevali tudi k zagotavljanju večje preglednosti poslovanja izvajalcev gospodarskih javnih služb varstva okolja ter k povečevanju kakovosti in učinkovitosti njihovih storitev, saj do zdaj primerjalnega vrednotenja na tem področju nismo izvajali. Vlaganja bodo namenjena tudi ukrepom za posodabljanje obstoječih zbirk podatkov. Trenutne rešitve ne omogočajo učinkovitega izvajanja Direktive 91/271/EGS in upravljanja voda.

Tudi pri oskrbi s pitno vodo se stanje izboljšuje, vendar pa se na nekaterih območjih še vedno srečujejo z neustrezno kakovostjo pitne vode, predvsem pri zagotavljanju mikrobiološke varnosti v malih sistemih, težava so tudi povišane koncentracije nekaterih kemijskih onesnaževal v pitni vodi. V nekaterih vodovodnih sistemih so zaradi dotrajanosti velike izgube pitne vode, kar onemogoča učinkovito gospodarjenje z vodo. V novi perspektivi bo zato prednostna naloga gradnja ustrezne infrastrukture za vodooskrbo (novi sistemi in rekonstrukcija obstoječih), ki bo omogočala učinkovito, kakovostno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo na območjih, kjer javni sistem vodooskrbe še ni zgrajen ali pa ni ustrezen. S tem bo zagotovljena oskrba z zdravstveno ustrezno pitno vodo v skladu z Direktivo 98/83/ES. Sredstva bodo namenjena tudi za financiranje ukrepov za aktivno in pasivno zaščito vodnih virov ter vzpostavitve sistemov spremljanja kakovosti pitne vode. Tudi na tem pod-

⁴⁸ RS je z EK v postopku dogovarjanja o posebnem dogovoru o nadaljšanju tega roka.

ročju bo, ko bo to potrebno, posebna pozornost namenjena projektom, ki izkazujejo pripravljenost na izvedbo oziroma pomenijo morebitne neizvedene faze projektov.

Že zdaj je znano, da sredstva skladov ESI ne bodo zadoščala za izvedbo vseh potrebnih projektov, zato bo treba za ta namen najti tudi druge vire, več pozornosti bo namenjene tudi iskanju možnosti za dodeljevanje povratnih sredstev. Za zagotavljanje večje stroškovne učinkovitosti porabe finančnih sredstev se bodo začeli spremljati povprečni stroški na enoto. K boljšemu izvajanju projektov na področju gradnje okoljske infrastrukture bodo prispevala tudi sredstva tehnične pomoči, ki bodo namenjena odpravi prepoznanih ovir, ki so v obdobju 2007–2013 upočasnjevale izvajanje projektov.

Ukrepi, ki bodo podprti v okviru te prednostne osi, prispevajo k okoljskima stebroma podonavske makrostrategije in EUSAIR.

Vloga mest je ključnega pomena za doseganje ciljev EU 2020, vendar le, če bodo v njih zasnovali modele trajnostnega urbanega razvoja in bodo omogočali uspešno povezovanje z njihovim zaledjem ter vzpostavili nadzor nad rabo in kakovostjo javnega prostora in stavbnega fonda. Poleg razvojnih priložnosti, ki jih ponujajo mesta, se v njih kopičijo tudi številni okoljski izzivi, ki so predvsem povezani z neučinkovito rabo prostora, netrajnostno prometno politiko in neučinkovito rabo energije.

Širši problem je širitev naselij na vedno nove površine, s čimer se zaradi vse večje pozidanosti tal (»soil sealing«) povečujejo obremenitve za okolje, hkrati pa degradirana urbana zemljišča na urbanih območjih ostajajo neizkoriščena. Kot posledica opuščanja dejavnosti, tudi industrijskih, je v naši državi evidentiranih 979 degradiranih območij večjih od 1 ha, evidence drugih vrst degradiranih območij še ni na voljo. Reševanja prepoznanih problemov razvoja urbanih središč se je treba lotiti s celovitimi projekti, ki bodo namenjeni učinkoviti rabi prostora, povečanju kakovosti okolja, kakovosti in varnosti življenja v mestih, zniževanju ogljičnega odtisa in socialnemu vključevanju.

Ukrepi trajnostne mobilnosti, URE in OVE bodo skupaj z ukrepi prenove urbanih območij pripomogli k izboljšanju kakovosti zraka na vseh sedmih najbolj problematičnih območjih. Spremljanje izvajanja programov za kakovost zraka in priprava podlag za njihovo noveliranje pa zahtevata celovito analizo izpustov in njihovega vpliva na kakovost zraka, zato bodo postopoma vpeljane novejšje tehnike ocenjevanja in poročanja o učinkih izvajanja ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka v skladu z Direktivo 2008/50/ES.

Ena od pomembnih primerjalnih prednosti Slovenije je velika biotska raznovrstnost, ki hkrati zagotavlja visoko kakovost bivanja in omogoča razvoj ustreznih storitev, povezanih z njenim trženjem. Po podatkih SURS ohranjena narava v Slovenijo privabi kar 30 % tujih turistov, ki vidik naravnega okolja tudi najpogosteje ocenjujejo kot odličnega.⁴⁹ Dolgoročno ohranjanje biotske raznovrstnosti je pogoj za ohranjanje delovnih mest na zavarovanih območjih, povečanje deleža izvoza turističnih storitev in zagotavljanja ekosistemskih storitev, zato je to tudi velik razvojni potencial Slovenije. Kljub različnim varstvenim režimom in precejšnjemu napredku na nekaterih področjih se je ohranitveno stanje številnih habitatov in vrst poslabšalo v razmeroma kratkem času. S tem je ogroženo tudi doseganje ciljev strategije EU za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Sredstva skladov ESI bodo zato namenjena vlaganjem v ohranjanje vrst in habitatov na območjih Natura 2000, pri čemer imata pomembno vlogo tudi ustrezna ureditev za interpretacijo narave in za upravljanje turističnega obiska. Za uresničevanje varstvenih ciljev bo podpora namenjena iskanju sinergij z nosilci trajnostnega razvoja na teh območjih z namenom ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter s tem povečevanja privlačnosti območja kot turističnih destinacij, pri čemer vlaganja ne bodo namenjena gradnji nastanitvenih zmogljivosti. Sinergično delovanje bo zagotovljeno tudi z ukrepi za izvajanje protipoplavnih ukrepov in izboljševanje hidromorfološkega stanja voda. Da se prepreči velik vpliv na

⁴⁹ http://www.stat.si/tema_ekonomsko_turizem_anketa_2012.asp, http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5378

biotsko raznovrstnost območij Natura 2000 ali njihovih vplivnih območij, bo za pridobitev sredstev treba pridobiti izjavo ministrstva, pristojnega za spremljanje stanja območij Natura 2000. Iskale se bodo tudi ustrezne rešitve za povečanje črpanja sredstev EU v okviru programa LIFE za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

- **Omogočitvena infrastruktura**

Promet je glede na geostrateški položaj Slovenije pomemben dejavnik gospodarskega razvoja. Za učinkovito delovanje notranjega trga in uveljavitev Slovenije na svetovnem trgu sta nujni kakovost in učinkovitost prometnega sistema. Z vidika doseganja ciljev EU2020, ki se nanašajo na zmanjševanje izpustov TGP, pa je zelo pomembno spodbujanje okoljsko manj obremenjujočih vlaganj.

Pri vzpostavitvi vseevropskega omrežja Slovenija sledi zahtevam evropske prometne politike in namenja posebno pozornost razvoju jedrnega omrežja, poleg tega skrbi tudi za vzpostavitev ustrezne prometne infrastrukture in povezav na regionalni ravni, ki so pogoj za enakomeren razvoj in dostopnost posameznih regij. Za razvoj prometa v Sloveniji so ključni zmanjšanje zunanjih stroškov zaradi boljše pretočnosti, uvedba sodobnih tehnologij za vodenje in upravljanje prometa ter zagotavljanje varnosti v prometu. Na podlagi indeksa globalne konkurenčnosti se Slovenija po kakovosti infrastrukture uvršča na 35. mesto med 144 državami in na 15. mesto med državami EU-27.

V zadnjih letih je bil v Sloveniji razvoj prometne infrastrukture usmerjen v izboljšanje avtocestnega prometnega omrežja, saj je to omrežje zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev v državnem proračunu in težav pri privabljanju domačih in tujih zasebnih vlagateljev zaostajalo za železniško infrastrukturo.

V finančni perspektivi 2007–2013 je Slovenija iz KS začela izvajati prve projekte posodabljanja železniškega omrežja, dokončala večji del avtocestnih povezav na omrežju TEN-T, odpravljala ozka grla in nevarna mesta na cestni infrastrukturi, **še naprej** izboljševala pristaniško infrastrukturo in začela prve projekte pri

pospeševanju trajnostne mobilnosti z JPP in intermodalnimi središči. Investicije, namenjene poglobljanju morskega dna v koprskem pristanišču, so pomembno prispevale k povečanju konkurenčnosti luških in drugih pristaniških dejavnosti ter logističnih dejavnosti na državni ravni. Kljub dosedanjim vlaganjem pa je potreba po razvoju prometne infrastrukture v obeh kohezijskih regijah več, kot je na voljo sredstev skladov ESI, zato bo treba za dosego ciljev vključiti tudi druge razložljive vire (kot npr. posojila EIB).

V skladu z zahtevami predhodnih pogojenosti Slovenija na podlagi kompleksnega prometnega modela pripravlja Strategijo razvoja prometa v Republiki Sloveniji (SRP), ki bo opredelila ključna ozka grla in določila ukrepe ter projekte razvoja do leta 2020 oziroma 2030. Izbrani projekti bodo odvisni od rezultatov prometnega modela, upravičenosti vlaganj in njihove okoljske ustreznosti. Zagotavljali bodo boljšo oskrbo gospodarstva, mobilnost prebivalstva in uresničevanje ukrepov za večjo varnost prometa, učinkovito rabo energije in zmanjševanje okoljskih obremenitev prometa. Prispevali bodo tudi k doseganju ciljev zadevnega prednostnega področja EUSDR.

Zaradi intenzivnejšega vlaganja v avtoceste je imela Slovenija v letu 2009 skoraj dvakrat večjo gostoto avtocest od povprečja EU-27, kar ob dejstvu, da je tranzitna država, povečuje izziv, povezan z doseganjem nacionalnega cilja za zmanjšanje izpustov TGP v sektorju neETS v okviru EU 2020. Večina sredstev skladov ESI bo zato **v okviru prednostne osi 7** namenjena vlaganjem v železniško infrastrukturo, kar je pogoj za preusmeritev tovora s cest ter za dvig varnosti in konkurenčnosti železniškega prometa. S tako železniško infrastrukturo bo Slovenija podprla tudi prednostne naloge razvoja v makroregionalni strategiji za Podonavje, prispevala k odpravi ozkih grl v prometnem omrežju TEN-T, izboljšanju čezmejne povezave in boljši prepustnosti obstoječih prog. Potekale bodo tudi priprave na investicijski cikel v jedrno omrežje TEN-T na sredozemskem in baltsko-jadranskem prometnem koridorju. Z razvojem železniške in druge intermodalne infrastrukture bo Slovenija lahko izkoristila tudi svoj potencial za razvoj pro-

metne logistične panoge. Predvidene so navezave (»last miles«) na omrežje TEN-T in financiranje projektov na podlagi razpisov IPE.

Manjši del sredstev bo namenjen vlaganjem v avtocestni sistem z namenom odprave ozkih grl na omrežju TEN-T, izboljšanju čezmejne povezave s sosednjimi državami in skrajšanju časa za prečkanje meje. Za krepitev regionalnih razvojnih potencialov in ohranjanje delovnih mest se z nadaljevanjem projektov cestne prometne infrastrukture t. i. razvojnih osi zagotavlja boljša dostopnost do obstoječega omrežja TEN-T, izboljšuje kakovost bivanja, zagotavlja povezanost, ohranja ter omogoča razvoj gospodarstva v vseh regijah v Sloveniji. Razvojne osi pomenijo sekundarne prečne povezave, ki omogočajo medsebojno povezavo središč državnega pomena, pa tudi njihovo povezavo s središči mednarodnega pomena v sosednjih državah in državah vplivnega območja. Na področju cestne infrastrukture bo težišče vlaganj v KRVS.

Gestrateška lega koprskega pristanišča je ključna primerjalna prednost za oskrbovanje trgov srednje in vzhodne Evrope ter je med najpomembnejšimi strateškimi platformami, še posebej v čezmorski transportni izmenjavi evropskih trgov s hitrorastočimi trgi na vzhodu, ki potekajo skozi Sueški prekop. Vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture je zato ključen gradnik pri vzpostavitvi vseevropskega multimodalnega omrežja na delu, kjer se sredozemski in baltski koridor povezuje s pomorskimi avtocestami jadransko-jonskega koridorja. Za spodbujanje konkurenčnosti pomorskega prometa so za Slovenijo ključni razvoj mednarodnega pristanišča v Koprju, njegova nadgradnja in posodobitev njegove železniške povezave z omrežjem TEN-T. S sredstvi skladov ESI bo Slovenija zagotavljala varnost plovbe na plovnih poteh, namenjenih mednarodni plovbi v teritorialnem morju in notranjih vodah Slovenije, za razvoj pristaniške infrastrukture pa je odgovoren koncesionar, ki pa namerava kandidirati za pridobitev sredstev v okviru CEF (instrument za povezovanje Evrope) ali iz drugih evropskih skladov, katerih sredstva se dodeljujejo na podlagi letnih ali večletnih razpisov. Vse naložbe bodo izvedene v skladu z slovensko in evropsko zakonodajo o varstvu okolja in voda.

Glede na izkušnje in problematiko iz obdobja 2007–2013 se načrtuje ustrezna upravna usposobljenost organov, ki bodo vključeni v postopke izvajanja evropske kohezijske politike 2014–2020, pri čemer bo posebna pozornost namenjena področjem in postopkom pri izvajanju velikih infrastrukturnih projektov, ki so v preteklem programskem obdobju povzročili zamude pri izvedbi projektov. V novem obdobju bodo uporabljene in izboljšane rešitve in modeli predvsem z namenom uspešnega in učinkovitega izvajanja velikih infrastrukturnih projektov, nadaljevala se bosta usposabljanje kadra in nadzor nad izvedbo projektov. Pomembna bo tudi krepitev upravne zmogljivosti tako organov, vključenih v izvajanje evropske kohezijske politike, kot tudi upravičencev do teh sredstev z izobraževanjem, usposabljanjem in prenosom znanja med zaposlenimi. Za te namene bodo uporabljena sredstva tehnične pomoči.

Sodobni svetovni razvojni trendi temeljijo na razvoju informacijske oziroma digitalne družbe. Za to je potrebna zmogljiva omrežna infrastruktura elektronskih komunikacij, ki mora omogočati kakovosten dostop do interneta za vse in visoke prenosne hitrosti za uporabo zahtevnih interaktivnih multimedijskih e-storitev, OTT-vsebin (»over the top content«) itd. Dostopna širokopasovna infrastruktura zmanjšuje digitalno ločnico in povečuje vključenost vsakega posameznika v sodobne družbene tokove, vlaganja na tem področju pa imajo tudi ugoden vpliv na zaposlenost, inovativnost in produktivnost.^{50, 51} Poleg tega to prispeva tudi k ohranjanju zaposlenosti na podeželju in omogoča policentrični razvoj. Slovenija mora v skladu z veljavno nacionalno Strategijo razvoja širokopasovnih omrežij do leta 2020 zagotoviti pokritost 90 % prebivalcev, leta 2013 pa je bila v skladu z rezultati semaforja DAE širokopasovna penetracija v Sloveniji pod povprečjem EU (SLO 74 %, EU 76 %).

Trend zaostajanja Slovenije pri razvoju širokopasovne infrastrukture je v zadnjih letih izrazil in se povečuje ne glede na pretekla vlaganja v gradnjo širokopa-

50 The Impact of Internet in OECD Countries, OECD, 2012, <http://dx.doi.org/10.1787/5k962hhgpb5d-en>

51 Franklin, M., P. Stam, and T. Clayton (2009), „ICT Impact Assessment by Linking Data,“ *Economic and Labour Market Review*, 3(10), 18–27

sove infrastrukture na podeželju, kjer ni tržnega interes za samostojna vlaganja operaterjev. Osnovna širokopasovna infrastruktura še vedno ni dostopna približno tretjini prebivalstva, ki je praktično v celoti na podeželju. Na problem kažejo tudi rezultati semaforja DAE, ki so za Slovenijo nasploh neugodni, saj se je med vsemi državami leta 2013 uvrstila na zadnje mesto po kazalniku pokritosti gospodinjstev s standardnimi fiksnimi širokopasovnimi omrežji na podeželju, saj je bila ta le nekaj več kot 10-odstotna. Stanje je nezavidljivo tudi glede dostopnih hitrosti. Delež širokopasovnih povezav s hitrostjo 10 Mb/s ali več je v Sloveniji le 38,9-odstoten (EU 64 %), delež povezav s hitrostjo 30 Mb/s ali več pa samo 5,8-odstoten (EU 18-odstoten).⁵²

Pri načrtovanju nadaljnjega razvoja širokopasovne infrastrukture je treba izhajati iz dejstva, da je poseljenost slovenskega podeželja izrazito razpršena, kar je za potencialne zasebne vlagatelje ključna ovira pri oblikovanju vzdržnih poslovnih modelov na teh območjih. Z nekaterimi sistemskimi rešitvami, ki so bile sprejete v novem Zakonu o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), bo mogoče omejevati investicije v podvojeno infrastrukturo, lažje bo tudi iskanje soinvestitorjev, zato je pričakovati, da bo s pritegnitvijo javnih sredstev mogoče dodatno spodbudili zasebne naložbe in tako dosegli zastavljene cilje.

Slovenija bo širitev širokopasovnih storitev in uvažanje visokohitrostnih omrežij ter podporo uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo financirala v okviru **prednostne osi 2**.

Predhodno vrednotenje in celovita presoja vplivov na okolje

Na podlagi priporočil predhodnega vrednotenja OP je bilo dopolnjeno poglavje, v katerem je predstavljena strategija za prispevek OP k EU 2020. Izboljšala se je tudi povezava med načelno dobro prepoznanimi izzivi in potrebami ter naborom ukrepov kot odgovorom

nanje. Pri tem delu vrednotenja je bilo ugotovljeno, da so potrebe, povezane z obstoječimi slabostmi javnega upravljanja, sicer prepoznane, da pa rešitve niso ustrezno specifične, kar je bilo pri pripravi končnega dokumenta smiselno upoštevano. Pripravlavec je, kjer je bilo to mogoče, izboljšal prevedbo prepoznanih izzivov v specifične cilje.

Pri predhodnem vrednotenju je bilo ugotovljeno, da ima Slovenija v obeh kohezijskih regijah posebne potrebe oziroma se v okviru vsake spoprijema z različnimi izzivi. Kljub obstoječim razlikam pa je programiranje enotnega OP pozitivno, sicer ob predpostavki, da bo to podprto z boljšim, enotnim javnim upravljanjem, ki bo omogočilo lažje doseganje presečnih učinkov kot v prejšnjem programskem obdobju. Za dobro upravljanje bodo zelo pomembni diferencirana regionalna politika in regionalni specifični ukrepi. Evalvatorji so razen prednostnih osi 1 in 3 ocenili, da je regionalni kontekst ustrezno upoštevan. Zaradi posebnosti v obeh kohezijskih regijah so v okviru prednostnih osi 1 in 3 predlagali oblikovanje regionalnih specifičnih ukrepov. To priporočilo bo organ upravljanja (OU) upošteval na izvedbeni ravni pri pripravi večletnih programov za posamezno področje izvajanja in ko se bodo jasno opredelili instrumenti ter določila merila za izbor. Enako bo OU upošteval tudi priporočilo glede oblikovanja posebnih ukrepov na ravni NUTS3. Programe bodo v skladu z opredeljeno izvedbeno strukturo na delovni ravni oblikovale posebne strokovne skupine, v katerih bodo po potrebi lahko sodelovali tudi zunanji strokovnjaki s področja regionalnega razvoja. Tako je upoštevano tudi priporočilo evalvatorjev za horizontalno izvajanje, ki pa bo zahtevalo tudi nadgradnjo ustreznih veščin, ki so v javni upravi slabo razvite. Ta vidik je smiselno vključen v ukrepe, ki so predvideni v okviru tehnične pomoči (TP). Besedilo prednostne osi TP se je izboljšalo, pri tem so bila upoštevna tudi priporočila evalvatorjev.

Največ predlaganih vsebinskih dopolnitev, ki so bile smiselno upoštewane, se je nanašalo na prednostno os 1 predvsem z vidika krepitev inovacijske dejavnosti in spodbujanja netehnoloških inovacij ter inovacij v družbi

52 Semafor: <http://digital-agenda-data.eu/charts/country-ranking-table-on-a-thematic-group-of-indicators#chart={„indicator-group“:„bbquality“,„ref-area“:„SI“,„time-period“:„2013“}>

in javni upravi. Oba vidika sta bila močnejše vključena v besedilo ukrepov. Med vsebinsko bolj pomanjkljivimi področji v dokumentu so evalvatorji prepoznali tudi področje trajnostne mobilnosti, pri katerem je preveč poudarka danega zgolj gradnji infrastrukture in premalo drugim pomembnim (t. i. mehkim) vsebinam na tem področju (npr. JPP, mobilnost v mestih, alternativna prevozna sredstva itd.). Po mnenju pripravljavca so ti vidiki v kontekstu spodbujanja trajnostne mobilnosti v mestih pretežno že vključeni v ukrepe te prednostne naložbe. Na področju prednostne osi 8 so se v skladu s priporočili konkretizirali projekti/ukrepi in kazalniki rezultatov. Kadar je bilo pomembno, se je dopolnila tudi vsebina besedila z vidika zagotavljanja enakosti spolov in boja proti diskriminaciji, in sicer predvsem v delih, kjer so opredeljena vodilna načela za izbor.

Izboljšana je tudi notranja skladnost dokumenta (boljše povezave med specifičnimi cilji znotraj posamezne prednostne osi). Deloma se je povečala tudi konsistentnost med posameznimi specifičnimi cilji različnih prednostnih osi. Predvsem je bila poudarjena nekonsistentnost med okoljskimi cilji in cilji v okviru prednostne osi 7. V skladu s priporočili se je izboljšala tudi logika ukrepanja v smeri jasnejših vzročno-posledičnih povezav, na katerih je temeljil izbor predlaganih ukrepov OP. Izboljšali sta se tudi razmejitve med posameznimi dejavnostmi in uravnoteženost podrobnosti opisov posameznih dejavnosti. Deloma so bili upoštevani tudi predlogi, ki so se nanašali na dopolnjevanje dejavnosti za boljše doseganje rezultatov.

Izbor programskih kazalnikov je po mnenju evalvatorjev večinoma ustrezen, razen nekaterih izjem, kar je pripravljavec skušal smiselno upoštevati. Upoštevano je bilo priporočilo, da se z vidika odzivnosti predlaganih programskih kazalnikov na predvidene ukrepe kazalniki prevetrijjo in preoblikujejo, kot tudi priporočilo, da se za prednostne osi 8–11 kazalniki iz absolutnih preoblikujejo v relativne. Kazalniki rezultata in skupni kazalniki so bili v skladu s priporočili revidirani z vidika ustreznosti in razumevanja.

H končnemu poročilu predhodnega vrednotenja so izvajalci pripravili tudi pregled, v katerem je povzetek upoštevanja njihovih ključnih priporočil, ki kaže, da so bila vsa pomembna priporočila smiselno upoštevana. Dokument je v prilogi k OP v bazi SFC.

V okoljskem poročilu so bile prepoznane prednostne osi, za katere je bilo ugotovljeno, da bodo lahko pri izvedbenem delu pomembno vplivale na področja naravnih virov, zraka, voda, narave in biotske raznovrstnosti, podnebje, kulturno dediščino, krajino in zdravje ljudi. Za prednostne osi, pri katerih so bili prepoznani pomembni negativni vplivi za posamezno področje, je izvajalec predlagal omilitvene ukrepe. Ti so bili pri pripravi dokumenta v večini upoštevani, in sicer v razdelkih, ki se v okviru prednostnih naložb nanašajo na vodilna načela za izbor. Določene vsebine so bile smiselno vključene tudi v druge dele besedila, nekaterih omilitvenih ukrepov pa ni bilo mogoče upoštevati, predvsem zato, ker bi lahko njihova vključitev negativno prispevala k administrativnim bremenom za upravičence oziroma bi imele pristojne institucije, ki bodo odgovorne za izbor, težave pri zagotavljanju ustreznih preverljivosti zahtev. Med javno razgrnitvijo okoljskega poročila so bile dane pripombe, ki so se predvsem nanašale na TC 7 in so bile pri pripravi končnega poročila smiselno upoštewane.

1.1.1.1 Horizontalna načela za izbor projektov/programov

Pri izboru projektov bosta upoštevani dve skupini načel za izbor projektov/programov. Horizontalna načela, ki bodo veljala za izbor projektov/programov v vseh prednostnih oseh, in pa posebna načela, ki so predstavljena v okviru vsake prednostne osi v ustreznem razdelku. Poleg načel, ki jih je treba upoštevati v skladu z veljavnimi predpisi, bodo morali projekti/programi:

- prispevati k doseganju ciljev/rezultatov na ravni prednostne osi in neposrednih učinkov;
- izkazovati realno izvedljivost v obdobju, za katero velja podpora, ter ustreznost in sposobnost upravičencev;
- izkazovati ustreznost ciljnih skupin;

- zagotavljati trajnost predvidenih/načrtovanih rezultatov;
- upoštevati načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, vključno z dostopnostjo za invalide, enakosti spolov; ne smejo povečevati neenakosti v zdravju in ne smejo negativno vplivati na stanje okolja/narave/kulturne dediščine;
- prispevati k uravnoteženemu regionalnemu razvoju;
- zagotavljati stroškovno in sinergično učinkovitost;
- v skladu s sprejetim sistemom izvajanja zagotavljati čezsektorsko sodelovanje in izvajanje čezsektorskih projektov.

Kadar je to pomembno, bodo morali projekti/programi tudi:

- upoštevati ustreznost predvidene umestitve v prostor glede na lokacijo in program/namen;
- izkazovati, da nimajo škodljivih vplivov na okolje z izvedeno presojo vplivov na okolje (PVO) ali predhodnim postopkom (PVO-screening) za kateri koli projekt, odobren na podlagi nacionalne zakonodaje za PVO, ki ni bila skladna s predpisi EU (pred 4. julijem 2014);
- upoštevati prispevek k reševanju družbenih izzivov (učinkovita raba virov, mobilnost, zdravje, staranje prebivalstva, prehrana in samooskrba, vključujoča družba, ohranjanje naravne in kulturne dediščine);
- upoštevati načela inovativnega javnega naročanja in smernice EK za zeleno javno naročanje (ZeJN) tudi za področja, ki jih ne ureja veljavna zakonodaja ZeJN;
- upoštevati standarde in merila enotne informacijsko-komunikacijske platforme širšega javnega sektorja;
- IKT-standarde in merila za nove informacijske sisteme v državni upravi, uporabo obstoječih ho-

rizontalnih rešitev, potencial za odprte podatke in storitve, vključitev v oblačni sistem⁵³;

- upoštevati ekonomska merila (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, izvoz, število zaposlenih);
- z uporabo integriranega pristopa pri opredelitvi projektov ter z zagotavljanjem ustrezne komplementarnosti virov prispevati k večjim kumulativnim učinkom razpoložljivih virov;
- vključevati možnost javno-zasebnega partnerstva;
- upoštevati pravila državnih pomoči;
- upoštevati potrebe po razvoju človeških virov, znanju in kompetencah;
- upoštevati družbeno odgovornost (nosilcev ali rezultatov – inovacij);
- upoštevati okoljsko razsežnost trajnostnega razvoja (snovna produktivnost in prispevek k zmanjšanju ogljičnega odtisa Slovenije);
- upoštevati regionalno razsežnost s posebnim poudarkom na problemskih območjih;
- upoštevati dodano vrednost v okviru makroregionalnih povezav EU.

Pri izboru projektov/programov se bodo nacionalni in regijski projekti ter projekti, ki imajo vpliv na regionalni razvoj, potrjevali s programskim pristopom, neposrednimi potrditvami in/ali razpisi. Cilje uravnoteženega regionalnega razvoja bomo spodbujali s teritorialno usmerjenim pristopom v vseh prednostnih oseh in v obeh kohezijskih regijah. Izbrani projekti/programi bodo morali prispevati k uravnoteženemu regionalnemu razvoju s ciljem, da bosta gospodarska rast in zaposlenost uresničeni tudi na manj razvitih, pretežno obrobni območjih kohezijskih regij. Podrobnejša merila za izbor projektov/programov sprejme odbor za spremljanje.

53 Na ministrstvu, pristojnem za področje državne informatike. Za vključitev v oblačni sistem je treba zagotoviti sredstva za njegovo nadgradnjo.

1.1.2 Utemeljitev izbire tematskih ciljev in ustreznih prednostnih naložb glede na partnerski sporazum na podlagi opredelitve regionalnih, in če je ustrezno, nacionalnih potreb, vključno s potrebo po obravnavi izzivov, opredeljenih v ustreznih priporočilih za posamezno državo

Tabela 2: Sintezni pregled utemeljitev za izbor tematskih ciljev in prednostnih naložb

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(1) Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	<ul style="list-style-type: none"> Podpora ukrepom za boljšo uporabo vzpostavljenih RRI-infrastruktur za komercializacijo že razvitih rešitev in boljši izkoristek obstoječe raziskovalne infrastrukture. Slovenija mora razvijati nacionalno raziskovalno infrastrukturo na prednostnih področjih, ki bodo dopolnjevala področja pametne specializacije. Tudi NRP predvideva podporo projektom ESFRI v skladu z NRRI 2011–2020 (kjer je cilj, da se na prednostnih področjih do leta 2020 zagotovi dostop do velikih raziskovalnih infrastruktur s sodelovanjem v mednarodnih projektih). Razvoj dejavnosti za podporo raziskovalnim institucijam in podjetjem pri uspešnemu pridobivanju sredstev v mednarodnem prostoru v skladu z usmeritvami NRP. RISS predvideva vzpostavitev okolja, ki bo omogočalo učinkovit prenos znanja iz javnih raziskovalnih organizacij v podjetja, pa tudi ciljno usmerjeno in kakovostno mednarodno sodelovanje, ki ima neposreden učinek na prenos znanja v lokalno gospodarstvo, ter spodbujanje mednarodne mobilnosti raziskovalcev.
	Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno rabo	<ul style="list-style-type: none"> NRP predvideva nadaljnje povezovanje infrastrukture in razvojnih jeder podjetij za zagotavljanje nastanka in razvoja novih inovativnih in tehnoloških ter spin off podjetij ter predvideva vlaganja za spodbujanje inovativnosti in podjetniških vlaganj v raziskave in razvoj Slovenija se precej dobro uvršča glede kazalnikov inovacijskega vložka, kazalniki inovacijskih učinkov kažejo na nizko ali celo upadajočo učinkovitost splošnih inovacijskih prizadevanj (Ekonomski pregled OECD 2011). EK CPP predvideva vlaganja v ukrepe za dvig inovacijskega potenciala MSP. V Sloveniji je v gospodarstvu še vedno nizek delež raziskovalcev. Ukrepi spodbujanja prehajanja in/ali sodelovanja raziskovalcev z gospodarstvom bodo omogočil tesnejše sodelovanje med javno in zasebno sfero in povečanje inovativnosti za gospodarstvo.
(2) Izboljšanje dostopa do IKT ter njihove uporabe in kakovosti	Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo	<ul style="list-style-type: none"> Slovenija je na področju pokritosti s fiksni širokopasovnim omrežjem pod povprečjem EU,⁵⁴ najslabša pa je na tem področju uvrstitev Slovenije na podeželju, kjer je dostopnost le 10-odstotna.
	Krepitev aplikacij IKT za e-upravo, e-učenje, e-vključenost, e-kulturo in e-zdravje	<ul style="list-style-type: none"> Cilj evropskega lokacijskega okvira (EULF) je omogočiti rast in boljše storitve z uporabo lokacijskih podatkov.⁵⁵ Cilj programa COPERNICUS je omogočiti dostop do velike količine podatkov za potrebe opazovanja zemlje.⁵⁶ Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije nalaga organom javne uprave, da vzpostavijo nacionalno infrastrukturo kot sestavni del evropske infrastrukture za prostorske informacije v skladu z Direktivo 2007/2/ES (INSPIRE).⁵⁷

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(3) Izboljšanje konkurenčnosti MSP	Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	<ul style="list-style-type: none"> Med ključnimi ovirami za rast in razvoj podjetij v Sloveniji je dostop do finančnih virov za MSP.⁵ Problem sta tudi prezadolženost MSP in slabšanje njihovih poslovnih sredstev. Zato bo poudarek dan lažšanju dostopa do ugodnih finančnih virov za MSP z namenom pospeševanja njihove rasti in razvoja skladno z usmeritvami akta za mala podjetja. NRP 2013–2014 predvideva oblikovanje celovitega nabora ukrepov za enostavnejše financiranje in poslovanje podjetij z namenom vzpostavitve boljših pogojev za njihovo rast in razvoj. Ključni vir investicij bodo sredstva kohezijske politike EU.
	Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti v zvezi z internacionalizacijo	<ul style="list-style-type: none"> V Sloveniji večino prihodkov na tujih trgih ustvarjajo velika podjetja, čeprav MSP številčno predstavljajo več kot 90 % slovenskih podjetij, ki pa nimajo dovolj kompetenc in virov, da bi lahko uspešno vstopila v svetovno konkurenco in svetovne verige vrednosti. Za krepitev teh lastnosti MSP želimo z uvedbo naprednih poslovnih modelov in razvojnih partnerstev krepiti njihov položaj na svetovnem trgu. Izvoz je večinoma omejen zgolj na trge EU in se je med krizo vrednostno zmanjšal, zato je treba MSP dodatno spodbuditi k mednarodnim dejavnostim tudi prek npr. pridobivanja novih znanj, naprednih dokumentov, poslovnih povezovanj in iskanja novih poslovnih partnerjev, kateri bodo dodatno okrepili konkurenčnost slovenskih MSP.
(4) Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega ravnanja z energijo in uporabe obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno s javnimi stavbami, in stanovanjskem sektorju	<ul style="list-style-type: none"> Skladno z Direktivo 2012/27/EU je treba do leta 2020 doseči cilj 20-odstotno izboljšanje energetske učinkovitosti. Direktiva 2012/27/EU nalaga tudi letno energetske obnovo 3 % skupne tlorisne površine stavb, ki se ogrevajo/ohlajajo in so v lasti in uporabi ožjega javnega sektorja (osrednje vlade), zato bo prednostno podprta prenova teh stavb, Skladno z Direktivo 2010/31/EU morajo biti vse nove stavbe v lasti in uporabi javnega sektorja od leta 2018 skoraj ničenergijske, v drugih sektorjih pa od leta 2020. V stanovanjskem sektorju se povečuje delež gospodinjstev, ki se srečuje s problemom energetske revščine, zato bodo podprti ukrepi energetske sanacije stavb za zmanjševanje tega problema. K slabi kakovosti zraka na urbanih območjih prispeva 40 % emisij zaradi energetske neučinkovitosti stavb.
	Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	<ul style="list-style-type: none"> Direktiva 2009/28/ES Slovenija nalaga, da do leta 2020 doseže najmanj 25-odstotni delež obnovljivih virov energije (OVE) v rabi bruto končne energije, Razpoložljivi neuradni podatki za leto 2012 kažejo izpolnjevanje vmesnega letnega cilja deleža OVE, opredeljenega z AN-OVE, vendar so za izpolnitev cilja za 2020 nujno potrebna nadaljnja vlaganja na tem področju. Za večjo rabo OVE bo treba ob prenovi sheme obratovalnih podpor za proizvodnjo električne energije iz OVE z namenom razbremenjevanja končnih porabnikov energije uvesti tudi investicijske spodbude. Na področju ciljev OVE iz sektorja toplote so največji učinki pri spodbujanju učinkovitega daljinskega ogrevanja iz OVE (biomasa, geotermalna energija). 40 % emisij v mestih izvira iz stavb, zato se v mestih spodbujajo ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti stavbnega fonda.
	Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	<ul style="list-style-type: none"> Trenutno je v Sloveniji le 25 % porabnikov električne energije na distribucijskem omrežju opremljenih s pametnimi merilnimi sistemi, ki zagotavljajo daljinski prenos podatkov, V Sloveniji na tem področju delujejo številna razvojno naravnana podjetja in institucije, ki so vpete tudi v mednarodni prostor, zato so vlaganja na tem področju povezana tudi s cilji rasti in razvoja podjetij.

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
	Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> EK CPP za Slovenijo na področju mobilnosti prepoznava kot ključno področje vlaganj prav področje trajnostne mobilnosti na urbanih območjih. Slaba kakovost zraka v slovenskih mestih je delno posledica pomanjkanja izvajanja ukrepov trajnostne mobilnosti.
(5) Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	<ul style="list-style-type: none"> V skladu s poplavno direktivo EU smo v RS določili 61 območij pomembnega vpliva poplav (OPVP), za katera lahko z veliko verjetnostjo trdimo, da so glede na merila iz poplavne direktive najbolj poplavno ogrožena v RS. Potrebo po vlaganjih v protipoplavne ukrepe predvideva tudi NRP 2013–2014. V RS ni izdelane celovite strategije za prilagajanje podnebnim spremembam, pomanjkljive so tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče.
(6) Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov	Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	<ul style="list-style-type: none"> RS mora v skladu z direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode do 31. 12. 2015 (vmesna cilja 31. 12. 2008 in 31. 12. 2010) zagotoviti ustrezne sisteme odvajanja in čiščenja za komunalno odpadno vodo z vseh območij poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE. Sistemi za zanesljiv dostop do zdravstveno ustrezne pitne vode, kot jih določa direktiva o pitni vodi (Direktiva 98/83/ES), niso na voljo vsem prebivalcem, problematične so tudi velike izgube pitne vode iz vodovodnih sistemov, zato vlaganja v to področje predvideva tudi NRP. Okvirna vodna direktiva postavlja cilj doseganja dobrega stanja voda. Več kot tretjina vodnih teles ne dosega dobrega ekološkega stanja, prednostno bodo sredstva namenjena ključni obremenitvi (hidromorfološki) skladno s prednostnimi nalogami Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje do 2020 in Načrtom upravljanja voda za obdobje do 2021.
	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	<ul style="list-style-type: none"> Visok delež območja RS je vključen v omrežje Natura 2000, ki pa še ni povsem vzpostavljena. Ohranitveno stanje številnih habitatov in vrst se je hitro poslabšalo zaradi številnih pritiskov. Ohranjena biotska raznovrstnost je potencial za razvoj zavarovanih območij.
	Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, ožvitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	<ul style="list-style-type: none"> Urbana območja v Sloveniji se srečujejo s problemom suburbanizacije in s tem z izgubljanjem kakovostnih zemljišč na obrobju mest. Znotraj mest in mestnih območij so proste, slabo izkoriščene in degradirane površine, ki so vsaj delno komunalno opremljene. To so površine v naseljih z opuščeno ali neprimerno rabo, ki za mesta in mestna naselja pomenijo velik potencial tako za razvoj gospodarstva kot družbenih storitev ter s tem večjo kakovost bivanja. Usmerjanje investicij na notranje površine in njihova prenova ter revitalizacija pomenijo zmanjšanje pritiska na površine zunaj mest in mestnih območij. Na 7 slovenskih urbanih območjih je kakovost zraka slaba predvsem zaradi čezmerne onesnaženosti s PM10. Za ta območja so pripravljene načrti za kakovost zraka, vendar bo za ustrezno spremljanje njihovega izvajanja in nadgradnjo ukrepov bistvenega pomena posodobitev sistema za spremljanje kakovosti zraka v skladu z zahtevami Direktive 2008/50/ES.
(7) Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	Razvoj in obnova celostnih, visokokakovostnih in povezljivih železniških sistemov ter spodbujanje ukrepov za zmanjševanje hrupa	<ul style="list-style-type: none"> Zaradi nezadostnih vlaganj v železniško infrastrukturo je konfiguracija železniških prog zastarela in ni več ustrezna za sodoben železniški promet. EK CPP prepoznava potrebo po vlaganjih v razvoj železniške infrastrukture na dveh koridorjih TEN-T predvsem z vidika doseganja evropskih standardov.

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
	Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno prek multimodalnih vozlišč	<ul style="list-style-type: none"> Dosedanje analize, opravljene pri vzpostavitvi celovitega prometnega modela kot podlage za pripravo nacionalnega programa, jasno kažejo na regije, katerih gospodarski razvoj se zavira zaradi neustreznega dostopa do omrežja TEN-T. Na teh območjih se tudi zaradi tega nadaljujejo neugodna demografska gibanja, povečuje se tudi njihov razvojni zaostanek. Sredstva ESRR bodo namenjena za začetek gradnje južnega dela 3. razvojne osi.
	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	<ul style="list-style-type: none"> Kljub pospešenim vlaganjem v avtocestno infrastrukturo so v avtocestnem omrežju prepoznana ozka grla, najbolj problematično med njimi na omrežju TEN-T bo odpravljeno z vlaganjem iz KS v projekt Draženci–Gruškovje. Eno pomembnejših pristanišč vseevropskega prometnega omrežja TEN-T je tudi koprsko pristanišče, zato je vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture ključni gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanja notranjega trga EU ter krepitev gospodarske in socialne kohezije.
(8) Spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja in podpora mobilnosti delavcev	Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in s spodbujanjem mobilnosti delavcev	<ul style="list-style-type: none"> Nizka stopnja zaposlenosti v letu 2013 (67,2-odstotna), ki za 1,2 o. t. zaostaja za povprečjem EU-28; v kohezijski regiji vzhodna Slovenija je ta stopnja le 65-odstotna. Nujnost doseganja strateškega cilja 75-odstotne zaposlenosti zaradi demografskih gibanj in ohranjanja socialne države. V NRP Slovenije 2013–2014 je Vlada RS med drugimi ukrepi na trgu dela poudarila programe za hitrejšo aktivacijo brezposelnih, predvsem starejših, dolgotrajno brezposelnih in nizko izobraženih. Skladno s priporočili ES⁵⁹ 2014 mora Slovenija izvajati nadaljnje ukrepe za povečanje zaposlenosti navedenih ciljnih skupin, tako da bo vire usmerjala na posebej prirojene programe aktivne politike zaposlovanja in povečevala njihovo učinkovitost ter zagotovila zadosti spodbud za zaposlovanje starejših. V povezavi s trgov delo je treba oblikovati sistem za uspešnejše usklajevanje potreb in ponudbe na trgu dela.
	Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	<ul style="list-style-type: none"> Hitro naraščanje brezposelnosti mladih v Sloveniji (najvišja rast v EU v letu 2012), nadpovprečna stopnja brezposelnosti mladih 15–24 let v kohezijski regiji vzhodna Slovenija (26,5-odstotna, povprečje EU-28 je 23,5-odstotna), visoka brezposelnost mladih v starostnem obdobju 25–29 let, in sicer 17,4-odstotna, kar je nad povprečjem EU-28 (14,5-odstotna), močna segmentacija mladih na trgu dela (prekerne oblike zaposlitve). Priporočila ES⁶⁰ Slovenijo pozivajo k zmanjševanju segmentacije na trgu dela in k zagotavljanju zadostnih spodbud za zaposlovanje mladih. Brezposelnost mladih je večja v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, zato bo del ukrepov, ki se izvaja v tej regiji, podprt tudi iz sredstev pobude za zaposlovanje mladih. V NRP Slovenije 2013–2014 se predvideva izvajanje posebnega sklopa programov aktivne politike zaposlovanja za mlade, v letih 2014 in 2015 pa tudi izvajanje izvedbenega načrta Jamstva za mlade.
	Aktivno in zdravo staranje	<ul style="list-style-type: none"> Stopnja zaposlenosti starejših je med najnižjimi v EU, v letu 2013 je bila 33,5-odstotna, kar gre zlasti pripisovati sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Priporočila ES⁶¹ Slovenijo pozivajo k zagotavljanju vzdržnosti pokojninskega sistema in izvajanju ukrepov za prilagajanje delovnega okolja starejših z namenom povečanja zaposlenosti starejših delavcev. Slovenija je sprejela novo zakonodajo s področja delovnih razmerij ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je temelj za spremembe na področju segmentacije trga dela in večje zaposlenosti starejših; novosti v predpisih je treba podkrepiti z ukrepi za njihovo uvajanje v prakso in za spremljanje njihove učinkovitosti.

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(9) Spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršni koli diskriminaciji	Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja, ter izboljšanje zaposljivosti	<ul style="list-style-type: none"> • Povečanje števila socialno izključenih oseb in oseb, ki živijo pod pragom revščine. • Povečanje razlik v zdravju. • Naraščajoče število prejemnikov DSP – še posebej dolgotrajnih. • Zaveza v NRP že v letu 2010. • EK v CPP priporoča zmanjšanje števila oseb, ki jih ogrožata revščina in izključenost, s krepitvijo ukrepov, ki bodo ogroženim osebam pomagali do ponovne zaposlitve ali dodatnega usposabljanja. • Pomanjkanje sistemsko povezanih, celostnih in ciljno usmerjenih programov socialne aktivacije, ki omogočajo izhod. • Pomanjkanje obstoječih preventivnih programov za osebe, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost (npr. obstoječi preventivni programi v primarnem zdravstvenem varstvu), in slaba dostopnost do teh programov.
	Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	<ul style="list-style-type: none"> • Skladno s priporočili CSR⁹² za leto 2014 mora Slovenija okrepiti skupnostne storitve in omogočiti prehod z institucionalnih na skupnostne oblike oskrbe. • Pričakovano povečanje potreb po skupnostni oskrbi zaradi demografske slike. • Priprava na sistemsko vpeljavo novih mrež skupnostnih storitev.
	Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na državni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanje neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanje socialne vključenosti z lažjim dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev ter prehodom z institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	<ul style="list-style-type: none"> • Zaradi predvidenega procesa deinstitucionalizacije in širjenja mreže skupnostnih storitev je treba prilagoditi oz. zagotoviti ustrezno infrastrukturo. • Demografska gibanja kažejo izrazito naraščanje deleža starejšega prebivalstva v Sloveniji. • EK v CPP opozarja, da javna zmogljivost na področju dolgotrajne oskrbe ne izpolnjuje vedno večjega povpraševanja po različnih nastanitvah, prilagojenih potrebam starejših, in drugih socialnih storitvah, ki zagotavljajo podporo starejšemu prebivalstvu.
	Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	<ul style="list-style-type: none"> • Socialno podjetništvo ima velik potencial za socialno vključevanje in zaposlovanje ranljivih skupin prebivalstva. • Treba je zagotoviti izhode iz socialne aktivacije v zaposlitve ter podpreti zaposlovanje ranljivih ciljnih skupin v socialnih podjetjih. • Treba je vzpostaviti mrežo skupnostnih storitev in jo povezati s socialnimi podjetji ter zagotoviti prepoznavnost teh storitev. • Socialna podjetja morajo biti za opravljanje novih storitev in zaposlovanje ranljivih ciljnih skupin ustrezno usposobljena, zato je treba zagotoviti usposabljanje, izobraževanje, mentorstvo in svetovanje za vse deležnike v socialnem podjetništvu. • NRP 2013–2014 predvideva izvajanje ukrepov na podlagi sprejete Strategije za razvoj socialnega podjetništva 2013–2020.
	Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	<ul style="list-style-type: none"> • Vodilna pobuda EU 2020 za preprečevanje tveganja revščine in socialne izključenosti omogoča lokalnim skupinam, da na lokalni ravni uporabijo sredstva ESI za iskanje rešitev za prepoznane probleme na tem področju. • Zaradi različnih potreb lokalnega prebivalstva je za nekatere dejavnosti uporaba pristopa »od spodaj navzgor« primernejša in učinkovitejša od sprejemanja in oblikovanja ukrepov na državni ravni.

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(10) Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje	Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno s poklicnim usmerjanjem in validiranjem pridobljenih kompetenc	<ul style="list-style-type: none"> • Skladno s CSR in EK CPP je treba okrepiti dostopnost VŽU in vključenost vanj (starejši, nižje izobraženi, manj usposobljeni), izpopolnjevanje spretnosti in kompetenc delovne sile ter izboljšati odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, še posebej za te skupine. • Poleg programov VŽU so v NRP predvideni tudi ukrepi za izvajanje VKO za vse skupine delovno sposobnega prebivalstva. • EK CPP prepoznava potrebo po izboljšanju ključnih pismenosti (bralna), hkrati je treba izboljšati kompetence mladih, ki so ključne za potrebe trga dela in družbe. • NRP predvideva podporo mednarodni mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev ter vključevanje vrhunskih strokovnjakov iz gospodarstva in tujine. • V NRP je predviden začetek sistematičnega spremljanja zaposljivosti diplomantov za izboljšanje odzivnosti sistema izobraževanja na potrebe trga dela. • Učinkovitost študija je nizka (visok osip, dolga doba študija), zato je treba izvesti ukrepe za izboljšanje kakovosti VŠ.
	Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z mehanizmi za napovedovanje potreb po veččinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi	<ul style="list-style-type: none"> • Skladno s CSR⁶³ za leto 2014 mora Slovenija odpraviti neusklajenost kvalifikacij in potreb na trgu dela s povečanjem privlačnosti poklicnega izobraževanja in programov usposabljanja.
	Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje z razvojem infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje	<ul style="list-style-type: none"> • V Sloveniji je stanje IKT-infrastrukture v podporo izobraževanju po ključnih kazalnikih EU pod povprečjem EU. Brez primerne izobraževalne IKT-infrastrukture ni mogoče pričakovati večje uporabe IKT pri učenju in poučevanju ter izboljšanja kompetenc, ki so posledica spremenjenega načina poučevanja ter novih inovativnih učnih metod, za kar bodo poleg vlaganja v IKT-infrastrukturo potrebne tudi visoko razvite digitalne veščine tako na strani učencev, dijakov in študentov kot strokovnega kadra.
(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava	Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na državni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	<ul style="list-style-type: none"> • EK v CPP poudarja potrebo po izboljšanju poslovnega okolja, povečanju upravne zmogljivosti in izboljšanju preglednosti, celovitosti in odgovornosti v javni upravi. • Skladno s sklepi ES je treba dvigniti stopnjo informatizacije, standardizacije in odprtosti poslovanja javne uprave. • V skladu s CSR 7 je treba pospešiti deregulacijo reguliranih poklicev in zmanjšati administrativna bremena, s CSR 8 pa izvesti ukrepe za omejevanje korupcijskih tveganj in izboljšanje sistema za nadzor nad kakovostjo v javni upravi. • V skladu s CSR je treba vzpostaviti učinkovit mehanizem izvensodne predinsolvenčne systemske razdolžitve, izboljšati učinkovitost poteka že začelih postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah in sodnih poravnav, vključno s hitrim reševanjem sodnih zadev v zvezi s stečajnimi postopki, ki čakajo na obravnavo, da bo vrednost izterjanih sredstev čim večja ter da se bo spodbudilo pravočasno in učinkovito reševanje slabih posojil.

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
	Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu z NRP mora Slovenija v posvetovanju s socialnimi partnerji prilagoditi zakonodajo za zaščito delovnih mest v zvezi s pogodbami za nedoločen čas, da bo zmanjšala razdrobljenost trga dela. Prav tako mora v sodelovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso zagotoviti, da bo rast plač, vključno s prilagoditvijo minimalne plače, podpirala konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. • V skladu z EK CPP se prepoznava potreba po krepitvi zmogljivosti zainteresiranih strani, kot so socialni partnerji in nevladne organizacije.

54 <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/SL%20%20-%20Broadband%20markets.pdf>

55 http://ec.europa.eu/isa/actions/documents/isa-2.13_culf-strategic-vision-lite-v0-3_final_en.pdf

56 <http://copernicus.eu/>

57 <http://inspire.ec.europa.eu/>

58 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2012/slovenia_sl.pdf

59 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

60 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

61 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 2).

62 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

63 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 3).

1.2 Utemeljitev finančne dodelitve

Slovenija bo za vsebine **TC 1** namenila 461 mio. EUR (15,38 % vseh sredstev, 33 % ESRR), s katerimi bo mogoče preprečiti izrivljanje zasebnih investicij, zagotoviti največje učinke t. i. prelivanja.

Slovenija je na področju pokritosti s fiksnim širokopasovnim omrežji pod povprečjem EU⁶⁴, najslabše med vsemi državami članicami se uvršča po pokritosti na podeželju. Vrzeli so tudi pri urejanju prostora. Zato bo za področje **TC 2** namenjenih 68 mio. EUR (2,28 % vseh sredstev, 4,93 % ESRR).

Trend vlaganj na področju **TC 3** je negativen, poleg tega struktura teh izdatkov pokaže, da so v preteklem obdobju pomemben delež (40 %) imela vlaganja v turizem in regijsko infrastrukturo. Zato bo v novi perspektivi za **ta namen** na voljo okoli 526 mio. EUR (17,52 % vseh sredstev, 38 % ESRR), predvsem v obliki povratnih virov.

Slovenija bo težko dosegla zastavljene nacionalne cilje v okviru t. i. podnebnega svežnja, zato bo za **TC 4** namenila 281 mio. EUR (9,38 % vseh sredstev, 29 % KS, 2 % ESRR), pri čemer bo šlo za kombinacijo uporabe povratnih in nepovratnih virov za zagotavljanje multiplikacijskih učinkov.

Vlaganja v ukrepe na področju **TC 5, in sicer** 83 mio. EUR (2,76 % vseh sredstev, 6 % KS in 2 % ESRR), so potrebna, ker so določena območja močno izpostavljena tveganju zaradi poplav in ker je Slovenija v skladu z zahtevami Direktive 2007/60/ES opredelila 61 OPVP, na katerih je treba začeti izvajati ustrezne ukrepe.

Kljub pospešenemu vlaganju v gradnjo okoljske infrastrukture so še vedno velike potrebe na področju doseganja ciljev Direktive 91/271/EGS in ciljev Direktive 2000/60/ES, pa tudi na področju pitne vode v skla-

du z Direktivo 98/83/ES. Zato bo za **TC 6** namenjenih 400 mio. EUR (13,33 % vseh sredstev, 30 % KS in 9,43 % ESRR).⁶⁵

Ključne investicije v prometno infrastrukturo v Sloveniji bodo opredeljene v SRP. Vlaganja v prometno infrastrukturo iz sredstev EU v Sloveniji so sicer manjši del vlaganj v ta sektor, kljub temu pa so pomembna na področjih, ki prispevajo k trajnostni mobilnosti, boljši povezanosti in dostopnosti ter doseganju podnebnih ciljev. Za to bo v okviru **TC 7** za namenjenih 263 mio. EUR (8,75 % vseh sredstev, 25 % KS in 3 % ESRR).

Pri načrtovanju ukrepov, ki bodo sofinancirani iz ESS v obdobju 2014–2020, bodo upoštevani izsledki evalvacij programov, ki so se izvajali na podlagi OP RČV 2007–2013, usmeritve strateških dokumentov (pametna specializacija) in dana priporočila ES.

⁶⁵ Za izvedbo temeljnih ukrepov, ki se nanašajo na varstvo površinskih in podzemnih voda, bo v obdobju od leta 2010 do leta 2015 potrebnih približno 1.810 milijonov EUR (ocena iz NUV 2009–2015, http://www.mko.gov.si/fileadmin/mko.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/nuv_donava_jadran_2015/nacrt_upravljanja_voda.pdf). Pretežni del sredstev (90 %) so sredstva za gradnjo komunalnih čistilnih naprav in kanalizacijskega omrežja skladno z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki so ocenjena na 1.260 milijonov EUR (MOP RS, 2009). Pri oceni stroškov so bili skupni stroški Operativnega programa odvajanja in čiščenja za obdobje 2005–2017 (2.160 milijonov EUR) zmanjšani za višino investicijskih izdatkov v obdobju 2005–2009 (490 milijonov EUR). Preostanek vrednosti Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda znaša za obdobje 2010–2017 približno 1.670 milijonov EUR, kar je v povprečju 210 milijonov EUR letno. Če upoštevamo povprečne letne stroške izvedbe Operativnega programa odvajanja in čiščenja, je strošek za obdobje 2010–2015 1.260 milijonov EUR.

V načrtu upravljanja voda je izvedena analiza, na podlagi katere je ocenjeno, da bo po izvedbi Operativnega programa odvajanja in čiščenja za obdobje 2005–2017 brez ustreznega načina odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda približno 640.000 PE.

Na podlagi ocene povprečnih investicijskih stroškov gradnje individualnih čistilnih naprav, ki znašajo približno 810 EUR/PE (Pregelj, 2010), so bili ocenjeni skupni stroški gradnje individualnih čistilnih naprav do leta 2017 in znašajo približno 520 milijonov EUR. Povprečni letni strošek gradnje individualnih čistilnih naprav je ocenjen med 60 in 70 milijoni EUR, kar pomeni, da je za gradnjo individualnih čistilnih naprav v obdobju 2010–2015 potrebnih približno 400 milijonov EUR. Mogoče je, da bo dinamika stroškov drugačna in bo večji del stroškov nastal v letih pred rokom 2017. V nadaljevanju OP so upoštevana samo vlaganja v aglomeracije nad 2000 PE.

⁶⁴ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/SL%20%20-%20Broadband%20markets.pdf>

Zaradi naraščajočega problema brezposelnosti bo za prispevek k doseganju ciljev **TC 8** namenjenih 287,7 mio. EUR (9,58 % vseh sredstev, 40 % ESS). Večina omenjenih sredstev bo zaradi prepoznanih problemov v PS namenjena prednostni naložbi za povečanje zaposlenosti,⁶⁶ in sicer 171 mio. EUR ali 5,70 % vseh sredstev (23,86 % ESS, in sicer 12,28 % v KRVS, 11,57 % v KRZS).

Na podlagi analize stanja v PS bo za reševanje problematike brezposelnosti mladih v okviru posebne prednostne naložbe⁶⁷ namenjenih 73 mio. EUR ali 2,43 % vseh sredstev (10,18% ESS, in sicer 5,47% v KRVS, 6,00% v KRZS) za doseganje prvega specifičnega cilja *znižanje brezposelnosti mladih*. Drugi specifični cilj *znižanje brezposelnosti mladih v vzhodni Sloveniji* bo namenjen izključno izvajanju ukrepov, ki se bodo v KRVS financirali iz sredstev PZM v višini 18,4 mio. EUR.

Med prepoznanimi problemi je tudi nizka aktivnost starejših na trgu dela, saj bo zaradi podaljševanja delovne treba vlagati v ukrepe za *aktivno in zdravo staranje*, čemur je namenjenih 34,5 mio. EUR (1,15 vseh sredstev, 4,84 % ESS, in sicer 2,72 % v KRVS, 2,09 % v KRZS). Z njimi bomo blažili učinek negativnega vpliva zniževanja delovno aktivnega prebivalstva na gospodarsko rast. Obenem bodo podprti spremljevalni ukrepi reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Zaradi naraščajočega tveganja revščine in povečevanja neenakosti v zdravju bo za **TC 9** namenjenih 145 mio. EUR (4,84 % vseh sredstev, 20,26 % ESS), iz ESRR pa 75 mio. EUR ali 2,5 % vseh sredstev (5,4 % ESRR). Ključnega pomena za sistemsko reševanje problematike je aktivno vključevanje, zato bo tej prednostni naložbi⁶⁸ namenjenih 90 mio. EUR (3 % vseh sredstev, 12,57 % ESS, in sicer 6,86 % v KRVS, 5,72

% v KRZS). Sredstva v okviru druge prednostne naložbe⁶⁹ bodo namenjena izpolnjevanju priporočila CSR št. 2, predvsem z ukrepi za prehod z institucionalnih na skupnostne storitve – 25 mio. EUR (0,83 % vseh virov, 3,49 % ESS, 2,10 % v KRVS, 1,39 % v KRZS). Zaradi potreb, prepoznanih v PS, bo za izvajanje tretje prednostne naložbe⁷⁰ namenjenih 45 mio. EUR (1,5 % vseh sredstev, ali 3,24 % ESRR) za nadgradnjo obstoječe in gradnjo nove infrastrukture.

Slovenija zaostaja za povprečjem razvitosti v EU na področju socialnega podjetništva⁷¹, ki pomeni velik potencial za odpiranje delovnih mest za osebe, ki so izšle iz programov socialne aktivacije, ter za omogočanje dostopa tem podjetjem do možnosti opravljanja skupnostnih storitev, ki se bodo razvijale v okviru druge prednostne naložbe. Temu bo namenjenih 30 mio. EUR (1 %, 4,19 % ESS, in sicer 2,24 % v KRVS, 1,95 % v KRZS).

Demografske napovedi kažejo, da se bo povečevalo število delovno aktivnega prebivalstva v starosti 50–64 let, zato je treba krepiti znanje tega dela prebivalstva, hkrati pa pozornost nameniti tudi nižje izobraženim oziroma manj usposobljenim. Za prihodnjo strukturo povpraševanja na trgu dela bo treba posameznike opremiti z ustreznim novim znanjem in kompetencami, saj bo le tako mogoče ustrezno upoštevati dejstvo, da je za nadaljnjo rast zaposlenosti (do točke preloma) in produktivnosti ključna ustreznost opremljenosti posameznika z znanjem. Zato bo Slovenija v skladu s Strategijo OP za doseganje **TC 10** namenila 178 mio. EUR ali 5,95% vseh sredstev (24,92 % ESS, in sicer 14,05 % v KRVS, 10,86 % v KRZS) za izvajanje ukrepov v okviru *prednostne naložbe krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja* in 30 mio. EUR (1,01 % vseh sredstev, 4,24 % ESS, in sicer 2,24 % v KRVS, 1,99 % v KRZS) za

66 Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, oddaljenimi od trga dela, tudi z lokalnimi zaposlitvenimi pobudami in spodbujanjem mobilnosti delavcev.

67 Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno z izvajanjem jamstva za mlade.

68 Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja, ter izboljšanje zaposljivosti.

69 Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev.

70 Vlaganje v socialno in zdravstveno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na državni in regionalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev ter prehodom iz institucionalnih storitev.

71 Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve.

prednostno naložbo izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, kjer bo ključni poudarek namenjen večji praktični usposobljenosti posameznikov za boljšo odzivnost na trgu dela. Manjši del sredstev 20 mio. EUR (0,67 % vseh sredstev, 1,44 % ERSS) bo namenjen tudi razvoju infrastrukture v izobraževanju.

V Sloveniji sta nizka učinkovitost pravosodnega sistema in premalo učinkovit javni sektor področji, ki preprečujeta hitrejšo oziroma večjo podjetniško dejavnost. Zato bo za **TC 11** Slovenija v okviru *naložb v insti-*

tucionalno zmogljivost in učinkovitost namenila 52 mio. EUR (1,73 % vseh sredstev, 7,26 % ESS, in sicer 2,8 % v KRVS, 4,46 % v KRZS). Poleg tega pa bo za izboljšanje socialnega in civilnega dialoga v okviru *prednostne naložbe krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani* namenila 10 mio. EUR ali 0,33 % vseh sredstev (1,4 % ESS, in sicer 0,7 % KRVS, 0,7 % KRZS).

Priporočila predhodnega vrednotenja se ne nanašajo na spremembe finančnih alokacij, saj so po mnenju evalvatorjev korektna in so jih resorji intenzivno usklajevali.

Tabela 3: Pregled naložbene strategije operativnega programa

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.1 Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva	ESRR	461 V: 254 Z: 207	15,38 %	(1) Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	Učinkovita uporaba raziskovalne infrastrukture ter razvoj znanja/kompetenc za boljše nacionalno in mednarodno sodelovanje v trikotniku znanja	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež sredstev iz tuje za financiranje vseh bruto domačih izdatkov za RRD delež sredstev v izdatkih javnega sektorja za RRD, ki je financiran iz poslovnega sektorja uvrstitev Slovenije nad povprečje EU v Innovation Union Scoreboard
2.2 Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	ESRR	68 V: 39 Z: 28	2,28 %	(2) Izboljšanje dostopa do IKT ter njihove uporabe in kakovosti	Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokoškolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprti inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij, ter razširjanje tehnologij za splošno rabo	Povečan delež inovacijsko dejavnih podjetij	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež sredstev gospodarskih družb za financiranje raziskovalno-razvojnih dejavnosti, v BDP delež inovacijsko dejavnih podjetij
					Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo	Dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, kjer širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in kjer hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> penetracija širokopasovnega dostopa s hitrostjo 100 Mb/s
					Krepitev aplikacij IKT za e-upravo, e-učenje, e-vključenost, e-kulturo in e-zdravje	Večja preglednost in učinkovitost pri urejanju prostora, graditvi objektov in upravljanju nepremičnin	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež vzpostavljene informacijske infrastrukture za občane, podjetja in javno upravo na področju prostorskega načrtovanja, graditve objektov in evidentiranja nepremičnin

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.3 Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	ESRR	526 V: 362 Z: 164	17,52 %	(3) Izboljšanje konkurenčnosti MSP	Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarstve izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	Specifični cilj 1: Spodbujanje nastajanja in delovanja podjetij, predvsem zagonskih (start-up) podjetij Specifični cilj 2: Povečanje dodane vrednosti MSP	Kazalniki za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> povečanje indeksa podjetniške dejavnosti (indeks TEA) Kazalniki za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> število hitrorastočih podjetij delež čistih prihodkov MSP v čistih prihodkih vseh podjetij dodana vrednost na zaposlenega v MSP višja snovna produktivnost Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> čisti prihodki MSP od prodaje na tujem trgu
2.4 Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja	KS ESRR	260 21 V: 10 Z: 11	8,68 % 0,7 %	(4) Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti v zvezi z internacionalizacijo Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja energije in uporabe obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami, in stanovanjskem sektorju	Specifični cilj 1: povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju Specifični cilj 2: povečanje učinkovitosti rabe energije v gospodinjstvih Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni rabi energije Povečanje izkoriščenosti in učinkovitosti energetskih sistemov Razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka v mestih Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	Kazalnik za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> letna poraba energije stavb v javnem sektorju Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> letni prihranki energije v gospodinjstvih Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> delež priključenih uporabnikov na napredne merilne sisteme Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež potniških kilometrov v železniškem prevozu od kopenskega prevoza delež potniških kilometrov v avtobusnem prevozu od kopenskega prevoza emisije CO₂ iz osebnega avtomobilskega prometa
2.5 Prilaganje podnebnim spremembam	KS ESRR	53 V: 30	1,77 % 1 %	(5) Spodbujanje prilaganja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	Podpora naložbam za prilaganje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	Nižja poplavna ogroženost na območjih pomembnega vpliva poplav	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> število poplavno ogroženih stavb število ogroženih objektov IPPC in SEVESO

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.6 Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	KS ESRR	269 131 V: 82 Z: 49	8,96 % 4,37 %	(6) Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov	Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in presegajo te zahteve	Specifični cilj 1: zmanjševanje emisij v vode zaradi gradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda Specifični cilj 2: večja zanesljivost oskrbe z zdravstveno ustrezno pitno vodo Specifični cilj 3: doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda	Kazalnik za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> povečanje obremenitev s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo, večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> povečanje števila prebivalcev z zagotovljenim varnim dostopom do zdravstveno ustrezne pitne vode Kazalnik za specifični cilj 3: <ul style="list-style-type: none"> število vodnih teles površinskih voda, pri katerih je doseženo izboljšanje stanja in/all stanja ohranjenosti vrst in habitatov na območjih Natura 2000
2.6 Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti					Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	Izboljšanje stanja evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, prednostno tistih s slabim stanjem ohranjenosti in endemičnih vrst	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> habitatni tipi v ugodnem ali nezadostnem stanju ohranjenosti vrste v ugodnem ali nezadostnem stanju ohranjenosti
2.7 Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	KS ESRR	223 V: 40	7,43 % 1,32 %	(7) Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih gri v ključnih omrežjih infrastrukturah	Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, ožvitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa Razvoj in obnova celostnih, visokokakovostnih in povezljivih železniških sistemov ter spodbujanje ukrepov za zmanjševanje hrupa	Specifični cilj 1: učinkovita uporaba prostora na urbanih območjih Specifični cilj 2: boljše spremljanje kakovosti zraka za boljše podporo pripravi načrtov na tem področju	Kazalnik za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> površina nerealiziranih površin v mestih, v katerih izvajajo trajnostne urbane strategije Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> odstotek izvajanja načrtov za kakovost zunanjega zraka, ki so skladni z Direktivo 2008/50/ES
2.7 Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti					Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno prek multimodalnih vozlišč	Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj	Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> skupni čas potovanja

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalnik rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.8 Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	ESS YEI	287,7 V: 137,56 Z: 140,96 V: 18,4	9,58 %	(8) Spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja in podpora mobilnosti delavcev	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanjem mobilnosti delavcev	<p>Odpravljen ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju</p> <p>Specifični cilj 1: povečanje zaposlenosti brezposelnih, še posebej starejših od 50 let, dolgotrajno brezposelnih in tistih z izobrazbo pod ISCED 3</p> <p>Specifični cilj 2: učinkovitejša vseživljenjska karierna orientacija</p> <p>Specifični cilj 3: učinkovito svetovanje za transnacionalno mobilnost delovne sile, zlasti mladih, prek storitev EURES</p>	<p>Kazalniki za specifični cilj 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupni čas potovanja • zmožljivost plovne poti v bazen II v koprskem pristanišču <p>Kazalniki za specifični cilj 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delež oseb, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev) • delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev) • delež oseb, zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje) • delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje) <p>Kazalniki za specifični cilj 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delež razvitih pripomočkov VKO v uporabi • povprečno število posvetovanj na svetovalca <p>Kazalnik za specifični cilj 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uporabljeni moduli usposabljanja za obveščanje in svetovanje v okviru storitev EURES

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
					<p>Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade</p>	<p>Specifični cilj 1: znižanje brezposelnosti mladih</p>	<p>Kazalniki za specifični cilj 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povprečno število posvetovanj na svetovalca delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev) • delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (izobraževanje ali usposabljanje)
						<p>Specifični cilj 2: uresničitev pobude za zaposlovanje mladih – znižanje brezposelnosti mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, v starosti 15–29 let v kohezijski regiji vzhodna Slovenija</p>	<p>Kazalniki za specifični cilj 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brezposelni udeleženci, ki končajo ukrep, ki ga podpira pobuda za zaposlovanje mladih • brezposelni udeleženci, ki prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljevalno izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja • brezposelni udeleženci, ki so udeleženi v dejavnosti izobraževanja/usposabljanja, so pridobili kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja • dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki končajo ukrep, ki ga podpira pobuda za zaposlovanje mladih • dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljevalno izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja • dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki so udeleženi v dejavnosti izobraževanja/usposabljanja, so pridobili kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja • neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, ki končajo ukrep, ki ga podpira pobuda za zaposlovanje mladih • neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, ki prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljevalno izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja • neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, so pa udeleženi v dejavnosti izobraževanja/usposabljanja, ki pridobivajo kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja • udeleženci v nadaljevalnem izobraževanju, programih usposabljanja, ki privedejo do kvalifikacije, vajeništva ali pripravništva šest mesecev po prenehanju sodelovanja udeleženci, ki so zaposleni šest mesecev po koncu sodelovanja • udeleženci, ki so samozaposleni šest mesecev po koncu sodelovanja

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.9 Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	ESS ESRR	145 V: 80 Z: 65 75 V: 40 Z: 35	4,84 % 2,5 %	(9) Spodbujanje socialnega vključenja ter boj proti revščini in kakršni koli diskriminaciji	Aktivno in zdravo staranje	Podaljšanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> • znižanje trajanja odsotnosti z dela v podprth podjetjih • delež vključenih starejših delavcev, ki so pripravljeni delati dlje
						Specifični cilj 1: vzpostavitev celostnega modela socialne aktivacije	Kazalnika za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> • delež delujočih regionalnih mobilnih enot • delež trenerjev, ki so uspešno končali usposabljanje oz. so pridobili kvalifikacijo
						Specifični cilj 2: opolnomočenje ciljnih skupin za približevanje trgu dela	Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> • delež oseb iz ranljivih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev ob izhodu
						Specifični cilj 3: preprečevanje zdrsa v revščino oziroma socialno izključenost in zmanjševanje neenakosti v zdravju	Kazalnika za specifični cilj 3: <ul style="list-style-type: none"> • delež medgeneracijskih centrov in centrov za družine, ki izvajajo program 6 mesecev po koncu podpore • delež zdravstvenih domov, v katerih se bodo 6 mesecev po koncu podpore izvajali predvideni ukrepi
					Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	Pilotno preizkušeni pristopi za boljšo vključitev storitev dolgotrajne oskrbe	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> • povprečno število obravnava na koordinatorja • delež vključenih, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo • delež vključenih starejših, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo • delež vključenih odraslih in otrok, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo
					Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na državni, regionalni in lokalni ravni, z manjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanje socialne vključenosti z lažjim dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev ter prehodom z institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	Izboljšanje kakovosti skupnostnih storitev oskrbe	Kazalnik za specifični cilj: <ul style="list-style-type: none"> • število oseb v institucijah
					Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključenja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	Povečanje obsega dejavnosti in zaposlovanja v sektorju socialnega podjetništva	Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> • delež oseb, ki bodo zaposlene ob izhodu

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.10 Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljše zaposljivost	ESS ESRR	209 V: 117 Z: 92 20 V: 10 Z: 10	6,96 % 0,67 %	(10) Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje	Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	Boljša gospodarska in socialna vključenost skupnosti na območjih LAS	Kazalnik: zadovoljstvo z lokalnim trgom dela
					Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc	Specifični cilj 1: izboljšanje kompetenc manj vključenih v vseživljenjsko učenje Specifični cilj 2: izboljšanje kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in potrebami trga dela	Kazalnika za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež udeležencev, ki so uspešno končali program za pridobitev kompetenc delež starejših od 45 let, ki so uspešno končali program za pridobitev kompetenc Kazalnika za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> delež udeležencev, ki so uspešno končali izvedena svetovanja delež zaposlenih, ki so uspešno končali usposabljanje, dokvalifikacijo, specializacijo ali se prekvalificirali
						Specifični cilj 3: spodbujanje prožnih oblik učenja ter podpora kakovostni karierni orientaciji za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema	Kazalnika za specifični cilj 3: <ul style="list-style-type: none"> delež šol, ki so uspešno izvedle strategije prožnih oblik učenja delež visokošolskih zavodov, ki so uspešno izvedle strategije prožnih oblik učenja
					Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno prek mehanizmov za napovedovanje potreb po večinih, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi	Specifični cilj 1: prenova sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja Specifični cilj 2: izboljšanje kompetenc izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Kazalnik za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež šol, ki so uspešno uvedle različne modele poklicnega izobraževanja in usposabljanja Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> delež mentorjev v podjetjih in strokovnih delavcev, ki so uspešno končali usposabljanje

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.11 Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	ESS	62 V: 25 Z: 37	2,07 %	(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava	Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno uspešljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje z razvojem infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje	Izboljšanje kompetenc in dosežkov mladih ter večja usposobljenost izobraževalcev z večjo uporabo sodobne IKT pri poučevanju in učenju	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> delež učiteljev v OŠ, ki pri pouku več kot 25-odstotno uporabljajo IKT delež učiteljev v SŠ, ki pri pouku več kot 25-odstotno uporabljajo IKT
					Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na državni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	Specifični cilj 1: izboljšanje kakovosti pravosodnih procesov z optimizacijo vodenja postopkov in dvigom kompetenc zaposlenih v pravosodnem sistemu Specifični cilj 2: povečanje usposobljenosti in integritete zaposlenih v javni upravi z nadgradnjo sistema upravljanja kadrov in usposabljanjem	Kazalnika za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež razvitih sistemov, ki se uporabljajo na sodiških delež udeležencev, ki so uspešno končali podprta usposabljanja v pravosodju
							Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> delež zaposlenih v javni upravi, ki so uspešno končali podprta usposabljanja
						Specifični cilj 3: izboljšanje upravljanja in večja preglednost v javni upravi z uvedbo novega orodja, metod in povezljivih rešitev	Kazalnika za specifični cilj 3: <ul style="list-style-type: none"> delež organov z uvedenim sistemom kakovosti (CAF) delež vključenih gradnikov in podatkovnih registrov v državni računalniški oblak
						Specifični cilj 4: izboljšanje zakonodajnega okolja in nadgradnja e-storitev za k uporabniku usmerjeno javno upravo	Kazalnik za specifični cilj 4: <ul style="list-style-type: none"> delež ministrstev, ki imajo uveden sistem merjenja in uporabe metodologije SCM
					Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni	Specifični cilj 1: okrepljena zmogljivost nevladnih organizacij za zagovornišvo in izvajanje javnih storitev Specifični cilj 2: krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v socialnem dialogu, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja	Kazalnik za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež podprtih struktur, ki imajo 6 mesecev po izhodu vsaj 1 zaposlenega, ki izvaja podporne dejavnosti za NVO
							Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> delež vključenih v usposabljanje, ki so uspešno zaključili usposabljanje oz. so pridobili kvalifikacijo

Prednostna os	Sklad	Podpora Unije (EUR)	Delež skupne podpore Unije za operativni program	Tematski cilj	Prednostne naložbe	Specifični cilji, ki ustrezajo prednostnim naložbam	Skupni kazalniki rezultatov in kazalniki rezultatov za posamezni program, za katere je bila določena ciljna vrednost
2.12 Tehnična pomoč – KS	KS	90	2,98 %	n. a.	Tehnična pomoč	Specifični cilj 1: učinkovito izvajanje operativnega programa	Kazalniki za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež stopnje napake (KS) delež zaposlenih iz TP, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (KS) povprečno število dni usposabljanja na zaposlenega na leto, katerega plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (KS) fluktacija zaposlenih na leto, ki so vključeni v izvajanje operativnega programa in so financirani iz tehnične pomoči (KS)
2.13 Tehnična pomoč – ESRR	ESRR	17 V: 14 Z: 3	0,57 %	n. a.	Tehnična pomoč	Specifični cilj 1: učinkovito izvajanje operativnega programa	Kazalniki za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež stopnje napake (ESRR) delež zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESRR) povprečno število dni usposabljanja na zaposlenega na leto, katerega plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESRR)
2.14 Tehnična pomoč – ESS	ESS	12 V: 9 Z: 3	0,43 %	n. a.	Tehnična pomoč	Specifični cilj 1: učinkovito izvajanje operativnega programa	Kazalniki za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> delež stopnje napake (ESS) delež zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESS) povprečno število dni usposabljanja na zaposlenega na leto, katerega plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESS)
						Specifični cilj 2: večja zmogljivost upravičencev	Kazalnik za specifični cilj 2: <ul style="list-style-type: none"> delež upravičencev, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESRR)
						Specifični cilj 3: učinkovito obveščanje ciljnih skupin (opredeljenih v komunikacijski strategiji) in komuniciranje z njimi	Kazalnik za specifični cilj 3: <ul style="list-style-type: none"> rast dosega spletnih aktivnosti

2. OPIS PREDNOSTNIH OSI

2. OPIS PREDNOSTNIH OSI

2.1 Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva

2.1.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Večja osredotočenost na ciljne trge in manjša razdrobljenost znanstvenega raziskovanja in tehnološkega razvoja v Sloveniji sta pomembna pogoja za doseganje večje mednarodne konkurenčnosti raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja. Zaradi majhnosti Slovenije je za doseganje tega cilja nujno racionalno in učinkovito izkoristiti sinergijo vseh visokošolskih, raziskovalnih in inovacijskih infrastruktur, ki so v Sloveniji nastajale vrsto desetletij (OECD Ekonomski pregled, 2011, str. 102). Pri tem so ključni sodelovanje in povezovanje ter odprtost institucij znanja do vseh deležnikov in pobud za inovacijski razvoj z usmerjenostjo na končne uporabnike in v največji mogoči meri na vrednotenje tržnega potenciala za končni uspeh na trgu. Za Slovenijo je pomembno, da poveča in predvsem bolje uporabi svoje znanstveno-tehnološko znanje in s tem bistveno okrepi svojo inovacijsko dejavnost. To je poslanstvo Strategije pametne specializacije, ki opredeljuje, na katerih področjih in kako bo Slovenija osredotočila svoje inovacijske potencialne.

V okviru te prednostne osi bo zato sicer uporabljen enoten pristop na državni ravni, saj je le tako mogoče zagotoviti doseganje kritične mase in izkoriščanje sinergij ob upoštevanju izhodiščnega stanja, ki izhaja iz rezultatov preteklih vlaganj in se kaže tudi v koncentraciji raziskovalne infrastrukture, deloma tudi ustvarjenega znanja. Nadaljnji razvoj bo torej temeljil na krepitvi že razvitih potencialov v kohezijski regiji zahodna Slovenija ob hkratni podpori naložbam v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, ki bodo prispevale k zmanjšanju vrzeli pri raziskovalni odličnosti glede na kohezijsko regijo zahodna Slovenija. K temu bo dodatno prispevala finančna alokacija, ki je v primerjavi s preteklim finančnim obdobjem 2007–2013 predvidena v kohezijski regiji vzhodna Slo-

venija in bo pomenila tudi dodatno spodbudo za razvoj zasebnega sektorja v tej regiji.

2.1.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Skład	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.1.3 Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu

SPECIFIČNI CILJ: UČINKOVITA UPORABA RAZISKOVALNE INFRASTRUKTURE TER RAZVOJ ZNANJA/KOMPETENC ZA BOLJŠE NACIONALNO IN MEDNARODNO SODELOVANJE V TRIKOTNIKU ZNANJA

Učinkovitejše naložbe v raziskave, razvoj in inovacije (RRI) predvsem na področjih, na katerih obstaja povpraševanje na trgu, je ključen vzvod za uspešno razvojno prestrukturiranje gospodarstva. V Sloveniji je treba vzpostaviti tak podporni sistem, ki bo zagotavljal prenos akumuliranega znanja v tržno usmerjene dejavnosti, in izboljšati možnosti za multidisciplinarno povezovanje med različnimi profili strokovnjakov.

Pretekla vlaganja Slovenije v RRI so ustvarila razmeroma dobro okolje za raziskave in razvoj, zato bo treba v novem programskem obdobju več pozornosti nameniti predvsem učinkovitejši izrabi obstoječe raziskovalne infrastrukture in znanja z namenom njene večje podpore inovacijsko-razvojnemu procesom v gospodarstvu in javnem sektorju za razvoj tehnologij, procesov, izdelkov ter storitev s tržnim potencialom ter izboljšanju prenosa znanj v trikotniku znanja. Obstoječa raziskovalna infrastruktura (financirana z nacionalnimi in strukturnimi sredstvi) in obstoječa partnerstva med institucijami bodo podlaga za pospešitev prenosa znanja v nacionalnem okolju in v EU.

Tako bo skladno s Strategijo pametne specializacije mogoče zagotoviti nadaljnjo koncentracijo potencialov in usklajevanje povezav. V okviru te prednostne naložbe bo na prednostnih področjih uporabe, kot jih določa Strategija pametne specializacije, podprta gradnja manjkajoče raziskovalne infrastrukture za funkcionalno povezovanje razpoložljive in nadgrajene raziskovalne infrastrukture v nacionalne in regionalne infrastrukturne centre (temelječa na NRRI in ESFRI). To bo omogočilo razvoj večje svetovne konkurenčnosti slovenskih raziskav ter hitrejši in kakovostnejši razvoj ustreznih človeških virov. Ukrepi bodo usmerjeni v aktivno gradnjo evropskega raziskovalnega prostora (ERA) ter s tem povečevanje konkurenčnosti Slovenije in prostora EU kot celote. S podporo in nadgradnjo instrumentov Obzorja 2020 bodo dosežene sinergije med strukturnimi sredstvi in sredstvi centralnih programov EU (Obzorje 2020).

Tako bo raziskovalna infrastruktura bolje izkoriščena, manjše bo tveganje za podvajanje nakupa opreme in omogočen dostop do najsodobnejše opreme tudi gospodarstvu, kar bo pozitivno vplivalo na JRO in gospodarstvo ter prenos znanja med njimi. Z vlaganji v ukrepe te prednostne naložbe bosta zagotovljena učinkovitejša sodelovanje raziskovalnih institucij ob ustrezno uravnoteženi vlogi javnih raziskovalnih organizacij in gospodarskih subjektov ter učinkovitejši prenos znanja v trikotniku znanja.

Tako bo Slovenija postala mednarodno odprt raziskovalni prostor, privlačen tako za individualne raziskovalce kakor tudi raziskovalne institucije ter tuja in domača podjetja.

Z vlaganji v ukrepe te prednostne naložbe bodo doseženi ti rezultati:

- izboljšan bo prenos znanja med RO in podjetji;
- raziskovalna infrastruktura bo učinkovito izkoriščena in povezana v nacionalne in regionalne infrastrukturne centre;
- slovenski RRI-prostor bo bolj mednarodno konkurenčen.

Tabela 4: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1.1	delež sredstev iz tujine za financiranje vseh bruto domačih izdatkov za RRD	delež		8,6*	2012	8,6	SURS	enkrat letno
1.8	delež sredstev v izdatkih javnega sektorja za RRD, ki je financiran iz poslovnega sektorja	odstotek		9,7	2012	12	SURS	enkrat letno
1.2	uvrstitev Slovenije nad povprečje EU v Innovation Union Scoreboard	mesto		12. mesto	2014	11.**mesto	IUS	enkrat letno

* Vir: Eurostat.

** Ker se natančno mesto ne da točno določiti, je 11. mesto ocena, ki pomeni eno mesto nad povprečjem EU v letu 2014.

2.1.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

V okviru te prednostne naložbe bodo sredstva namenjena predvsem raziskovalnim področjem, ki imajo tržni potencial, podpirajo izvozno usmerjenost gospodarstva ter lahko posredno prispevajo h krepitvi podjetniškega potenciala in dvigu dodane vrednosti. Podprti ukrepi bodo v celoti izhajali iz prednostnih področij Strategije pametne specializacije⁷², ki bo skladno z okvirom OP tudi podrobneje opredelila načine in postopke za dodelitev sredstev. Proces podjetniškega odkrivanja se bo med izvajanjem operativnega programa nadaljeval, zato se bosta temu prilagajala tudi nabor in vsebina ukrepov. Na podlagi že doseženega soglasja med deležniki, ki so sodelovali pri pripravi SPS, pa je mogoče opredeliti, da se bodo vlaganja osredotočala predvsem na:

- Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti in odličnosti raziskav za sodelovanje v verigah vrednosti. Slovenija je v zadnjih desetih letih razvijala oz. osredotočala svoje zmogljivosti v več oblikah

72 Do dokončne potrditve SPS se kot podlaga za izvajanje OP uporablja njen osnutek z dne 29. 8. 2014, na podlagi katerega je že bilo doseženo relativno soglasje med deležniki in ki bo podlaga za nadaljevanje procesa podjetniškega odkrivanja in dodatnega osredotočenja.

povezav akademske in gospodarske sfere (npr. centri odličnosti, kompetenčni centri, razvojni centri slovenskega gospodarstva). V procesu podjetniškega odkrivanja za pripravo Strategije pametne specializacije so bila prepoznana področja, na katerih ima Slovenija dolgoročni potencial za uspešen prodor na svetovne trge, za uspešnejšo in celovitejšo vključitev v globalne verige vrednosti. Država ima pri tem tako vlogo spodbujanja medsebojnega sodelovanja kot spodbujanja skupnih vlaganj z zasebnim sektorjem. Pri tem ne gre le za prepoznavanje novih področij, ampak tudi za boljše izkoriščanje potencialov, priložnosti in zmogljivosti, razvitih do zdaj. Rezultati tega so že bili oz. še bodo ovrednoteni in so tudi eden od prispevkov za podrobno opredelitev prednostnih področij SPS. Pri tem ukrepu bodo podprte tisti projekti, ki bodo izkazali mednarodni raziskovalni prebojni potencial in bodo neposredno podpirali razvojne potenciale gospodarstva.

- Boljša izraba in razvoj raziskovalne infrastrukture: V povezavi s prvim ukrepom bo podpora namenjena tudi vzpostavljanju pogojev za odpiranje uporabe raziskovalne infrastrukture drugim raziskovalnim institucijam, tujim partnerjem in podjetjem. Podpora bo namenjena tudi vzpostavljanju sistema odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov, s čimer bo omogočen širok dostop do rezultatov raziskovalnega dela ter s tem tudi hiter in učinkovit prenos pridobljenega znanja.

Infrastrukturalna vlaganja bodo osredotočena na prednostna področja, ki so pogoj za mednarodno konkurenčnost slovenskega RRI-prostora. Tako bodo podprti nadgradnja obstoječe, oziroma kadar je to ustrezno, gradnja nove raziskovalne infrastrukture na prednostnih področjih SPS, in projekti, opredeljeni v NRRI, pri katerih bo poudarek na projektih ESFRI. Posebna pozornost bo namenjena razvoju infrastrukture v sodelovanju z gospodarskimi subjekti.

- Učinkovito vključevanje v mednarodne raziskovalne programe, vključno s programom obzorje 2020: Poudarek bo dan podpori vključevanja slovenskih partnerjev v mednarodne mreže, in sicer z zagotavljanjem infrastrukturnih pogojev v smislu vključevanja v velike mednarodne infrastrukture (npr. CERN), spodbujanjem raziskav in privabljanjem tujih vrhunskih strokovnjakov v Slovenijo, predvsem prek shem, komplementarnih visoko konkurenčnim mednarodnim razpisom (npr. ERC). Podprte bodo dejavnosti za vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora (npr. ERA-net), Unije inovacij in Obzorja 2020 kot tudi drugih partnerstev, s čimer bodo dosežene sinergije med različnimi viri financiranja. Posebna pozornost pri sofinanciranju bo namenjena instrumentom širjenja sodelovanja v Obzorju 2020 (ERA Chair, twinning, teaming), pri čemer bodo sofinancirane pobude s prednostnih področij SPS. Podprta bodo partnerstva v okviru skupnih programskih pobud (JPI), 185. in 187. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter partnerstva v okviru Evropskega inštituta za tehnologijo (EIT). Okrepljeno bo tudi podporno okolje za slovenske prijavitelje (raziskovalne institucije in podjetja) v centralnih programih EU Obzorje 2020.
- Izraba raziskovalnega potenciala raziskovalcev in njihova mednarodna mobilnost ter mobilnost med akademsko in podjetniško sfero: Spodbude bodo namenjene raziskovalnim projektom z namenom povezovanja med akterji v trikotniku znanja, pri čemer bodo izhodišča potenciali posameznega raziskovalca in njegovih prebojnih idej. Podpore bodo namenjene različnim oblikam prenosa znanja med

akademske okoljem in gospodarstvom ter krepitvi raziskovalnega potenciala institucij znanja in razvojno naravnanih gospodarskih subjektov. Posebna pozornost bo namenjena raziskovalcem, ki se vračajo v Slovenijo po raziskovalnem ali izobraževalnem delu na tujih raziskovalnih in/ali visokošolskih institucijah in bodo s pridobljenim znanjem pomembno vplivali na RRI-dejavnosti podjetij ali ustvarjanje novega znanja in njegovo uporabo pri raziskovalnih projektih, ki se bodo izvajali za čim boljši izkoristek raziskovalnih potencialov, z vplivom na večjo konkurenčnost gospodarstva. Kadar bo glede na naravo razpisov mogoče, se bo podpora namenila tudi raziskovalnim projektom, ki bodo v visoko konkurenčnih mednarodnih projektih razpisih sicer visoko ovrednoteni, vendar zaradi omejenih sredstev ne bodo sprejeti v financiranje. Tovrstno povezovanje bo prispevalo k vpetosti v evropski raziskovalni prostor ter k sodelovanju v trikotniku znanja. Instrumenti bodo delovali kot vzvod za večjo povezanost in sodelovanje med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom ter s tem večja vlaganja zasebnega sektorja v RRI.

- Povezovanje področij znanosti, kulturnih in ustvarjalnih industrij ter gospodarstva: Priprava SPS je pokazala, da je za krepitev družbe znanja, povečanje inovativnosti in ustvarjalnosti pomembno tudi pospeševanje uporabe in povezovanje novega znanja, umetniških dosežkov, kulturnih in ustvarjalnih industrij in promocije najnaprednejših tehnologij. Pri tem ukrepu bo zato podprto oblikovanje platform, ki bodo pripomogle k ustvarjanju novih povezav med mednarodno že uveljavljenimi projekti, ki prispevajo k prepoznavanju področij za razvoj konkretnih aplikacij.

Ciljne skupine: podjetja, raziskovalne organizacije, univerze in samostojni visokošolski zavodi ali raziskovalci ter konzorciji organizacij v skladu z določenimi prednostnimi raziskovalno-tehnološkimi področji, institucije, subjekti s področja kulture.

Upravičenci: pravne osebe javnega prava, vključno z ministrstvi, zavodi (javni in zasebni), podjetja, raziskovalne organizacije, univerze in samostojni visokošolski zavodi ali raziskovalci ter konzorciji povezanih organizacij v skladu z določenimi prednostnimi raziskovalno-tehnološkimi področji, institucije regionalnega razvoja, subjekti s področja kulture, ki združujejo kulturno in raziskovalno dejavnost.

2.1.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel se bodo pri izboru projektov upoštevala tudi prepoznana področja v Strategiji pametne specializacije, pri čemer bodo imeli prednost projekti, ki bodo:

- prikazali poslovni načrt, ki bo zagotavljal trajnost ukrepov po koncu programskega obdobja;
- omogočali povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih;

2.1.3.1.5 Kazalniki učinka, razčlenjeni po prednostnih naložbah, in če je ustrezno, po kategoriji regije)

- spodbujali inovativnost in celovitost načrtovanih proizvodov, storitev in procesov;
- temeljili na mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja;
- izkazovali sposobnost nosilcev za izvedbo projekta, vključno z vlaganjem;
- izkazovali dolgoročni razvojni in tržni potencial novih izdelkov, storitev in celovitih rešitev;
- izkazovali širši družbeni vpliv oziroma odgovarjati na družbene izzive;
- povezovali različne regionalnih akterje.

2.1.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.1.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

Tabela 5: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
CO24	raziskave in inovacije: število raziskovalcev pri podprtih subjektih	ekvivalent polnega delovnega časa	ESRR	V	150	spremljanje	enkrat letno
			ESRR	Z	200	spremljanje	enkrat letno
CO25	raziskave in inovacije: število raziskovalcev, ki delajo v objektih z izboljšanimi raziskovalnimi zmogljivostmi	ekvivalent polnega delovnega časa	ESRR	celotna Slovenija	150	spremljanje	enkrat letno
CO26	raziskave in inovacije: število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami	podjetja	ESRR	celotna Slovenija	135	spremljanje MIZŠ/MK	enkrat letno

2.1.4 Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno rabo

SPECIFIČNI CILJ: POVEČAN DELEŽ INOVACIJSKO AKTIVNIH PODJETIJ

Slovenija je uspešna pri povečevanju števila patentov in znanstvenih člankov, manj pri uporabi novega znanja in komercializaciji. Delež inovacijsko dejavnih podjetij se zmanjšuje in povečuje zaostanek za evropskim povprečjem na 3,5 o. t. Manjša je tudi inovacijska dejavnost v malih podjetjih, na tem področju zaostajajo tudi podjetja v sektorju storitvenih dejavnosti.⁷³ Procesi nastajanja novih podjetij in tehnološki prenos so šibki. Za povprečjem EU zaostaja tehnološka sestava izvoza, zmanjšala so se vlaganja v netehnološke inovacije.

V gospodarstvu je še vedno nizek delež raziskovalcev, predvsem se tu spoprijemajo s pomanjkanjem tehnično usposobljenih, inženirskih kadrov. Zaostanek na področju ekoinovacij in snovne in energetske učinkovitosti ter visoka odvisnosti od uvoza surovin pomenita dodaten pritisk in spodbudo za naložbe v razvoj rešitev za krožno gospodarstvo. Zaostajanje v inovacijski dejavnosti zmanjšuje konkurenčnost izdelkov in storitev na zunanjih trgih ter pomeni nadaljnjo stagnacijo deleža izvoza visokotehnoloških izdelkov.

Cilj povečanja deleža inovacijsko dejavnih podjetij zahteva kombinacijo ukrepov, ki bo prispevala k večji

kritični masi, potrebni za preboj in delovanje v mednarodnih verigah vrednosti. Sistem spodbud bo oblikovan tako, da se bo osredotočal na spodbude trenutno inovativnih podjetij, pa tudi na podjetja, ki delujejo na nižjem delu verige dodane vrednosti, ter jih spodbujal k razvoju novih izdelkov in storitev in iskanju novih sinergij.

Vlaganja bodo usmerjena v odpravo prepoznanih slabosti in izkoriščanje priložnosti RR na prednostnih področjih uporabe, na katerih so izkazani tržni potenciali in so prepoznana kot prednostna področja v SPS. Na teh področjih bomo povezovali odlične kompetence in potencialne za razvoj novih izdelkov, storitev in celovitih rešitev. Pozornost bo namenjena ekoinovacijam za razvoj inovativnih in okolju prijaznih izdelkov in netehnoloških inovacijam. Ustvarjene in izkoriščene bodo možnosti za skupna vlaganja ter kombiniranje nacionalnih in mednarodnih virov na področjih RRI, okrepljene bodo povezave v inovacijskem sistemu in vzpostavljena bo kritična masa različnih deležnikov, disciplin in področij na prednostnih področjih uporabe, opredeljenih v SPS, kar bo okrepilo tehnološko in inovacijsko bazo slovenskega gospodarstva.

Ker inovacije in inovativnost niso omejene le na raziskovalni in zasebni sektor, temveč so pomemben dejavnik tudi pri povečevanju konkurenčnosti javnega in nevladnega sektorja, bodo podprti tudi razvoj in inovacije na teh področjih.

Pri podpori RRI-projektom podjetij bo pomemben dejavnik spodbujevalni učinek ob dodelitvi spodbude, da ne bi prihajalo do izrivanja že načrtovanih zasebnih naložb. Predvidoma se bodo spodbude oblikovale z nižjimi stopnjami financiranja glede na spodbude, dane v obdobju 2007–2013. Na ravni instrumentov se bo upoštevalo načelo, da so razpoložljiva sredstva namenjena najboljšim projektom z ustreznim zasebnim finančnim vzvodom. Pri podpori RRI bomo upoštevali določila državnih pomoči, vključno s prepovedjo podpore podjetjem v težavah v skladu z Uredbo (EU) št. 651/2014 (GBER).

⁷³ http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6186

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- več inovacijsko dejavnih podjetij, ki uvajajo tehnološke in/ali netehnološke inovacije;
- več podjetij, vključenih v globalne dobaviteljske verige in konzorcije;
- povečan izvoz visokotehnoloških izdelkov v celotnem izvozu;
- več zasebnih naložb v RRI.

Tabela 6: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1.3	delež sredstev gospodarskih družb za financiranje raziskovalno-razvojnih dejavnosti, v BDP	%	celotna Slovenija	1,76	2012	2	SURS	enkrat letno
1.4	delež inovacijsko dejavnih podjetij	%	celotna Slovenija	46,5	2012	55	SURS	enkrat na dve leti*

Ciljne vrednosti za leto 2023 so določene na podlagi projekcij dolgoročnih gibanj glede na izhodiščne podatke ob upoštevanju načrtovanih dejavnosti v okviru prednostne naložbe.

* Objavljene podatke SURS pridobi s statističnim raziskovanjem inovacijske dejavnosti v predelovalni dejavnosti in izbranih storitvenih dejavnostih, in sicer v skladu z mednarodno OECD-jevo metodologijo (priročnik Oslo) in priporočili Evropskega statističnega urada (Eurostata), harmoniziranim popisom inovacijske dejavnosti – CIS 2012 (Community Innovation Survey). Kazalnik se izračuna vsako drugo leto (zadnje izvedeno raziskovanje o inovacijski dejavnosti je potekalo v letu 2013; podjetja so odgovarjala na vprašanja o inovacijski dejavnosti v podjetju za obdobje 2010–2012; naslednje raziskovanje bo izvedeno v letu 2015 za obdobje 2012–2014.

2.1.4.1.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Izvajali se bodo ukrepi za podjetja in razvojna partnerstva na državni in mednarodni ravni. Ukrepi bodo podprli oblikovanje inovativnih rešitev in njihovo uporabo ter komercializacijo, dvignili tehnološko in netehnološko zahtevnost izdelkov in storitev, potrebnih za povečanje produktivnosti in dodane vrednosti ter okrepitev mednarodnega konkurenčnega položaja gospodarstva. Podprti bodo projekti, ki bodo izkazali največji potencial za preboj na svetovni ravni in bodo v celoti izhajali iz

prednostnih področij Strategije pametne specializacije⁷⁴, ki bo skladno z okvirom OP tudi podrobneje opredelila načine in postopke za dodelitev sredstev. Proces podjetniškega odkrivanja se bo med izvajanjem operativnega programa nadaljeval, zato se bosta temu prilagajala tudi nabor in vsebina ukrepov. Na podlagi že doseženega soglasja med deležniki, ki so sodelovali pri pripravi SPS, pa je mogoče opredeliti, da se bodo vlaganja osredotočala predvsem na:

- Mreženje in krepitev vezi ter sinergij v inovacijskem sistemu. Ukrep bo spodbujal krepitev povezav in novih sinergij v inovacijskem sistemu ter krepitev sodelovanje med gospodarstvom in institucijami znanja. Tako bodo nastajala razvojna partner-

⁷⁴ Do dokončne potrditve SPS se kot podlaga za izvajanje OP uporablja njen osnutek z dne 29. 8. 2014, na podlagi katerega je že bilo doseženo relativno soglasje med deležniki in ki bo podlaga za nadaljevanje procesa podjetniškega odkrivanja in dodatnega osredotočenja.

stva na področjih, ki jih opredeljuje SPS in bodo povezovala odlične kompetence in zmogljivosti v kritično maso za svetovni preboj. Razvojna partnerstva bodo lahko sklenjena v obliki javno-zasebnega partnerstva in povezana v inovacijsko stičišče. Podprti bodo priprava programov razvojnih partnerstev, krepitev mednarodnega sodelovanja, razvoj verig, skupne naložbe in spodbujanje tujih neposrednih investicij (npr. povezovanje in sodelovanje s svetovnimi centri znanja, mrežami inovacij). Podprti bodo dejavnosti razvoja mednarodnih konzorcijev in partnerstev, mednarodni raziskovalno-razvojni projekti na podlagi 185. in 187. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) (npr. EUREKA/Eurostars) ter dejavnosti čezmejnega sodelovanja regij, npr. v okviru podonavske strategije.

- Spodbujanje inovacijskih procesov in z njimi povezanih naložb. Podprte bodo tehnološke in netehnološke inovacije, ki so usmerjene v komercializacijo. Ukrepi bodo zajemali:

(1) uporabne raziskave. Pri ukrepu bodo pripravljene in izvedene raziskovalno-inovacijski projekti za razvoj novih izdelkov, storitev in procesov ter za uporabo novih tehnologij na prednostnih področjih uporabe v skladu s SPS in prispevkom h krepitvi snovne in energetske učinkovitosti. Podprti bodo posamezni ali skupni raziskovalno-inovacijski projekti podjetij ali podjetij v sodelovanju z raziskovalnimi institucijami in drugimi upravičenci v okviru razvojnih partnerstev.

(2) vlaganja v netehnološke inovacije in trajnejše elemente doseganja vrednosti (npr. pravice intelektualne lastnine, procesne in organizacijske inovacije, družbene inovacije, povezovanje podjetij in kulturnih in ustvarjalnih industrij, inovacije v zvezi z novimi poslovnimi modeli), vključno s spodbujanjem uporabe industrijskega oblikovanja v gospodarstvu in širše ter razvojem izdelkov in storitev z izoblikovanimi lastnimi blagovnimi znamkami.

(3) Ekoinovacije, katerih cilj je velik in viden napredek v smeri trajnostnega razvoja z zmanjševanjem vplivov na okolje ali učinkovitejše in odgovornejše rabe virov. Podprta bosta razvoj novih materialov na podlagi obnovljivih in naravnih virov, razvoj okolju prijaznih izdelkov, storitev, procesov in poslovnih modelov, npr. na področjih zmanjševanja odvisnosti od primarnih surovin, oblikovanja procesov in izdelkov za ponovno uporabo in recikliranje, ravnanja z odpadki. Pri tem se bodo upoštevali vplivi celotnega življenjskega kroga, koncept od zibelke do zibelke ter povečevanje snovne in energetske učinkovitosti.

(4) Pilotne linije, zgodnje validacije, napredne proizvodne zmogljivosti in začetno proizvodnjo na področju ključnih omogočitvenih tehnologij. Podprti bodo projekti pri ključnih omogočitvenih tehnologijah in drugih večfunkcionalnih tehnologijah. Projekti so namenjeni razvoju in postavitvi pilotnih linij, dejavnostim prvih validacij, optimizaciji naprednih proizvodnih tehnologij in prvi proizvodnji ob hkratnem uvajanju IKT-rešitev (kot npr. internet prihodnosti, množični podatki, računalništvo v oblaku, nove integrirane e-storitve in storitvene platforme).

Podpora projektom za razvoj in preizkušanje inovacij v praksi. Podprti bodo demonstracijski projekti za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe (kot so npr. Living Labs, internet stvari, računalništvo v oblaku, množični podatki, krepitev ustvarjalnosti, kot npr. Creative Hubs ipd.). Podpora bo namenjena predvsem projektom, ki bodo omogočali pridobitev referenc za nosilce rešitev ter komercializacijo predstavljenih rešitev, vključno z vzpostavitvijo potrebnih zmogljivosti za predstavitev rešitev, s čimer bo dan ustrezen prispevek promociji slovenske znanosti, znanja in tehnološkega razvoja ter širitvi trga za nove izdelke in storitve. Ukrep se dopolnjuje s TC 4, TC 5 in TC 7.

Komercializacija razvitih rešitev in spodbujanje povpraševanja: podpora bo namenjena projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnolo-

gij na trg za pridobitev referenc, npr. prek inovativnih javnih naročil, komercialnih javnih naročil in demonstracijskih projektov.

Krepitev razvojnih kompetenc: komplementarno s ključnimi področji v okviru te prednostne naložbe bodo spodbude namenjene tudi za krepitev kompetenc in inovacijskih potencialov. V ta namen je treba sprožiti ustrezne procese, ki bodo širše poslovno okolje povezali v inovacijske procese (kot npr. množično inoviranje) na različnih področjih. S tem se bo zagotovila krepitev raziskovalno-razvojnih oddelkov podjetij predvsem z multi- in interdisciplinarnim znanjem (ustvarjalnost, umetnost, dizajn in druge netehnološke rešitve).

V skladu z usmeritvami in priporočili je treba izboljšati sistem za upravljanje področja RRI in tako zagotoviti možnosti za učinkovitejše vlaganje javnih sredstev na tem področju. Upravljavska struktura na področju RRI, opredeljena v Strategiji pametne specializacije, bo zagotavljala učinkovito usklajevanje delovanja različnih ministrstev in drugih akterjev na tem področju. S tem bo zagotovljena osredotočena podpora obetajočim raziskovalnim in inovacijskim projektom, tudi v povezavi s programom Obzorje 2020.

Poseben izziv je tudi ustanavljanje spin off podjetij na institucijah znanja. Slovenija se zaveda, da mora na tem področju zagotoviti ustrezno zakonodajo. Ukrepi za ta podjetja so predvideni v okviru specifičnega cilja 1: spodbujanje nastajanja in delovanja podjetij, predvsem zagonskih (start-up) podjetij, prednostne osi 3 (v povezavi s finančnimi instrumenti) in se bodo izvajali v skladu s Strategijo pametne specializacije. Na podlagi izkušenj z družbami tveganega kapitala v preteklosti je smiselno zagotoviti širšo regionalno umeščenost izvajanja instrumentov tveganega financiranja.

Ciljne skupine: razvojna partnerstva, podjetja, institucije znanja.

Upravičenci: pravne osebe javnega prava, vključno z ministrstvi, podjetja, različne oblike povezovanja podjetij tako med seboj kot z institucijami znanja, kulture,

podjetniško inovacijsko podporno okolje, zbornice, zavodi, raziskovalne organizacije, institucije regionalnega razvoja, NVO, institucije znanja.

2.1.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel se bodo pri izboru projektov upoštevala prepoznana področja v Strategiji pametne specializacije, pri čemer bodo imeli prednost projekti, ki bodo:

- upoštevali tržna gibanja, tržni potencial novih izdelkov, storitev in celovitih rešitev;
- povezovali znanje, kompetence in tehnologije na prednostnih področjih;
- inovativni in bodo spodbujali celovitost načrtovanih izdelkov, storitev in procesov;
- utemeljeni v mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja;
- izkazovali sposobnost nosilcev za izvedbo projektov;
- izkazovali širši družbeni vpliv oziroma odgovarjali na družbene izzive;
- povezovali različne regionalne akterje.

2.1.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V obdobju 2007–2013 je bil pri Slovenskem podjetniškem skladu vzpostavljen holdinški sklad za financiranje MSP. V okviru sklada se je iz naslova nacionalnih sredstev izvajal finančni instrument garancije s subvencijo obrestne mere za tehnološko inovativne projekte. Poleg navedenega sta bila vzpostavljena posojilni sklad za RRI-projekte v okviru SID banke in posojilni sklad za MSP, v okviru katerega je predvideno tudi financiranje RR-projektov MSP. Sredstva iz navedenih linij so podjetjem na voljo tudi v letu 2015.

V programskem obdobju 2014–2020 je predvideno tudi izvajanje finančnih instrumentov, in sicer samostojno ali v povezavi z nepovratnimi sredstvi na podlagi predhodne ocene potreb trga in vrzeli financiranja na trgu ter ocene višine in obsega potrebnih javnih sredstev za finančne instrumente, vključno z vrstami finančnih instrumentov za področja. Za izdelavo ocene poteka javno naročilo za izbor ponudb.

2.1.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.1.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 7: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
CO01	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	ESRR	celotna Slovenija	200	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
CO02	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo nepovratna sredstva	podjetja	ESRR	celotna Slovenija	100	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
CO03	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo finančno podporo, ki niso nepovratna sredstva	podjetja	ESRR	celotna Slovenija	100	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
CO28	raziskave in inovacije: število podjetij, podprtih za uvedbo izdelkov, ki so novi na trgu	podjetja	ESRR	celotna Slovenija	200	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
1.5	število vzpostavljenih razvojnih partnerstev	število	ESRR	celotna Slovenija	5	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
1.6	število vzpostavljenih mednarodnih razvojnih partnerstev	število	ESRR	celotna Slovenija	4	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno
1.7	število podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe	število	ESRR	celotna Slovenija	5	spremljanje, lastni podatki	enkrat letno

Spremljanje vrednosti kazalnikov skladno s smernicami za spremljanje in vrednotenje. Ciljne vrednosti za leto 2023 so določene glede na predvideni trend z upoštevanjem izhodiščnih podatkov in vpliva načrtovanih dejavnosti v okviru prednostne naložbe.

2.1.5 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Podprti projekti v okviru tega tematskega cilja morajo izkazovati prispevek k širšim družbenim ciljem (vključno s socialnimi inovacijami) oziroma k trajnostnemu razvoju (družbeni, gospodarski in okoljski vidik) tako v Sloveniji kakor tudi širše. Naložbe v okviru tega cilja se bodo smiselno dopolnjevale z naložbami v okviru tematskega cilja 3, s projekti transnacionalnih in medregionalnih pobud. Podprti projekti bodo utrjevali povezanost Slovenije v makroregionalnem in transna-

cionalnem prostoru, pa tudi v celotnem prostoru EU, kjer bo dodatne sinergije prineslo predvsem povezovanje z instrumenti Obzorja 2020. Transnacionalno sodelovanje je ključnega pomena za gradnjo in povezovanje raziskovalne infrastrukture, kjer se bodo na presečiščih nacionalnih strategij pametne specializacije oblikovale skupne pobude, ki imajo temelje tudi v kažipotu ESFRI. Slovenija se bo prek ukrepov TC 1 izrazito povezala v mednarodno okolje, saj so praktično vsi ukrepi odprti za sodelovanje ali nadgradnjo v regiji in širše, kar bo omogočilo optimizacijo porabe denarnih sredstev v Sloveniji in drugih sodelujočih okoljih.

2.1.6 Okvir uspešnosti

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
1	Kazalnik učinka	CO01	Produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	ESRR	V	30	120	Spremljanje	59 % sredstev prednostne osi 1 skupaj za obe kohezijski regiji
		CO01		podjetja	ESRR	Z	20	80	Spremljanje	
1	Kazalnik učinka	CO26	Raziskave in inovacije: število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami	podjetja	ESRR	V	10	54	Spremljanje	21,6 % sredstev prednostne osi 1 skupaj za obe kohezijski regiji
		CO26		podjetja		Z	15	81	Spremljanje	
1	Finančni kazalnik	F1	Vložena sredstva/Izdatki	EUR	ESRR	V	79.486.445	317.945.783	Spremljanje	
		F1		EUR	ESRR	Z	64.807.041	259.228.166	Spremljanje	

Metodologija: Pri tej prednostni naložbi bomo kazalnike spremljali skladno s smernicami za spremljanje in vrednotenje, ki jih bo izdal OU. Doseganje vrednosti posameznih kazalnikov se bo spremljalo enkrat letno z ustreznim informacijskim sistemom, ki bo omogočal vpogled v doseganje ciljnih vrednosti po načrtovanih obdobjih. Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določene na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.1.7. Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesekv EUR
058	25.420.491	01	25.420.491	07	25.420.491	07	25.420.491	00	
060	58.485.904	01	58.485.904	07	58.485.904	07	58.485.904	00	
062	10.168.197	01	10.168.197	07	10.168.197	07	10.168.197	00	
063	4.862.164	01	4.862.164	07	4.862.164	07	4.862.164	00	
002	28.966.877	01	28.966.877	07	28.966.877	07	28.966.877	00	
057	28.966.877	04	28.966.877	07	28.966.877	07	28.966.877	00	
064	28.966.877	01	28.966.877	07	28.966.877	07	28.966.877	00	
056	28.966.877	04	8.110.726	07	28.966.877	07	28.966.877	00	
		05	17.380.126						
		06	3.476.025						
065	39.552.362	01	23.330.910	07	39.552.362	07	39.552.362	00	
		04	5.793.375						
		05	8.690.063						
		06	1.738.013						

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesekv EUR
058	24.579.508	01	24.579.508	07	24.579.508	07	24.579.508	00	
060	56.703.222	01	56.703.222	07	56.703.222	07	56.703.222	00	
062	9.831.803	01	9.831.803	07	9.831.803	07	9.831.803	00	
063	3.530.463	01	3.530.463	07	3.530.463	07	3.530.463	00	
002	21.033.121	01	21.033.122	07	21.033.122	07	21.033.122	00	
057	21.033.122	04	21.033.122	07	21.033.122	07	21.033.122	00	
064	21.033.122	01	21.033.122	07	21.033.122	07	21.033.122	00	
056	21.033.122	04	5.889.274	07	21.033.122	07	21.033.122	00	
		05	12.619.873						
		06	2.523.975						
065	28.605.049	01	16.826.500	07	28.605.049	07	28.605.049	00	
		04	4.206.625						
		05	6.309.937						
		06	1.261.987						

2.1.8 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Za izvajanje ukrepov te prednostne osi bodo sredstva, ki so predvidena v okviru tehnične pomoči, namenjena usposabljanju in podpori predvsem na tistih področjih, s katerimi v obdobju 2007–2013 v Sloveniji ni bilo izkušenj (npr. demonstracijski projekti, inovativna javna naročila).

2.2 Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti

2.2.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Sodobni svetovni razvojni trendi pred nas postavljajo izziv razvoja družbe znanja, ki bo med drugim temeljila na zmogljivi omrežni infrastrukturi elektronskih komunikacij kot eni od ključnih infrastruktur digitalne družbe, ki mora omogočati kakovosten dostop do interneta za vse.

Internet kot vseprisotno komunikacijsko omrežje informacijskih virov omogoča enostavno dostopnost do raznovrstnih vsebin in storitev ter s tem v temeljih spreminja načine delovanja sodobne družbe. Tako vse bolj oblikuje priložnosti posameznikov na vseh področjih zasebnega in javnega življenja, od učenja, zaposlitve, dostopa do informacij in javnih storitev, svobodnega izražanja do sodelovanja v javnem življenju in odnosov s prijatelji in v družini. Enake daljnosežne vplive ima v gospodarstvu, javnem sektorju in civilni družbi. Dostopna širokopasovna infrastruktura na celotnem ozemlju države omogoča enakomeren razvoj, zmanjšuje digitalno ločnico in povečuje vključenost vsakega posameznika v sodobne družbene tokove. Z vidika usmerjanja razvoja je internet strateški instrument za povečanje produktivnosti, za oblikovanje inovativnih poslovnih modelov,

izdelkov in storitev, za učinkovitejše komuniciranje in za večjo splošno učinkovitost družbe. Razvoj in uporaba interneta sta odvisna od širokopasovne infrastrukture, zato je pri usmerjanju razvojnih dejavnosti treba upoštevati, da sta gospodarski in splošni razvoj v sodobni digitalni družbi neposredno povezana z razvojem visokokakovostne širokopasovne infrastrukture.

Republika Slovenija bo z izboljšanjem dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev pomembno vplivala na družbenogospodarski razvoj na svojem celotnem območju, saj so v obeh regijah, tako kohezijska regija vzhodna Slovenija kot tudi kohezijska regija zahodna Slovenija, potrebna vlaganja v širokopasovne povezave. Glede na obstoječe podatke o številu gospodinjstev je mogoče ugotoviti, da razmerje med številom gospodinjstev med kohezijskima regijama bistveno ne odstopa, razvojni problem v obeh kohezijskih regijah pa je enak, prav tako je treba z vidika politike elektronskih komunikacij ohraniti enoten pristop in nacionalno usmerjene ukrepe. Tako zgrajena širokopasovna omrežja elektronskih komunikacij na podeželju bodo omogočila enakomernjši regionalni razvoj ter ohranjanje in ustvarjanje spodbudnega okolja za razvoj malih in srednje velikih podjetij.

Uspešno prostorsko načrtovanje, graditev objektov in upravljanje nepremičnin so med drugim odvisni tudi ustrezne vzpostavitve in povezovanja posameznih informacijskih gradnikov na tem področju. Zato bo na državni ravni izveden projekt eProstor, pri čemer bo za izvajanje uporabljen delilni ključ, ki temelji na razmerju med številom prebivalcem v vsaki od obeh kohezijskih regij (52,38 % v kohezijski regiji vzhodna Slovenija in 47,62 % v kohezijski regiji zahodna Slovenija).

2.2.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.2.3 Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo

SPECIFIČNI CILJ: DOSTOP DO ŠIROKOPASOVNIH ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJSKIH STORITEV NA OBMOČJIH, NA KATERIH ŠIROKOPASOVNA INFRASTRUKTURA ŠE NI ZGRAJENA IN HKRATI NI TRŽNEGA ZANIMANJA ZA NJENO GRADNJO

Po podatkih Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS) je imelo ob koncu prvega četrletja 2014 v Sloveniji fiksni širokopasovni dostop do interneta 27,2 % prebivalcev oziroma 70,6 % gospodinjstev, kar je oboje pod povprečjem EU (30 % glede na število prebivalcev in 76 % glede na število gospodinjstev). Med tehnologijami je xDSL dosegala 46,2-odstotni delež, sledili so ji kablenski modemi s 30,7-odstotnim, FTTH z 20,5-odstotnim in druge tehnologije z 2,5-odstotnim tržnim deležem. Glede na hitrost dostopa do interneta je imelo 10,4 % uporabnikov hitrost dostopa manjšo od 2 Mb/s, 44,4 % uporabnikov med 2 Mb/s in 10 Mb/s, 39,1 % uporabnikov med 10 Mb/s in 30 Mb/s, komaj 6,1 % uporabnikov pa je imelo hitrost dostopa do interneta večjo od 30 Mb/s in od teh 3,05 % hitrost dostopa

do interneta 100 Mb/s. Glede na postavljeni strateški cilj o zagotovitvi višje kakovosti bivalnega in poslovnega okolja s širokopasovnim dostopom do interneta hitrosti vsaj 100 Mb/s je treba vlagati dodatna javna sredstva za gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije, ki bodo omogočala priključke 100 Mb/s ter bodo zagotavljala dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih ga operaterji ne zagotavljajo in ne kažejo tržnega zanimanja za njegovo zagotavljanje. Rezultat bodo na novo omogočeni širokopasovni priključki naslednje generacije s hitrostjo najmanj 100 Mb/s v obeh regijah, tako da bodo na tej podlagi ustvarjene razmere za spodbujanje inovacij, ustvarjanje zaposlitvenih priložnosti, izboljševanje produktivnosti in konkurenčnosti vseh sektorjev gospodarstva, izboljšanje kakovosti in učinkovitosti javnih storitev ter z zmanjšanjem vpliva gospodarskih in družbenih dejavnosti na okolje ustvarjene razmere za trajnostno usmerjeno gospodarsko rast.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- s širokopasovnimi omrežji pokrita območja, na katerih operaterji ne zagotavljajo dostopa do tovrstnih storitev.

Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.1	penetracija širokopasovnega dostopa hitrosti 100Mb/s	delež	celotna Slovenija	3,05	2014	70*	GURS/AKOS/SURS/lokalne skupnosti	enkrat letno

* Ciljna vrednost 70-odstotna penetracija širokopasovnega dostopa hitrosti 100 MB/s vključuje naložbe, financirane tako iz javnih kot zasebnih sredstev. Pričakuje se, da bodo imele večji vpliv na kazalnik naložbe, financirane iz zasebnih sredstev, tako pri nadgradnji obstoječe infrastrukture kot tudi gradnji novih omrežij. Javna sredstva bodo namenjena za gradnjo širokopasovne infrastrukture tam, kjer še ni zgrajena in kjer hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

2.2.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.2.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Z ukrepom bo zagotovljen dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev naslednje generacije na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

V projekte sofinanciranja bodo vključeni zasebni vlagatelji, lokalne skupnosti, izvajalci gradnje, upravljanja, vzdrževanja zgrajene infrastrukture in vsa zainteresirana javnost. Pri uporabi te infrastrukture bodo upoštevana področna pravila o regulaciji. Za čim večji učinek zgrajene infrastrukture se bodo uporabljala načela odprtosti za vse zainteresirane ponudnike širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev in operaterje omrežij elektronskih komunikacij, s čimer se jim bo pod enakimi pogoji omogočil dostop do zainteresiranih končnih uporabnikov.

Pri tej prednostni naložbi bo podprta:

- Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije,⁷⁵ ki bo omogočala dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih ga operaterji ne zagotavljajo in ne kažejo tržnega zanimanja za gradnjo

75 Omrežja naslednje generacije v celoti ali delno sestavljajo optični komunikacijski elementi in lahko zagotavljajo storitve širokopasovnega dostopa z izboljšanimi lastnostmi v primerjavi z obstoječimi osnovnimi širokopasovnimi omrežji. Imajo te lastnosti: 1) zanesljivo zagotavljanje zelo hitrih storitev naročniku prek optičnih zalednih omrežij ali omrežij, ki temeljijo na enakovredni tehnologiji, dovolj blizu prostorov uporabnikov za dejansko zagotovitev zelo hitre povezave; 2) podpora različnim naprednim digitalnim storitvam, vključno s konvergiranimi storitvami, ki temeljijo izključno na internetnem protokolu, ter 3) veliko višje hitrosti prenosa podatkov v primerjavi z osnovnimi širokopasovnimi omrežji. Na trenutni stopnji tržnega in tehnološkega razvoja so dostopovna omrežja naslednje generacije: 1) optična dostopovna omrežja (FTTx), 2) napredna nadgrajena kabelska omrežja in 3) nekatera napredna brezžična dostopovna omrežja, ki omogočajo zanesljivo zagotavljanje zelo hitrih storitev naročniku.

take širokopasovne infrastrukture. V okviru ukrepa bodo zgrajena hrbtenična in dostopna odprta širokopasovna omrežja, ki bodo omogočala dostop do elektronskih komunikacijskih storitev vsem zainteresiranim končnim uporabnikom.

Ukrepi, ki bodo financirani iz EKSRP in ESRR, bodo opredeljeni tako, da ne bo mogoče financiranje iz obeh skladov na istih območjih.

Ciljne skupine: gospodinjstva, podjetja, javne institucije, ki nimajo ustreznega dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev.

Upravičenci: občine, podjetja in javne institucije, ki nastopajo kot soinvestitorji, ter vsa druga zainteresirana javnost.

2.2.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bodo upoštevana še dodatna načela za izbor projektov, na podlagi katerih bodo imeli prednost tisti, ki bodo:

- temeljili na modelih z najvišjimi zasebnimi vložki;
- na enoto vloženih sredstev dosegali največji delež pokritosti gospodinjstev na upravičenih območjih znotraj sklenjene celote (občine ali konzorciji občin);
- upoštevali načelo tehnološke nevtralnosti;
- upoštevali direktivo o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti;
- pri umeščanju v prostor umeščeni ob že obstoječo infrastrukturo.

2.2.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.2.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.2.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 9: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.2	število novopriključenih gospodinjstev na novozgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s	število	ESRR	V	12.480	GURS/AKOS/ lokalne skupnosti	enkrat letno
		število	ESRR	Z	8.320	GURS/AKOS/ lokalne skupnosti	enkrat letno
CO10	infrastruktura IKT: dodatna gospodinjstva, ki imajo širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 30 Mb/s*	gospodinjstva	ESRR	V	12.480**	GURS/AKOS/ lokalne skupnosti	enkrat letno
		število	ESRR	Z	8.320***	GURS/AKOS/ lokalne skupnosti	enkrat letno

* Končne vrednosti za oba kazalnika bodo iste, ker se bodo gradile IKT-povezave do hitrosti 100 Mb/s na območjih, na katerih zdaj ni povezave z najmanj 30 Mb/s. Če bi bila na območjih, na katerih bomo gradili, že povezava z najmanj 30 Mb/s, potem bi z drugim kazalnikom šteli tudi tiste, ki se jim je povezava povečala s 30 na 100 Mb/s.

** Vezano na prejšnjo opombo, skupna vrednost obeh kazalnikov je 20.800 novih priključkov, od tega 12.480 v vzhodni kohezijski regiji in 8.320 v zahodni kohezijski regiji. Navedeni vrednosti pri kazalniku število novopriključenih gospodinjstev na novozgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 30 Mb/s nista dodatni vrednosti, temveč gre za isti vrednosti kot pri kazalniku število novopriključenih gospodinjstev na novozgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s.

*** Enako kot zgoraj.

2.2.4 Krepitev aplikacij IKT za e-upravo, e-učenje, e-vključenost, e-kulturo in e-zdravje

SPECIFIČNI CILJ: VEČJA PREGLEDNOST IN UČINKOVITOST PRI UREJANJU PROSTORA, GRADITVI OBJEKTOV IN UPRAVLJANJU NEPREMIČNIN

Za potrebe učinkovitega upravljanja prostora in nepremičnini bo izveden Program projektov eProstor.⁷⁶ S tem bo vzpostavljena skupna infrastruktura za prostorske informacije, vzpostavljen prostorski informacijski sistem in prenovljen sistem nepremičninskih evidenc. Zbirke prostorskih podatkov in storitve v zvezi s prostorskimi podatki bodo usklajene z zahtevami Zakona o infrastrukturi za prostorske informacije (ZIPI)⁷⁷. Ob končanju Programa projektov eProstor bodo imeli uporabniki na enem mestu zbrane enostavno dostopne in razumljive ter povezane in standardizirane najpomembnej-

še informacije o stanju prostora in vzpostavljeno enotno informacijsko infrastrukturo za prostorske informacije. Optimizirani bodo procesi na področju prostorskega načrtovanja, graditve objektov in upravljanja nepremičnin. Na podlagi vzpostavljenih zbirk prostorskih podatkov in optimiziranih procesov bo vzpostavljeno elektronsko poslovanje v postopkih pridobitve gradbenega dovoljenja (eGraditev), priprave prostorskih aktov (ePlan) in evidentiranja nepremičnin.

Z izvedbo nalog bodo vzpostavljeni pogoji za odpravo strukturnih pomanjkljivosti in administrativnih ovir pri prostorskem načrtovanju in graditvi objektov, kar bo povečalo učinkovitost delovanja javne uprave. Program projektov eProstor bo ugodno vplival na vzpostavitev prijaznega okolja za tuje in domače naložbe, saj bosta zagotovljeni večja preglednost in učinkovitost pri urejanju prostora, graditvi objektov in upravljanju nepremičnin. Omogočen bo hitrejši investicijski cikel, kar bo spodbudilo gospodarsko rast v državi ter prispevalo k dolgoročnemu gospodarskemu razvoju in povečanju blaginje prebivalcev. Z izvedbo Programa projektov

⁷⁶ Za izvedbo projekta eProstor bo izdelana neodvisna ocena investicijskih stroškov.

⁷⁷ Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije (Uradni list RS, št. 8/10).

eProstor bodo spodbujene naložbe podjetij v inovacije in raziskave, saj bo operativno-tehnična izvedba nalog zahtevala pritegnitev novih tehnologij in številnih organizacij zasebnega sektorja. Enostavno dostopni prostorski podatki in storitve bodo spodbudili podjetja k razvoju novih, inovativnih storitev.

Posebna pozornost bo namenjena uporabi novih tehnologij in inovacij pri dostopu in povezovanju prostorskih zbirk podatkov, zagotavljanju njihove medoprevedljivosti in ponovne uporabe ter pri vzpostavljanju na znanju temelječih storitev z dodano vrednostjo na področju prostorskega načrtovanja, graditve in prenove objektov in upravljanja nepremičnin.

Pri tej prednostni naložbi bo podprta izvedba Programa projektov eProstor, ki bodo za vzpostavitev storitev uporabljali centralne horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave, razvite v okviru PO 11. Pri izvedbi nalog prednostnih osi PO 2 in PO 11 zato ne gre za podvajanje, ampak za povezavo posameznih vsebinskih (vertikalnih) področij s horizontalnimi funkcijami elektronskega poslovanja javne uprave.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- vzpostavljena informacijska infrastruktura za prostorske podatke in storitve, ki bo zagotovila podporo javni upravi in državljanom pri urejanju prostora, graditvi objektov in upravljanju nepremičnin.

Tabela 10: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.3	delež vzpostavljene informacijske infrastrukture za občane, podjetja in javno upravo na področju prostorskega načrtovanja, graditve objektov in evidentiranja nepremičnin	delež*	celotna Slovenija	11	2014	80	Evropska komisija (glej opombo)	enkrat letno

* Merska enota pomeni povprečno vrednost kazalnikov za skladne metapodatke, zbirke prostorskih podatkov in storitve v zvezi s prostorskimi podatki, ki se zbirajo v skladu z Odločbo Komisije z dne 5. junija 2009 o izvajanju Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spremljanja in poročanja (UL L št. 148 z dne 11. 6. 2009).

** Metapodatki 34 %, podatki 0 %, storitve 0 %.

2.2.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.2.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bodo podprti ukrepi za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za prostorske in nepremičninske podatke v Sloveniji ter

skladno z direktivo INSPIRE. Vzpostavljen bo prostorski informacijski sistem za podporo upravljanju prostora. Vzpostavljene bodo omrežne storitve (iskanje, vpogled, prenos, preoblikovanje itd.) za prostorske in nepremičninske podatke. Izvedena bo informacijska prenova nepremičninskih evidenc skupaj s posodobitvijo in pretvorbo analognih prostorskih podatkov in podatkov o geodetskih meritvah v digitalno obliko. Ukrep bo z uveljavljanjem elektronskega poslovanja omogočil pospešitev izvedbe upravnih postopkov in učinkovitejše delovanje javnega sektorja.

Pri tej prednostni naložbi bomo podprli:

- Informacijsko prenovo obstoječih nepremičninskih evidenc.
 - Izboljšavo položajne natančnosti grafičnega dela zemljiškega katastra.
 - Vzpostavitev prostorskega informacijskega sistema (vzpostavitev zbirk podatkov in e-poslovanja v javni upravi na področju načrtovanja prostora in graditve objektov).
 - Opredelitev varstvenih območij dediščine, nadgradnja evidenc in postopkov na področju varstva kulturne dediščine in ohranjanja narave ter evidenc in postopkov v zvezi z omejevanjem rabe prostora na varstvenih, zavarovanih, degradiranih, ogroženih in drugih območjih za potrebe optimizacije procesov pri prostorskem načrtovanju in graditvi objektov.
 - Vzpostavljanje potrebnih usklajevalnih mehanizmov za delovanje skupne infrastrukture za prostorske informacije skladno z ZIPI.
 - Vzpostavljanje omrežja ponudnikov in uporabnikov podatkov ter dialoga med njimi.
 - Spremljanje vzpostavitve in uporabe infrastrukture za prostorske informacije.
 - Zagotavljanje možnosti za neoviran pretok prostorskih podatkov med organi javne uprave v Sloveniji ter njihovo izmenjavo z organi Evropske komisije in med državami članicami.
- Vzpostavljanje omrežja storitev, povezanih s prostorskimi podatki.
Ciljne skupine: javna uprava, občani, gospodinjstva, podjetja.
Vrsta upravičencev: javna uprava.

2.2.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bodo upoštevana še dodatna načela za izbor projektov, na podlagi katerih bodo imeli prednost tisti, ki bodo:

- temeljili na uvajanju novih tehnologij in internetu stvari;
- vključevali kratkoročno/dolgoročno optimalne tehnološke rešitve (licenčno proti odprtokodno);
- vključevali celovite in inovativne storitve in procese;
- podpirali usmeritev »open governmental data«.

2.2.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.2.4.14 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.2.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 11: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
2.4	število vključenih upravljavcev zbirk podatkov v Program projektov eProstor*	število vključenih upravljavcev zbirk	ESRR	obe regiji	10	GURS, lokalne skupnosti, lastni podatki	enkrat letno
2.5	število e-storitev za občane, poslovne subjekte in javno upravo na področju prostorskega načrtovanja, graditve objektov in evidentiranja nepremičnin v okviru Programa projektov eProstor**	število e-storitev	ESRR	obe regiji	13	GURS, lokalne skupnosti, MK, ZVKDS, lastni podatki	enkrat letno
2.6	število arhivskih elaboratov zemljiškega katastra v digitalni obliki***	število	ESRR	obe regiji	9 milijonov dokumentov	GURS, lokalne skupnosti, lastni podatki	enkrat letno
2.7	povprečno število vseh sprejetih in uveljavljenih občinskih prostorskih aktov na leto****	število aktov	ESRR	obe regiji	20	MOP, lokalne skupnosti	enkrat letno

* V Programu projektov eProstor je predvideno povezovanje upravljavcev obstoječih in novih zbirk prostorskih podatkov skladno z zahtevami Zakona o infrastrukturi za prostorske informacije (ZIPI). Ciljno stanje tega kazalnika je, da bi bili v storitve vključeni vsi upravljavci.

** V okviru programa projektov se načrtuje vzpostavitev elektronskih storitev za uporabnike. Elektronske storitve bodo razvite za potrebe izdaje gradbenega dovoljenja, izdaje soglasja, iskanja po posameznih zbirkah podatkov, pregledovanja po posameznih zbirkah podatkov, prenosa podatkov in preoblikovanja zbirk prostorskih podatkov zaradi zagotavljanja njihove medopravnosti.

*** Do danes je Geodetski upravi RS uspelo pretvoriti v digitalno obliko pribl. 40 % elaboratov arhivskih podatkov geodetskih meritev, ki so bili izdelani zgolj na papirju. Do dokončanja projekta nameravamo ta postopek končati v celoti (100-odstotno), kar pomeni skeniranje še preostalih 9 mio. dokumentov. Samo celovita pretvorba arhivskih elaboratov v digitalno obliko bo omogočila popolno elektronsko poslovanje pri evidentiranju nepremičnin.

**** V letu 2007 je bila sprejeta nova prostorska zakonodaja, ki je določila pravila za izdelavo občinskih prostorskih aktov v digitalni obliki. Od 2007 do 2013 je bilo na leto povprečno vseh sprejetih in uveljavljenih 12,7 občinskega prostorskega akta v digitalni obliki. Kazalnik določa povprečno število vseh sprejetih in uveljavljenih občinskih prostorskih aktov na leto do leta 2023.

2.2.5 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Ni pomembno.

2.2.6 Okvir uspešnosti

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
2	kazalnik učinka	2.2	število novopriključenih gospodinjstev na novozgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s	število	ESRR	V	3.744	12.480	GURS/ AKOS/	72 % sredstev prednostne osi 2 skupaj za obe kohezijski regiji
				število	ESRR	Z	2.496	8.320	GURS/ AKOS/	
2	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/ izdatki	EUR	ESRR	V	14.910.000	49.710.000		
				EUR	ESRR	Z	10.780.000	35.937.847		

2.2.7 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
047	30.000.000	01	30.000.000	03	30.000.000	07	30.000.000	00	
078	9.768.000	01	9.768.000	07	9.768.000	07	9.768.000	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
047	20.018.277	1	20.018.277	03	20.018.277	07	20.018.277	00	
078	8.732.000	1	8.732.000	07	8.732.000	07	8.732.000	00	

2.2.8 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ustrezna upravna usposobljenost kadrov za izvajanje te prednostne naložbe bo zagotovljena z usposabljanjem na področjih, opredeljenih v okviru prednostne osi za tehnično pomoč.

2.3 Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast

2.3.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Osrednji izziv ohranjanja gospodarske rasti in konkurenčnosti je razvijanje kompetenc in zmogljivosti podjetij ter njihov odziv na družbene izzive. Z nadgradnjo obstoječih zmogljivosti in pridobljenega znanja je mogoče zagnati nov razvoj ter izboljšati konkurenčnost gospodarstva v domačem in mednarodnem okolju.

Dinamično in konkurenčno podjetništvo je temelj za gospodarski razvoj Slovenije in nova delovna mesta. V skladu s strategijo EU 2020 in strateškimi razvojnimi dokumenti Slovenije bo gospodarska rast dosežena z izvajanjem ukrepov, ki bodo pozitivno vplivali tudi na družbo in okolje. Tako bodo upoštevani vsi trije elementi trajnostnega razvoja.

V Sloveniji je število podjetij enakomerno porazdeljeno na vzhodu in zahodu. V obeh kohezijskih regijah so med ključnimi ovirami za rast in razvoj MSP v Sloveniji dostop podjetij do finančnih virov, prezadolženost podjetij in nizka stopnja podjetniške dejavnosti. Izziv je tudi povečati stopnjo internacionalizacije podjetij in zagotoviti višjo stopnjo vključenosti v globalne verige vrednosti. Izboljšati je treba skupna vlaganja znanja, tehnologij in kapitala.

Cilj te prednostne osi je pospešiti rast in razvoj ter izboljšati mednarodno konkurenčnost podjetij, posebej MSP. Za uspešno doseganje ciljev te prednostne osi je nujno sočasno izvajanje ukrepov na področju vlaganj v mednarodno in regionalno konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja, trga dela in izobraževanja, pa tudi na področju povečevanja učinkovitosti dela javne uprave in pravosodnih organov. Zato se bodo ukrepi smiselno dopolnjevali s tistimi, ki so predvideni v poglavjih 2.1, 2.8, 2.9, 2.10 in 2.11. S tem bo ustvarjena povezava s pripravo Strategije pametne specializacije, uresničevanjem načel Akta za mala podjetja in doseganjem ciljev EU 2020.

2.3.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.3.3 Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji

SPECIFIČNI CILJ 1: SPODBUJANJE NASTAJANJA IN DELOVANJA PODJETIJ, PREDVSEM ZAGONSKIH (START-UP) PODJETIJ

Ustvarjanje novih podjetij z zagonom in delovanjem podjetij, predvsem zagonskih (start-up) podjetij, je ključnega pomena za rast gospodarstva in nova delovna mesta. Po podatkih letnih študij GEM (Global Entrepreneurship Monitor) se Slovenija v zadnjih letih uvršča na sam rep preučevanih držav glede stanja podjetništva in podjetniške dinamike.

Raziskava GEM Slovenija 2013 ugotavlja, da indeks zgodnje podjetniške dejavnosti TEA, ki vključuje nastajajoče in nove podjetnike, kaže v zadnjih letih trend rasti (v letu 2008 je indeks TEA znašal 3,65 %, v letu 2013 pa 6,45 %, kar pomeni 55. mesto od 63 držav), kar je zagotovo spodbudno. Žal pa se v Sloveniji še naprej nadaljuje trend upadanja zaznavanja poslovnih priložnosti v okolju.

Raziskava prav tako ugotavlja, da je v letu 2013 primanjkovalo finančnih mehanizmov za zagon novih, rastočih in inovativnih podjetij. Med slabosti za razvoj podjetništva v Sloveniji se šteje tudi pomanjkanje podjetniške kulture, predvsem pa negativna klima za podjetništvo, podcenjevanje, odnos do uspeha in podjetnih posameznikov, manjša nagnjenost k tveganju, pa tudi pomanjkanje notranje podjetniške kulture obstoječih podjetij.

Iz navedene problematike izhaja, da je treba:

- okrepiti finančne mehanizme za zagon novih, rastočih in inovativnih podjetij (semenski kapital, subvencije za zagon ...);
- širiti zavedanje o novih poslovnih priložnostih,
- izboljšati klimo za podjetništvo s promocijo podjetništva in uspešnimi zgodbami;
- spremeniti dojemanje podjetnosti, inovativnosti in podjetništva, ki ne le spodbuja uspehe podjetij, ampak omogoča nove (in tudi ponovne) začetke;
- okrepiti storitve podjetniškega podpornega okolja (npr. mentorstvo za mlada podjetja).

Cilj vsega tega je povečanje podjetniške dinamike, ki se kaže v večjem številu novonastalih podjetij, ki zaposlujejo in se uspešno odzivajo na potrebe trga. Še posebno pomembna so t. i. zagonska (start-up) podjetja. Zagonska podjetja so novonastala podjetja, katerih namen je razvoj inovativnih proizvodov ali storitev in ki

imajo velik potencial za rast. Inovativna podjetja z visokim potencialom za rast namreč ustvarijo kar 3-krat več delovnih mest kot podjetja s srednjim potencialom rasti in kar 15-krat več kot podjetja z nizkim potencialom rasti. Zagonska (in spin-off) podjetja običajno nastajajo v inovacijskih središčih, v katerih se koncentrirano znanje in se lahko oblikujejo interdisciplinarnе skupine, torej tam, kjer je vzpostavljena ustrezna podjetniška in ustvarjalna dinamika oziroma kjer je na voljo ustrezno podporno okolje (npr. tehnološki parki, univerzitetni inkubatorji, podjetniški pospeševalniki ...).

Za vsa novonastala podjetja je ključnega pomena ustrezno podporno okolje, ki zagotavlja podjetniško, inovativno in finančno podporo za uspešen razvoj podjetij v zgodnjih fazah rasti.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje podjetniške dejavnosti.

Tabela 12: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost* (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
3.1	povečanje indeksa podjetniške dejavnosti (indeks TEA)	indeks		6,45	2013	7,00	GEM	enkrat letno

* Pri ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

SPECIFIČNI CILJ 2: POVEČANJE DODANE VREDNOSTI MSP

V Sloveniji pomenijo MSP večino vseh podjetij (99,8 %), od tega mikropodjetja 92,8 %. Predvsem na območjih s posebnimi razvojnimi potrebami prevladujejo mikropodjetja, ki zaradi pomanjkanja inovativnosti, ustreznega podpornega okolja in dostopa do virov financiranja ne zagotavljajo novih delovnih mest.

V letu 2013 so MSP prispevala 63 % k dodani vrednosti gospodarstva. Z vidika povečanja dodane vrednosti so še posebno pomembna hitrorastoča podjetja, ki so v Sloveniji velika neizkoriščena priložnost za rast gospodarstva. Delež hitrorastočih podjetij se je od nastanka krize več kot prepolovil, kar kaže, da

je okrevanje gospodarstva predvsem v tem segmentu MSP še najbolj dolgoročno izpostavljeno negativnim učinkom krize (v letu 2008 je bil ta delež 5,99-odstoten, v letu 2011 pa 2,49-odstoten, izražen s številom zaposlenih, Eurostat).

V programskem obdobju 2007–2013 so se izvajale dejavnosti na področju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti, ki so bile usmerjene predvsem v tehnološko posodabljanje MSP in zagotavljanje finančnih virov. Tovrstne naložbe so le ublažile zelo negativne učinke krize, niso pa jih mogle povsem odpraviti. V tehnološko opremo so v obeh regijah vlagali v sorazmernem obsegu, saj je razmerje med vzhodno in zahodno kohezijsko regijo v razmerju 56 : 44 v korist vzhodne kohezijske regije. Število podprtih podjetij z jamstvi za bančna posojila in

subvencijo obrestne mere je bilo v razmerju 54 : 46 v korist vzhodne kohezijske regije.

V programskem obdobju 2014–2020 bodo dejavnosti usmerjene v spodbujanje rasti MSP, predvsem hitrorastočih podjetij, kar se bo kazalo v povečanju dodane vrednosti MSP. S tega vidika so ključni izboljšanje dostopa do kapitala in virov financiranja, usposabljanje, mentorstvo, povezovanje in mreženje ter druge podporne storitve. To bo pripomoglo h krepitvi veščin in kompetenc na ravni podjetij (npr. za upravljanje in vodenje podjetij, trženje ...) in tudi na ravni medpodjetniških povezav (grozdov, mrež ipd. na lokalni in regionalni ravni ter v mednarodnem prostoru). Pomembni poudarki bodo namenjeni tudi odpravi ovir za uspešno delovanje podjetij, boljšemu zakonodajnemu in institucionalnemu okviru ter novim pristopom pri spodbujanju podjetniške dejavnosti.

Boljša konkurenčnost gospodarstva bo dosežena tudi s spodbujanjem podjetij k večji rabi obnovljivih virov, izboljšanju snovne in energetske učinkovitosti

ter k razvoju okoljsko manj obremenjujočih izdelkov in storitev. V Sloveniji se namreč okoli četrtnina predelovalnih dejavnosti uvršča med energetsko intenzivno industrijo (papirna in kemična industrija ter proizvodnji kovin in nekovin), kar je bil leta 2011 peti najvišji delež med državami EU. Izboljševanje energetske in snovne učinkovitosti ter razvoj t. i. zelenih izdelkov bosta imela multiplikativne učinke na gospodarstvo, saj se bodo poleg prihrankov pri energiji in surovinah ter posledičnega zniževanja proizvodnih stroškov zmanjšale tudi potrebe po uvozu energije in povečala energetska neodvisnost. Poudarek bo dan tudi področju turistične dejavnosti, še posebej povezovanju posameznih pobud za razvoj in promocijo destinacij.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- več hitrorastočih podjetij;
- večji delež čistih prihodkov v MSP, tudi iz naslova »zelenih izdelkov«;
- višja produktivnost (dodana vrednost na zaposlenega) v MSP;
- povečanje energetske in snovne učinkovitosti.

Tabela 13: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost* (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
3.2	število hitrorastočih podjetij	število		3.725	2012	5.000	AJPES (metodologija MGRT)	enkrat letno
3.3	delež čistih prihodkov MSP v čistih prihodkih vseh podjetij	delež		47,38	2012	49,50	AJPES	enkrat letno
3.4	dodana vrednost na zaposlenega v MSP	EUR		31.175	2012	38.000	AJPES	enkrat letno
3.5	višja snovna produktivnost	DMC/BDP		1,07	2011	1,50	EUROSTAT/SURS	enkrat letno

* Pri ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Izbrane specifične kazalnike spremljajo priznane institucije, ki uporabljajo usklajene metodološke pristope. Ciljne vrednosti za leto 2023 so določene na podlagi projekcij trenda razvoja ob upoštevanju načrtovanih

dejavnosti prednostne naložbe. Metodologija MGRT za spremljanje števila hitrorastočih podjetij je bila izdelana v okviru raziskave o podjetjih z visokim potencialom rasti 2012.

2.3.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

V okviru specifičnega cilja 1 **spodbujanje nastajanja in delovanja podjetij, predvsem zagonskih (start-up) podjetij**, bodo spodbude namenjene:

- Mladim podjetjem in novim podjetniškim podjetjem, pri katerih bo poseben poudarek na: 1) inovativnih zagonskih (start-up) podjetjih s potencialom svetovne rasti, 2) podjetjih s področja družbenih inovacij in podjetjih, ki uvajajo nove načine ustvarjanja dodane vrednosti (npr. oblikovanje, nabavne poti, tržni pristopi, poprodajne storitve, nadgradnja in uporaba tradicionalnega znanja in veščin itd.), 3) podjetjih z geografskih območij, ki se srečujejo s posebnimi razvojnimi izzivi, vendar imajo potencial rasti in razvoja vsaj na regionalni ravni, ter 4) podjetjih, ki uvajajo nove načine izvajanja socialnih vsebin v sodelovanju z institucionalnim sektorjem in lokalnim okoljem.
- Nadgradnji obstoječega podpornega okolja z razvojem in spodbujanjem sodobnih oblik podpornih storitev, povezovanja ter upravljanja RDO na regionalni ravni (npr. mentorstvo, usposabljanje, promocija, spodbujanje povezovanja podjetij ter kulturnih in ustvarjalnih industrij, svetovanje, vključno za internacionalizacijo podjetij) v okviru podjetniškega inovacijskega ekosistema skladno s Strategijo pametne specializacije. V izkazanih primerih institucionalnega primanjkljaja tako na državni kot regionalni ravni to lahko pomeni nadgradnjo ter gradnjo dodatne regionalne infrastrukture tudi z izvedbo manjših naložb v ekonomsko poslovno infrastrukturo z razvojem pripadajočih storitev in pripadajočo dostopno infrastrukturo.

Pri specifičnem cilju 2 **povečanje dodane vrednosti MSP** bodo spodbude namenjene:

- Rasti in razvoju msp z namenom spodbujanja sodobnih elementov doseganja dodane vrednosti, zasnovanih na: 1) ustvarjalnosti in inovativnosti (npr. povezovanje z ustvarjalnimi industrijami, mrežno povezovanje MSP med seboj in z drugimi javnimi institucijami za razvoj novih in inovativnih izdelkov in storitev), 2) tehnološkem in netehnološkem razvoju ter 3) investicijskih in razvojnih vlaganjih podjetij. Posebna pozornost bo namenjena hitrorastočim podjetjem in podjetjem s potencialom (svetovne) rasti za nove organizacijske in poslovne rešitve.
- Nadgradnji obstoječega podpornega okolja v povezavi s specifičnim ciljem 1 te prednostne naložbe.
- Vzpostavitvi enotne poslovne točke (nadgradnja enotne kontaktne točke) za potrebe obveščanja podjetij, izvajanja e-postopkov, e-poročanja podjetij, kar bo pripomoglo k zmanjšanju števila podatkov, ki jih podjetja pošiljajo državnim organom, ter hkrati zagotavljalo vpogled v podatke, njihovo uporabo in izmenjavo na enem mestu. Ukrep je povezan s poglavjem 2.11.1, v katerem bodo prikazane osrednje horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave.
- Izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali bomo ukrepe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitih procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z energetske učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov obnovljive energije, kot so biomaso, sonce, geotermalna energija ... Prav tako se bodo izvajali ukrepi za izboljšanje učinkovite rabe virov, npr. spodbujanje in razvoj zamenjave primarnih s sekundarnimi viri, zapiranje snovnih tokov znotraj podjetij in v mrežah (kot npr. industrijska simbioza), uvedba učinkovitejših proizvodnih pro-

cesov, preprečevanje odpadkov in učinkovitejše ravnanje z njimi, učinkovitejša raba drugih virov itd.), ki bodo prispevali k prehodu Slovenije v krožno gospodarstvo.

V podporo izvajanju navedenih ukrepov pri **obeh specifičnih ciljih** se bodo uporabljali instrumenti za lajšanje dostopa do virov financiranja, ki bodo namenjeni podjetjem v vseh fazah razvoja za odpravljanje vrzeli v financiranju:

- Instrumenti dolžniških in lastniških virov financiranja (tvegani kapital, jamstva za bančna posojila s subvencioniranjem obrestnih mer, mikrokrediti, mikrogarancije, krediti in mezzanine krediti ...).
- Prilagojeni finančni instrumenti za posamezne faze razvoja podjetij (kot npr. semenski in predsemenski viri financiranja za mlada podjetja) ter druge sodobne oblike financiranja.
- Nepovratni viri, tudi v kombinaciji z drugimi finančnimi instrumenti, za posebne namene in ciljne skupine (npr. učinkovita raba virov, mlada podjetja).
- Dopolnilni ukrepi finančnim instrumentom, kot na primer mentorstvo, poslovno svetovanje ipd.

Kadar bo upravičeno in potrebno, bodo pripravljene ukrepi prilagojeni za državno in regionalno raven ter usklajeni na ravni resorjev, saj se ukrepi dopolnjujejo z ukrepi na področju raziskav, razvoja in inovacij, zaposlovanja, socialne vključenosti, usposabljanja, izobraževanja in učinkovite javne uprave. Vsebinska, načrtovanje in izvedba ukrepov bodo medsebojno usklajeni in komplementarni, tako da bomo zagotovili največje mogoče sinergične učinke in preprečili morebitno podvajanje pri izvajanju ukrepov. V sklopu podpor bo mogoče, kadar bo to upravičeno in potrebno, v manjšem deležu podpreti tudi vlaganja v gradnjo javne infrastrukture, ki je nujna za izvedbo poslovnih naložb.

Pri podpori projektom bo upoštevana različna stopnja sofinanciranja za vzhodno in zahodno regijo. V obeh primerih bo zaradi državnih pomoči uporabljena nižja stopnja sofinanciranja, pri čemer bo v KRVS ta višja, kar izhaja iz višjih stopenj sofinanciranja glede na določbe Uredbe (EU) št. 651/2014 (GBER). Na ravni dodelje-

vanja povratnih sredstev se bo upoštevalo načelo, da so razpoložljiva sredstva namenjena najboljšim projektom z ustreznim zasebnim finančnim vzvodom. Pri podpori MSP bomo upoštevali določila državnih pomoči, vključno s prepovedjo podpore podjetjem v težavah.

Ciljni skupini: MSP v vseh fazah razvoja, potencialni podjetniki.

Upravičenci: MSP v vseh fazah razvoja, potencialni podjetniki, podjetniško inovacijsko podporno okolje, javni skladi (npr. Slovenski podjetniški sklad, Slovenski regionalni razvojni sklad itd.) in javne agencije (npr. SPIRIT itd.) ter drugi finančni posredniki (npr. SID banka, regijske garancijske sheme itd.), državna in javna uprava, pravosodni organi, občine, institucije regionalnega razvoja.

2.3.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bomo pri tej prednostni naložbi pri izboru projektov upoštevali še npr.:

- načelo preglednosti in partnerstva, zagotovljeno z merili za izbor posameznih operacij,
- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v strateških razvojnih dokumentih Slovenije, prispevek k doseganju ciljev EU 2020 ter relevantnih tematskih ciljev in prednostnih naložb.

Poleg horizontalnih načel se bodo pri izboru projektov upoštevala tudi področja, določena v Strategiji pametne specializacije. Pri izboru bodo imeli prednost projekti, ki bodo izpolnjevali temeljna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem, kot npr.:

- ocena kakovosti in izvedljivosti projekta (sposobnost nosilcev za izvedbo projekta – človeški, materialni in finančni viri);
- tržni potencial projekta;
- širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive itd.;
- prispevek k premagovanju razvojnih razlik med kohezijskima regijama.

Pri podpori projektom se upoštevajo pravila državnih pomoči. Če bo smiselno in mogoče, se bodo uporabili tako imenovani »of the shelf« instrumenti Evropske komisije.

2.3.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V obdobju 2007–2013 je bil iz kohezijskih sredstev Slovenskega podjetniškega sklada vzpostavljen holdinški sklad za financiranje MSP. Izvajali so se ti finančni instrumenti: jamstva za posojila s subvencijo obrestne mere, razvoj skladov tveganega kapitala, mikrokrediti. Iz naslova nacionalnih sredstev je bila v letu 2014 vzpostavljena tudi linija semenskega in zagonkega kapitala. Linijo financiranja dopolnjuje tudi posojilni sklad SID banke. Sredstva za financiranje so iz vseh teh linij na razpolago podjetjem tudi v letu 2015.

V programskem obdobju 2014–2020 je predvideno tudi izvajanje finančnih instrumentov za vse faze razvoja podjetij, in sicer samostojno ali v povezavi z nepovratnimi sredstvi. Glede na izkušnje iz programskega obdobja 2007–2013 bomo tudi v obdobju 2014–2020 nadaljevali in nadgradili izvajanje finančnih instrumentov, kot so jamstva za bančna posojila s subvencijo obrestne mere, mikrokrediti, lastniško financiranje (semenski in tvegani kapital, mezzanine financiranje) ter kombiniranje različnih instrumentov, tudi s subvencijami. Slovenija bo za obdobje 2014–2020 izdelala tudi predhodno oceno potreb trga in vrzeli financiranja na trgu ter ocene višine in obsega potrebnih javnih sredstev za finančne instrumente, vključno z vrstami finančnih instrumentov za področja. Za izdelavo ocene poteka javno naročilo za izbor ponudb.

2.3.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.3.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 14: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost *(2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
CO01	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	ESRR	2014	5000	spremljanje (MGRT, MK, MIZŠ)	letno
CO03	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo finančno podporo, ki niso nepovratna sredstva	podjetja	ESRR	2014	3600	spremljanje	letno
CO02	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo nepovratna sredstva	podjetja	ESRR	2014	1400	spremljanje (MGRT, MK, MIZŠ)	letno
CO04	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo nefinančno podporo	podjetja	ESRR	2014	2000	spremljanje	letno
CO05	produktivne naložbe: število podprtih novih podjetij	podjetja	ESRR	2014	400	spremljanje (MGRT, MIZŠ)	letno
CO06	produktivne naložbe: zasebne naložbe, ki dopolnjujejo javno podporo podjetjem (nepovratna sredstva)	EUR	ESRR	2014	150.000.000	spremljanje	letno
CO07	produktivne naložbe: zasebne naložbe, ki dopolnjujejo javno podporo podjetjem (povratna sredstva)	EUR	ESRR	2014	750.000.000	spremljanje	letno

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost *(2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
C008	produktivne naložbe: povečanje zaposlenosti v podprti podjetjih	ekvivalent polnega delovnega časa	ESRR	2014	1000	spremljanje	letno
3.6	število podprtih investicijskih projektov za fizično/poslovno infrastrukturo	število	ESRR	2014	12	spremljanje	letno
3.7	število podjetij, ki so uvedla ukrepe za učinkovito ravnanje z viri (vključuje ukrepe za povečanje energetske in snovne učinkovitosti)	število	ESRR	2014	1000	spremljanje (Mzi, MOP, MGRT)	letno
3.8	število uporabnikov enotne poslovne točke	število	ESRR	2014	50.000	spremljanje (MJU)	letno
3.9	število novopodprtih e-storitev za podjetja	število	ESRR	2014	68	spremljanje (MJU)	letno

* Pri ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Metodologija: Pri tej prednostni naložbi bomo kazalnike spremljali skladno s smernicami za spremljanje in vrednotenje, ki jih bo izdal OU. Doseganje vrednosti posameznih kazalnikov se bo spremljalo enkrat letno z ustreznim informacijskim sistemom, ki bo omogočal vpogled v doseganje ciljnih vrednosti po načrtovanih obdobjih. Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določene na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.3.4 Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti v zvezi z internacionalizacijo

SPECIFIČNI CILJ: POVEČEVANJE MEDNARODNE KONKURENČNOSTI MSP

Slovenski izvozniki so trenutno stroškovno in organizacijsko manj konkurenčni, sprememba strukture izvoza v smeri ustvarjanja višje dodane vrednosti proizvodov in storitev pa je prepočasna.⁷⁸ Slovenska podjetja pri vstopu na tuje trge večinoma ne uporabljajo najnaprednejših poslovnih modelov, procesov in pristopov, se ne povezujejo med seboj in z različnimi institucijami ter so premalo dejavna pri uporabi demonstracijskih in pilotnih projektov. Kazalnik povezanosti podjetij namreč kaže, da je zgolj 7 % podjetij povezanih v skupine ter da je rezidenčnih zgolj 20 % (SURS), zato jih je treba spodbujati k povezovanju, da bi krepila kompetence in znanje. Tudi podporno in poslovno okolje nista toliko razviti, da bi pripomogli k vključevanju slovenskih

podjetij v mednarodne gospodarske tokove in ponudili dovolj podpore izvozno usmerjenim podjetjem. Kazalnik KOF (SURS) namreč kaže, da indeks globalizacije pada, še posebej ekonomska globalizacija (2007 = 78,8 in 2010 = 76,9 % vrednosti indeksa), kar nas uvršča na rep držav EU. Zato je treba izboljšati možnosti za mreženje in povezovanje podjetij, da bodo uspešno vstopala na zahtevne tuje trge in se vključevala v globalne verige vrednosti. Tudi kazalnik čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu kaže na manjšanje deleža MSP v zadnjih letih (2009 = 33,3 %, 2012 = 31,1 %, AJ PES), zato je s tega vidika pomembno spodbujanje mednarodnega poslovanja. Z ukrepi tega cilja se bodo spodbujala podjetja, vključno s podjetji s področja turizma, ki želijo svoje poslovanje razširiti na mednarodne trge oziroma želijo diverzificirati svojo prisotnost na novih tujih trgih.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- večja sposobnost podjetij za vključevanje v globalne verige vrednosti;
- večja izvozna intenzivnost podjetij;
- večji izvoz storitev.

78 http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf

Tabela 15: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost* (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
3.10	čisti prihodki MSP od prodaje na tujem trgu	delež		34,4	2013	38,4	SURS/ UMAR/ AJPES	enkrat letno

* Pri ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Izbrane specifične kazalnike spremljajo priznane institucije, ki uporabljajo usklajene metodološke pristope. Ciljne vrednosti za leto 2023 so določene na podlagi analize preteklih ukrepov na področju internacionalizacije in TNI, ki jo je pripravil MGRT.

2.3.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Glede na izzive slovenskega gospodarstva je spodbujanje mednarodne vključenosti ključnega pomena. Za spoprijemanje s temi izzivi bomo z ukrepi spodbujali razvoj in prenavo poslovnih modelov s posebnim poudarkom na internacionalizaciji. Za povečanje deleža izvoza izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo bo pri oblikovanju in izvajanju ukrepov velik poudarek na iskani sinergiji z ukrepi drugih prednostnih naložb.

Pri tej prednostni naložbi so oblikovani ti ključni ukrepi za povečanje mednarodne konkurenčnosti MSP:

- Razvoj, izvajanje in prenova poslovnih modelov, spodbujanje doseganja odličnosti v podjetjih, da se izboljša učinkovitost pristopov do tujih trgov, ter vzpostavljanje poslovnih in razvojnih partnerstev. Pri tem bomo spodbujali tudi pilotne in demonstracijske projekte, namenjene preizkušanju novih konceptov izvedbe projektov, ki bodo ob uspešnem zagonu širše uporabljeni (npr. komercializacija proizvodov in storitev, predvsem za tuje trge). Spodbujali bomo izboljšanje in razvoj poslovnih procesov s pridobivanjem in doseganjem najnaprednejših standardov in pravic intelektualne lastnine (npr. certifikatov, patentov, blagovnih znamk) ter uvajanjem integriranih sistemov organiziranosti poslovnih procesov. Na območjih z razvojnim zaostankom bodo podprta inovativna MSP, ki delujejo na nižnjih trgih in prispevajo k procesu pametne specializacije. Podpirali bomo vključevanje podjetij v verige vrednosti, komercializacijo razvitega znanja in optimizacijo uporabe inovacijskega potenciala podjetij.
- Podpora poslovnim in razvojnim partnerstvom za krepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti z vključevanjem v mednarodne procese ter oblikovanjem kritične mase na regionalni ravni za globalni preboj na podlagi povezovanja kompetenc in potencialov deležnikov (uvajanje sodobnih poslovnih modelov, vstop na mednarodne trge, nišni preboj ipd.). Podprta bodo razvojna partnerstva na vsaj regionalni ravni na področjih, opredeljenih v SPS.
- Vzpostavitev in delovanje sistema vse-na-enemestu (one-stop-shop) za domače izvoznike in tuje vlagatelje kot podpora pri mednarodnem poslovanju. Podpora bo zajemala npr. informacije, predstavitve, svetovanje, pisarne v tujini, prilagojene programe mentorstva in usposabljanja s področja mednarodnega poslovanja z namenom krepitev potencialov v podjetjih (v povezavi z ukrepi v poglavju 2.3.1).

- Priprava študij izvedljivosti, tržnih raziskav in izvoznih načrtov, s čimer bomo podpirali podjetja pri nadaljnjem razvoju poslovanja v mednarodnem okolju.
- Podpora iskanju novih mednarodnih tržnih priložnosti. Za uspešno uveljavljanje podjetij na trgu bomo podprli organizirane dejavnosti na specializiranih mednarodnih sejmih ter drugih pomembnejših dogodkih doma in v tujini. Hkrati bomo podprli prenos dobrih mednarodnih podjetniških praks in inovativne načine iskanja tujih poslovnih partnerjev. Dejavnosti bodo namenjene tudi krepitvi prepoznavnosti Slovenije in slovenskega gospodarstva.
- Razvoj novih in inovativnih turističnih produktov in storitev (vključno s kulturnim turizmom), povečanje njihove kakovosti ter razvoj turističnih destinacij.

Pri podpori projektom bo upoštevana različna stopnja sofinanciranja za vzhodno in zahodno regijo. V obeh primerih bo zaradi državnih pomoči uporabljena nižja stopnja sofinanciranja, pri čemer bo v KRVS ta višja, kar izhaja iz višjih stopenj sofinanciranja glede na določbe Uredbe (EU) št. 651/2014 (GBER). Na ravni instrumentov se bo upoštevalo načelo, da so razpoložljiva sredstva namenjena najboljšim projektom z ustreznim zasebnim finančnim vzvodom. Pri podpori MSP bomo upoštevali določila državnih pomoči, vključno s prepovedjo podpore podjetjem v težavah.

Ciljne skupine: MSP, posebno tista, ki šele želijo začeti mednarodno poslovati, in tista, ki želijo svoje poslovanje diverzificirati na nove proizvode in/ali nove tuje trge oziroma širiti obstoječe dejavnosti na tujih trgih.

Upravičenci: MSP, institucije, zbornice, združenja, nepridobitne organizacije, mreže, institucije regionalnega razvoja, javni zavodi.

2.3.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bomo pri tej prednostni naložbi pri izboru projektov upoštevali še npr.:

- načelo preglednosti in partnerstva, zagotovljeno z merili za izbor posameznih operacij,
- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v strateških razvojnih dokumentih Slovenije, prispevek k doseganju ciljev EU 2020 ter relevantnih tematskih ciljev in prednostnih naložb.

Poleg horizontalnih načel se bodo pri izboru projektov upoštevala tudi področja, opredeljena v Strategiji pametne specializacije. Pri izboru bodo imeli prednost projekti, ki bodo izpolnjevali temeljna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem, kot npr.:

- stabilnost podjetja;
- pridobljeni mednarodni certifikati/patenti ipd.;
- poslovni načrt;
- kakovost projekta, širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, inovativnost, tržni potencial;
- povezovanje vidika oblikovanja in trženja;
- ekonomska merila (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, delež mednarodne menjave, delež izvoza, povečevanje števila zaposlenih ...);
- finančna konstrukcija projekta;
- prispevek k premagovanju razvojnih razlik med kohezijskima regijama;
- zmanjšanje vplivov na okolje.

Pri podpori projektom se upošteva pravila državnih pomoči. Če bo smiselno in mogoče, se bodo uporabili tako imenovani »of the shelf« instrumenti Evropske komisije.

2.3.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ukrepi, ki se izvajajo s finančnim inženiringom, se bodo prilagodili izsledkom analize finančnih vrzeli, dopolnili pa jih bomo tudi s standardnimi oblikami fi-

nanciranja, ki jih opredeljuje Evropska komisija, ter nepovratnimi oblikami financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena na področja, na katerih je največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij.

2.3.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.3.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 16: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO01	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	ESRR		2014	2.500	spremljanje	enkrat letno
CO02	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo nepovratna sredstva	podjetja	ESRR		2014	1.000	spremljanje	enkrat letno
CO04	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo nefinančno podporo	podjetja	ESRR		2014	5.000	spremljanje	enkrat letno
3.14	število podprtih novih izvoznikov (lahko tudi nov trg, nov produkt)	število	ESRR		2014	280	spremljanje	enkrat letno

2.3.5 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Podprti projekti tega tematskega cilja morajo izkazovati prispevek k širšim družbenim ciljem (vključno s

socialnimi inovacijami) oziroma k trajnostnemu razvoju (družbeni, gospodarski in okoljski vidik). Naložbe tega cilja se bodo smiselno dopolnjevale z naložbami tematskih ciljev 1 in 6.

2.3.6 Okvir uspešnosti

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
3	učinek	CO01	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	ESSR	V	1.125	4.875	spremljanje	83 % sredstev prednostne osi 3 skupaj za obe kohezijski regiji
		CO01		podjetja	ESRR	Z	750	2.625	spremljanje	
3	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESSR	V	120.640.000	482.561.745	spremljanje	
		F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	Z	58.630.000	234.510.162	spremljanje	

2.3.7 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
01	53.495.200	01	10.809.010	07	53.495.200	07	53.495.200	00	
		04	11.039.995					00	
		05	20.638.822					00	
		06	11.007.372					00	
063	4.837.052	01	4.837.052	07	4.837.052	07	4.837.052	00	
066	55.036.860	01	55.036.860	07	55.036.860	07	55.036.860	00	
067	149.975.452			07	149.975.452	07	149.975.452	00	
		01	62.604.437					00	
		03	27.518.430					00	
		04	27.518.430					00	
		05	27.518.430					00	
		06	4.815.725					00	
068	55.923.182	01	14.645.537	07	55.923.182	07	55.923.182	00	
		04	41.277.645						
069	5.503.686		5.503.686		5.503.686		5.503.686	00	
071	1.375.921		1.375.921		1.375.921		1.375.921	00	
072	17.199.018		17.199.018		17.199.018		17.199.018	00	
073	6.879.607	01	2.751.843	07	6.879.607	07	6.879.607	00	
		04	1.375.922					00	
		05	2.407.863					00	
		06	343.980					00	
075	11.695.332		11.695.333	07	11.695.332	07	11.695.332	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
01	24.298.691	01	4.810.234 4.937.461	07	24.298.691	07	24.298.691	00	
		04	5.007.424					00	
		05	9.361.177					00	
		06	4.992.627					00	
063	2.193.947	01	2.193.947	07	2.193.947	07	2.193.947	00	
066	24.963.139	01	24.963.139	07	24.963.139	07	24.963.139	00	
067	68.024.555			07	68.024.555	07	68.024.555	00	
		01	28.395.585					00	
		03	12.481.569					00	
		04	12.481.569					00	
		05	12.481.569					00	
		06	2.184.274					00	
068	25.330.345	01	6.607.900	07	25.330.345	07	5.330.345	00	
		04	18.722.354					00	
069	2.496.313		2.496.313	07	2.496.313	07	2.496.313	00	
071	624.078		624.078	07	624.078	07	624.078	00	
072	7.800.981		7.800.981	07	7.800.981	07	7.800.981	00	
073	3.120.392	01	1.248.156	07	3.120.392	07	3.120.392	00	
		04	624.078					00	
		07	1.092.137					00	
		06	156.019					00	
075	5.304.673	01	5.304.667	07	5.304.667	07	5.304.667	00	

2.3.8 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ustrezna upravna usposobljenost kadrov za izvajanje te prednostne naložbe bo zagotovljena z usposabljanjem na področjih, ki so opredeljena pri prednostni osi za tehnično pomoč.

2.4 Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja

2.4.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Zniževanje izpustov toplogrednih plinov v Sloveniji je predvsem posledica zmanjšanja gospodarske dejavnosti. Razpoložljivi podatki sicer kažejo, da bo izpolnjen

vmesni cilj pri obnovljivih virih (AN-OVE) in učinkoviti rabi do leta 2016 (AN-URE), vendar pa v preteklem obdobju na tem področju ni bil dosežen bistven sistemski premik. Pospješevanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v javnem sektorju, gospodinjstvih in podjetjih je v Sloveniji še toliko nujnejše zaradi pritiska naraščanja izpustov toplogrednih plinov iz prometa. Če Slovenija želi doseči nacionalne obveznosti do leta 2020, mora oblikovati velikopotezen program nacionalnih ukrepov za učinkovito rabo energije (URE) in obnovljive vire energije (OVE). Pri tej prednostni naložbi bo poudarek na spodbujanju naložb v energetske sanacije stavb, ki je velik potencial za zmanjšanje rabe energije. Pomembno vlogo pri tem bo imel javni sektor, predvsem del osrednje oz. ožje vlade, ki naj bi bil zgled za obnovo v smeri večje energetske učinkovitosti v gospodinjstvih.

K zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov učinkoviti rabi energije prispevajo tudi pametna aktivna omrežja, ki omogočajo razvoj novih izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo in pripomorejo k ustvarjanju visokokvalificiranih delovnih mest.

Naložbe bodo s sredstvi Kohezijskega sklada podprte z enotnim pristopom v obeh kohezijskih regijah, saj je smiselno, da se OVE izrabljajo tam, kjer je tehnični potencial, potrebe po vlaganjih v učinkovito rabo energije pa so velike v obeh kohezijskih regijah.

Zaradi naraščanja izpustov toplogrednih plinov iz osebne prometa se kakovost zraka v mestih obeh kohezijskih regij slabša. Dosedanje prakso razvoja, ki daje prednost osebnim vozilom pred trajnostnimi načini prevoza, bomo z enotnim pristopom v obeh kohezijskih regijah presegli s celovitim načrtovanjem trajnostne mobilnosti na urbanih območjih. Pri ukrepih bodo kombinirana sredstva iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj ter bodo namenjena urbanim območjem v Sloveniji, ki se srečujejo s problematiko kakovosti zraka in drugimi težavami, povezanimi s prometom v mestih. Načrtovane ukrepe je treba sistematično usmerjati tako na območja izvora prometa kot na območja ponora prometnih tokov.

2.4.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	KS
Kategorija regije	ni pomembno
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.4.3 Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega ravnanja z energijo in uporabe obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami, in stanovanjskem sektorju

Slovenija s to prednostno naložbo prispeva k izboljšanju energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020 v skladu z Direktivo 2012/27/EU. Pri tem želi doseči dva specifična cilja.

SPECIFIČNI CILJ 1: POVEČANJE UČINKOVITOSTI RABE ENERGIJE V JAVNEM SEKTORJU

Ocena prihrankov v javnem sektorju je v Sloveniji sorazmerno težka, saj zaradi sistema statističnega beleženja niso znane točne vrednosti za porabo energije v javnem sektorju, ker se energetska statistika ne vodi ločeno, temveč skupaj z drugo porabo v storitvenem sektorju in kmetijstvu. Po ocenah⁷⁹ pa so največ končne energije javnega sektorja brez razsvetljave porabile bolnišnice, sledijo jim osnovne šole, stavbe javne uprave ter stavbe za kulturo in razvedrilo. Projektni podatki kažejo, da so prihranki energije pri energetskih obnovah v povprečju 50-odstotni.

Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti določa, da bo treba od sredine leta 2015 letno energet-

⁷⁹ http://www.stat.si/StatisticniDnevi/Docs/Radenci%202012/prispevki/Cesen_RabaEnergijeEmisijeStroskiJS-Prispevek_v2.pdf

sko obnoviti vsaj 3 % skupne uporabne tlorisne površine stavb nad 250 m², ki se ogrevajo/ohlajajo in so v lasti in uporabi osrednje vlade oz. ožjega javnega sektorja (ožja vlada). Zato bodo z vlaganji podprta prizadevanja za izpolnjevanje teh zahtev. Slovenija bo sledila tudi zahtevam Direktive 2010/31/EU, ki državam članicam nalaga obveznost glede gradnje skoraj ničenergijskih stavb v javnem sektorju od leta 2018, zato se bodo spodbujala vlaganja tudi v energetske sanacije stavb po standardu

skoraj ničenergijske stavbe in skoraj ničenergijske nadomestne novogradnje v smislu četrtega odstavka 5. člena Direktive 2012/27/EU.

Pričakovana rezultata pri tem specifičnem cilju:

- prihranki končne energije v stavbah javnega sektorja;
- energetske obnovljene površine stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade.

Tabela 17: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
4.1.	letna poraba energije v stavbah v javnem sektorju	GWh/leto	celotna Slovenija	1.870	2013	1.630	dolgoročne energetske bilance 2030	letno

Metodologija: Letna poraba energije v javnem sektorju (stavbe) se bo na podlagi ocen zmanjševala ob predpostavki 3 % letno obnovljenih površin in 50-odstotnega prihranka energije ob obnovi.

SPECIFIČNI CILJ 2: POVEČANJE UČINKOVITOSTI RABE ENERGIJE V GOSPODINJSTVIH

Potencial za izboljšanje energetske učinkovitosti v Sloveniji je velik tudi zaradi strukture stavbnega fonda, ki je dokaj neugodna. Dobrih 29 % družinskih hiš v energijskem smislu še ni bilo prenovljenih, 26 % obstoječih družinskih hiš je bilo že delno energijsko posodobljenih, pa so kljub temu potrebni nadaljnji posegi. Podobno velja za večstanovanjske stavbe, pri čemer 34 % večstanovanjskega stavbnega fonda še ni bilo kakor koli prenovljenega, 28 % pa je delno prenovljenega s posamez-

nim ukrepom energetske prenove.⁸⁰ Za uspešno prenovo večstanovanjskih stavb bo treba odpraviti ovire, ki preprečujejo njihovo hitrejšo sanacijo, in spodbuditi pilotne projekte na področju energetskega pogodbeništv. S prenovo stanovanj, ki jih uporabljajo socialno ogrožena gospodinjstva, bo dosežen prispevek k zmanjševanju naraščajočega problema energetske revščine.

Pri tem specifičnem cilju bodo doseženi:

- prihranki končne energije v gospodinjstvih.

⁸⁰ http://buildupskills.si/wp-content/uploads/2013/03/e-novice_februar-2013_low-res.pdf

Tabela 18: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
4.3	letni prihranki energije v gospodinjstvih	GWh/leto	celotna Slovenija	198	2013	300	Eko sklad	letno

Kazalnik prikazuje dosežene letne prihranke energije zaradi izvedenih ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti v eno- oziroma dvostanovanjskih hišah in večstanovanjskih stavbah v sektorju gospodinjstev.

2.4.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi se bo za doseganje čim večjih učinkov in zagotavljanje čim večjih finančnih vzvodov horizontalno razvijal sistem energetskega pogodbenišтва predvsem v javnem sektorju, če bo izvedljivo, pa tudi v sektorju gospodinjstev. Poleg pravnih in institucionalnih vidikov je za razvoj takega sistema zelo pomemben element tudi razvoj in vzpostavitev ustrezne finančne garancijske sheme, ki spodbudi vključitev poslovnih bank v financiranje tovrstnih projektov javno-zasebnega partnerstva. Pripravljajo se smernice, ki bodo podlaga za izvedbo takih projektov. Na njihovi podlagi bo pripravljena ustrezna dokumentacija za izvedbo prvih projektov energetskega pogodbenišтва, ki se bodo v smislu razvoja tega finančnega instrumenta izvajali pilotno oz. demonstracijsko.

V **javnem sektorju** se bodo pri tej prednostni naložbi podprli:

- Energetska obnova stavb javnega sektorja, ki so v lasti in uporabi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov ter lokalnih samoupravnih skupnosti. Namen je spodbuditi celovito energetske sanacije stavb, kar vključuje rabo obnovljivih virov energije ter ukrepe energetske sanacije celotnih in posameznih delov stavb v celoviti ali postopni prenovi. Poleg tega se bo spodbujala tudi energetska sanacija posameznih elementov stavb.
- Projekti energetske sanacije stavb javnega sektorja, ki se bodo izvajali v okviru energetskega pogodbenišтва kot nove oblike izvajanja in financiranja energetske sanacije stavb.
- Izvedba demonstracijskih projektov celovite energetske obnove različnih tipov stavb javnega sektorja po merilih skoraj ničenergijske prenove, kadar bo to mogoče (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stav-

be kulturne dediščine) z uporabo najnovejših tehnologij, ki imajo demonstracijski učinek.

Ker je delež stavb, ki so varovane po predpisih o varstvu kulturne dediščine, v segmentu državnih stavb zelo velik in ta segment potrebuje posebno obravnavo kot nosilec slovenske identitete, bodo pripravljene smernice za oblikovanje meril energetske sanacije stavb kulturne dediščine.

Višina spodbud pri celoviti sanaciji, ki vključuje sanacijo ovoja stavbe, sanacijo tehničnih sistemov in vgradnjo naprav za izrabo OVE, bo relativno višja, tako da bo vlagatelj spodbujala k celoviti sanaciji. Pri določitvi načina spodbujanja bomo upoštevali tudi druge trajnostne vidike, kot so: uporaba naravnih materialov, varstvo kulturne dediščine, spodbujanje energetske učinkovitih tehnologij in reševanje energetske revščine.

V **sektorju gospodinjstev** se bodo pri tej prednostni naložbi podprli:

- Energetska sanacija večstanovanjskih stavb z vključevanjem stanovanjskih kooperativ, ki se bodo izvajale tudi v okviru celostnih teritorialnih naložb (CTN). Pri tem bodo podprti tudi ukrepi energetske sanacije stavb ali posameznih elementov stavb, zamenjave gradbenega pohištva, sanacija sistemov ogrevanja in hlajenja ter učinkovitejša notranja razsvetljava, ki bodo omogočili celovito energetske sanacije v okviru energetskega pogodbenišтва. Za uspešno izvedbo teh ukrepov bo v okviru projektov zagotovljena tudi ustrezna podpora pri njihovem vodenju.
- Posebni ukrepi za energetske sanacije gospodinjstev, ki se spoprijemajo z energetske revščino. Ukrepi bodo namenjeni naložbam, pa tudi svetovanju in ukrepom za spremembe vedenjskih navad.
- Izvedba demonstracijskih projektov celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj ničenergijske prenove, kadar bo to mogoče. Pri tem bodo uporabljene najnovejše tehnologije, ki imajo demonstracijski učinek.

Komplementarni ukrepi pri tej prednostni naložbi bodo vključevali:

- Vzpostavitev ustrezne evidence stavb osrednje oz. ožje vlade (z nadgradnjo in povezljivostjo elektronske zemljiške knjige, podatkov GURS, centralne evidence nepremičnin, drugih zbirk podatkov).
- Uporabo zelene infrastrukture (npr. zelenih streh, zidov), s katerimi se bodo dosegale druge koristi (zmanjšanje hrupa, izboljšanje kakovosti zraka, zbiranje vode idr.).
- Usposabljanje mikro-, malih in srednje velikih podjetij, izvajalcev v gradbeništvu, podpora povezoivanju podjetij (npr. v konzorcije), ki izvajajo sanacije in novogradnje, za uspešno izvajanje projektov.
- Neformalno in formalno izobraževanje ter usposabljanje izvajalcev energetske sanacije stavb.
- Usposabljanje izvajalcev skoraj ničenergijske gradnje.
- Podpore za ozaveščanje in izobraževanje o energetski učinkovitosti.

Pri tej prednostni naložbi bodo lahko v izbranih mestih ukrepi podprti z mehanizmi celostnih teritorialnih naložb, ki bodo lahko kombinirali ukrepe s tistimi, ki so opredeljeni v prednostnih naložbah za urbano prenavo in trajnostno mobilnost na urbanih območjih.

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki (upravičena do nepovratnih spodbud v višini vsaj 50 % upravičenih stroškov naložbe).

Upravičenci: podjetja, državna uprava, javni sektor, občine, izvajalci pogodbenega zagotavljanja prihrankov, nevladne organizacije (prednost bodo imele organizacije, ki imajo dostop do oseb z nizkimi prihodki), zadruga (npr. stanovanjske).

2.4.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Podpora ukrepom bo temeljila na strokovnih podlagah, ki bodo v dolgoročni strategiji za spodbujanje naložb v prenavo stavb opredelile, katere stavbe bodo imele prednost. Prednost pri izboru bodo imeli projekti, ki bodo:

- izkazovali možnost za financiranje z energetskim pogodbeništvom (pogodbenim zagotavljanjem prihranka energije in pogodbenim zagotavljanjem oskrbe z energijo);
- zajemali celovito energetsko prenavo predvsem še neobnovljenih stavb;
- za segment stavb v lasti države vključevali sklop sorodnih stavb, ki imajo skupnega upravljavca;
- upoštevali merila trajnostne gradnje.

Kadar bo potrebno, bodo pri izboru projektov upoštevani tudi:

- možnost priklopa na daljinsko ogrevanje/hlajenje;
- poleg energetske prenave vključevanje še drugih vidikov prenave, ki so povezani s prednostnimi naložbami drugih prednostnih osi (učinkovita raba prostora, urbana mobilnost) in se bodo izvajali v okviru mehanizma celostnih teritorialnih naložb (CTN);
- parametri, ki vplivajo na kakovost zraka za doseganje sinergičnih učinkov zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka (PM_{10}) v mestih;
- pri projektih obnove stavb kulturne dediščine bodo poleg vidika prihrankov smiselno upoštevani tudi varstveni vidiki, pri čemer bo ključni rezultat, ki bo moral biti dosežen pri projektih, prispevek k energetski učinkovitosti.

Tu opredeljena načela ne bodo v nasprotju z načeli za izbor projektov z uporabo mehanizma CTN.

Omejitve glede finančnih spodbud (velja za javni sektor in sektor gospodinjstev, kadar ni drugače navedeno). Spodbude se dodeljujejo:

- izključno za tisti del naložbe, ki prispeva k učinkoviti rabi obnovljivih virov energije;
- za stavbe, ki imajo narejen razširjen energetski pregled (velja samo za javni sektor).

2.4.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali glede na rezultate ocene vrzeli za oblikovanje

sheme finančnih instrumentov. Na podlagi te ocene bo tudi opredeljeno, kakšna je optimalna alokacija sredstev za njihovo izvajanje.

javnem sektorju pritegnila le pri projektih, pri katerih za posamezne ukrepe v sklopu celovite energetske prenovе finančni instrumenti ne bodo smiselni.

Predvidena je vzpostavitev jamstvene sheme in drugih finančnih instrumentov, ki bodo spodbujali vključitev poslovnih bank v financiranje projektov javno-zasebnega partnerstva. Nepovratna sredstva se bodo v

2.4.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.4.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 19: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO31	energetska učinkovitost: število gospodinjstev z boljšim razredom energijske porabe*	gospodinjstva	KS	celotna Slovenija	2500	ocena	letno
CO32	energetska učinkovitost: zmanjšanje letne porabe primarne energije v javnih stavbah	kWh/leto	KS	celotna Slovenija	23.000.000	izvedbeni organ	letno
4.4	uporabna površina energetske obnovljenih stavb celotnega javnega sektorja**	m ²	KS	celotna Slovenija	1.800.000	AN-URE 2020	letno
4.5	uporabna površina energetske obnovljenih stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade***	m ²	KS	celotna Slovenija	180.000	izvedbeni organ	letno
4.6	število izvedenih demonstracijskih projektov energetske obnove različnih tipov stavb	število	KS	celotna Slovenija	5	izvedbeni organ	letno
CO34	zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov: ocenjeno letno zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov****	tone ekvivalenta CO ₂	KS	celotna Slovenija	32.000	izvedbeni organ	letno

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določene na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

* Kazalnik števila gospodinjstev z izboljšano energijsko porabo glede na klasifikacijo (CO31) za leto 2023 vključuje učinke dveh ukrepov (izvedba 10 pilotnih projektov energetske sanacije sosesk večstanovanjskih stavb v okviru CTN z vzpostavitvijo pisarne – 10 mio. EUR za pribl. 2000 gospodinjstev in subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodi za reševanje energetske revščine v skupni višini 5 mio. EUR). Ker v finančni perspektivi 2007–2013 za gospodinski sektor ni bilo namenjenih sredstev EU, je izhodiščna vrednost za leto 2013 enaka 0.

** Zmanjšanje letne porabe primarne energije v javnih stavbah (CO32) prikazuje povprečno letno vrednost doseženih prihrankov energije kot posledico energetske sanacije stavb javnega sektorja. Do leta 2023 bodo skupni prihranki znašali 164 GWh.

*** Kazalnik obnovljene površine stavb ožjega javnega sektorja (osrednje oz. ožje vlade) je izračunan na podlagi ocen iz trenutne evidence stavb, katerih 3-odstotni letni delež znaša pribl. 26.000 m², cilj za leto 2023 je skupaj 180.000 m². Ker se bo evidenca stavb v prihodnjem obdobju nadgrajevala in povezovala z drugimi ustreznimi evidencami (elektronska zemljiška knjiga, GURS, centralna evidenca nepremičnin idr.), se vrednost kazalnika lahko spreminja.

**** Pri kazalniku CO34 (izpusti TGP) je glede na razpoložljiva sredstva za javni in zasebni sektor za izračun upoštevan povprečni emisijski faktor 0,27 kgCO₂/kWh.

2.4.4 Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov

SPECIFIČNI CILJ: POVEČANJE DELEŽA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V KONČNI RABI ENERGIJE

S to prednostno naložbo želimo uresničiti cilj povečanja deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije. Skladno z Direktivo 2009/28/ES ima Slovenija obveznost do leta 2020 doseči najmanj 25-odstotni delež obnovljivih virov v rabi bruto končne energije. Za doseg cilja bo hkrati treba omejiti še rast porabe končne energije, uveljaviti učinkovito rabo energije (URE) in kot prednostno nalogo gospodarskega razvoja pospešeno spodbujati povečevanje rabe OVE.

Pri izvajanju kohezijske politike v obdobju 2007–2013 so bile na področju toplote iz OVE vzpostavljene investicijske spodbude, ki so dobro delovale in bodo

tudi v prihodnje usmerjene na področje biomase, ki ima v Sloveniji največji potencial OVE, vlaganja so tudi stroškovno učinkovita. Še naprej bomo spodbujali rabo OVE za proizvodnjo toplote v okviru daljinskih sistemov ogrevanja. Ker pri proizvodnji električne energije kljub dosedanjim vlaganjem zaostajamo za vmesnimi cilji AN-OVE, bomo podpirali tudi naložbe v manjše naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE iz najcenejših virov. Na tem področju v Sloveniji enega večjih neizkoriščenih potencialov OVE pomenijo male HE. Njihova gradnja ima zaradi domačega znanja največje multiplikacijske učinke na slovensko gospodarstvo in nova delovna mesta, poleg tega pa prispeva tudi k reševanju poplavne varnosti. Druge vrste OVE bomo podpirali zaradi demonstracijskih učinkov.

Pričakovana rezultata pri tem specifičnem cilju:

- večja proizvodnja toplote in hladu iz OVE;
- večja proizvodnja električne energije iz OVE.

Tabela 20: Kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
4.7	delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	%	celotna Slovenija	31,7	2013	34,0	projekcije dolgoročnih energetskega bilanca	letno
4.8	delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije	%	celotna Slovenija	32,8	2013	40,0	projekcije dolgoročnih energetskega bilanca	letno

Ciljne vrednosti za leto 2023 so določene na podlagi projekcij dolgoročnih energetskega bilanca 2014.

2.4.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Za doseganje ciljnega deleža OVE v rabi bruto končne energije s področja električne energije in toplote je treba spodbujati izrabo vseh okoljsko sprejemljivih

OVE. V okviru prednostne naložbe so podpore namenjene tem ukrepom glede na posamezno področje:

- Toplota za ogrevanje in hlajenje ter visoko učinkovito soproizvodnjo: Za povečanje proizvodnje toplote iz obnovljivih virov bodo podprta vlaganja v gradnjo novih in rekonstrukcijo obstoječih sistemov za ogrevanje ter spodbude za priklop novih uporabnikov na že obstoječe zmogljivosti (geotermalni ogrevalni sistemi, sončni kolektorji, kotli na lesno biomaso v javnem sektorju, storitvenih dejavnostih

in industriji, sistemi daljinskega ogrevanja na lesno biomaso DOLB nad 1 MW moči, lokalni sistemi DOLB do 1 MW moči, toplotne črpalke). Velik potencial so daljinski sistemi ogrevanja na lesno biomaso, pri katerih so izraziti sinergični učinki tako z vidika uporabe razpoložljivega energenta, zmanjševanja emisij prašnih delcev in gradnje lesno-predelovalne verige ter s tem povezano ustvarjanje novih delovnih mest.

- Električna energija: Z investicijskimi podporami bomo spodbujali naložbe v gradnjo novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE (energija vetra, sončna energije, biomaso in male HE do 10 MW moči). Tako omogočili preboj danes manj izkoriščanih alternativnih OVE in na drugi strani razbremenili obstoječo shemo spodbujanja OVE iz elektrike, ki se spodbuja na podlagi »feed-in« tarif. S tem bomo pripomogli k doseganju cilja OVE na področju elektrike, na katerem so trenutno zaostanki za vmesnimi cilji.

Na območjih z več kot 5.000 prebivalci bodo spodbude za vlaganja v obnovljive vire energije lahko podprte tudi s pilotnimi projekti (shemami) samoupravnih lokalnih skupnosti za doseganje energetske samozadostnosti (npr. energetska zadrugištvo). Tako bo jasna razmejitev z vlaganji, ki bodo podprta v Programu za razvoj podeželja 2014–2020.

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodarstva, občine, zadruge, zavodi, posamezniki.

Upravičenci: podjetja, javni sektor, občine, zavodi, zadruge.

2.4.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Pri izboru projektov bodo smiselno upoštevana horizontalna načela, da bodo imeli prednost projekti, ki bodo:

- stroškovno učinkovitejši;
- imeli jasno izraženo okoljsko učinkovitost (največje zmanjšanje emisij, največje doseganje prihran-

kov energije in ohranjanje narave) in stroškovno učinkovitostjo ter tudi projekti, ki bodo ob čim nižji finančni podpori ustvarjali največje mogoče pozitivne sinergične učinke za gospodarstvo;

- omogočali daljinsko ogrevanje/hlajenje s soprodukcijo;
- v prostor umeščeni tako, da pri tem ne bodo prizadete posamezne enote dediščine, vključno z njihovim vplivnim območjem.

Dodatno bodo pri izboru projektov upoštevani ti dodatni vidiki:

- Pri projektih na ogrevanje z biomaso bodo upoštevani tudi parametri, ki vplivajo na kakovost zraka in tako dosegajo sinergične učinke zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka v mestih. Izbrane bodo take rešitve za emisije celotnega prahu iz kurilnih naprav, ki bodo upoštevale omejitve iz prenovljene direktive NEC. Pri izrabi biomase bo, kadar bo to mogoče, posebna pozornost namenjena trajnostni rabi gozdov.
- Pri načrtovanju in delovanju geotermalnih ogrevalnih sistemov bodo izbrani projekti, ki bodo zagotavljali, da raba geotermalnega vira energije ne bo imela pomembnega vpliva na podzemne in površinske vode, pri tem pa bo umeščanje objektov v prostor skladno z okoljsko zakonodajo EU.
- Podprta bo gradnja tistih malih HE, ki bodo sprejemljive za okolje na podlagi celovite presoje vplivov na okolje po Direktivi 42/2001/ES v povezavi z okvirno vodno direktivo, še posebej s sedmim, osmim in devetim odstavkom 4. člena ter 6. členom direktive o habitatih. Pri posodobitvi AN-OVE bodo za novo programsko obdobje prepoznane potencialne lokacije za gradnjo malih HE (moči do 10 MW), za katere bo dana ustrezna ocena v okoljskem poročilu, ki bo pokazala, katere od teh potencialnih lokacij bodo sprejemljive za okolje. Že pri pripravi programa bo prednost namenjena uporabi že obstoječih lokacij. Pri celoviti presoji vplivov na okolje bo izvedena tudi ustrezna presoja ukrepov za zmanjšanje vplivov, še posebej pa se bodo pri presoji preverile lokacije, na katerih bi bilo morda tre-

ba uveljavljati izjeme po sedmem odstavku 4. člena in sorazmerne ukrepe, kot so določeni v Zakonu o vodah, ter lokacije z verjetno pomembnim vplivom na Naturo 2000, za kar bo izvedena ustrezna presoja sprejemljivosti za varovana območja po 6. členu habitatne direktive. Kadar bo potrebno, bodo za umestitev malih HE dodatno pripravljene še ločene študije, v katerih bo ocenjen potencial posameznih pritokov rek za energetske rabe in bodo podlaga za postopek na podlagi sedmega odstavka 4. člena okvirne vodne direktive.

- Vetrne elektrarne večjih moči (nad 1 MW) bodo morale biti zaradi blaženja hrupa od naselij oziroma stavb z varovanimi prostori oddaljene vsaj 800 m, odvisno od morfologije terena.
- Umeščanje objektov OVE v prostor bo v skladu z AN-OVE, za katerega bo izvedena celovita presoja vplivov na okolje, pri čemer bodo imeli, kadar je smiselno, prednost tisti, ki jih bo mogoče umeščati na degradirana območja oziroma na stavbne objekte.
- Če bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in območjih naravnih vrednot, bo posebna

pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 ter preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot, zaradi katerih so bile določene, ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.

• 2.4.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali glede na rezultate ocene vrzeli za oblikovanje sheme finančnih instrumentov. Na podlagi te ocene bo opredeljeno, ali je uvedba finančnih instrumentov smiselna in kakšna bi bila optimalna alokacija sredstev za njihovo izvajanje.

2.4.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.4.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 21: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
4.9	dodatno inštalirana moč za proizvodnjo toplote	MW	KS	celotna Slovenija	30	AN-OVE	letno
4.10	dodatno inštalirana moč za proizvodnjo električne energije	MW	KS	celotna Slovenija	50	AN-OVE	letno
CO30	obnovljivi viri energije: dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov	MW	KS	celotna Slovenija	80	AN-OVE	letno
CO34	zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov: ocenjeno letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	tone ekvivalenta CO ₂	KS	celotna Slovenija	31.000*	AN-OVE	letno

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določene na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

Za kazalnik OVE – toplota je ob 30-odstotni subvenciji predvidena za povprečno naložbo 1,5 mio. EUR/MW inštalirane moči skupna višina podpor 14 mio. EUR, za kazalnik OVE – elektrika je ob 20-odstotni subvenciji za povprečno naložbo 1,0 mio. EUR/MW inštalirane moči skupna višina podpor 10 mio. EUR.

* Od tega elektrika 25.000 t in toplota 6.000 t CO₂ ekv.

2.4.5 Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih

SPECIFIČNI CILJ: POVEČANJE IZKORIŠČENOSTI IN UČINKOVITOSTI ENERGETSKIH SISTEMOV

Skladno z Direktivo 2009/72/ES morajo države članice, kadar je to ekonomsko upravičeno, do leta 2020 zamenjati 80 % vseh števecov električne energije s pametnimi merilnimi sistemi. Uvajanje pametnih sistemov za spremljanje in distribucijo energije lahko spodbudi polno vključevanje in dejavno sodelovanje porabnikov in proizvajalcev električne energije na notranjem trgu z energijo, posebej zaradi vse večje dejavne vloge porabnika tudi kot distribuiranega proizvajalca. Sistem naprednega merjenja tako podpira vse lokalne naloge energetske oskrbe, postane pa del pametnega distribucijskega sistema. Tak funkcijsko povezan sistem omogoča racionalno rabo energije in s tem prispeva k prizadevanjem za doseganje nizkoogljičnih ciljev.

Razmere v Sloveniji so glede uvajanja pametnih tehnologij popolnoma primerljive s sodobnimi trendi v Uniji, kar kaže tudi analiza EK v letu 2010, vendar njihovo uvajanje ni učinkovito usklajevano in sistematično vodeno ne na področju električne energije ne na področju drugih energentov in ravnanja z energijo. Obstoječi koncepti distribucije električne energije so tehnološko in stroškovno zasnovani le za razdeljevanje energije ter ne vključujejo zahtev pametnih omrežij. Zaradi tega že pri vključevanju razpršenih virov električne energije v obstoječa omrežja velikokrat nastajajo tehnične težave, ki pogosto zahtevajo neracionalne tehnične rešitve, ki povečujejo stroške. Vključevanje novih elementov, kot so razpršeni viri, hranilniki energije, električna vozila in funkcionalno povezovanje elektroenergetskih omrežij z drugimi omrežji za distribucijo energije, je treba obravnavati sistematično in enovito.

Analiza stroškov in koristi uvedbe naprednega merjenja električne energije v Sloveniji kaže, da so neto koristi uvajanja sistemskih števecov za električno energije sorazmerno velike, predvsem ob hitrejši uvedbi teh števecov in ob potrebni uvedbi informacijskih tehnologij, ki za prenos podatkov uporabljajo tudi elektroenergetsko omrežje. Koristi, ki pokrijejo stroške, se pokažejo šele dolgoročno.⁸¹ Ocena kaže, da bodo potrebna začetna vlaganja na tem področju prispevala k hitrejšemu uvajanju merilnih sistemov, kar bo v naslednjem obdobju vzpostavilo stroškovno učinkovitost, posledično pa pritegnilo zasebne vlagatelje. Obratovanje merilnih sistemov, povezanih v kompleksno funkcijo pametnega omrežja, pripomore k optimalnejši energetski rabi, okolju prijaznejšemu ravnanju z energijo ter omogoča učinkovitejše obvladovanje tveganj med načrtovanjem, financiranjem, gradnjo in obratovanjem.

Projekti na tem področju bodo prispevali k doseganju ciljev na področju URE ter optimalnejšemu izkoriščanju razpršenih obnovljivih virov električne energije. Vlaganja na tem področju imajo tudi širši gospodarski pomen, saj lahko prispevajo k izboljšanju konkurenčnosti podjetij, ustanavljanju prodornih IKT-podjetij in razvoju novih inovativnih storitev.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje opremljenosti uporabnikov omrežja električne energije s pametnimi sistemi, ki omogočajo napredno ravnanje z energijo pri njih in v sistemu, vključno s proizvodnjo električne energije, merjenjem porabe električne energije, regulacijo in krmiljenjem energetskega procesa ter uporabo shranjevalnikov energije za polnjenje električnih vozil.

81 http://www.agen-rs.si/dokumenti/29/2/2014/CBA_SLO_Končno_20140321_1986.pdf

Tabela 22: Kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
4.11	delež priključenih uporabnikov na napredne merilne sisteme	%	celotna Slovenija	29	2013	85	SODO	letno

Kazalnik pomeni delež priključenih uporabnikov energetskih omrežij z elementi pametnih omrežij in naprednimi merilnimi sistemi.

2.4.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Koncept pametnih omrežij zajema učinkovito uporabo novih tehnologij naprednega merjenja, vse vrste energije, aktivno vključevanje odjema (DSM), virtualne elektrarne, sodobne kompenzacijske naprave, hranilnike električne energije (baterije) in infrastrukturo za električno mobilnost. Večja spoznavnost (observabilnost) lastnosti in sposobnosti energetskih omrežij omogoča uvajanje naprednejših in kompleksnejših nalog ravnanja z energijo, konsistentno in kompleksno zajemanje in obdelavo nalog in podatkov, ki skupaj z razvojem novih elementov za podporo obratovanju dajejo možnost razvoja in nadgradnje obstoječih konceptov obratovanja ter načrtovanja energetskih omrežij.

Na podlagi Programa razvoja pametnih omrežij Sloveniji (2012, SODO) bo pri tej prednostni naložbi podpora namenjena celovitim rešitvam prepoznanih sistemskih težav, saj bi se lahko stanje brez ustreznega ukrepanja še poslabšalo, in sicer naslednjim ukrepom:

- Sofinanciranju dejavnosti, ki prispevajo k povezovanju sistemov, in rešitev za vzpostavitev sodobne IKT-infrastrukture in opremljenosti odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi, kar omogoča gradnjo pametnih omrežij in zagotavlja povezljivost med inteligentnimi napravami in sistemi, ki jih povezujemo v okviru koncepta pametnih omrežij.

Ukrep vključuje vgradnjo naprednih merilnikov energije, potrebno komunikacijsko infrastrukturo in informacijski sistem za izvajanje meritev.

- Postavitvi javne pametne infrastrukture za »small scale energy storage« za javno in zasebno rabo kot prilagodljivega odjemalca in ponudnika v elektroenergetskem sistemu. Z vključitvijo infrastrukture za »small scale energy storage« in samih hranilnikov energije v sisteme pametnih omrežij bo učinkovito vodenje prilagodljivega polnjenja in praznjenja hranilnikov zaradi njihovega obsega (moči in energije) in sposobnosti prilagajanja odjema in proizvodnje prispevalo k izboljšanju izkoriščenosti elektroenergetskega sistema in reševalo težave na lokalni ravni. Hranilniki energije in spremljajoča infrastruktura za »small scale energy storage« bodo povezani z nadrejenimi centri upravljanja v okviru napredne infrastrukture vodenja pametnih omrežij.
- Spodbujanju nameščanja IKT-naprav za aktivno vključevanje proizvodnje in odjema, kar bo prispevalo k zniževanju koničnih obremenitev elektroenergetskega omrežja na posameznih preobremenjenih območjih.
- Podpori inovativnim vlaganjem v nizkonapetostne distribucijske sisteme in s tem odpiranju poslovnih priložnosti za nove/lokalne akterje tako na področju IKT kot tudi v energetskem sektorju.
- Razvoju novih energetskih storitev, ki bodo prispevale k večji preglednosti in konkurenčnosti na trgu.
- Dejavnostim na področju obveščanja, izobraževanja in ozaveščanja končnih uporabnikov glede aktivnega vključevanja proizvodnje in odjema ter prednosti opremljenosti odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi (novi poslovni modeli).

Ciljne skupine: končni odjemalci in proizvajalci električne energije, priključeni na distribucijsko omrežje na nizko- in sredjenapetostnem nivoju, ter operaterji distribucijskih sistemov energije.

Upravičenci: operaterji distribucijskih sistemov energije, lastniki/upravljalci proizvodnih enot razpršenih virov ter hranilnikov energije, lastniki električnih vozil ter lastniki/upravljalci parkirišč, IKT-podjetja, občine, lokalna energetska podjetja.

2.4.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bodo pri tej prednostni naložbi opredeljena dodatna načela za izbor, ki bodo med drugim temeljila na strateških smernicah za uvažanje sistema naprednega merjenja v Sloveniji in študiji stroškov in koristi pri uvajanju naprednih sistemov merjenja ter ocenah in mnenjih nacionalnega regulatorja za energijo (Agencija za energijo).

2.4.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 23: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO33	energetska učinkovitost: število dodatnih uporabnikov energije, priključenih na pametna omrežja	uporabniki	KS	celotna Slovenija	300.000	Agencija za energijo	letno

* Za kazalnik je mišljena vključitev novih uporabnikov v napredno merjenje do konca leta 2023 na podlagi predpostavke pribl. 33-odstotne subvencije za strošek namestitve pametnega števca, za kar bo namenjenih pribl. 10 mio. EUR. Pri tej prednostni osi bodo podprte tudi druge s tem povezane dejavnosti v višini 10 mio. EUR (pripadajoča IKT-infrastruktura, izobraževalne in demonstracijske dejavnosti, hranilniki električne energije, koncepti regulacije napetosti, upravljanje porabe ...), za katere pa kazalnika nismo predvideli

2.4.6 Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi

SPECIFIČNI CILJ: RAZVOJ URBANE MOBILNOSTI ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ZRAKA V MESTIH

Prednost pri izboru bodo imeli projekti, ki bodo:

- omogočali povezavo merilnih sistemov električne energije še z merilnimi sistemi drugih vrst energije (plina, toplote) z uporabo enotne infrastrukture in povezovanjem funkcij, kar prinaša večje sinergične učinke načrtovanja, gradnje in delovanja sistemov, povečuje njihovo gospodarnost ter pripomore k optimalnejšemu ravnanju z energijo.

2.4.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali glede na rezultate ocene vrzeli za oblikovanje sheme finančnih instrumentov. Na tej podlagi bo opredeljeno, kakšni finančni instrumenti so smiselni in kakšna bo optimalna alokacija sredstev za njihovo izvedbo.

2.4.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

Trenutne razmere na področju trajnostne mobilnosti in uporabe javnega potniškega prometa (JPP) so v Republiki Sloveniji izredno slabe. V obdobju 2007–2013 so bile spodbude namenjene predvsem izboljšanju učinkovitosti javnega potniškega prometa na širših mestnih območjih. Kljub temu pa na tem področju v Sloveniji ostajajo številni izzivi. Poleg izpustov toplogrednih plinov netrajnostna mobilnost prispeva tudi k slabši kakovosti

zraka in višji ravni hrupa v mestih. V letu 2011 so bili prebivalci urbanih območij onesnaženju z delci PM10 izpostavljeni bolj, kot je povprečje EU-27,82 še slabše je stanje glede onesnaženosti s prizemnim ozonom.⁸³ Leto pozneje se je sicer število prekoračitev mejne dnevne koncentracije delcev PM10 znižalo, vendar pa problem ostaja pereč predvsem v Ljubljani, Celju, Mariboru, Za-

savju, Murski Soboti, Kranju in Novem mestu, kjer so že bili sprejeti načrti za kakovost zraka. Tudi druga mesta imajo podobne probleme, ki zahtevajo celovite rešitve. Poleg okoljskih problemov je z ukrepi trajnostne mobilnosti mogoče prispevati k boljši povezanosti urbanih območij z njihovim zaledjem, zmanjšanju prometnih zastojev, izboljšanju kakovosti življenjskega prostora na urbanih območjih in povečanju prometne varnosti.

82 <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdph370>

83 <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdph380>

Tabela 24: Specifični kazalniki rezultata

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
4.12	delež potniških kilometrov v železniškem prevozu od kopenskega prevoza	delež	KS, ESRR	celotna Slovenija	2,3	2012	3,6	EUROSTAT	enkrat letno
4.13	delež potniških kilometrov v avtobusnem prevozu od kopenskega prevoza	delež	KS, ESRR		11,1	2012	16	EUROSTAT	enkrat letno
4.20	emisije CO ₂ iz osebnega avtomobilskega prometa*	t CO ₂ ekv	KS, ESRR		0	2015	0	ARSO	enkrat letno

* Kazalnik je vključen v akcijski načrt za splošno predhodno pogojenost 7.

2.4.6.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.6.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri prednostni naložbi so podpore namenjene dejavnostim, ki zmanjšujejo vplive osebnega prometa na kakovost zraka in uravnavajo naraščajoče potrebe po mobilnosti z izboljšavami na področju trajnostne mobilnosti, kar prispeva k večji kakovosti bivanja. Pri naložbah v trajnostno urbano mobilnost se bo upošteval celostni pristop, temeljile bodo na celostnem konceptu

mobilnosti za mesta ali funkcionalna urbana območja ter bodo zajemale vse načine mobilnosti (hoja, kolesarjenje, uporaba JPP in drugih alternativnih oblik trajnostne mobilnosti) in ukrepe za njihovo spodbujanje. To pomeni celosten koncept tehničnih, političnih in mehkih ukrepov, ki izboljšujejo uspešnost in stroškovno učinkovitost naložbe.

Vse naložbe, ki so predlagane za podporo iz ESRR in KS za prednostno naložbo, so določene v četrtem odstavku 5. člena Uredbe (EU) št. 1301/2013 in točki (a) (v) 4. člena Uredbe (EU) št. 1300/2013 ter bodo vključene v celostne prometne strategije, ki bodo povezane z načrti za kakovost zraka in strategijami trajnostnega razvoja za mestna območja.

Za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov in manjše emisije PM_{10} iz prometa na urbanih območjih in njihovem širšem zaledju se bodo za mesta in regije izdelale celostne prometne strategije (Sustainable Urban Mobility Plan), s katerimi bodo opredeljeni prednostni ukrepi trajnostne mobilnosti na ravni občine ali regije, ki se bodo financirali iz KS in ESRR. Slovenske smernice za izdelavo celostnih prometnih strategij so skladne s smernicami Evropske komisije (Guidelines: Developing and implementing a sustainable urban mobility plan) in prilagojene slovenskim razmeram, za katere so značilna majhna in srednje velika mesta.

Predvideni ukrepi, ki se bodo izvajali na podlagi izdelanih celostnih prometnih strategij na ravni občin ali regij, so:

- Ureditev varnih dostopov do postaj in postajališč JPP, ureditev stojal in nadstrešnic za parkiranje koles, sistem P + R, postajališča JPP, pločniki, kolesarske steze. Te naložbe so predvidene v manjšem obsegu kot zapolnitev vrzeli v obstoječih infrastrukturnih omrežjih za trajnostno mobilnost v mestih.
- Poleg ustreznih infrastrukturnih pogojev za trajnostno mobilnost se bodo oblikovali in izvajali ustrezni ukrepi upravljanja mobilnosti, kot so:
 - ukrepi trajnostne parkirne politike, ki pomenijo celovit pristop na ravni parkiranja v nekem mestu, kar pomeni, da z omejevanjem parkiranja v mestnih središčih, finančno politiko dražjega parkiranja v mestnih središčih in cenejšega parkiranja na obrobju mest ter sistemom P + R uravnavamo količino prometa v mestih;
 - izdelava mobilnostnih načrtov: različne institucije si glede na posebnosti prostora, v katerem so, potovalne navade zaposlenih in glede na možnosti trajnostnega prihoda na delo in šolo izdelajo lastni mobilnostni načrt ter med zaposlenimi spodbujajo spreminjanje potovalnih navad;
- omejevanje prometa v mestnih jedrih za osebni promet: mesto določi omejitve vstopa osebnih vozil v širše oziroma ožje prometno središče na podlagi različnih meril, kot so npr. emisijski standardi vozil (okoljske cone) ali zapore določenih območij;
- zelena mestna logistika: mesta bodo oblikovala politiko na področju dostave blaga, ki bo določala skladnost dostavnih vozil z okoljskimi standardi, časovna okna dostave in spodbujala alternativne rešitve glede na posebnosti prostora v mestnih središčih;
- uporaba sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti: na voljo so številni mehanizmi, kot npr. spremljanje vozil v realnem času s prikazovalniki na postajališčih JPP, informacijski portali za potnike z možnostjo uporabe mobilnih telefonov ipd.;
- izobraževalno-ozaveščevalne dejavnosti o trajnostni mobilnosti bodo usmerjene k različnim ciljnim skupinam, od vrtecev, osnovnih šol, srednjih šol, študentske populacije do odraslih voznikov avtomobilov in različne strokovne javnosti.

Ukrepi spodbujanja javnega potniškega prometa v mestih in z njimi povezanih funkcionalnih urbanih območjih bodo omogočali preusmeritev individualnih prevozov v javni potniški promet ter pomembno prispevali k zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov in delcev PM_{10} v ozračje. Pri ukrepih trajnostne mobilnosti bomo upoštevali zaveze nastajajočega operativnega programa zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov do leta 2020 za področje prometa.

Za doseganje ciljev OVE v prometu po Direktivi 2009/28/ES in zmanjšanje onesnaženosti zraka bo podpora namenjena tudi postavitvi javne infrastrukture za alternativna goriva in pametnih polnilnih postaj (tako javnih kot zasebnih) za pospešeno uvajanje elektromo-

bilnosti. Polnilnice za električna vozila so eden ključnih elementov za pospešitev elektrifikacije prometa, ta pa eden glavnih stebrov pripravljajočega se energetskega koncepta. Elektrifikacija prometa namreč prispeva k doseganju energetskega ciljev, in sicer k učinkovitejši rabi energije oz. prihrankom energije in rabi OVE v prometu ter tudi k okoljskim ciljem, to je zmanjševanju onesnaženosti zraka (PM₁₀ in NO_x), zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov ter zmanjševanju hrupa in drugim ciljem, kot sta manjša energetska odvisnost in razvoj novih poslovnih priložnosti.

Pri tej prednostni naložbi bodo lahko v izbranih mestih ukrepi podprti z mehanizmom celostnih teritorialnih naložb, ki bo lahko ukrepe kombiniral s tistimi, opredeljenimi pri prednostnih naložbah za učinkovito rabo prostora in učinkovito rabo energije.

Ciljne skupine: vsi občani, pešci, kolesarji, uporabniki javnega potniškega prometa, vozniki osebnih vozil.

Upravičenci: občine, prevozniki, vzgojno-izobraževalne ustanove, raziskovalne ustanove, nevladne organizacije, institucije regionalnega razvoja, podjetja.

2.4.6.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bodo pri tej prednostni naložbi upoštevana dodatna načela za izbor projektov, ki bodo temeljila na rezultatih celostnih prometnih strategij (Sustainable Urban Mobility Plans) mest in regij. Pri tem bo prednost pri izboru namenjena projektom, ki bodo:

- s celovitim pristopom prispevali k izvajanju ukrepov trajnostne mobilnosti na urbanih območjih z jasno izraženo kontinuiteto izvajanja ukrepov;
- prispevali k spremembi deleža opravljenih potniških kilometrov z osebnimi avtomobili v kopenskem prevozu na račun zmanjšanja uporabe avtomobila in izboljšanja kakovosti zraka v mestih;

- prispevali k zmanjšanju obremenitve s hrupom v urbanih središčih;
- podpirali uporabo novih tehnologij v urbanih prometnih sistemih;
- kadar bo potrebno, ukrepe te prednostne naložbe smiselno povezovali z dejavnostmi iz drugih prednostnih naložb za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja.

Tu opredeljena načela ne bodo v nasprotju z načelom za izbor projektov ob uporabi mehanizma CTN.

2.4.6.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.4.6.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.4.6.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 25: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
4.14	število celostnih prometnih strategij v izvajanju	število	KS	celotna Slovenija	30	MZI	enkrat letno
4.15	število novozgrajenih P + R na urbanih območjih	število	KS	celotna Slovenija	6	občine	enkrat letno
4.16	ukrepi trajnostne parkirne politike	število	KS	celotna Slovenija	8	občine	enkrat letno
4.17	število ukrepov trajnostne mobilnosti v trajnostnih urbanih strategijah	število	ESRR	V	7	občine	enkrat letno
			ESRR	Z	4	občine	enkrat letno
4.18	število pametnih javnih polnilnih postaj za električna vozila z možnostjo daljinskega upravljanja moči polnjenja	število	KS	celotna Slovenija	630	izvajalski organ	letno
4.19	število pametnih zasebnih polnilnih postaj za električna vozila z možnostjo daljinskega upravljanja moči polnjenja	število	KS	celotna Slovenija	3.150	izvajalski organ	letno

Za kazalnik število pametnih polnilnih postaj za električna vozila (EV) je upoštevano priporočilo 1 polnilnica na 10 EV. Do leta 2023 je po dolgoročnih energetskih scenarijih (Dolgoročne energetske bilance Slovenije do leta 2030) predvideno letno okoli 70.000 novih registriranih osebnih avtomobilov (do leta 2023 torej 630.000). Ob doseganju 5-odstotnega deleža novih registriranih EV do leta 2023 to pomeni 31.500 EV. Ob predpostavki, da se približno 20 % EV polni na javnih polnilnih postajah, bo kazalnik za leto 2023 znašal 630 javnih polnilnih postaj. Za 10 % EV pa bo podprta postavitev zasebnih polnilnih postaj (kazalnik za leto 2023 znaša 3150 zasebnih postaj). Ob stopnji 30-odstotne subvencije to pomeni pribl. 2 mio. EUR potrebnih javnih sredstev za te namene.

2.4.7 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Ni pomembno.

2.4.8 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – KS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnik, kadar je ustrezno
4	kazalnik učinka	4.4	uporabna površina energetske sanacije stavb javnega sektorja	m2	KS	celotna Slovenija	600.000	1.800.000	AN-URE	63 % sredstev KS za prednostno os 4
4	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	KS	celotna Slovenija	77.000.000	306.597.412	spremljanje	
Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
4	kazalnik učinka	4.17	število ukrepov trajnostne mobilnosti v trajnostnih urbanih strategijah	število	ESRR	V	0	7	občine	100 % sredstev ESRR za prednostno os 4 skupaj za obe kohezijski regiji
				število	ESRR	Z	0	4	občine	
4	ključna faza izvajanja	K4	število izdelanih celostnih prometnih strategij	število		V	7		MzI	
				število		Z	4		MzI	
4	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	V	4.000.000	12.517.690	podpisane pogodbe	
				EUR	ESRR	Z	5.000.000	13.789.567	podpisane pogodbe	

2.4.9 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja KS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrsta ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
009	2.000.000	01	2.000.000	07	2.000.000	07	2.000.000	00	
010	6.000.000	01	6.000.000	07	6.000.000	07	6.000.000	00	
011	2.000.000	01	2.000.000	07	2.000.000	07	2.000.000		
012	2.000.000	01	2.000.000	07	2.000.000	07	2.000.000	00	
013	165.200.000	01	115.200.000	07	165.200.000	07	165.200.000	00	
		04	50.000.000						
014	21.500.000	01	21.500.000	07	21.500.000	01	10.000.000	00	
015	19.897.800	01	13.897.800	07	19.897.800	07	19.897.800	00	
		04	5.000.000					00	
		06	1.000.000					00	
016	14.000.000	01	14.000.000	07	14.000.000	07	14.000.000	00	
043	9.550.000	01	4.550.000		9.550.000	07	9.550.000	00	
		02	5.000.000					00	
090	11.480.000	01	6.620.000	07	11.480.000	07	11.480.000	00	
		02	4.860.000					00	
036	4.980.000	01	2.980.000	07	4.980.000	07	4.980.000	00	
		02	2.000.000				4.099.018	00	
044	2.000.000	01	2.000.000	07	2.000.000	07	2.000.000	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
083	10.014.152	01	10.014.152	01	2.684.152	01	10.014.152	00	
				02	7.330.000				

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
083	11.010.053	01	11.010.053	01	2.950.053	01	11.010.053	00	
				02	8.060.000				

2.4.10 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ustrezna upravna usposobljenost kadrov za izvajanje te prednostne naložbe bo zagotovljena z usposabljanjem na področjih, ki so opredeljena pri prednostni osi za tehnično pomoč.

Zaradi novih vsebin, ki se bodo financirale iz te prednostne osi, bo poseben vidik usposabljanja namenjen strokovnemu usposabljanju kadrov na področju trajnostne rabe energije (npr. razvoj modelov energetskega pogodbenišтва v okviru javno-zasebnega partnerstva, razpolaganje s stvarnim premoženjem, uvajanje novih finančnih instrumentov, zeleno javno naročanje).

Za področje trajnostne mobilnosti predvidevamo vzpostavitev projektne enote, ki jo bodo sestavljali usposobljeni strokovnjaki za posamezna na novo načrtovana področja dela. To je popolnoma novo področje dela, na katerem v prejšnjem programskem obdobju ministrstvo, pristojno za to področje, še ni izvajalo nalog, zato je za načrtovano izvedbo nalog potrebna ustrezna kadrovska okrepitev. V okviru projektne enote za trajnostno mobilnost tako načrtujemo človeške vire skladno z načrtovanimi nalogami v tem operativnem programu.

Podpora bo v obliki tehnične pisarne namenjena tudi pripravi ustreznih strokovnih podlag in izhodišč za pripravo projektov, pripravo razpisov (javno naročanje, javno-zasebno partnerstvo, razpolaganje s stvarnim premoženjem), izboru izvajalcev, spremljanju izvedbe del pri projektih prenove stavb javnega sektorja v javno-zasebnem partnerstvu, kar je še posebej pomembno pri projektih energetskega pogodbenišтва. Sredstva bodo namenjena izvedbi nalog na teh področjih: vodenje projektov, vzpostavitev evidence stavb osrednje vlade in skrbništvo nad njo, razvoj modela javno-zasebnega partnerstva in sistemsko spremljanje projektov (stroški dela in posamezne dejavnosti).

2.5 Prilaganje podnebnim spremembam

2.5.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Podnebne spremembe pomenijo enega najresnejših problemov in izzivov tako za človeka kot tudi za okolje. Vse jasnejše je, da jih z ukrepi za njihovo blaženje ne bomo preprečili in zmanjšali njihovih negativnih vplivov. Zato so ob izvajanju ukrepov za blaženje podnebnih sprememb, ki bodo podprti v okviru prednostne osi 4, pomembna tudi vlaganja v ukrepe za prilaganje nanje.

Iz Poročila o napredku o oceni tveganj za posamezne nesreče v RS za leto 2011 in priložene matrike tveganj izhaja, da so poplave največje posamezno tveganje. Zato bo iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj podpora namenjena predvsem namenskim naložbam za prilaganje podnebnim spremembam na območjih poplavne ogroženosti, spodbujale pa se bodo tudi naložbe v obravnavo posebnih tveganj in zagotovitev pripravljenosti na nesreče. Zadnje poplave večjih razsežnosti so veliko gmotno škodo povzročile na porečjih Drave in Savinje ter v drugih delih vzhodne kohezijske regije, ki ležijo dolvodno v posameznih porečjih, zato je največ težav v vzhodni Sloveniji. Glede na to je smotno, da se sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj namenijo za protipoplavne ukrepe v vzhodni Sloveniji.

2.5.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	KS
Kategorija regije	ni pomembno
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek
Sklad	ESRR
Kategorija regije	V
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	Skupni upravičeni strošek

2.5.3 Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu

SPECIFIČNI CILJ: NIŽJA POPLAVNA OGROŽENOST NA OBMOČJIH POMEMBNEGA VPLIVA POPLAV

V skladu z Direktivo 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L št. 288 z dne 6. 11. 2007) je v letu 2011 Republika Slovenija pripravila t. i. predhodno oceno poplavne ogroženosti in na njeni podlagi po dolgi javni razpravi v letu 2013 določila 61 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljevanju: OPVP⁸⁴) v Sloveniji, za katera se upravičeno pričakuje, da bo na njih ob poplavah nastala največja škoda po merilih ogroženosti zdravja ljudi, okolja, kulturne dediščine in gospodarske dejavnosti.⁸⁵

V programskem obdobju 2014–2020 se bodo iz Evropskega kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirali ukrepi, ki bodo najbolj prispevali k zmanjšanju poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav v Sloveniji. Posamezni ukrepi se bodo izvajali tako, da bodo usklajeni z načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki bo na podlagi poplavne direktive pripravljen do 22. 12. 2015. Posamezni ukrepi bodo usklajeni z mejnimi državami v okviru delujočih stalnih komisij in skupnih ukrepov, financiranih iz projektov čezmejnega sodelovanja, namenjenih izdelavi strokovnih podlag in skupnih mehanizmov za usklajeno

ukrepanje pri obvladovanju naravnih nesreč, predvsem poplav.

Na podlagi predhodne ocene poplavne ogroženosti smo določili 13 od 61 območij pomembnega vpliva poplav, ki se bodo sofinancirala iz skladov ESI na podlagi teh meril iz predhodne ocene: število prebivalcev na opredeljenem območju, število zavezancev po IPPC in SEVESO, dolžina linijske infrastrukture in ugotovljena škoda zaradi poplav v zadnjih 25 letih ter navezovanje na projekte, sofinancirane v obdobju 2007–2013.

Ukrepe na teh območjih smo združili v štiri investicijske projekte, ki so geografsko skladni s predvidenimi načrti zmanjševanja poplavne ogroženosti državnega pomena in se pripravljajo v skladu z Direktivo 2007/60/ES. Za te projekte, ki so ocenjeni kot izvedljivi v določenem časovnem okviru, se že pripravlja tudi investicijska projektna dokumentacija, vključno s pripravo ustreznih hidrološko-hidravličnih študij in grafičnih podlag. Z izvedenimi ukrepi pri teh projektih bomo zaščitili območja, na katerih je ogrožena polovica prebivalcev, tretjina objektov po IPPC in SEVESO ter linijske infrastrukture z 61 območij celotnega vpliva poplav. Na teh območjih je v zadnjih 25 letih nastala po vrednosti več kot polovica celotne škode po poplavnih dogodkih v državi. Ocenjena predračunske vrednosti navedenih naložb je dvakrat večja od razpoložljivih sredstev skladov ESI v obdobju 2014–2020, zato načrtujemo, da bo posamezne projekte sofinancirala tudi EIB.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- manjša poplavna ogroženost ob novih poplavah.

84 Poročilo o določitvi območij pomembnega vpliva poplav v Republiki Sloveniji in spremljanju aktivnosti obvladovanja poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, sklep Vlade RS 35500-1/2013/5 z dne 14. 2. 2012.

85 Poročilo o določitvi OPVP: http://www.MOP.gov.si/fileadmin/MOP.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/porocilo_OPVP.pdf
Karta: http://www.MOP.gov.si/fileadmin/MOP.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/karta_obmocij_OPVP.pdf

Tabela 26: Specifični kazalniki rezultatov*

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov	Pogostost poročanja
5.1	število poplavno ogroženih stavb**	število	celotna Slovenija/ KS	18.239	2013	7.075	MOP	enkrat na leto
		število	ESRR	18.239	2013	3.980	MOP	enkrat na leto
5.2	število ogroženih objektov po IPPC in SEVESO***	število	celotna Slovenija/ KS	44	2013	20	MOP	enkrat na leto
		število	ESRR	44	2013	11	MOP	enkrat na leto

* Kazalnika sta pripravljena na podlagi Poročila o določitvi pomembnega vpliva poplav v RS (priloga k sklepu Vlade RS 35500-1/2013/5 z dne 14. 2. 2013) in razreza sredstev Kohezijskega sklada in ESRR. Če bo dosežen dogovor z EIB o kreditni liniji za projekte protipoplavne varnosti, bo obseg naložb lahko večji, posledično pa se bosta kazalnika ustrezno prilagodila.

** Vrednost kazalnika 5.1 izraža predvideno število poplavno ogroženih stavb po izvedenih ukrepih glede na zajete objekte v poročilu.

*** Vrednost kazalnika 5.2 izraža predvideno število ogroženih objektov po IPPC in SEVESO po izvedenih ukrepih glede na stanje v poročilu. Kazalnik smo izbrali zato, ker njegovo gibanje visoko korelira z zaščito pomembne energetske, prometne in lokalne infrastrukture, ki je zgoščena okoli teh objektov in jo je treba zaščititi pred škodljivim delovanjem voda.

2.5.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bodo podprti hidrotehnični, ekosistemski in negradbeni ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti. S predlaganimi negradbenimi dejavnostmi se bodo ustvarjala tudi nova delovna mesta, npr. pri upravljanju površin, ki bodo namenjene nadzorovanemu razlivanju visokih voda ob poplavah, pri izvajanju gradbenih in ekosistemskih protipoplavnih ukrepov pa se lahko pričakujejo nova delovna mesta predvsem v investicijsko-gradbenih panogah.

S sredstvi Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj bodo financirane te protipoplavne naložbe, ki so prednostnega pomena za Slovenijo:

- Nadaljevanje projekta zagotovitve poplavne varnosti v porečju Savinje: dokončanje projektov I. faze in nadaljevanje prednostnih naložb za celotno protipoplavno ureditev porečja Savinje s pri-

toki. Obseg in natančnejši posegi bodo določeni na podlagi izsledkov opravljene hidrološko-hidravlične analize celotnega porečja Savinje, v kateri bodo upoštevani tudi že izvedeni protipoplavni ukrepi v porečju Savinje v obdobju 2007–2013.

- Nadaljevanje projekta zagotovitve poplavne ureditve porečja Drave: dokončanje projektov I. faze in nadaljevanje prednostnih naložb – zmanjševanje poplavne ogroženosti ptujske Drave – OPVP Spodnji Duplek in Ptuj; ureditev porečij Meže in Mislinje, zmanjševanje poplavne ogroženosti – OPVP Dravograd, Prevalje - Ravne na Koroškem in Črna na Koroškem - Žerjav.
- Protipoplavna ureditev porečja Gradaščiće (do Ljubljane) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Ljubljana jug in Dobrova - Brezje pri Dobrovi.
- Protipoplavna ureditev porečja Selške Sore (do kraja Dolenja vas) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Železniki.
- Zmanjšanje poplavne ogroženosti na drugih območjih pomembnega vpliva poplav, na katerih so protipoplavne naložbe pripravljene za izvedbo (vsa potrebna dokumentacija za izvedbo projekta) in so nujno potrebne za zagotavljanje nižje poplavne ogroženosti na območjih, določenih v načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti.

Projekti, ki bodo podprti, bodo zasnovani tako, da bodo poleg gradnje hidrotehničnih objektov v največji meri vključevali tudi negradbene protipoplavne ukrepe, zaščito nenaseljenih razlivnih območij in ukrepe za izboljšanja stanja voda v skladu z okvirno vodno direktivo, kadar je to smiselno. Pri umeščanju hidrotehničnih objektov v prostor bo upoštevana možnost dvojne rabe zadrževalnikov (namakanje, rekreacijske površine, zbiralniki vode v primeru požarov ...). Zadrževalniki so lahko del ureditev znotraj naselij le, kadar imajo večnamensko funkcijo. Med poplavami so to retencijske površine, drugače so pa del odprtega prostora in so urejeni kot parkovne površine, ribniki, poglobljena parkirišča, dvorišča in poti.

S celovitimi okoljevarstvenimi presojami pred izvedbo hidrotehničnih ukrepov bomo zagotovili ustrezno raven varovanja okolja. Med mogočimi ekosistemskimi ukrepi bodo lahko podprte različne variante ekoremediacij na razlivnih območjih tudi zunaj območij poplav (npr. ustvarjanje mlak in kalov, pogozditve, melioracijski jarki z zasaditvami, blažilni pasovi med zemljišči in vodotoki, ustvarjanje mejic na večjih kmetijskih površinah, stranski rokavi, ustvarjanje mokrišč v strugi na mestu pritoka melioracijskega ali drenažnega jarka, vzpostavitev vegetacijskih pasov zasaditve med skalometi in kamnometi, vrbovi prepleti na delu brežine, prodne brzice in pragoivi). Če bodo protipoplavni ukrepi načrtovani na območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote), bo posebna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode, na vodni režim, zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000, preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot, zaradi katerih so bile določene, ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.

Pri odkupu zemljišč in dejanski izvedbi ureditev za nadzorovano ali naravno razlivanje vode ob poplavah se odkupijo, kadar je to mogoče in seveda upravičeno glede na točko (b) tretjega odstavka 69. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013, tudi površine (skladno s pravili, ki urejajo upravičene stroške), ki so nujne za doseganje ciljev ob-

močij Natura 2000 oz. na katerih se ob izvedbi ureditev za razlivanje vode te ureditve izvedejo tako, da se doseže tudi izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov.

Ravno tako pa bodo podprti iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj tudi nekateri negradbeni ukrepi, ki se bodo izvajali za celotno Slovenijo in s katerimi bi dosegli nižjo poplavno ogroženost na območjih pomembnega vpliva poplav. Ukrepi so usklajeni in bodo delno sofinancirani tudi z viri iz EKSRP.⁸⁶

S sredstvi Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj bodo financirani ti negradbeni protipoplavni ukrepi:

- določitev ključnih **razlivnih površin** visokih voda v Sloveniji – določitev večjih površin za razlivanje vode v povezavi z opredeljenimi OPVP, preveritev možnosti pravne in terenske zaščite ter ureditve teh površin v sodelovanju z občinami (in drugimi deležniki), odkup teh zemljišč, priprava dokumentacije in dejanska izvedba ureditev v praksi za nadzorovano ali naravno razlivanje vode ob poplavah;
- vzpostavitev **novih vodomernih postaj** za redni hidrološki monitoring na OPVP – (hidravlična) določitev lokacij novih vodomernih postaj na vodotokih, ki ogrožajo območja pomembnega vpliva poplav, priprava dokumentacije za vzpostavitev vodomernih mest, nakup hidrološke in telekomunikacijske opreme, izvedba;
- **razvoj hidroloških modelov za napovedovanje** visokih voda na območjih pomembnega vpliva poplav – za dovolj zgodnje opozarjanje na možnost nastopa visokih voda oz. poplav na območjih pomembnega vpliva poplav je treba razviti kakovostne in operativne hidrološke modele za vseh 17 opredeljenih skupin OPVP. Projekt vključuje

86 V skladu s Partnerskim sporazumom bodo sredstva ESRR, KS in EKSRP za tematski cilj 5 uporabljena dopolnilno. Sredstva ESRR bodo uporabljena dopolnilno za vlaganje v negradbene protipoplavne ukrepe. Sredstva EKSRP pa bodo namenjena uvedbi oziroma nadaljnji uporabi kmetijskih praks, ki prispevajo k ohranjanju naravnih virov, biotske raznovrstnosti, ohranjanju kulturne krajine in njenih značilnosti ter blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju kmetijstva nanje.

zbiranje podatkov, razvoj hidroloških modelov, vzpostavitev sistema lokalne objave opozoril;

- **razvoj hidroloških in hidravličnih modelov** za utemeljitev in pripravo celovitih rešitev poplavne varnosti na posameznih porečjih;
- **obveščanje, ozaveščanje, izobraževanje, zgodnje alarmiranje in spodbujanje** k ukrepanju poplavno ogroženih subjektov na območjih pomembnega vpliva poplav in plazovitih območjih – izdelava informativnega gradiva, ki bo vključevalo vsa ključna merila ogroženosti (zdravje ljudi, okolje, kulturna dediščina, gospodarska dejavnost), javno obveščanje in ozaveščanje poplavno ogroženih prebivalcev in subjektov o mogočih preventivnih ukrepih pred nastopom poplav, načinih ukrepanja ob nastopu visokih voda, izvedba pripravljanih vaj, prenova in vzpostavitev sistema javnega alarmiranja, aktivno (finančno) spodbujanje lastnikov poplavno in plazovito ogroženih objektov k izvedbi individualnih ukrepov za zaščito pred naravnimi nesrečami na območjih pomembnega vpliva poplav ter oblikovanje medsektorsko povezljivih pristopov in programov za izboljšanje upravljanja nesreč, odzivanja nanje in njihovega obvladovanja. Fizična izvedba ukrepov bo potekala sočasno z vzpostavitvijo nadzornih centrov, tako da ne bomo izvajali ločenih posegov pred uveljavitvijo akcijskega načrta.

Pri tej prednostni naložbi bodo podprti tudi ti horizontalni ukrepi za obvladovanje tveganj, ki jih prinašajo podnebne spremembe, in sicer:

- Priprava celovite medsektorske **ocene tveganj** in priložnosti, ki jih podnebne spremembe prinašajo za Slovenijo, in ki bo podlaga za pripravo ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in obvladovanje tveganj (akcijski načrt prilagajanja podnebnim spremembam). Izdelane bodo tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče, ki pomenijo največje tveganje na državni ravni, upošteva tudi morebitne čezmejne vplive nesreč, in bodo podlaga za nadaljnje prostorsko načrtovanje, načrtovanje preventivnih ukrepov za zmanjšanje tveganj za nastanek nesreč, določitev

prednostnih naložb za zmanjšanje tveganj za nesreče, izdelavo načrtov za obvladovanje tveganj, pomoč in odpravo posledic ob večji naravni ali drugi nesreči. Pri izdelavi ocen tveganja za nesreče z morebitnimi čezmejnimi vplivi je treba te podatke uskladiti s sosednjimi državami.

- Priprava in izvedba skupnih in usklajenih akcij za doseganje večje odpornosti in odzivnosti pri obvladovanju vseh ugotovljenih tveganj na državni in lokalni ravni, še posebej na vseh mestnih in ranljivih podeželskih območjih. Ta cilj bomo dosegli z okrepitevijo sodelovanja med pristojnimi organi na področju usposabljanja, ozaveščanja, povezovaljanja, spodbujanja, izobraževanja, obveščanja in postavitve sistemov za zgodnje alarmiranje. Te akcije bodo potekale usklajeno in dopolnjujoče z dejavnostmi na območjih pomembnega vpliva poplav, kjer se teritorialno prekrivajo.

Ciljna skupina: ogroženo prebivalstvo.

Upravičenci: Ministrstvo za okolje in prostor in drugi pripravljavci ocen tveganj za nesreče, Uprava RS za zaščito in reševanje, Agencija RS za okolje, občine, institucije regionalnega razvoja.

2.5.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel bodo pri izboru projektov upoštevana še ta dodatna načela za izbor:

- celovitost obravnave porečij: pri posameznih naložbah v protipoplavno varnost bo treba upoštevati celovitost reševanja problematike, tudi kadar bodo izvedeni le delni ukrepi/projekti;
- usklajenost z načrti zmanjševanja poplavne ogroženosti v skladu z Direktivo 2007/60/ES (po letu 2015);
- taka izvedba projektov, da bo na vseh vodnih telesih, na katerih bodo izvedeni gradbeni protipoplavni ukrepi, mogoče dosežati v zakonodaji postavljene okoljske cilje;
- stroškovna učinkovitost projekta;
- pripravljenost projekta za izvedbo;

- ustrezna institucionalna ureditev za pripravo in izvajanje projektov še posebej v primerih, ko je upravičena lokalna samoupravna skupnost. 2.5.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov
Ni predvidena.

Predvidene so neposredne potrditve projektov oziroma skupin projektov. 2.5.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov
Ni predvidena.

2.5.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 27: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO20	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami*	osebe	KS	32.489	MOP/MKGP	letno
CO20	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami*	osebe	ESRR	5.938	MOP/MKGP	letno
5.4	število izvedenih alarmno-opozorilnih sistemov za primere poplav**	število	KS	96	URSZR	letno
5.5	število izvedenih akcij ozaveščanja/informiranja o obvladovanju tveganj za naravne nesreče	število	KS	20	MOP/ URSZR MK/ZVKDS	letno
5.6	število pripravljenih ocen tveganj za naravne in druge nesreče***	število	KS	15	pripravljavci	letno

* Vrednost kazalnika CO20 izraža predvideno zmanjšanje števila poplavno ogroženih prebivalcev po izvedenih ukrepih.

** Pri kazalniku 5.1.4 gre za število alarmnih sistemov, ki bodo v skladu z analizo potreb na območjih pomembnega vpliva poplav vzpostavljeni za alarmiranje prebivalcev na teh območjih. Pričakovani rezultat je pokritost naselij na območjih pomembnega vpliva poplav s sistemom javnega alarmiranja ter s tem zagotovitev večje varnosti za prebivalce in zmanjšana škoda.

*** Pri kazalniku učinka 5.1.6 gre za število ocen tveganj, ki se bodo pripravile po novi Uredbi o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14), zato posebne metodologije za izračun kazalnika ni, začetna vrednost pa je 0.

V preteklosti so se pripravljale ocene ogroženosti za posamezne nesreče, ki so bile drugačne po vsebini, obsegu, načinu priprave in namenu, v nekaterih primerih pa lahko pomenijo eno od podlag za ocene tveganj, načrtovane v uredbi (tako za posamezne ocene kot za državno oceno).

2.5.4 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Ni pomembno.

2.5.5 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – KS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
5	faza izvajanja	K1	umeščenost s prostorskimi akti	število	KS	celotna Slovenija	2	7	MOP	
5	kazalnik učinka	CO20	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami	osebe	KS	celotna Slovenija	372	32.489	MOP	95 % sredstev KS za prednostno os 5
5	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	KS	celotna Slovenija	12.500.000	62.378.744	MOP	

Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
5	kazalnik učinka	CO20	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami	osebe	ESRR	vzhodna	3.000	5.938	MOP	100 % sredstev ESRR za prednostno os 5 v KRVS
5	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	vzhodna	2.000.000	37.500.000	MOP	

2.5.6 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja KS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrsta ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
087	53.021.932	01	53.021.932	07	53.021.932	07	53.021.932	00	

Sklad in področje ukrepanja KRVS – ESRR									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrsta ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
087	30.000.000	01	30.000.000	07	30.000.000	07	30.000.000	00	

2.5.7 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

V programskem obdobju 2007–2013 so se pri izvajanju projektov na področju pokazale vrzeli predvsem pri:

- določanju prednostnih nalog pri obvladovanju tveganj (ki bodo opredeljena z oceno tveganj);
- prilagoditvi sistema upravljanja voda s poudarkom na celovitem obvladovanju poplavne ogroženosti v RS zahtevam evropske vodne zakonodaje (poplavna, vodna in morska direktiva);
- pripravi tehnične in investicijske dokumentacije;
- zagotavljanju ustreznega delovanja projektne skupine pri izvajanju velikih projektov v vlogi upravičenca;
- pripravi načrtov upravljanja voda, ki niso zagotovili zahtevane celovite podlage, na kateri bi lahko pripravili kakovostne investicijske projekte.

Zato bo s sredstvi, namenjenimi tehnični pomoči, zagotovljena primerna podlaga za izvajanje ukrepov na področjih, ki jih zajema ta prednostna os, ter za zapolnitev obstoječih vrzeli.

2.6 Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti

2.6.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Gradnja okoljske infrastrukture bo v Sloveniji podprta s sredstvi Kohezijskega sklada, kjer pristop k financiranju ni odvisen od razvitosti posamezne kohezijske regije.

Omrežje Natura 2000 in druga zavarovana območja so skoraj v vseh slovenskih občinah (203 od 211) in se

v zahodni Sloveniji razprostirajo na 42 % ozemlja, v vzhodni Sloveniji pa na 35 % ozemlja. Zaradi velikega števila občin, ki imajo območje Natura 2000, in zaradi velikega deleža območja, ki je v vsaki od kohezijskih regij opredeljeno kot Natura 2000, bomo pri izvajanju ukrepov te prednostne naložbe uporabili enoten pristop na državni ravni. Tako bodo sredstva porabljena na tistih delih omrežja Natura 2000, kjer bodo doseženi največji mogoči sinergični učinki (varstveni, gospodarski in družbeni). Z enotnim pristopom bo povečana tudi upravna učinkovitost.

Ukrepi prednostne naložbe, namenjene trajnostnemu razvoju urbanih območij, bodo podprti z mehanizmom celostnih teritorialnih naložb, ki se bodo izvajale na urbanih območjih obeh kohezijskih regij, glede na merila, opredeljena v partnerskem sporazumu. Namen podprtih ukrepov je predvsem revitalizaciji degradiranih urbanih površin in njihova reaktivacija v mestih z ohranitvijo minimalnega deleža zelenih površin. V kombinaciji z izvajanjem ukrepov prednostne osi 4, predvsem tistih, ki so namenjeni učinkoviti rabi energije in trajnostni mobilnosti na urbanih območjih obeh kohezijskih regij, bo to prispevalo k oblikovanju celovitih projektov trajnostnega razvoja urbanih območij ter zmanjševanju težav s kakovostjo zraka in imisijami hrupa, posledično pa prispevalo k izboljšanju splošnega zdravja prebivalstva na urbanih območjih.

2.6.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	KS
Kategorija regije	ni pomembno
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.6.3 Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in presegajo te zahteve

SPECIFIČNI CILJ 1: ZMANJŠANJE EMISIJ V VODE ZARADI GRADNJE INFRASTRUKTURE ZA ODVAJANJE IN ČIŠČENJE KOMUNALNIH ODPADNIH VODA

Slovenija še ne izpolnjuje zahtev direktive o čiščenju komunalne vode (Direktiva 91/271/EGS), na podlagi katere bi morala v skladu s pristopno pogodbo z dne 23. septembra 2003 (UL L št. 263, str. 911) do 31. decembra 2015 zgraditi ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda (vmesna cilja 31. 12. 2008 in 31. 12. 2010) na območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE. Cilj je, da bo 97 % celotne

obremenitve z območij poselitve z več kot 2000 PE priključenih na javno infrastrukturo za zbiranje in ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda. Trenutno ta cilj dosega le 36 % PE celotne obremenitve z območij poselitve z več kot 2.000 PE. Z vlaganji v projekte, ki bodo s sredstvi Kohezijskega sklada iz finančne perspektive 2007–2013 dokončani do konca leta 2015, se bo ta delež povečal za 16 % PE celotne obremenitve z območij poselitve z več kot 2.000 PE. S sredstvi, ki bodo za to področje na voljo v finančnem obdobju 2014–2020, je načrtovana ureditev ustreznega sistema zbiranja in čiščenja komunalne odpadne vode še za 8 % PE celotne obremenitve z območij poselitve z več kot 2.000 PE.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- več prebivalcev, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

Tabela 28: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot podlaga	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6.1	povečanje obremenitev s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo, večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi	celotna Slovenija	PE		526.000	PE	2012	1.418.000	Poročilo Evropski komisiji o izvajanju Direktive 91/271/EGS za leto 2012	enkrat letno

SPECIFIČNI CILJ 2: VEČJA ZANESLJIVOST OSKRBE Z ZDRAVSTVENO USTREZNO PITNO VODO

V Sloveniji so kljub vlaganjem v obdobju 2007–2013 območja, na katerih javni sistem oskrbe z vodo še ni zgrajen oziroma je neustrezen, zaradi česar oskrba s pitno vodo v celoti ne ustreza standardom kakovosti za vodo, ki je namenjena prehrani ljudi, v skladu z direktivo o pitni vodi (Direktiva 98/83/ES).

Poleg tega ni sistematičnega pristopa k aktivni zaščiti vodnih virov. Varnost oskrbe s pitno vodo iz jav-

nih vodovodov bomo dosegli z ukrepi za zagotavljanje javnih vodovodov tam, kjer še niso zgrajeni, ukrepi za zmanjševanje vodnih izgub na javnih vodovodih in zagotavljanjem rezervnih vodnih virov za javne vodovode. Zdravstveno ustrezna pitna voda je voda, ki ustreza standardom kakovosti za vodo, ki je namenjena prehrani ljudi, v skladu z direktivo o pitni vodi.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- več prebivalcev oskrbovanih iz javnega vodovodnega sistema z zagotovljeno zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Tabela 29: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6. 2	povečanje števila prebivalcev z zagotovljenim varnim dostopom do zdravstveno ustrezne pitne vode*	celotna Slovenija	število		1.434.000	2012	1.977.000**	spremljanje	enkrat letno

* Da to ni ustrezno, smo šteli podatke, da je bila vsaj en dan neustrezna kakovost pitne vode,

Če bo dosežen dogovor z EIB o kreditni liniji, bo obseg naložb lahko večji, posledično pa se bo kazalnik ustrezno prilagodil.

** Ciljna vrednost se nanaša na vrednost, ki je določena v strokovnih podlagah za pripravo Operativnega programa oskrbe s pitno vodo in se bo dosegla s sredstvi ESI (Kohezijskega sklada) in nacionalnimi sredstvi.

SPECIFIČNI CILJ 3: DOSEGANJE DOBREGA KEMIJSKEGA IN EKOLOŠKEGA STANJA VODA

V Sloveniji še vedno ostaja izziv doseganje dobrega stanja voda. Najpomembnejši obremenitvi tudi v drugem ciklu načrtov upravljanja voda ostajata razpršeno onesnaževanje iz kmetijstva in hidromorfološke obremenitve. Okoljski cilji zaradi hidromorfoloških obremenitev predvidoma niso doseženi na 30 % vodnih teles površinskih voda.⁸⁷ Ključne hidromorfološke obremenitve so

intenzivna raba obrežnega pasu, zadrževalniki, regulacije, obsežne melioracijske površine. Sredstva bodo prednostno usmerjena na območja, ki so v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja in Programu upravljanja območij Natura 2000 navedena kot prednostna za doseganje ciljev dobrega stanja voda ter izboljšanja stanja vrst in habitatnih tipov, povezanih z vodami. Vlaganja pri tej prednostni naložbi bodo neposredno prispevala k drugemu stebru Strategije Evropske unije za Podonavje.

87 V letu 2009 so bili v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja objavljeni rezultati ekološkega stanja za polovico vodnih teles. Rezultati kažejo, da dobro stanje (zaradi hidromorfoloških obremenitev) ni doseženo na 15 % vodnih teles površinskih voda. Ocenjuje se, da bo delež vodnih teles površinskih voda, na katerih ne bo doseženo dobro stanje, bistveno višji po vrednotenju ekološkega stanja še na preostali polovici vodnih teles površinskih voda, ki bo predvidoma izvedeno pri pripravi drugega načrta upravljanja voda do leta 2015. Glede na to, da je bila v letu 2009 poleg analize ekološkega stanja izvedena tudi analiza hidromorfoloških obremenitev in vplivov (in sicer na vseh vodnih telesih) ter da je bilo v njej ocenjeno, da okoljski cilji ne bodo doseženi na 30 % vodnih teles, se ugotavlja,

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- boljše stanje voda.

da v Sloveniji trenutno 30 % vodnih teles ne dosega okoljskih ciljev zaradi hidromorfoloških obremenitev.

Tabela 30: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6.3	število vodnih teles površinskih voda, pri katerih je doseženo izboljšanje stanja in/ali stanja ohranjenosti vrst in habitatov Nature 2000	celotna Slovenija	število izvedenih obnov		108*	število	2012	110**	MOP	letno

* Izhodiščna vrednost 108 vodnih teles je groba ocena. V Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja za obdobje 2016–2021 bo ta izhodiščna vrednost pravilno določena, upoštevajoč vrednotenje ekološkega stanja na vseh vodnih telesih.

** Trenutno je v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (NUV) predvideno, da se do leta 2015 izvede le obnova spodnjega dela Kamniške Bistrice (vodno telo: SI132VT7 VT Kamniška Bistrica Študa–Dol). Ob pripravi drugega NUV za obdobje 2016–2021 se bo več pozornosti namenilo ukrepom za zmanjšanje hidromorfoloških obremenitev na stanje voda in predvidelo, kateri ukrepi so prednostni. Prav tako se že pripravljajo ukrepi Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020, v katerem se prav tako določajo ukrepi urejanja voda za zagotavljanje ciljev območja Natura 2000 in njihova prioritizacija. Ta dva dokumenta sta podlaga za izbor prednostnih projektov obnov. Iz kohezijskih sredstev ne bo mogoče zagotoviti izvedbe vseh ukrepov za izboljšanje hidromorfološkega stanja vodnih teles v Sloveniji. Sredstva se bodo iskala tudi iz drugih virov EU (npr. CBC, TRANS ...) in nacionalnih virov. Pričakujemo, da se bodo ukrepi izvajali v tej in tudi naslednji finančni perspektivi.

2.6.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Ukrepi za dosego **prvega specifičnega cilja:**

- Investicije v primarno in sekundarno infrastrukturo za zbiranje in ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda na območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE, ki še ne izpolnjujejo zahtev Direktive 91/271/EGS. Med načrtovanimi projekti gradnje okoljske infrastrukture za ta območja bodo prednostno obravnavani tisti projekti, ki bodo zagotovili zmanjšanje emisij v vodna telesa, za katera je skladno z načrtom upravljanja voda iz predpisa, ki ureja načrt upravljanja voda, ugotovljeno, da so v slabem stanju ali da okoljski cilji zanje ne bodo ali verjetno ne bodo doseženi.

- Projekti za vzpostavitev primerjalnega vrednotenja izvajalcev gospodarskih javnih služb na področju zbiranja in čiščenja odpadnih komunalnih voda ter na področju zagotavljanja pitne vode. Tako se bodo povečale učinkovitost in preglednost izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja ter kakovost storitev za končne uporabnike.

Pri drugem specifičnem cilju bodo podprti ti ukrepi:

- Na področju zagotavljanja zdravstveno ustrezne pitne vode bodo sredstva namenjena gradnji novih in rekonstrukciji obstoječih vodovodnih sistemov (primarna in sekundarna omrežja), da se izboljša varna oskrba prebivalcev s kakovostno pitno vodo in zmanjšajo izgube pitne vode. Sredstva bodo namenjena tudi ukrepom za sanacijo in aktivno zaščito vodnih virov, vzpostavitvi ustreznega sistema za spremljanje kakovosti pitne vode in varstvu vodnih virov. Gre torej za ukrepe za zmanjševanje vodnih izgub na javnih vodovodih in zagotavljanje rezervnih vodnih virov za javne vodovode.

Ukrepi, usmerjeni v izboljšanje hidromorfološkega stanja voda in **doseganje tretjega specifičnega cilja**, so:

- Za izboljšanje hidromorfološkega stanja bo v prihodnje tako ključna izvedba ukrepov, med njimi predvsem obnova vodotokov (renaturacija), ki zajema tako izboljšanje stanja hidrološkega režima, morfoloških razmer kot tudi zveznosti toka (prehodnost za vodne organizme in izboljšanje prenosa plavin). Sredstva bodo namenjena tudi pripravi projektne dokumentacije, odkupom zemljišč (skladno s pravili, ki urejajo upravičene stroške), pridobivanju gradbenega dovoljenja in izvedbi projektov obnov, zagotavljanju prehodnosti in ukrepov na močno preoblikovanih vodnih telesih.
- Pri izvajanju teh ukrepov bo narejena jasna razmejitev z ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru prednostne osi 2.5. Ukrepi, ki se bodo izvajali pretežno zaradi zmanjševanja poplavne ogroženosti, se bodo financirali iz prednostne osi 2.5, pri čemer se bodo uresničevali tudi okoljski cilji, povezani z zmanjševanjem hidromorfoloških obremenitev, kot izhaja iz vodilnih načel za izbor.
- Jasna je tudi razmejitev s Programom razvoja podeželja 2014–2020, saj v dokumentu financiranja tovrstnih vsebin ni predvideno. Pri ukrepu kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil bodo podprte vsebine, ki so namenjene zmanjševanju onesnaževanja voda iz razpršenih virov onesnaževanja iz kmetijstva. Prav tako bodo v Programu razvoja podeželja podprte tudi naložbe v ureditev namakalnih sistemov, njihovo tehnološko posodobitev in nakup namakalne opreme. 46. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013 o podpori iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) pa natančno opredeljuje pogoje, pod katerimi je dovoljeno te naložbe, namenjene določitvi in ustreznim ureditvi razlivnih površin za povečanje poplavne varnosti, podpreti.

Za zagotavljanje učinkovitega izvajanja okoljske zakonodaje bosta pri tej prednostni osi podprti tudi priprava ustreznih zbirk podatkov ter vzpostavitev infrastrukture za učinkovito povezovanje in prikazovanje

informacij in podatkov (npr. vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in nadzorovanje sistemov za oskrbo s pitno vodo od stanja vodnih teles podzemne vode do pipe, vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in spremljanje čiščenja odpadnih voda, priprava zbirke podatkov za izvajanje shem razširjene odgovornosti proizvajalcev za odpadke).

Dejavnosti skupnega pristopa, imenovanega e-okolje, ki bodo pripomogle k precejšnji poenostavitvi sistema, ga naredile uporabnikom prijaznejšega, odpravile številne administrativne ovire in tako neposredno prispevale k doseganju ciljev, bodo vključevale:

- Vzpostavitev informacijskega sistema za načrtovanje in spremljanje izvajanja direktive o čiščenju komunalne vode (UWWTD_SIIIF), vzpostavljeni sistem bo model za nadaljnjo nadgradnjo informacijskega sistema za okolje za druge evropske direktive na področju okolja (e-okolje).
- Vzpostavitev informacijskega sistema za celovito načrtovanje upravljanja voda, ki bo omogočal tudi učinkovito poslovanje s ključnimi deležniki (stranke za pridobitev vodnih pravic in vodnega soglasja, strateški in prostorski načrtovalci na državni in občinski ravni, investitorji, javnost idr.). Načrtuje se izdelava zbirke prostorskih podatkov, v kateri se bodo vodili in vzdrževali podatki o erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih. S tem se bo pospešila in ne nazadnje poenostavila investicijska dejavnost na področju voda.

Ciljna skupina: končni uporabniki.

Upravičenci: občine, izvajalci gospodarskih javnih služb urejanja voda, javni zavodi s področja okolja in upravljanja voda, ministrstva, MSP.

2.6.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Pri vseh ukrepih prednostne naložbe se bodo pri izboru upoštevala horizontalna načela. Ob tem bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki:

- zagotavljajo možnost doseganja sinergičnih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženih sredstev prinašajo največje mogoče okoljske koristi/učinke;
- poleg sinergičnih učinkov sočasno izkazujejo pripravljenost na izvedbo (tj. pridobljeno gradbeno dovoljenje, so v formalnem usklajevanju pri OU in/ali PT);
- predstavljajo morebitne neizvedene faze projektov, ki so sofinancirani v OP ROPI;
- se v primeru novih sistemov prednostno umeščajo zunaj naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij in strjenih gozdnih površin; prednostne umestitve bodo ob že obstoječih vodih;
- zagotavljajo učinkovite institucionalne ureditve za pripravo in izvajanje projektov, še posebej kadar je upravičenec lokalna samoupravna skupnost;
- so skladni z novimi predpisi, ki urejajo presojo vplivov na okolje.

Poleg tega bodo za posamezna posebna področja vlaganj upoštevana še dodatna načela za izbor projektov:

Gradnja infrastrukture za odpadno vodo:

- rok ureditve aglomeracije skladno z direktivo o čiščenju komunalne vode;
- pripravljenost projektov, razmerje med višino naložbe ter številom aglomeracij in PE.

Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo:

- zagotovljena dolgoročna primernost (količina, kakovost) vodnega vira;
- zagotovljena gospodarna in varna raba zajetij za pitno vodo v skladu s predpisano hierarhijo (Uredba o oskrbi s pitno vodo):
 - priključitev na nov ali obratujoč transportni vodovod;
- ob zagotavljanju novih zajetij za pitno vodo se ta prednostno usmerjajo na neonesnažene vodne vire in vodne vire, ki jih je lažje in gospodarnejše varovati;

zagotovljene rezervne zmogljivosti ter zagotavljanje zanesljivosti in varnosti obratovanja javnega vodovoda v skladu s predpisanimi merili (Uredba o oskrbi s pitno vodo):

- vsak javni vodovod mora imeti zagotovljena rezervna zajetja za pitno vodo, iz katerih se lahko v nujnih primerih zagotavlja oskrba s pitno vodo na območju javnega vodovoda vsaj v nujnem obsegu porabe pitne vode, pri čemer se za nujni obseg porabe pitne vode šteje zagotavljanje pitne vode za pitje in osnovno higieno prebivalstva ter nujne dejavnosti za delo in življenje na območju javnega vodovoda.

Doseganje dobrega stanja voda:

- projekti izboljšanja hidromorfološkega stanja vodotokov so določeni kot prednostni za doseganje izboljšanja stanja voda ali stanja vrst in habitatov v načrtu upravljanja voda ali programu upravljanja območij Natura 2000;
- pripravljenost projektov.

Predvidene so neposredne potrditve projektov. Vsi projekti, tudi tisti, ki so že pripravljeni, bodo morali biti skladni s spremembami zakonodaje na področju presoje vplivov na okolje, ki je tudi predmet pogojevanja predhodnih pogojenosti.

2.6.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.6.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 31: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO19	čiščenje odpadne vode: dodatni prebivalci, deležni boljšega čiščenja odpadne vode*	populacijski ekvivalent	KS	celotna Slovenija	100.000	izvajalci javnih služb, MOP	letno
CO18	oskrba z vodo: dodatni prebivalci, deležni boljše oskrbe z vodo**	osebe	KS	celotna Slovenija	120.000	izvajalci javnih služb, MOP	letno
6.4	število vodnih teles v izboljšanem stanju zaradi izvedenih obnov (renaturacije vodotokov)	število izvedenih obnov	KS	celotna Slovenija	2	načrt upravljanja voda in program upravljanja območij Natura	letno

* V aglomeracijah z obremenitvijo, večjo od 2000 PE. Ciljna vrednost, ki bo dosežena s sofinanciranjem iz tega operativnega programa, je določena na podlagi že prepoznanih projektov in višine finančnih sredstev, namenjene prednostni usmeritvi.

** Da to ni ustrezno, smo šteli podatke, da je bila vsaj en dan neustrezna kakovost pitne vode. Ciljna vrednost, ki bo dosežena s sofinanciranjem iz tega operativnega programa, je določena na podlagi že prepoznanih projektov in višine finančnih sredstev, namenjene prednostni usmeritvi.

2.6.4 Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami

SPECIFIČNI CILJ: IZBOLJŠANJE STANJA EVROPSKO POMEMBNIH VRST IN HABITATNIH TIPOV, PREDNOSTNO TISTIH S SLABIM STANJEM OHRANJENOSTI IN ENDEMIČNIH VRST

Izguba biotske raznovrstnosti ogroža delovanje ekosistemov in ekosistemske storitve družbi, kar vpliva tudi na slabšanje kakovosti bivanja, ima pa tudi negativne učinke na gospodarstvo. V Sloveniji smo v omrežje Natura 2000 uvrstili 37,9 % ozemlja. Okoli 70 % omrežja pokrivajo gozdovi. Od negozdnih površin je v omrežju Natura 2000 približno 20 % kmetijskih površin, med njimi pa so najpomembnejši ekstenzivni travniki. Ugodno stanje ohranjenosti habitatnih tipov dosega le polovica habitatnih tipov, med vrstami pa tega stanja ne dosega več kot 60 % vrst. Zaradi številnih posegov v prostor se srečujemo s fragmentacijo ekosistemov in spremenjeno krajino. Tudi nenadzorovan obisk območij z varstvenim režimom, podnebne spremembe in vnos invazivnih vrst ogrožajo avtohtone vrste in habitate.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- omrežje Natura 2000 zagotavlja izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov, prednostno tistih v slabem stanju ohranjenosti in endemičnih vrst; zagotovitev zglede urejenega ohranjanja vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000, ki so prednostna z vidika zgostitve več vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ohranjenosti;
- razvita kakovostna interpretacija pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti za zagotavljanje ekosistemskih storitev za prednostna območja Nature 2000, na katerih je zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov zglede urejeno, išče se tudi sinergija z varstvom in interpretacijo kulturne dediščine.

Tabela 32: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6.5	habitadni tipi v ugodnem ali nezadostnem stanju ohranjenosti*	celotna Slovenija	delež	75	%	2013	81	Poročilo EK o izvajanju direktive o habitatih in direktive o pticah	na 2 leti
6.6	vrste v ugodnem ali nezadostnem stanju ohranjenosti**	celotna Slovenija	delež	77	%	2013	80	Poročilo EK o izvajanju direktive o habitatih in direktive o pticah	na 2 leti

* Osnova za kazalnik je stanje ohranjenosti habitatnih tipov iz poročila o izvajanju direktive o habitatih po 17. členu te direktive. Stanje ohranjenosti se ugotavlja na biogeografsko regijo v državi, Slovenija ima alpsko, celinsko in morsko mediteransko biogeografsko regijo. V poročilu za obdobje 2007–2012 je ocen skupaj 88. Od tega je v ugodnem stanju ohranjenosti 38 habitatnih tipov/biogeografsko regijo, v nezadostnem stanju 28 in v neugodnem stanju 22 habitatnih tipov/biogeografsko regijo. Cilj leta 2023 je, da je v neugodnem stanju le še 15 habitatnih tipov/biogeografsko regijo, kar pomeni izboljšanje stanja za pribl. 25 %. Iz izračuna je izvzet habitatni

** Osnova za kazalnik je stanje ohranjenosti vrst iz poročila o izvajanju direktive o habitatih po 17. členu te direktive in direktive o pticah po 12. členu te direktive. Stanje ohranjenosti se po direktivi o habitatih ugotavlja na biogeografsko regijo v državi, Slovenija ima alpsko in celinsko biogeografsko regijo, po direktivi o pticah pa na vse SPA v celi državi (populacijski trend na SPA). V poročilu za obdobje 2007–2012 je ocen skupaj 207 (168 vrst brez ptic in 39 vrst ptic). Od tega je v ugodnem stanju ohranjenosti 75 vrst, od tega 60 vrst brez ptic/biogeografsko regijo in 15 vrst ptic na SPA, v nezadostnem stanju 84 (od tega 4 vrste ptic) in v neugodnem stanju 48, od tega 20 vrst ptic. Cilj leta 2023 je, da je v neugodnem stanju le še 42 vrst, kar pomeni izboljšanje stanja za pribl. 12 %. Iz izračuna so izvzete vrste, katerih stanje ohranjenosti ni znano.

2.6.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bodo sredstva namenjena zagotavljanju funkcionalne zelene infrastrukture na najpomembnejših območjih varstva narave, prednostno na območjih Natura 2000. Gre primeroma za ukrepe renaturacije, vzpostavitev koridorjev, zaustavitve negativnih trendov slabšanja stanja vrst in habitatnih tipov. S tovrstnimi ukrepi zelene infrastrukture bodo zagotovljene tudi ključne ekosistemске storitve. Pri izvajanju aktivnih ukrepov na območjih Natura 2000 bomo upoštevali Prednostni akcijski okvir (Prioritised action fra-

mework for Natura 2000 – PAF)⁸⁸ in Program upravljanja območij Natura 2000 za 2014–2020. Na prednostnih območjih Natura 2000⁸⁹ želimo z aktivnimi ukrepi zagotoviti izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov.

Kot nadgradnjo izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov želimo razvijati tudi visokokakovostno in za obiskovalce privlačno interpretacijo pomena uspešnega ohranjanja biotske raznovrstnosti za zagotovitev ključnih ekosistemskih storitev. Pri interpretaciji pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti bodo podprti ukrepi za usmerjanje obiska na manj občutljiva območja ter večjo ozaveščenost obiskovalcev in prebivalcev o po-

88 Prednostni akcijski okvir za Naturo 2000 za 2014–2020. G.1 General Priority Measures for Natura 2000 G.2.b Priority Measures for promoting sustainable tourism and employment in relation to Natura 2000

http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PAFSlovenijaVerFinal2.pdf

89 Prednostni akcijski okvir za Naturo 2000 za 2014–2020.

menu območij Natura 2000 za Slovenijo. Tako bo dosežen demonstracijski učinek na druga podobna območja ter s tem precejšen pozitiven vpliv na stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov. Pri teh ukrepih bomo iskali sinergije tudi s področjem varstva kulturne dediščine, turizma in kmetijstva. Vlaganja bodo usmerjena na ta področja:

- Vzpostavitev vzdrževanja dobrega naravovarstvenega stanja na prednostnih območjih Natura 2000 (npr. obnova ali vzdrževanje ekosistemov zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti, obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst).
- Za doseganje ciljev območij Natura 2000 bomo, kadar bo to upravičeno, podprli tudi odkup ali vzpostavitev pogodbenega varstva naravovarstveno pomembnih površin ali skrbništva nad temi površinami (skladno s pravili, ki urejajo upravičene stroške), na katerih bomo vzpostavili ustrezno upravljanje za doseganje naravovarstvenih ciljev in zagotavljali ključne ekosistemske storitve (npr. zadrževanje voda, blaženje podnebnih sprememb, zagotavljanje pitne vode).
- Vzpostavitev koridorjev za zagotovitev ugodnega stanja zavarovanih vrst (npr. zeleni mostovi, obnova mokrišč).
- Zagotovitev kakovostne interpretacije z gledno urejenih naravovarstvenih površin, ki po potrebi vključuje tudi naložbe v javno infrastrukturo za obisk, prednostno z obnovo obstoječih objektov in manjšimi gradbenimi projekti (npr. opazovališča, utrjene poti, informacije točke), s poudarkom na izobraževanju in ozaveščanju o ohranjanju narave, kulturne dediščine in krajine brez negativnih vplivov na doseganje naravovarstvenih ciljev ob zagotavljanju pogojev za trajnostno mobilnost obiskovalcev.

Pri tej prednostni naložbi bodo pripravljene celovite ukrepi, ki jih bomo izvajali na nacionalni in regionalni ravni. Sredstva bodo prednostno namenjena območjem, na katerih je največ vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju. Pri vzpostavitvi javne infrastrukture za interpretacijo ohranjanja biotske raznovrstnosti bodo imela prednost območja, na katerih je mogoča sinergija z varstvom kulturne dediščine.

Ciljne skupine: obiskovalci ohranjene narave (po statističnih podatkih 30 % prebivalstva EU) in kulturne dediščine, lokalne skupnosti in deležniki v turizmu ter nanj vezane dejavnosti (npr. lokalna pridelava hrane), lokalno prebivalstvo.

Upravičenci: upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, občine, podjetja, nevladne organizacije, ministrstva, institucije regionalnega razvoja.

2.6.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg upoštevanja horizontalnih načel bodo imeli pri tej prednostni naložbi pri izboru projektov prednost projekti, ki:

- prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti več vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ohranjenosti ter endemičnim vrstam;
- imajo sinergični učinek za ohranjanje narave, ohranjanje kulturne dediščine in javni dostop (npr. interpretacija pomena sočasnega ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva kulturne dediščine);
- bodo na morebitnih odkupljenih naravovarstveno vrednih zemljiščih vzpostavili primerno upravljanje, ki ustreza doseganju namena – varstvu narave in ohranjanju biotske raznovrstnosti;
- v primerih zagotavljanja prostorov dajejo prednost obnovi obstoječih objektov, še posebej objektov kulturne dediščine, pred novogradnjo;
- se izvajajo na zavarovanih območjih, ki jih je zavarovala država, ob posebnem upoštevanju 10. člena Zakona o TNP;
- so namenjeni obnovi obstoječe javne infrastrukture za obisk območij varstva narave; če pa bodo potrebni novi posegi, bodo umeščeni zunaj pomembnejših oziroma ključnih delov habitatov in bodo, kadar bo ustrezno, zagotavljali preusmeritev obiskovalcev stran od pomembnejših oziroma ključnih delov;
- ter zaradi katerih se javna infrastruktura na varovanih območjih prednostno ne bo osvetljevala, če pa se že bo, bodo uporabljeni viri, ki ne vplivajo

negativno na zdravje ljudi ali biotsko raznovrstnost in bodo uporabljeni tako, da bo svetlobno onesnaževanje čim manjše.

2.6.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

Pri neposrednih potrditvah projektov se upošteva seznam projektov nacionalnega pomena iz veljavnega Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 2000.

2.6.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.6.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 33: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO23	narava in biotska raznovrstnost: površina habitatov, podprtih za doseganje boljšega stanja ohranjenosti*	hektarji	ESRR	obe regiji	400	ZRSVN, upravljavci	letno
6.7	naravovarstveno urejene površine za javni dostop**	hektarji	ESRR	obe regiji	250	MOP	letno
6.8	zagotovljena kakovostna interpretacija ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva kulturne dediščine***	število	ESRR	obe regiji	5	upravljavci	letno

* Kazalnik CO23 meri površino habitatov, ki so podprti (npr. odkupljeni in vzpostavljeni ustrezen način rabe ali zakupljeni in pogodbeno zagotovljen ustrezen način rabe ali zemljišča v javni rabi predana v upravljanje, s katerim se dosega ustrezen način rabe) za doseganje boljšega stanja ohranjenosti. Obseg je bil določen po eni strani na podlagi razpoložljivih sredstev in po drugi strani na podlagi najmanjše površine, ki je potrebna za izboljšanje stanja ohranjenosti vrst oz. habitatnih tipov.

** Kazalnik meri površine za javni dostop, ki so zgledno naravovarstveno urejene in omogočajo demonstracijo ustrezne rabe za doseganje boljšega stanja ohranjenosti vrst oz. habitatnih tipov za multiplikativni učinek. Obseg je bil določen na podlagi razpoložljivih sredstev.

*** Kazalnik meri število projektov, pri katerih se bo zagotovila kakovostna interpretacija (strokovno ustrezen prikaz delovanja narave, vrst oz. habitatnih tipov in človekovih dejavnosti, ki jih pomagajo ohranjati ali jih ogrožajo), zlasti v povezavi s tradicionalnimi človekovimi dejavnostmi, s katerimi se zagotavlja varstvo kulturne dediščine.

2.6.5 Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitve mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa

Podatki analize LUCAS⁹⁰ kažejo, da so se v Sloveniji v obdobju 2009–2012 površine zemljišč pod umetno rabo povečale s 672 na 742 km² (za približno 0,3 %). Površina kmetijskih zemljišč v Sloveniji se je v letih od 1991 do danes zmanjšala za 4 odstotne točke (z 28 % na 24 % vseh zemljišč).⁹¹ Hkrati se na urbanih obmo-

SPECIFIČNI CILJ 1: UČINKOVITA RABA PROSTORA NA URBANIH OBMOČJIH

90 <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/lucas/data/database>

91 Vir: SURS, Kazalniki zelene rasti, kazalnik „Delež kmetijskih zemljišč“, http://www.stat.si/doc/pub/Kazalniki_zelene_rasti.pdf

čjih srečujemo s trendom odseljevanja prebivalstva iz mestnih središč na obrobje.⁹² Selitev gospodarskih, stanovanjskih in storitvenih funkcij iz mestnih naselij na njihovo obrobje povečuje pritisk na pretežno kmetijska zemljišča na robu naselij, hkrati pa se ustvarjajo opuščene in slabo izkoriščene površine v mestih. Suburbanizacija⁹³ posledično povzroča razvrednotenje mestnih središč in slabi vlogo mest kot spodbujevalcev razvoja, spodbuja nove prometne tokove in zgojitve prometa ter znižuje raven oskrbe za prebivalce mest.

Na problem degradacije tal zaradi pozidanosti opozarja tudi Časovni okvir za Evropo, gospodarno z viri (COM (2011) 571). Z vzpostavitvijo cilja ničelnega neto izkoriščanja zemljišč do leta 2050 državam članicam med drugim nalaga, da neposredno in posredno uporabo

zemljišč ter njene vplive na okolje bolje vključijo v sprejemanje odločitev ter zagotovijo čim učinkovitejšo rabo prostora kot neobnovljivega vira.

Za učinkovitejšo rabo prostora na urbanih območjih bomo z ukrepi te prednostne naložbe spodbujali izkoriščanje notranjih potencialov mestnih območij. Z izvajanjem projektov urbane prenovne bomo vlagali v reaktivacijo prostih in slabo izkoriščenih površin v mestih. S tem bomo zagotovili zmanjšanje konflikta zaradi poseganja na nova zemljišča in posledično zmanjšali obremenitve okolja z vidika učinkovitejše rabe virov. Tako bomo ustvarili razmere za razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti ter večjo privlačnost urbanega okolja za delo in bivanje.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- revitalizirane površine v mestih.

92 V obdobju 2000–2010 je delež urbanega prebivalstva celo nekoliko upadel (za okoli 1 %). Lastni izračuni; Direktorat za prostor po podatkih SURS.

93 Po podatkih ZN (2010) je stopnja urbanizacije v Sloveniji 50,46-odstotna.

Tabela 34: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Sklad	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
6.9	površina nerevitaliziranih površin v mestih, v katerih izvajajo trajnostne urbane strategije*		hektar	ESRR	0	hektar	2016	0	organ, odgovoren za urbani razvoj	letno

* Kazalnik je vključen v akcijski načrt za splošno predhodno pogojenost 7.

SPECIFIČNI CILJ 2: BOLJŠE SPREMLJANJE KAKOVOSTI ZRAKA ZA BOLJŠO PODPORO PRIPRAVI NAČRTOV NA TEM PODROČJU

Zaradi pospešene suburbanizacije mestna središča izgubljajo vlogo znotraj funkcionalnih regij, povečujejo se dnevne migracije do delovnih mest in storitve (predvsem z osebnimi vozili iz suburbaniziranih predelov ali s podeželja, tranzitni tovorni promet). To poleg povečevanja ogljičnega odtisa skupaj z vplivi drugih virov

onesnaževanja zraka poslabšuje kakovost zraka in s tem zdravje ljudi. V Sloveniji je delež prebivalcev, ki živi na območjih s čezmerno izpostavljenostjo koncentracijam delcev PM₁₀, bistveno večji, kot je povprečje v EU.

Problem kakovosti zraka, predvsem onesnaženosti z delci PM₁₀, se prednostno rešuje na sedmih najbolj obremenjenih urbanih območjih. Tam so pripravljene in sprejeti načrti za kakovost zraka skladno z Direktivo 2008/50/ES.

Obstoječi sistem za spremljanje kakovosti zraka ne izpolnjuje zahtev iz Direktive 2008/50/ES ter ne omogoča ustreznega načrtovanja in spremljanja učinkovitosti izvajanja ukrepov iz sprejetih načrtov za kakovost zraka in sistemskih ukrepov na ravni države. Prav tako v Sloveniji nimamo ustreznega orodja za ugotavljanje razlogov za čezmerno obremenitev, zaradi česar ni ustrezne podpore za preverjanje učinkov sprejetih od-

lokov oziroma za načrtovanje morebitnih dodatnih ali novih stroškovno učinkovitih ukrepov za izboljševanje kakovosti zraka.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- boljši sistem za spremljanje kakovosti zraka v mestih in ustrezna podpora pripravi, spremljanju učinkov in novelaciji načrtov za kakovost zraka.

Tabela 35: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov
6.10	odstotek izvajanja načrtov za kakovost zunanjega zraka, ki so skladni z Direktivo 2008/50/ES*	odstotek	KS	celotna Slovenija	17	2014	100	MOP

* Kazalnik temelji na sedmih načrtih za kakovost zunanjega zraka, ki so skladni z zahtevami Direktive 2008/50/ES in omogočajo boljšo prioritizacijo izvajanja ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka. Število načrtov je enako številu območij, na katerih so presežene dnevne mejne vrednosti ravni delcev PM10 v zraku. Trenutno se izvaja okoli 17 % vseh predvidenih dejavnosti, ki so opredeljene v načrtih.

Uresničitev projekta bo omogočila 100-odstotno izvajanje dejavnosti, potrebnih za spremljanje učinkov programov in morebitno ukrepanje ob spremenjenih okoliščinah.

2.6.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Ukrepi **prvega specifičnega cilja** bodo z reaktivacijo opuščanih in premalo izkoriščenih⁹⁴ površin in stavb v mestih in mestnih območjih prispevali k učinkoviti rabi prostora znotraj mest in mestnih območij ter k izboljšanju kakovosti javnih površin.

Ukrepi za spodbujanje učinkovite rabe prostora na urbanih območjih se bodo izvajali prek mehanizma celostnih teritorialnih naložb. Mesta bodo naložbe izbrala na podlagi svojih trajnostnih urbanih strategij, kot je to podrobneje opisano v poglavju 4.2. Na podlagi teritorialnega dialoga z mesti⁹⁵ je z vidika učinkovite rabe prostora na urbanih območjih ugotovljena potreba po vlaganjih na teh področjih:

94 Lokacije za degradirana oz premalo izkoriščena območja bodo odvisne od končne opredelitve območij za izvajanje CTN (trajnostni razvoj mest) in celostnih strategij za trajnostni razvoj mest.

95 Ministrstvo, pristojno za urbani razvoj, se od marca 2014 z mesti pospešeno dogovarja o zagotovitvi učinkovitega izvajanja 7. čle-

- Podprte dejavnosti za izvajanje posegov fizične prenove urbanih območij bodo med drugim lahko vključevale: rekonstrukcijo, vzdrževanje, rušitev in gradnjo stavb in drugih gradbenoinženirskih objektov, ureditev fizične okolice stavb, nakup zemljišč (kadar bo to upravičeno in potrebno),⁹⁶ oblikovanje novih in ohranjanje obstoječih javnih prostorov, vključno z zelenimi površinami.
- Podpora izvajanju projektov fizične prenove površin in stavb, kot so priprava urbanističnih rešitev, priprava projektne dokumentacije in drugih potrebnih dokumentov za izvedbo projektov.
- Podporne dejavnosti za pripravo in izvajanje projektov celovite urbane prenove, kot so vključevanje širše javnosti s kampanjami za ozaveščanje in obveščanje; vzpostavitev in delovanje projektnih pisarn, namenjenih prenovi urbanih območij, ter podpora lokalnim pobudam.
- Pomemben sklop bodo ukrepi, ki bodo od začetka projekta podpirali dejavnosti za gospodarsko in socialno oživitev mestnih območij ter nastajanje

na Uredbe (EU) št. 1301/2013.

96 V skladu s točko (b) tretjega odstavka 69. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013.

novih ustvarjalnih in poslovnih jeder na prej opuščenih območjih.

Ukrepi za doseg specifičnega cilja 1 se bodo izvajali skladno s sprejetimi trajnostnimi urbanimi strategijami mest. Prednostno bodo obravnavani ukrepi, ki se bodo izvajali skupaj z drugimi ukrepi na področju trajnostnega urbanega razvoja ter bodo namenjeni spodbujanju učinkovite rabe prostora, urbane mobilnosti in energetske učinkovitosti v mestih.

Ciljne skupine: vsi prebivalci v mestih in na mestnih območjih, gospodarstvo, lokalne skupnosti, upravljavci javnih površin in stavb, organizacije na področju spodbujanja urbanega razvoja in oživljanja mest, institucije znanja, stanovanjske kooperative in ponudniki drugih alternativnih oblik bivanja v mestih, obiskovalci mest in mestnih območij.

Upravičenke: občine.

Pri **specifičnem cilju 2** bodo sredstva namenjena prenovi in nadgradnji sistema za spremljanje kakovosti zraka, ki bo temeljil na več sklopih (podrobne evidence in scenariji emisij; sistem za meritve kakovosti zraka; disperzijsko in receptorsko modeliranje) in bo prilagojen posebnim razmeram Slovenije. Omogočal bo doseganje sinergičnih učinkov z ukrepi iz 4. prednostne osi. Upošteval bo stanje tehnike in prispeval k zmanjšanju stroškov celotnega sistema spremljanja onesnaženosti zraka in podpori politikam na tem področju, predvsem v smislu priprave in novelacije programov za zagotavljanje kakovosti zraka. S stališča stroškovne učinkovitosti sistema in doseganja kritične mase stroke je nujno, da celovit sistem deluje na državni ravni.

Ciljne skupine: odločevalci na državni in lokalni ravni, vsi prebivalci v mestih in na mestnih območjih, gospodarstvo, lokalne skupnosti, obiskovalci mest in mestnih območij.

Upravičenka: Agencija RS za okolje.

2.6.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg opredeljenih horizontalnih načel bodo dodatno upoštevana ta načela za izbor projektov:

- s projekti se morajo uresničevati cilji, opredeljeni v trajnostnih urbanih strategijah mest, in cilji te prednostne naložbe;
- upošteva se načelo notranjega razvoja urbanih območij (izkoriščanje potenciala prostih in slabo izkoriščenih površin za razvoj znotraj mest in mestnih območij, prednost prenove pred novogradnjo, izkoriščanje potenciala objektov kulturne dediščine);
- projekti, namenjeni vzpostavljanju pogojev za ustvarjanje novih delovnih mest, morajo izkazovati zanimanje podjetij za vlaganja na območjih reaktiviranih površin;
- z izboljšanjem kakovosti javnih površin projekti prispevajo k izboljšanju mestnega okolja in s tem povečujejo kakovost življenja v mestih;
- kadar bo ustrezno, bodo prednostno obravnavani projekti, ki bodo dejavnosti iz te prednostne naložbe smiselno povezovali z dejavnostmi iz drugih prednostnih naložb za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja;
- če bodo projekti vključevali tudi posodobitev javne razsvetljave, bo posodobitev dopustna izključno z ekološkimi svetili;
- celovit pristop k spremljanju in načrtovanju kakovosti zraka, vključno s prepoznavanjem in upoštevanjem sinergij in nasprotij z blaženjem podnebnih sprememb.

Tu opredeljena načela ne bodo v nasprotju z načeli za izbor projektov z uporabo mehanizma CTN.

2.6.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vsebina finančnih instrumentov bosta opredeljena pozneje, ko bodo s predhodno študijo ocenjene vrzeli za uporabo in izvajanje finančnih instrumentov na področju urbanega in teritorialnega razvoja v obdobju 2014–2020.

2.6.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.6.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 36: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO37	urbani razvoj: število prebivalcev, ki živijo na območjih s celostnimi strategijami za urbani razvoj*	osebe	ESRR	V in Z	700.000	SURS	letno
CO38	urbani razvoj: odprt prostor, ustvarjen ali saniran na urbanih območjih**	kvadratni metri	ESRR	V in Z	20.000	organ, odgovoren za urbani razvoj	letno
CO39	urbani razvoj: javne ali poslovne stavbe, zgrajene ali prenovljene na urbanih območjih***	kvadratni metri	ESRR	V in Z	20.000	organ, odgovoren za urbani razvoj	letno
CO40	urbani razvoj: sanirane stanovanjske površine na urbanih območjih****	stanovanjske enote	ESRR	V in Z	200	organ, odgovoren za urbani razvoj	letno
6.12	celovita analiza in kvantifikacija prispevkov virov k onesnaženosti zraka na posameznih čezmerno onesnaženih območjih*****	število	KS	V in Z	7	MOP	na dve leti

* Kazalnik izraža število prebivalcev v mestnih občinah, za katere bodo pripravljene trajnostne urbane strategije skladno z izvajanjem 7. člena Uredbe (EU) št. 1301/2013. Trajnostne urbane strategije se bodo pripravile v 11 mestnih občinah, ki so upravičene do uporabe mehanizma CTN za trajnostni urbani razvoj. Določena ciljna vrednost temelji na podatkih SURS za leto 2013 o številu prebivalcev v teh mestnih občinah.

** Kazalnik izraža površino prenovljenih ali na novo vzpostavljenih odprtih javnih prostorov. Ciljna vrednost je bila izračunana na podlagi razpoložljivega obsega sredstev.

*** Kazalnik izraža površino prenovljenih ali na novo vzpostavljenih javnih ali poslovnih stavb. Ciljna vrednost je bila izračunana na podlagi razpoložljivega obsega sredstev.

**** Kazalnik izraža količino prenovljenih ali na novo zgrajenih stanovanj v stanovanjskih soseskah, ki so rezultat urbane prenove. Ciljna vrednost je bila izračunana na podlagi razpoložljivega obsega sredstev.

***** Kazalnik izraža število območij s čezmerno onesnaženim zrakom, za katera bodo zagotovljene kakovostne in celovite strokovne podlage za načrtovanje in spremljanje učinkov izvajanja ukrepov v okviru načrtov za kakovost zraka.

2.6.6 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Ni pomembno.

2.6.7 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – KS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
6	kazalnik učinka	CO19	čiščenje odpadne vode: dodatni prebivalci, deležni boljšega čiščenja odpadne vode	populacijski ekvivalent	KS	celotna Slovenija	0	100.000	izvajalci javnih služb, MOP	46,5 % sredstev KS za prednostno os 6
6	kazalnik učinka	CO18	oskrba z vodo: dodatni prebivalci, deležni boljše oskrbe z vodo	osebe	KS	celotna Slovenija	0	120.000	izvajalci javnih služb, MOP	46,5 % sredstev KS za prednostno os 6
6	ključna faza izvajanja	K5	odstotek podpisanih sofinancerskih pogodb glede na z odločbami dodeljena sredstva pri specifičnem cilju 1*	odstotek	KS	celotna Slovenija	50	100	MOP	
6	ključna faza izvajanja	K6	odstotek podpisanih sofinancerskih pogodb glede na z odločbami dodeljena sredstva pri specifičnem cilju 2**	odstotek	KS	celotna Slovenija	50	100	MOP	
6	stopnja izvajanja	K3	izdano gradbeno dovoljenje	število	KS	celotna Slovenija	3	11	MOP	
6	finančni viri	F1	vložena sredstva/ izdatki	EUR	KS	celotna Slovenija	60.000.000	316.601548	MOP	

* Predvidevamo, da bodo vse podlage, ki so potrebne za izdajo odločbe, pripravljene čim prej. To namreč omogoča, da bodo projekti, ki so zdaj prepoznani (t. i. 11 projektov) in v perspektivi 2007–2013 zanje niso bile izdane odločbe, pripravljene za takojšen začetek izvajanja.

** Predvidevamo, da bodo vse podlage, ki so potrebne za izdajo odločbe, pripravljene čim prej. To namreč omogoča, da bodo projekti, ki so zdaj prepoznani (t. i. 11 projektov) in v perspektivi 2007–2013 zanje niso bile izdane odločbe, pripravljene za takojšen začetek izvajanja.

Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
6	kazalnik učinka	CO37	urbani razvoj: število prebivalcev, ki živijo na območjih s celostnimi strategijami za urbani razvoj	osebe	ESRR	V	224.000	448.000	SURS	66 % sredstev ESRR v prednostni osi 6 skupaj za obe kohezijski regiji
				osebe	ESRR	Z	126.000	252.000	SURS	
6	finančni kazalnik	F1	Vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	V	11.120.000	102.656.700	MOP	
				EUR	ESRR	Z	6.880.000	61249.997	MOP	

2.6.8 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja – KS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
020	125.000.000	01	125.000.000	04	125.000.000	07	125.000.000	00	
021	14.000.000	01	14.000.000	04	14.000.000	07	14.000.000	00	
022	125.111.315	01	125.111.315	04	125.111.315	07	125.111.315	00	
083	5.000.000	01	5.000.000	04	5.000.000	07	5.000.000	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
086	12.006.394	01	12.006.394	07	12.006.394	07	12.006.394	00	
085	12.294.575	01	12.294.575	07	12.294.575	07	12.294.575	00	
089	49.683.641	01	49.683.641	07	49.683.641	01	49.683.641	00	
094	8.140.750	01	8.140.750	07	8.140.750	01	8.140.750	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
086	8.012.796	01	8.012.796	07	8.012.796	07	8.012.796	00	
085	8.205.243	01	8.205.243	07	8.205.243	07	8.205.243	00	
089	27.922.526	01	27.922.526	07	27.922.526	01	27.922.526	00	
094	4.859.432	01	4.859.432	07	4.859.432	01	4.859.432	00	

2.6.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Posebna pozornost bo namenjena dvigu upravne usposobljenosti predvsem na področjih, na katerih so se v obdobju 2007–2013 pokazale težave (npr. priprava tehnične in investicijske dokumentacije, javno naročanje, izvajanje velikih projektov). Podpora bo namenjena tudi izdelavi manjkajočih strokovnih podlag (vključno z razvojem metodologij) za izdelavo strategij, operativnih programov in ukrepov na navedenih področjih. Za uspešno izvajanje nekaterih prednostnih naložb je treba zagotoviti tudi ustrezne zbirke podatkov, monitoringe, vzpostaviti informacijski sistem s potrebno opremo ter zagotoviti obveščanje in ozaveščanje javnosti. Brez tega predstavljeni cilji prednostne usmeritve niso izvedljivi.

Zaradi novih vsebin pri spodbujanju trajnostnega razvoja urbanih območij, ki se bodo financirale iz te prednostne osi, bo poseben vidik namenjen zagotovitvi kadrov in njihovemu strokovnemu usposabljanju. Upravno usposobljenost bo treba v povezavi z izvajanjem mehanizma celostnih teritorialnih naložb za spodbujanje trajnostnega razvoja urbanih območij za ta namen okrepiti na državni in lokalni ravni. Sredstva bodo namenjena tudi sodelovanju v Mreži za urbani razvoj. Okrepljena bo podpora lokalnim skupnostim za izvajanje trajnostnega razvoja urbanih območij, njihovo izobraževanje na ustreznih področjih, obveščanje in promocijo vsebin.

2.7 Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

2.7.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Republika Slovenija bo s SRP opredelila prednostne ukrepe za razvoj prometa, izvajanje trajnostne

mobilnosti, gradnjo železniške, cestne in pristaniške infrastrukture. Ukrepi bodo temeljili na ugotovljenih ozkih grlih in ključnih ovirah pri razvoju javne prometne infrastrukture. S tem se bodo opredelili ključni ukrepi in investicijski projekti, ki bodo prispevali k razvoju regij in gospodarstva, zagotavljali mobilnost prebivalstva ter prispevali k zdravju prebivalcev z vidika varstva okolja in spodbujanja gibanja. Cilji razvoja prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji prispevajo k vzpostavitvi enotnega evropskega prometnega prostora in za prometno omrežje zagotavljajo kohezijo, učinkovitost, trajnost in povečanje koristi za njegove uporabnike. Ukrepi so predlagani za sofinanciranje s sredstvi Kohezijskega sklada (investicije v železniško infrastrukturo, manjkajoče avtocestne odseke in v pristaniško infrastrukturo na omrežju TEN-T) in sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj (sekundarne državne ceste). Združevanje financiranja prednostne osi iz dveh skladov je smiselno in ustrezno prav zaradi izvajanja na enem resornem ministrstvu in vsebinske povezanosti predlaganih ciljev. Na področju cestne infrastrukture bodo sofinancirani ukrepi v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, na 3. razvojni osi – južni del, s katerimi se zagotavlja boljše regionalna povezanost in večjo varnost prometa. Spodbujanje okolju prijaznejših oblik prometa in uveljavljanje načel multimodalnosti morata prednostno odpraviti strukturne slabosti v razvoju infrastrukture, predvsem na področju železniške infrastrukture. S tem Republika Slovenija na eni strani prispeva k izboljšanju možnosti za nemoten promet v regionalnem merilu, na drugi strani pa tudi prevzema del (predvsem okoljskih) bremen tranzitnega prometa. Del teh okoljskih bremen lahko kompenzira hitrejši razvoj dejavnosti, odvisnih od prometnega omrežja, kot je npr. logistika.

Odločitve o prednostnih projektih na posameznih področjih opredeljuje SRP, in sicer na podlagi prometnega modela, s katerim so preverjene alternative razvoja prometa in prometne infrastrukture do leta 2020 oziroma 2030, ekonomske upravičenosti ukrepov in celovite presoje vplivov na okolje.

2.7.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	KS
Kategorija regije	Ni pomembno
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.7.3 Razvoj in obnova celostnih, visokokakovostnih in povezljivih železniških sistemov ter spodbujanje ukrepov za zmanjševanje hrupa

SPECIFIČNI CILJ: ODPRAVA OZKIH GRL, POVEČANJE ZMOGLJIVOSTI PROG IN SKRAJŠANJE POTOVALNEGA ČASA

Celotna dolžina železniškega omrežja znaša 1200 km, 50 % od tega je glavnih tirov, elektrificiranih pa je okoli 42 % prog. Gostota železniškega omrežja je v Sloveniji (61 km železniških prog/1000 m²) primerljiva s povprečjem EU-27 (57 km železniških prog/1000 m²) (AVARIS, 2013). Velika težava je investicijsko vzdrževanje, kar je posledica visoke amortiziranosti prog, velikega števila odsekov z znižanimi hitrostmi, zmanjšane zmogljivosti prog in nekonkurenčnosti omrežja. Treba bo začeti posodabljati tudi infrastrukturo za daljinsko vodenje prometa. Ne glede na težave se je v letu 2011 število železniških kilometrov povečalo za 5 % glede na leto 2010 in za 12 % glede na leto 2000. Število tovornih kilometrov se je povečalo za 10 % glede na leto 2010.

V obdobju 2004–2009 se je število potniških kilometrov po železnici v Sloveniji povečalo za 7 %, tovorni promet po železnici pa se je v obdobju 2000–2011 povečal kar za 31 %. Tovorni promet po železnici je na začetku krize v letu 2009 doživel večji padec, in sicer za 25 %. V letu 2010 pa je tovorni promet ponovno začel naraščati, vendar še ni dosegel predkriznega obsega. Del

tovornega železniškega prometa je bil v letu 2010 17,7 % (v tonskih km), kar je skoraj enako kot povprečje EU-27 – 17,1 % (AVARIS, 2013). Na odsekih, na katerih so predvidene nadgradnje železniške infrastrukture, je pomemben potniški promet (na primer na odseku Zidani Most–Celje), saj je več kot 4000 potnikov na dan. Predvidene nadgradnje javne železniške infrastrukture bodo vplivale na povečanje tovornega in potniškega prometa, saj se bodo povečale zmogljivosti prog, ki omogočajo več vlakovnih poti, krajši potovalni časi in možnost vpeljave taktnega voznega reda pa bodo vplivali na privlačnost potniškega prometa. Z nadgradnjami bosta odsek Zidani Most–Celje in celotni koridor do Hodoša postala konkurenčnejša, saj bo odpravljena največja ovira oz. omejitev nosilnosti.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- naložbe v železniško infrastrukturo bodo omogočile nadaljnje povečevanje blagovnega prevoza v železniškem prometu za 20 % v obdobju 2014–2023 in s povečanjem zmogljivosti prog tudi povečanje števila potnikov v železniškem prometu za 15 %. Nadgrajena železniška infrastruktura bo v celoti izpolnjevala zahteve TEN-T za jedrna omrežja (hitrosti proge 100 km/h, vožnja vlakov dolžin 740 m in nosilnost 22,5 t na os). Do leta 2015 bo na koridorju D (Koper/Sežana–Divača–Zidani Most–Pragersko–Hodoš) končan projekt uvedbe sistema ERTMS, ki bo izboljšal vodenje prometa. Vse železniške proge jedrnega omrežja TEN-T bodo do konca leta 2015 elektrificirane. Z nadgradnjo odseka Zidani Most–Celje bo odpravljeno največje ozko grlo zaradi osnega pritiska, ki trenutno dosega kategorijo C3. Na navedenem odseku bo zagotovljen osni pritisk v skladu s kategorijo D4.

Tabela 37: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
7.1	železniški blagovni prevoz	tkm v mio.	3.799	2013	4.559	SURS	letno
7.2	železniški potniški prevoz	število potnikov v mio.	16,4	2013	18,7	SURS	letno

2.7.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bo poudarek namenjen vlaganjem v:

- razvoj železniške infrastrukture na sredozemskem in baltsko-jadranskem koridorju jedrnega omrežja (Uredba (EU) št. 1316/2013 z dne 11. 12. 2013). Predvideno je nadaljevanje naložb finančne perspektive 2007–2013 s ciljem izboljšanja zmogljivosti, povečanja varnosti, zmanjšanja negativnih vplivov prometa na okolje in s tem preusmeritvijo prometa z preobremenjenega cestnega omrežja na železniško. Naložbe na tem koridorju se bodo nadaljevale tudi še v obdobju 2020–2030. V skladu z rezultati prometnega modela imata prednost dva projekta, in sicer nadgradnja in posodobitev železniške proge Zidani Most–Celje ter železniško vozlišče s postajo Pragersko.

2.7.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Vodilna načela za izbor projektov bodo skladna z opredeljenimi horizontalnimi načeli. Pri tem bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- izkazovali skupni interes v skladu z Uredbo (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013;
- povečali prepustnosti železniške infrastrukture zaradi povečanja pretovora blaga in povečanja števila potnikov;

- prispevali k odprava ozkih grl, ki hromijo sistem;
- zagotavljali nadgradnjo železniške infrastrukture v skladu z zahtevami TEN-T za jedrna omrežja (hitrost proge 100 km/h, vožnja vlakov dolžine 740 m, nosilnost 22,5 t na os, uveden sistem ERTMS, elektrifikacija proge);
- temeljili na prenovi oziroma nadgradnji obstoječih povezav;
- če bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in območjih naravnih vrednot, bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot, zaradi katerih so bile določene, ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij;
- morebitna razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo, bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo svetlobno onesnaževanje čim najmanjše.

V skladu z vodilnimi načeli za izbor sta predvidena dva projekta, ki izpolnjujeta vse pogoje, da se izvedba začne v letu 2016:

- Projekt nadgradnje železniške proge na odseku Zidani Most–Celje, ki je izbran zato, da se odpravi ozko grlo na jedrnem omrežju sredozemskega in baltsko-jadranskega koridorja (Uredba (EU) št. 1315/2013 z dne 11. 12. 2013), ker ta trenutno zagotavlja le osno obremenitev v kategoriji C3 (do 200 kN), kar prevoznikom omejuje uporabo vozniških sredstev in znižuje hitrost na tem odseku. Delež tovarnega prometa je 44-odstoten in ima dober razvojni potencial. Odsek je pomemben tudi za zagotavljanje mobilnosti prebivalstva, saj je na njem dnevno pre-

peljanih 4134 potnikov. Razvojni potencial odseka se je povečal z vključitvijo Hrvaške v EU, saj bo prevzel velik del tovora in potnikov v smeri Zagreb–Gradec. V prvi polovici leta 2015 bodo izdelani izvedbeni načrti, na podlagi katerih bo pripravljena investicijska dokumentacija in se začela gradnja v letu 2016.

- Nadgradnja in posodobitev železniškega vozlišča in postaje Pragersko, ki odpravlja ozko grlo na sredozemskem in baltsko-jadranskem koridorju jedrnega omrežja (Uredba (EU) št. 1315/2013 z dne 11. 12. 2013), saj se na tem vozlišču navedena koridorja ločita. Skladno z evropskimi sporazumi AGC, AGTC in TSI bo z navedenim ukrepom zagotovljena dolžina vlakovnih kompozicij 740 m, dolžina peronov 400 m, osna obremenitev proge kategorije D4, izvedeni bodo izvenivojski dostopi in prehodi, svetli profil GC in povečanje hitrosti.

Za ta projekt je izdelana in potrjena predinvesticijska zasnova in sprejeta Uredba o državnem prostorskem načrtu za preureditev železniške postaje Pragersko (Uradni list RS, št. 12/14). Ureditev vozlišča z ureditvijo železniške postaje Pragersko pomeni nadaljevanje razvoja javne železniške infrastrukture v severovzhodnem delu Slovenije ter zagotavljanje ustreznega priključevanja na elektrificirano in nadgrajeno železniško progo Pragersko–Ormož–Hodoš, ki je v teku in bo posodobljena v finančni perspektivi 2007–2013. Projekta sta nadgradnja obstoječe trase in zato niso potrebni novi posegi v prostor. V postopku javnega naročanja sta izdelava Elaborata tehnologije prometa in Elaborata faznosti izvedbe, ki bosta predvidoma izdelana konec leta 2014. Na podlagi teh dveh dokumentov bo izbrana optimalna rešitev oz. različica (v skladu s sprejeto uredbo o DPN), ki bo obdelana v projektni dokumentaciji na ravni PGD in PZI in bo končana v letu 2015.

2.7.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev in dolgoročnih virov (npr. posojila EIB).

2.7.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekta sta na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje opredeljena v SRP.

ID	Projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
1	Zidani Most–Celje	nadgradnja obstoječe proge in ureditev železniških postaj v skladu z zahtevami za standarde povezljivosti TEN-T	25 km prog in obnova treh železniških postaj	KS	201,30 mio.
2	postaja Pragersko (KS)	nadgradnja železniškega vozlišča v skladu z zahtevami za standarde povezljivosti TEN-T	obnova in gradnja vozlišča	KS	184,25 mio.

Za projekte:

- 2. tir Divača–Koper,
- nadgradnjo železniške proge Šentilj–Maribor in 2. tir te proge,
- Tivolski lok, železniški projekt na urbanem vozlišču Ljubljane (LŽV)

se predvideva financiranje iz instrumenta za povezovanje Evrope (IPE). Projekt 2. tir Divača–Koper je pripravljen, predvidena sta izvedba v dveh etapah in sofinanciranje

iz IPE – KS in IPE. Projekt Šentilj–Maribor bo potekal v dveh delih, in sicer je najprej predvidena gradnja 2. tira ter nato nadgradnja in posodobitev obstoječega tira, saj konfiguracija terena ne omogoča nadgradnje pod prometom. Projekt LŽV – Tivolski lok je kot ključno ozko grlo opredelil prometni model v ničelni alternativni. Ker je treba pripraviti alternativo celovitemu urejanju LŽV, projekt še ni pripravljen za izvedbo in bo Slovenija z njim kandidirala na razpisu IPE.

2.7.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Oba projekta sta v skladu z merili velika projekta in zagotavljata osredotočenost sredstev na daljši odsek, na katerem bodo doseženi specifični cilji. Projekta bosta dokončno potrjena v SRP.

Tabela 38: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO12a	železniški: skupna dolžina obnovljenih ali posodobljenih železniških prog, od tega: TEN-T	km	KS	kohezijska regija vzhodna Slovenija	25	MzI	letno
7.3	število prenovljenih in nadgrajenih železniških postaj v skladu s standardi povezljivosti TEN-T	število železniških postaj	KS	kohezijska regija vzhodna Slovenija	4	MzI	letno

2.7.4 Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno prek multimodalnih vozlišč

SPECIFIČNI CILJ: BOLJŠE PROMETNE POVEZAVE ZA LAŽJO DOSTOPNOST IN SKLADNEJŠI REGIONALNI RAZVOJ

V prihodnjem obdobju je treba zagotoviti gradnjo manjkajoče cestne infrastrukture, ki je pogoj za učinkovito izvedbo drugih predvidenih ukrepov. Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl na prometni infrastrukturi sta eden od pogojev za normalno delovanje poslovnega okolja. Za krepitev regionalnih razvojnih potencialov in ohranjanje delovnih mest želimo predvsem s projekti na 3. razvojni osi zagotoviti boljšo dostopnost do obstoječega omrežja TEN-T, izboljšati dostopnost ljudi in razvoj gospodarstva v vseh regijah v Sloveniji.

ji. Naložbe v te projekte imajo velik pomen za razvoj posameznih regij tako z demografskega kot tudi gospodarskega in okoljskega vidika, vendar zahtevajo velika vlaganja in jih brez evropskih sredstev ne bo mogoče izvesti. Prednostno se predvideva gradnja manjkajoče cestne infrastrukture na 3. razvojni osi. Prednost pri izvedbi bodo imeli projekti, ki bodo ustrezno pripravljene ter bodo imeli vso potrebno dokumentacijo, da se uvrstijo med zelene projekte te finančne perspektive, in dokumentacijo za pripravo projektov.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- nova prometna povezava sekundarnih cest na omrežje TEN-T, izboljšana dostopnost regij do domačih in mednarodnih trgov zaradi krajših prevoznih časov in nižjih stroškov prevoza, poleg tega tudi bistven vpliv na ravni posameznika (večja izbira blaga, nižje cene), pa tudi države oziroma regije (izboljšana konkurenčnost, večja mobilnost, ustvarjanje distribucijskih mrež).

Tabela 39: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
7.4	skupni čas potovanja	min.	10,6	2013	4,7	DRSC	drugo leto po končani naložbi

Diskontirane koristi, izračunane na leto 2017, kažejo nižje stroške v višini 23 milijonov evrov, ISD za 1. fazo je 7,18 %.

2.7.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bomo sredstva vlagali v projekt, opredeljen v SRP na 3. razvojni osi, in pri tehnični pomoči v pripravo projektne dokumentacije za druge odseke 3. razvojne osi.

3. razvojna os je cesta visoke kakovosti, ki pomeni sekundarno prečno povezavo med sredozemskim in baltsko-jadranskim koridorjem. Omogoča medsebojno povezavo središč nacionalnega pomena ter zagotavlja primerno dostopnost in povezanost z mednarodnimi tokovi. Iz smeri avstrijske Koroške prek Slovenj Gradca in Velenja se navezuje na avtocesto A1 Šentilj–Koper ter se nadaljuje proti Novemu mestu, kjer se naveže na avtocesto A2 Karavanke–Obrežje ter se nato mimo Metlike in Črnomlja nadaljuje v smeri proti avtocesti Zagreb–Reka (Dubrovnik). Projekt povezuje regionalna središča v Avstriji, Sloveniji in Hrvaški ter s tem omogoča navezovanje tovornega in osebnega cestnega prometa vseh regij na glavne evropske prometne smeri.

Za uspešno uresničevanje zahtevnega projekta sta najni povezovanje posameznih sektorskih pristopov na področju gospodarstva, prometa, turizma, poselitve in okolja k skupni in usklajeni razvojni viziji ter usklajeno delovanje vseh deležnikov na lokalni, regionalni in državni ravni.

Pri uresničevanju projekta je treba upoštevati prednostne naloge posameznih regij in območij z vidika prometnih in gospodarskorazvojnih potreb. Nedvomna pa je prednostni cilj projekta zagotoviti ustrezno prepustnost in kakovost prometnih storitev na prometnih smereh AC A2– Republika Hrvaška in AC A1–Republika Avstrija. 3. razvojna os je strukturni projekt, ki prometno povezuje urbana središča koroške, savinjske, zasavske, spodnjeposavske regije in jugovzhodne Slovenije ter

se navezuje na regionalna središča in cestne povezave avstrijske Koroške in Karlovške županije na Hrvaškem. Glavni namen projekta je povečanje konkurenčnosti območja ob razvojni osi s povečano dostopnostjo in okrepitev institucionalnih in gospodarskih povezav, kar prispeva k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji ter bolj uravnoteženemu razvoju slovenskih regij in s tem evropskega prostora.

Pri tej prednostni naložbi bomo sredstva vlagali v konkretizacijo posameznih faz projekta, opredeljenih v SRP na 3. razvojni osi, pri tehnični pomoči pa tudi v pripravo izvedbene projektne dokumentacije za posamezne odseke na različnih delih 3. razvojne osi, ki bodo prostorsko umeščeni in se neposredno navezujejo na omrežje TEN-T.

Koroška statistična regija je edina regija v Sloveniji, ki nima neposrednega dostopa do avtoceste oz. hitre ceste. Povprečen potovalni čas iz regije do avtoceste je 60 minut (50 km), do večjih mest (Ljubljana, Maribor) pa več kot 100 minut. Obstoječa cesta G1-4 je razmeroma obremenjena, saj ima visoko povprečje letnega dnevnega prometa (14.000–12.000 vozil/dan). V nekaterih delih poteka po zelo zahtevnem terenu, kjer njeni geometrijski elementi niso primerni za funkcijo in kategorijo ceste ter tako ne zagotavljajo ustrezne ravni prometnih storitev. Ob večjih poplavah prihaja tudi do popolnih zapor ter posledično prebivalcem in gospodarstvu ne zagotavlja zanesljivih prometnih povezav. Slaba prometna dostopnost negativno vpliva na gospodarstvo, saj se povečujejo stroški prevoza, podjetja zaradi tega iščejo priložnosti v infrastrukturo razvitejših regijah v Sloveniji ali tujini. Število zaposlenih v gospodarskih družbah na Koroškem se je samo v zadnjih štirih letih zmanjšalo za več kot 2000. Slaba prometna dostopnost vpliva tudi na odseljevanje mladih, saj se indeks staranja prebivalstva na Koroškem povečuje hitreje od slovenskega povprečja. Trend odseljevanja delno rešuje le bližina Avstrije, v kateri se zaposluje vedno več Korošcev. Severni del 3. razvojne osi bi imel velik vliv na enakopravnejši razvoj Slovenije, obenem pa bi pozitivno vplival tudi na razvoj savinjske regije, saj v Šaleški in Zgornji Savinjski dolini večje gospodarske družbe prav tako grozijo s selitvijo

proizvodnje v infrastrukturo razvitejše regije oz. tujino. Za ustrezno povezavo z omrežjem TEN-T je predvidena priprava projektne dokumentacije, glede na njeno pripravljeno pa tudi fazna izvedba projekta.

Pri tej prednostni naložbi je predvidena uresničitev projekta na južnem delu 3. razvojne osi, opredeljenega v SRP. Projekt južnega dela 3. razvojne osi pomeni cestno povezavo čezmejnega pomena, ki se na omrežje TEN-T na slovenski strani navezuje z avtocesto A2 Ljubljana–Obrežje pri Novem mestu, na hrvaški strani pa z avtocesto A1 Zagreb–Dubrovnik.

Projekt zagotavlja neposredno cestno navezavo gospodarskega predela nacionalnega središča Novo mesto na omrežje TEN –T in tudi povezavo središč regionalnega pomena, kot sta Črnomelj in Metlika. Gravitacijsko omrežje središč se z mednarodnimi daljinskimi cestnimi povezavami navezuje na omrežje TEN-T na slovenski in hrvaški strani.

V jugovzhodni Sloveniji (NUTS 3) ima Bela krajina eno najslabših prometnih povezav, kar se v zadnjih desetih letih kaže v stagnaciji gospodarstva, saj je v Beli krajini zaradi večjih stroškov poslovanja in nezanesljivih povezav prenehalo delovati več podjetij. Obstoječa državna cesta poteka po zelo zahtevnem terenu, kjer njeni geometrijski elementi niso primerni za funkcijo in kategorijo ceste ter tako ne zagotavlja ustrezne ravni prometnih storitev. Poleg tega pa pomenijo visoko tveganje za varnost prometa. Obstoječa cesta Novo mesto–Črnomelj je razmeroma obremenjena, saj ima visoko povprečje letnega dnevnega prometa (nad 10.000 vozil/dan). Prva faza projekta, ki obsega avtocestno vozlišče Novo mesto vzhod oziroma priključek na omrežje TEN-T in navezavo pretežnega dela gospodarske cone Novo mesto (1. in 2. etapa), je na podlagi strokovnih podlag SRP prednostni ukrep pri celotnem projektu razvojnih osi.

Za projekt I. odseka južnega dela 3. razvojne osi (AC A2 Novo mesto vzhod–priključek Maline (Gorjanci) je izdelana Prometna in ekonomska analiza etap gradnje tretje razvojne osi – jug: odsek I. Pri določitvi faznosti gradnje tega odseka je upoštevano merilo, da se

najprej dokončata priključek na omrežje TEN-T in z avtocesto povezava z Novim mestom, nato pa gradnja ceste visoke kakovosti proti Beli krajini (Metlika, Črnomelj).

Glede na rezultate prometno-ekonomskega vrednotenja posameznih etap in njihovih kombinacij je predlagana gradnja projekta v treh fazah, in sicer:

- faza: etapi 1 in 2 (avtocestno vozlišče Novo mesto vzhod–priključek Osredek (Revoz),
- faza: etapa 3 (priključek Osredek (Revoz)–priključek Poganci in
- faza: etapa 4 priključek Poganci–priključek Maline (Gorjanci).

Iz omenjene analize izhaja, da je projekt prometno-ekonomsko upravičen, saj NSV (neto sedanja vrednost) za 1. fazo znaša 7,18 %. Prometno manj učinkoviti sta 2. in 3. faza, pri čemer je gradnja 2. faze predvidena za leto 2029, 3. faze pa po letu 2030.

Gradnja I. odseka južnega dela 3. razvojne osi, ki poteka od AC A2 Ljubljana–Obrežje do priključka Maline (Gorjanci), je zaradi velike investicijske vrednosti in z vidika prometno-ekonomske učinkovitosti predvidena fazno. Gradnja celotnega odseka (brez zahodne obvoznice Novo mesto) je predvidena v dveh fazah oziroma štirih etapah. V 1. fazi, ki obsega prvi dve etapi, je predvidena gradnja ceste na odseku od avtocestnega vozlišča Novo mesto vzhod do priključka Osredek (Revoz) v dolžini 5,3 km. V naslednji fazi, ki obsega tretjo in četrto etapo, je predvidena gradnja preostalega dela odseka, vključno s predorom Gorjanci. Načrtovana visokokakovostna cesta omogoča:

- neposredno povezavo nacionalnega središča z omrežjem TEN-T ter povezavo regionalnih in medobčinskih središč z omrežjem mednarodnih daljinskih cestnih povezav kakor tudi z nacionalnimi središči in pomembnimi središči sosednjih držav;
- regionalno in meddržavno povezovanje, s katerim se ohranjata ustrezna oskrba gospodarstva in mobilnost prebivalstva v Novem mestu kot pomembnem gospodarskem središču Slovenije ter zagotavljajo možnosti za razvoj Bele krajine in celotne vzhodne Slovenije;

- razvoj gospodarstva z ohranjanjem delovnih mest tudi na območjih, ki imajo slabše možnosti za poslovanje zaradi neustrezne prometne infrastrukture; vzhodna regija je v Sloveniji največji izvoznik, zato so ustrezne povezave pogoj za obstoj obstoječih gospodarskih subjektov in nadaljnji razvoj;
- izboljšanje varnosti cestnega prometa, povečanje koristi uporabnikov z izboljšanjem potovalnih časov, zmanjšanje eksternih stroškov prometa;
- okoljske učinke; optimalnejše povezave med omrežjem TEN-T.

Naložba, katere gradbeni stroški so ocenjeni na 75 mio. EUR, obsega avtocesto v dolžini 5,3 km, na kateri se izvedejo rekonstrukcija priključka na avtocesto A2, izvenmivojski priključki Mačkovec, Cikava in Revoz, dva mostova skupne dolžine 408 m, viadukt dolžine 121 m, 6 podvozov, 5 nadvozov, 16 podpornih in opornih zidov in 1 most za kolesarski in pešpromet v dolžini 181 m.

2.7.4.1.2 Vodilna načela za izbor

- zagotavljanje povezav središč regionalnega pomena s središči nacionalnega pomena;
- izboljšanje mobilnosti in oskrbe gospodarstva;
- izboljšanje varnosti prometa.

Projekt je opredeljen v SRP na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje. Pri njegovi izbiri so bila upoštevana opredeljena horizontalna načela, predvsem zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja. Projekt je umeščen v prostor in ustrezno pripravljen, da se lahko izvede v predvidenem obdobju. Pri izvedbi projekta bodo v skladu z zahtevami okoljskega poročila za ta operativni program upoštevana ta načela:

- nova trasa se bo prednostno umeščala zunaj varovanih območij in drugih naravovarstveno pomembnih območij. Projekt bo v prostor umeščen

tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine;

- če bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot, bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot, zaradi katerih so bile določene, ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij. Kadar bo ustrezno, bodo upoštewane tudi ustrezne tehnične rešitve, ki bodo omogočale migracije prostoživečih živali;
- razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo, bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo svetlobno onesnaževanje čim manjše;
- rešitve bodo prispevale k nadzorovani odpravi prometnih zgostitev;
- rešitve bodo omogočale občasne hitrostne omejitve za promet vozil na avtocestah in hitrih cestah;
- gradnja bo v največji mogoči meri prispevala k podpori javnemu potniškemu prometu in pri njej se bo podpirala uporaba novih tehnologij.

2.7.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.7.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Podlaga za dejavnosti na področju prometne infrastrukture je SRP. V navedenem programu so podrobno opredeljeni ukrepi po posameznih področjih. Na podlagi prometnotehničnih podatkov so opredeljeni naslednji projekti, za katere lahko utemeljeno pričakujemo, da bodo ustrezali merilom SRP.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
3	3. razvojna os (južni del), prva in druga faza 1. etape hitre ceste od razcepa Novo mesto do Novega mesta	gradnja nove ceste, ki se navezuje na omrežje TEN-T.	5,3	ESRR	74,4 mio.

2.7.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Podrobno bodo kazalniki učinka definirani v skladu z opredelitvami SRP.

Tabela 40: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CO13	ceste: skupna dolžina novih cest	km	ESRR	kohezijska regija vzhodna Slovenija	5,3	DRSC	letno

2.7.5 Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T

SPECIFIČNI CILJ: ODPRAVLJENA OZKA GRILA V OMREŽJU TEN-T IN ZAGOTOVLJENI STANDARDI TEN-T NA CELOTNEM OMREŽJU

Slovenski avtocestni križ je z izdatnimi vlaganji v tekoči finančni perspektivi skoraj v celoti dokončan, vendar manjkajoči odseki na omrežju TEN-T kljub temu pomenijo ozka grla. Največji zastoji so na avtocesti A4 Šentilj–Gruškovje, na odseku Draženci–Gruškovje, ki je zadnji manjkajoči avtocestni odsek na celovitem omrežju (t. i. Pirnska avtocesta), in zaradi enocevne predora Karavanke na odseku avtoceste A2 državna meja Karavanke–Obrežje.

Koprsko pristanišče je eno od pomembnejših pristanišč vseevropskega transportnega omrežja TEN-T, zato sta vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture in poglobljanje vplovnih kanalov ključni gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanja notranjega trga EU ter krepitev gospodarske in socialne kohezije.

Predvidena je poglobitev vplovnega kanala v bazen II zunaj območja koncesijske pogodbe (vlagateljica je država), ki bo omogočila vplutje ladjam kategorije »post panamax« z ugrezom do 15,5 m. Izvedba tega projekta bo pozitivno vplivala tudi na kopenski promet in druge udeležence v logistični verigi, posredno pa še na pomemben del slovenskega gospodarstva ter na večjo

učinkovitost in varnost prometne povezave pomorskega jadransko-jonskega koridorja prek koprskega jedrnega pristanišča na multimodalni sredozemski in baltsko-jadranski koridor jedrnega omrežja (Uredba (EU) št. 1316/2013 z dne 11. 12. 2013). Izdelan je okvirni časovni načrt izvajanja projekta poglobljanja vplovnega kanala v bazen II v koprskem pristanišču, v katerega je vključeno tudi pridobivanje ustreznih okoljskih dovoljenj.

Ob pripravi Uredbe o državnem prostorskem načrtu za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru (Uradni list RS, št. 48/11) je bil izveden javni razpis za izbor najboljše mogoče variantne rešitve skladno z zahtevami okolja, varstva voda in pomorske logistike. Izvedeni so bili vsi potrebni postopki in pridobljena vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja. Izdelana je bila celovita presoja vplivov na okolje in izdana odločba takratnega Ministrstva za okolje in prostor št. 35409-252/2006 z dne 13. 5. 2011. V odločbi je ugotovljeno, da so vplivi na okolje, ugotovljeni v postopku CPVO, sprejemljivi ob upoštevanju omilitvenih ukrepov in monitoringa, kot je določeno z uredbo. Izdelano je bilo Okoljsko poročilo za DPN za celovito prostorsko ureditev pristanišča (Aquarius, d. o. o., Ljubljana, maj 2010).

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- odprava ozkih grl in vzpostavitev manjkajočih povezav v prometnih infrastrukturah in na povezovalnih točkah med njimi;
- večja varnost na širšem območju, na katerem poteka prometna infrastruktura;

- ublažitev izpostavljenosti urbanih območij negativnim učinkom tranzitnega cestnega prometa;
- na avtocesti A4 Draženci–Gruškovje odpravljeni zastoji zaradi nedokončane avtoceste, ki otežuje mobilnost; nemotena prometna povezava na območju NUTS Podravje; odpravljena bodo številna nivojska križanja z obstoječo glavno cesto, kar bo vplivalo tudi na izboljšanje prometne varnosti;
- z dograditvijo druge cevi predora Karavanke bomo izpolnili vse varnostne zahteve, ki jih tak objekt mora izpolnjevati, in odpravili ozko grlo na avtocesti A2, ki nastaja zaradi povečanega prometa ter številnih nujnih vzdrževalnih in obnovitvenih del obstoječe cevi;
- poglobitev vplovne poti v koprskem tovornem pristanišču, kar omogoča vplutje ladij z večjim ugrezom ter s tem večji pretovor in večjo varnost plovbe.

Tabela 41: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
7.5	skupni čas potovanja	min.	14,0	2013	7,0	DARS	tretje leto po končani naložbi
7.6	zmogljivost plovne poti v bazen II v koprskem pristanišču	mio. t	5,3	2013	5,8	Luka Koper	tretje leto po končani naložbi

2.7.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Projekt Draženci–Gruškovje v dolžini 13 kilometrov pomeni dokončanje avtoceste A4, ki je edino ozko grlo na celotni trasi avtoceste, ki je del omrežja TEN-T. Tako bo vzpostavljena celotna avtocestna povezava med sosednjimi državami na tem območju in ena od ključnih povezav v smeri SZ–JV. Odprava ozkega grla je ključna za odpravo zastojev, ki predvsem v poletnih mesecih in pred večjimi prazniki popolnoma ustavijo promet v širši regiji od Maribora do Ptuja ter dobesedno paralizirajo življenje lokalnega prebivalstva.

Pri tej prednostni naložbi bomo sredstva vlagali v:

- dokončanje nacionalnega programa gradnje avtocestnega omrežja (AC Draženci–Gruškovje (KS). Projekt je pripravljen za izvedbo in se bo predvidoma začel izvajati v letu 2015;

- plovno pot v koprsko pristanišče s poglobljanjem vplovnega kanala za bazen II (poglobljanje zunaj območja pristanišča, vlagateljica je država). Skladno s tretjim odstavkom 44. člena Pomorskega zakonika (Uradni list RS, št. 120/06, 88/10 in 59/11) Republika Slovenija zagotavlja vzdrževanje vplovnih poti zunaj pristanišča. Pri izvedbi projekta bodo upoštevane tudi zahteve določbe sedmega odstavka 4. člena okvirne vodne direktive.

Predvideno je, da se naložba v A2 – druga cev predora Karavanke financira iz IPE – razpis. Prav tako je predvideno, da se bodo iz IPE – razpis financirali projekti v pristaniško infrastrukturo, povezava z zaledjem in potniški terminal (vlagatelj je koncesionar). Indikativni projekti koncesionarja v koprskem tovornem pristanišču za uresničitev cilja »odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju« so v prilogi 12.4.

2.7.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Izbrana projekta sta na podlagi prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje opredeljena v SRP.

- Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T – odprava ozkih grl na avtocestnem omrežju.
- Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T – odprava ozkih grl na pomorskih plovih poteh.

Poleg opredeljenih horizontalnih načel bodo pri izvedbi projektov upoštevana priporočila okoljskega poročila tega programa, in sicer:

- nova trasa se bo prednostno umeščala zunaj varovanih območij in drugih naravovarstveno pomembnih območij. Projekt bo v prostor umeščen tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine;
- če so ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in območjih naravnih vrednot, bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatske tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot, zaradi katerih so bile določene, ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.

Kadar bo ustrezno, bodo upoštewane tudi ustrezne tehnične rešitve, ki bodo omogočale migracije prostoživečih živali;

- pri izvajanju projekta poglobitve vplovnega kanala v bazen II bodo upoštevana okoljevarstvena priporočila in izbrane najboljše mogoče alternative v skladu z zakonodajo;
- rešitve bodo prispevale k nadzorovani odpravi prometnih zgostitev (kjer je to relevantno);
- rešitve bodo omogočale občasne hitrostne omejitve za promet vozil na avtocestah in hitrih cestah;
- gradnja bo v največji mogoči meri prispevala k podpori javnemu potniškemu prometu in pri njej se bo podpirala uporaba novih tehnologij.

2.7.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.7.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekti bodo opredeljeni v SRP. Na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje pa sta opredeljena naslednja velika projekta, za katera lahko utemeljeno pričakujemo, da bosta ustrezala merilom predhodne pogojenosti.

ID	Projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
4	avtocesta A4 Draženci–Gruškovje	gradnja manjkajočega avtocestnega odseka na omrežju TEN-T	13 km	KS	246,00
5	povečanje zmogljivosti plovne poti v bazen II v koprskem pristanišču	poglobitev vplovne poti	poglobitev za 1,5 m	KS	15,00 mio.

Z naložbo Draženci–Gruškovje (ocenjena vrednost 246 mio. evrov) se gradi 13 km avtoceste, 13,9 km dvopasovnice (trasa AC se na številnih mestih prekriva z obstoječo državno cesto, ki jo je treba zgraditi na novo), 135 različnih cestnih infrastrukturnih objektov in uvajajo številni ukrepi, potrebni za izvedbo te naložbe. Natančneje naložba obsega: traso AC v dolžini 13,031 km (normalni prečni profil v širini 27,00 metra), rekonstrukcijo avtocestnega odseka Slivnica–Draženci v dolžini 0,400 km, ureditev vzporedne regionalne ceste v

dolžini 13,899 km, ureditev deviacij kategoriziranih in nekategoriziranih cest, ureditev 3 avtocestnih priključkov (Lancova vas, Podlehnik in Zakl), zgraditev 7 nadvozov, 3 podvozov, 2 podhodov, 9 avtocestnih mostov, 15 mostov na deviacijah, 1 predora, 28 opornih zidov, 3 podpornih zidov ter 67 prepustov. Poleg tega vključuje še ureditev obojestranske oskrbne postaje Podlehnik, rekonstrukcijo platoja MMP Gruškovje, ureditev odvodnjavanja, vodnogospodarske ureditve, prestavitve oz. zaščito zadevnih vodov gospodarske javne infra-

strukture, ureditev prometne opreme in signalizacije, metne preureditve med gradnjo. Gradnja državne ceste krajinsko ureditev in zasaditev, ureditev protihrupne zaščite v dolžini 8,415 km, rušitve objektov in stroške pro- se upošteva v skupni vrednosti naložbe, ni pa upravičen strošek sofinanciranja iz KS.

2.7.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 42: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
C013a	ceste: skupna dolžina novih cest, od tega: TEN-T	km	2013	13	MZI	drugo leto po končani naložbi
7.7	globina vplovnega kanala	m	2013	16,0	MZI	tretje leto po končani naložbi

2.7.6 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Ni pomembno.

2.7.7 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – KS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
7	kazalnik učinka	CO12a	železniški: skupna dolžina obnovljenih ali posodobljenih železniških prog, od tega: TEN-T	km	KS	celotna Slovenija	10	25	SURS	68 % sredstev KS za prednostno os 7
7	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	KS		80.000.000	262.461.506		

Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka ali, če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
7	kazalnik učinka	CO13	ceste: skupna dolžina novih cest	km	ESRR	V	0	5,3	IP	100 % sredstev ESRR za prednostno os 7 v KRVS
7	ključna faza izvajanja	K3	izdano gradbeno dovoljenje	število	ESRR	V	1		MzI	
7	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	V	4.500.000	49.585.025	spremljanje	

2.7.8 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja KS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Razsežnost 7 ESF secondary theme	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
024	153.100.000	01	153.100.000	07	153.100.000	07	153.100.000	00	
029	63.492.280	01	63.492.280	07	63.492.280	07	63.492.280	00	
039	6.500.000	01	6.500.000	07	6.500.000	07	6.500.000	00	

* Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz prvega do sedmega odstavka 9. člena uredbe SSO.

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Razsežnost 7 ESF secondary theme	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
030	39.668.020	07	39.668.020	07	39.668.020	07	39.668.020	00	

* Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz prvega do sedmega odstavka 9. člena uredbe SSO.

2.7.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ustrezna upravna usposobljenost kadrov za izvajanje te prednostne naložbe bo zagotovljena z usposabljanjem na področjih, ki so opredeljena pri prednostni osi za tehnično pomoč.

Posebna pozornost bo namenjena dvigu upravne usposobljenosti predvsem na področjih, na katerih so se v obdobju 2007–2013 pokazale težave (npr. priprava tehnične in investicijske dokumentacije, izvajanje velikih projektov itd.). Posebno usposobljenost bo treba zagotoviti tudi pri spremljanju naložb na področju prometne infrastrukture. Sredstva bodo namenjena tudi posodabljanju in nadgradnji prometnega modela in pripravi izvedbene projektne dokumentacije za posamezne odseke sekundarne cestne mreže na različnih delih 3. razvojne osi, ki so med prednostnimi projekti SRP, prostorsko umeščeni in se neposredno navezujejo na omrežje TEN-T.

2.8 Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile

2.8.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Ukrepi na trgu dela, ki bodo odgovarjali na v strategiji prepoznane izzive države in posamezne regije, se bodo izvajali na celotnem območju Slovenije in v posamezni kohezijski regiji oz. ožjem lokalnem območju. Trenutne politike in ukrepi s področja so zasnovani nacionalno, pri čemer je alokacija sredstev vedno večja za območja z izrazitejšimi težavami (večinoma KRVS). Med izvajanjem operativnega programa se pričakuje, da se bodo nekateri ukrepi ločili glede na potrebe obeh kohezijskih regij, drugi pa bodo zaradi narave politike

zaposlovanja, ki je v pristojnosti države, ostali horizontalni za območje celotne Slovenije.

Za območje celotne Slovenije se bodo izvajali predvsem ukrepi, ki bodo namenjeni razvoju in izvajanju novih programov (»tailor made« programi, prilagojeni ciljnim skupinam) in storitev za brezposelne, ter sistemski ukrepi, kot npr. instrumenti za usklajevanje ponudbe in povpraševanje na trgu dela. Pričakuje se, da se bodo tovrstne operacije, ki so sicer v korist obeh kohezijskima regijama, izvajale v KRZS, saj je tam večina pristojnih institucij, in bodo tudi financirane iz sredstev KRZS (približno 30 % vseh sredstev prednostne naložbe).

Za ciljne skupine brezposelnih, ki so v posamezni kohezijski regiji še posebej ranljive (npr. v KRVS mladi, osebe z nizko stopnjo izobrazbe, v KRZS mladi v starosti 25–29 let), se bodo izvajali ciljno usmerjeni programi oziroma storitve na trgu dela. Pričakuje se, da bodo vse operacije, pri katerih se predvideva vključitev ciljnih skupin, financirane v regiji, kjer ima vključena skupina stalno prebivališče, saj je to v korist tiste regije. Razmerje sredstev iz posamezne kohezijske regije bo tako ustrezalo deležu brezposelnih v posamezni regiji. Glede na to, da je stanje na trgu dela v KRVS slabše kot v KRZS, bo tej regiji namenjenih več sredstev.

Poseben specifični cilj izboljšanja prehoda z izobrazbe na trg dela za mlade brez delovnih izkušenj do vključno 29 let bo v prednostni naložbi namenjen Pobudi za zaposlovanje mladih, ki se izvaja v KRVS.

Stopnja zaposlenosti starejših je zelo nizka v obeh regijah (KRVS 34,9 %, KRZS 32,4 %), potrebni pa so tako sistemski ukrepi oziroma projekti v podporo reformam na področju kot tudi vlaganja v usposabljanje in motiviranje zaposlenih. Medtem ko se bodo sistemski ukrepi večinoma izvajali v KRZS in bodo tudi financirani iz sredstev KRZS, se bo izvajanje operacij, namenjenih zaposlenim, določalo glede na sedež delodajalca oziroma drugo ustrezno merilo (na primer sedež izvajalca operacije).

2.8.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Skład	ESS
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Skład	PZM
Kategorija regije	V
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.8.3 Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev

SPECIFIČNI CILJ 1: POVEČANJE ZAPOSLENOSTI BREZPOSELNIH, ŠE POSEBEJ STAREJŠIH OD 50 LET, DOLGOTRAJNO BREZPOSELNIH IN TISTIH Z IZOBRAZBO POD ISCED 3

Brezposelnost se je v Sloveniji v zadnjih letih zelo povečala. Konec leta 2013 je bilo na Zavodu RS za zaposlovanje prijavljenih 124.015 brezposelnih oseb ali 3,9 % več kot leta 2012, v povprečju pa je bilo brezposelnih 119.827 oseb. Med brezposelnimi je bilo 47,9 % žensk, 32,9 % takih z nizko stopnjo izobrazbe in 47,9 % dolgotrajno brezposelnih. V kohezijski regiji vzhodna Slovenija je bilo 58,5 % od vseh brezposelnih, v deležu je bilo med njimi več kot v povprečju v celi Sloveniji dolgotrajno brezposelnih in tistih z nizko stopnjo izobrazbe.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje deleža zaposlenih od vključenih brezposelnih oseb v ukrepe na trgu dela.

S sredstvi ESS se bodo izvajali ukrepi na trgu dela (ukrepi aktivne politike zaposlovanja, ki morajo biti bolj ciljno usmerjeni na potrebe posamezne skupine brezpo-

selnih, in boljše storitve zavoda za zaposlovanje in drugih institucij na trgu dela), s katerimi bo doseženo, da se posameznim skupinam brezposelnih, zlasti starejšim od 50 let, dolgotrajno brezposelnim in tistim z izobrazbo pod ISCED 3, glede na njihove posebne potrebe zagotovi čimprejšnja in kakovostna zaposlitev. Posebna pozornost bo namenjena tistim spodbudam, ki bodo učinkovito prispevale k napredku pri doseganju priporočila EU Sloveniji za povečanje zaposlenosti nizkokvalificiranih in starejših delavcev.

Poleg skupin, navedenih v specifičnem cilju, se bo pozornost namenjala tudi osebami, ki so v postopku izgubljanja zaposlitve.⁹⁷ V ukrepe tega specifičnega cilja bodo vključeni tudi posamezniki, ki se bodo po vključitvi v programe socialne vključenosti in aktivacije iz TC 9 ponovno aktivirali na trgu dela, in tiste skupine oseb z enakimi značilnostmi, ki bodo v posameznih obdobjih v večjem deležu zastopane v evidenci brezposelnih oseb (kot trenutno na primer ženske s terciarno izobrazbo).

Čeprav so ukrepi aktivne politike zaposlovanja, financirani iz nacionalnih sredstev in sofinancirani iz sredstev ESS v obdobju 2007–2013, dokazano blažili posledice gospodarske krize, so po priporočilih vrednotenju in Unije (vključno s priporočili Evropske komisije za programiranje OP) premalo osredotočeni na posebne potrebe posameznih ciljnih skupin oziroma območij. Zato je cilj v obdobju 2014–2020 ne le krepiti ukrepe aktivne politike zaposlovanja, temveč jih tudi podrobneje opredeliti glede na potrebe ciljnih skupin in območij. Tako bo mogoče doseči tudi večji delež tistih vključenih oseb, ki bodo ob izhodu iz programa ostale zaposlene.

97 Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12, 21/13, 63/13, 100/13 in 32/14), 5. točka 5. člena: iskalec zaposlitve, katerega zaposlitev je ogrožena ali iskalka zaposlitve, katere zaposlitev je ogrožena (v nadaljnjem besedilu: iskalec zaposlitve, katerega zaposlitev je ogrožena): drugi iskalec zaposlitve v času trajanja odpovednega roka v primeru redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca ali oseba, v zvezi s katero je iz poslovne dokumentacije delodajalca razvidno, da bo njeno delo postalo nepotrebno, ali oseba, ki je zaposlena za določen čas in ji pogodba o zaposlitvi preneha veljati najkasneje čez tri mesece.

Tabela 43: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.1	delež oseb, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev)	V	%	20	48	razmerje	2014	55	spremljanje	enkrat letno
8.2	delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev)	V	%		48	razmerje	2014	55	spremljanje	enkrat letno
8.1	delež oseb, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev)	Z	%		45	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno
8.2	delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev)	Z	%		45	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno
8.3	delež oseb, zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje)	V	%		20	razmerje	2014	25	spremljanje	enkrat letno
8.4	delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje)	V	%		20	razmerje	2014	25	spremljanje	enkrat letno
8.3	delež oseb, zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje)	Z	%		17	razmerje	2014	20	spremljanje	enkrat letno
8.4	delež oseb, starejših od 50 let, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, zaposlenih ob izhodu (usposabljanje in izobraževanje)	Z	%		17	razmerje	2014	20	spremljanje	enkrat letno

SPECIFIČNI CILJ 2: UČINKOVITEJŠA VSEŽIVLJENJSKA KARIERNA ORIENTACIJA

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje je bilo konec leta 2013 med brezposelnimi 32,9 % takih z nizko stopnjo izobrazbe, 23,8 % s poklicno izobrazbo, 27,8 % s srednjo strokovno in splošno izobrazbo in 15,8 % s terciarno izobrazbo. V Sloveniji se je v zadnjih letih močno spremenil vpis mladih v vrste programov izobraževanja, in sicer se

je v šolskih letih od 2000/01 do šolskega leta 2010/11 vpis v nižje in srednje poklicne šole znižal s 27,7 % mlade generacije na 15,5 % ali za 12,2 o. t. Po drugi strani se je povečal vpis na gimnazije, štiriletne in petletne strokovne in tehniške programe, ki omogočajo prehod na terciarno raven izobraževanja. Na terciarno raven izobraževanja je bilo v šolskem letu 2010/11 vključenih 47,6 % mladih v starosti 20–24 let, v primerjavi z vključenostjo v šolskem

letu 2000/01 se je ta povečala za 12,9 o. t.⁹⁸ Pri brezposelnih zaradi stečaja podjetja ali presežnih delavcih je problem premajhne vključenosti v razne oblike izobraževanja in usposabljanja še med zaposlitvijo, zato je pri njih poleg nizke izobraženosti problem tudi pomanjkaje znanja in veščin, ki so trenutno potrebne na trgu dela.

Z vidika trga dela navedeno povzroča strukturno brezposelnost, saj kljub veliki ponudbi delovne sile potrebe delodajalcev, predvsem po delavcih s poklicno ter srednjo strokovno in tehnično izobrazbo, pogosto ostajajo nezadovoljene, določena neskladja se kažejo tudi pri terciarno izobraženih, predvsem primanjkljaj kadra na področju strojništva, elektrotehnike, računalništva in informatike. Za večjo usklajenost med ponudbo in povpraševanjem ter kakovostno napovedovanje potreb na trgu dela primanjkujejo tako ustrezni instrumenti kot tudi povezovanje med posameznimi deležniki (javni zavodi, gospodarska združenja, raziskovalne institucije, socialni partnerji). Na ponudbo delovne sile vpliva tudi zaposlovanje in delo na črno. Njegov obseg je v Sloveniji dokaj velik (večina ocen navaja, da presega 20 % BDP).

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

98 Vir: UMAR, Ekonomski izzivi 2012 – Vpliv gospodarske krize na trg dela in izzivi za politiko.

- razvite učinkovite storitve in pripomočki VKO in svetovalno delo z brezposelnimi.

S sredstvi ESS bomo pri specifičnem cilju razvijali storitve VKO ter instrumente napovedovanja potreb po delavcih in kompetencah z namenom zmanjševanja strukturnih neskladij na trgu dela in hitrejšega dostopa oseb do zaposlitve. Ukrepi za doseganje rezultatov so deloma sistemski, deloma pa so namenjeni brezposelnim pri zagotavljanju VKO ter delodajalcem pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela. Storitve VKO, namenjene drugim ciljnim skupinam (kot so na primer zaposleni, šolajoči se, mladi ...), bodo zagotovljene v okviru TC 10.

Za krepitev institucij na trgu dela so bili v obdobju 2007–2013 podprti projekti v okviru posodobitve ZRSZ, razvoja storitev in pripomočkov VKO ter nacionalne kontaktne točke VKO, razvoja Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, krepitev centrov za socialno delo, promocija deficitarnih poklicev v TV-oddajah in podobno. V prihodnje bo pozornost namenjena krepitevi posameznih ključnih storitev institucij na trgu dela s ciljem odpravljanja strukturnih neskladij ter kakovostnejšega usklajevanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

Tabela 44: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.5	delež razvitih pripomočkov VKO v uporabi	z	delež	se ne uporablja	100	delež	2014	100	spremljanje	enkrat letno
8.6	povprečno število posvetovanj na svetovalca	z	število	se ne uporablja	2.160	delež	2014	2.052	spremljanje	enkrat letno

SPECIFIČNI CILJ 3: UČINKOVITO SVETOVANJE ZA TRANSNACIONALNO MOBILNOST DELOVNE SILE, ZLASTI MLADIH, PREK STORITEV EURES

Zaradi razmer na trgu dela se je povečalo zanimanje slovenskih iskalcev zaposlitve za zaposlitvene možnosti tudi na širšem evropskem trgu dela. Glede na raziskavo Evropske komisije *Recent trends in the geographical mobility of workers in the EU* iz junija 2014 je pripravljenost za iskanje zaposlitve v drugi državi članici 39-odstotna (kar je na tretjem mestu v EU, saj je ta pripravljenost večja le na Švedskem in Hrvaškem). Zmanjšalo pa se je povpraševanje slovenskih delodajalcev po tujih delavcih.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- vzpostavljeni in delujoči novi modeli/oblike obveščanja in svetovanja v okviru storitev EURES

S sredstvi ESS bomo pri tem specifičnem cilju spodbujali mobilnost delovne sile v EU (EURES). EURES v Sloveniji bo z izvajanjem in razvojem storitev za

iskalce zaposlitve in delodajalce ter z razvojem in krepitevijo mreže EURES ter partnerskega sodelovanja, vključno s povečanjem usposobljenosti osebja ter razvojem in uporabo večkanalnega poslovanja po načelu vse na enem mestu, prispeval k povečevanju zaposlitvenih možnosti slovenskih iskalcev zaposlitve na širšem trgu dela ter s tem k zmanjševanju brezposelnosti v Sloveniji. Prispeval bo k ozaveščenosti o teh možnostih in razvijal podporne storitve za spodbujanje zaposlovanja iskalcev zaposlitve in delodajalcev na širšem trgu dela EU. S podporo zlasti mladim iskalcem zaposlitve oz. iskalcem zaposlitve na prehodu (med izobraževanjem in trgov del, med zaposlenostjo in brezposelnostjo) bo EURES prispeval k zmanjševanju števila oseb, ki so izključene s trga dela. V ta namen se bo EURES pridružil mobilnostni shemi tujih partnerjev in tudi finančno podprl krajšo zaposlitveno mobilnost iskalcev zaposlitve. Pri izvajanju storitev se bo EURES prilagajal razmeram na slovenskem trgu dela, podporne mehanizme pa bo razvijal in izvajal tako za povpraševanje v zvezi s prostim pretokom delavcev slovenskih iskalcev zaposlitve in delodajalcev kot tudi tujih iskalcev zaposlitve in delodajalcev.

Tabela 45: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.7	uporabljeni moduli usposabljanja za obveščanje in svetovanje v okviru storitev EURES	Z	delež	se ne uporablja	100	delež	2014	100	spremljanje	letno

2.8.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Glede na utemeljitve v partnerskem sporazumu, strateškem delu operativnega programa in pri opisu osi menimo, da bodo rezultati in cilji doseženi s spodnjimi ukrepi.

Pri prvem specifičnem cilju te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- spodbujajo k aktivnosti brezposelne, še posebej tiste iz ciljnih skupin, in neaktivne, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da te osebe zaposlujejo na novih ali na obstoječih delovnih mestih. Pri tem ukrepu bodo podprta usposabljanja brezposelnih in tistih v postopku izgubljanja zaposlitve glede na njihove potrebe in potrebe trga dela v povezavi s poznejšimi spodbudami za zaposlitev teh ciljnih skupin. Posebna pozornost se bo namenjala posebnostim ciljnih skupin, čemur se bodo ukrepi prilagajali. Programi aktivne politike zaposlovanja bodo namenjeni spodbujanju zaposlovanja v obliki subvencij, različnih oblik usposabljanja brezposelnih (usposabljanje na delovnem mestu, krajše oblike usposabljanja, usposabljanje za pridobivanje certifikatov nacionalnih poklicnih kvalifikacij) ter bodo nadgrajeni na podlagi izkušenj pri izvajanju v obdobju 2007–2013 in ugotovitev nekaterih evalvacij in analiz. V večini evalvacij in analiz je namreč predlagana večja osredotočenost programov, tako da se optimizirajo njihovi učinki. Ob tem sta poudarjena predvsem potreba po prilagojenosti programov usposabljanja potrebam na trgu dela in ciljnim skupinam ter povečanje učinkovitosti iskanja dela. Za učinkovitost se ugotavlja, da se v kombinaciji z drugimi ukrepi aktivne politike zaposlovanja, kot so usposabljanje in subvencije za zaposlovanje, še poveča. Dodana vrednost programov v prihodnje bo, da bodo bolj ciljno usmerjeni k potrebam posameznih ciljnih skupin in da bodo ustrezno kombinirani z ukrepi usposabljanja in zaposlovanja; podkrepjeni bodo tudi z razvojem kakovostnih storitev na trgu dela (drugi specifični cilj TC 8 – VKO, posredovanje zaposlitve) in njihovim izvajanjem (TC 10 – VKO);
- podpirajo razvojne in inovativne zaposlitvene projekte na lokalni in regionalni ravni za spodbujanje zaposlovanja ciljnih skupin, predvsem take, ki bodo usmerjeni k zagotavljanju deficitarne delovne sile, podpori pametne specializacije, podpori zelenih delovnih mest; v okviru projektov bodo na primer financirani:
 - izvajalci usposabljanj brezposelnih in iskalcev zaposlitve,
 - promocijske dejavnosti,
 - izmenjava dobrih praks tudi z drugimi državami,
 - podpora inovativnim projektom, zlasti takim, ki jih bodo predlagali upravičenci na lokalni ali regionalni oziroma sektorski ravni;
- spodbujajo vključevanje oseb, ki so v postopku izgube zaposlitve, v programe in projekte (podpora pri samozaposlovanju, usposabljanju za nove izzive na trgu dela, krajše oblike usposabljanja, usposabljanje za pridobivanje certifikatov nacionalnih poklicnih kvalifikacij, spodbude za zaposlitev), da se čim prej ponovno zaposlijo/samozaposlijo.

Ciljne skupine: brezposelni (in neaktivnih), še posebej starejši od 50 let, dolgotrajno brezposelni in tisti z izobrazbo pod ISCED 3, osebe v postopku izgubljanja zaposlitve, posamezniki, ki se bodo po vključitvi v programe socialne vključenosti in aktivacije iz TC 9 ponovno aktivirali na trgu dela, in tiste skupine oseb z enakimi značilnostmi, ki bodo v posameznih obdobjih v večjem deležu zastopane v evidenci brezposelnih oseb.

Upravičenci: institucije na trgu dela, kot so Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, zasebni sektor, nadzorni organi, ki delujejo na trgu dela, socialni partnerji in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev.

Pri drugem specifičnem cilju bo treba za učinkovite ukrepe in instrumente za odpravljanje neskladij med ponudbo in povpraševanjem zagotoviti povečanje kakovosti storitev VKO, in sicer z nadaljnjo krepitvijo usklajevanja, skrbjo za strokovne standarde in usposabljanjem strokovne javnosti na tem področju. Poleg tega se bodo zagotavljali obveščeni o trgu dela (deficitarnost, suficitarnost poklicev), svetovanje, razvoj pripomočkov za načrtovanje poklicne poti, učenje večšin vodenja kariere.

Podprti bodo zlasti ukrepi, ki:

 - bodo zagotavljali učinkovitejše usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela, kot so razvoj in vzpostavitev modela taksonomije poklicnih veščin in kompetenc ter njihove aplikativne uporabe

za učinkovitejše izvajanje storitev (kot so posredovanje zaposlitev, profiliranje in segmentiranje brezposelnih, učinkovitejše obvladovanje neskladij na trgu dela), prepoznavanje zlasti kratkoročnih potreb delodajalcev na trgu dela z izvajanjem »napovednika zaposlovanja« (razvoj metodologije kratkoročnega prepoznavanja potreb po znanju, veščinah in kompetencah na trgu dela – nacionalni, regijski in sektorski vidik);

- bodo razvijali storitve vseživljenjske karijerne orientacije z nadaljnjim razvojem in krepitvijo nacionalne koordinacijske točke vseživljenjske karijerne orientacije – VKO na Zavodu RS za zaposlovanje, katere vloga je povezovanje vseh akterjev na področju VKO (npr. Zavod RS za zaposlovanje – VKO za brezposelne, univerzitetni karierni centri za študente, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije za zaposlene, regijski karierni centri za šolajočo se mladino), z izvajanjem dejavnosti, kot so izobraževanje svetovalcev za VKO, razvoj pripomočkov VKO in usposabljanje za njihovo uporabo, spodbujanje VKO, skrb za standarde kakovosti na tem področju. Pri tem specifičnem cilju gre za sistemsko podporo razvoju VKO in vključevanje brezposelnih v storitve VKO, pri TC 10 pa so načrtovani ukrepi za zagotavljanje storitev VKO posameznikom, ki so zaposleni ali se še šolajo. V obdobju 2007–2013 se je izvajal projekt Razvoj in promocija storitev ter pripomočkov za vseživljenjsko karierno orientacijo brezposelnih, drugih iskalcev zaposlitve in neaktivnih. Pri projektu je ZRSZ razvil 11 novih pripomočkov VKO, ki se zdaj že vsi uporabljajo (glej www.spletisvojokariero.si). V obdobju 2014–2020 bo predvidoma razvitih 12 pripomočkov, ki bodo uporabni za karierno orientacijo šolske mladine (osnovnošolce, srednješolce, študente). Pri pripravi izdelkov se predvideva sodelovanje z vsemi ključnimi institucijami na tem področju (ZRŠS, CPI, KC pri univerzah), da bi se izognili morebitnemu podvajanju. Pripomočki, ki bodo predvidoma razviti v obdobju 2014–2020, so:
 - orodje za vzpostavljanje oz. simulacijo delovnega okolja za zanimive poklice (za šolsko mladino),
 - tekmovanje za najboljšo fotografijo poklica,
 - informativni film – Kaj se dogaja v kariernem središču? in Zakaj grem v karierni center za mlade?,
 - informativni film – Kako uporabljam, kam in kako?,
 - spletna stran – portal, na katerem bodo pripomočki na voljo,
 - pripomoček za samooceno uspešnega prehoda z izobraževanja na trg dela,
 - pripomoček za ugotavljanje uspešnosti in primernosti šolanja, ki vodi v poklic,
 - program za spodbujanje vključevanja v deficitarne poklice za OS in SŠ,
 - program za spodbujanje socialno prikrajšanih učencev za povečanje učnih in poklicnih kompetenc,
 - pripomočki za odrasle – novosti od leta 2015 dalje,
 - izdelava iskala izobraževalnih programov na podlagi Hollandove tipologije (Self Directed Search) za mlade,
 - izdelava internetnih pripomočkov – preizkusov sposobnosti – za ugotavljanje potencialov;
- bodo zagotavljali zaposlitve svetovalcev za delo z brezposelnimi in iskanci zaposlitve, ki bodo tudi sodelovali z deležniki v okolju (delodajalci, izobraževalne institucije, socialni partnerji);
- bodo izboljševali posredovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela, predvsem z razvojem večkanalnih storitev s poudarkom na uporabi sodobnih informacijskih tehnologij, rešitev in storitev (povezovanje izvajanja storitev z internetnimi, telefonskimi in mobilnimi storitvenimi platformami) ter z razvojem in krepitvijo storitvenih centrov (npr. pisarn za delodajalce v okviru ZRSZ);
- povečujejo kakovost izvajanja storitev in ukrepov na trgu dela ter krepijo medsebojno povezovanje institucij na trgu dela, še zlasti pri podpori brezposelnim osebam in iskalcem zaposlitve ter delodajalcem (podjetjem) pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela;
- preprečujejo sivo ekonomijo, kot so ozaveščanje javnosti, seznanjanje oseb na trgu dela z njihovimi pravicami na področju dela in delovnih razmerij,

razvoj instrumentov za učinkovitejše delovanje in okrepitev nadzornih organov, podpora socialnim partnerjem pri krepitevi njihove vloge, predvsem v zvezi z delovanjem trga dela.

Ciljne skupine: institucije na trgu dela in druge institucije, ki delujejo na področju, iskalci zaposlitve, brezposelni in delodajalci.

Upravičenci: institucije na trgu dela, kot so Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, nadzorni organi, ki delujejo na trgu dela, socialni partnerji, institucije lokalnega in regionalnega razvoja in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev.

Pri tretjem specifičnem cilju te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- podpirajo delovanje nacionalne koordinacijske pisarne za izvajanje storitev EURES v okviru Zavoda RS za zaposlovanje. Ukrepi bodo namenjeni storitvam za iskalce zaposlitve, delodajalce in druge stranke. Slovenija bo:
 - zagotavljala in razvijala izvajanje storitev EURES, razvijala svoje projekte ter sodelovala v čezmejnih ali transnacionalnih zaposlitvenih projektih EURES in/ali shemah mobilnosti, zlasti za mlade iskalce zaposlitve na evropskem trgu dela;
 - za pospeševanje mobilnosti organizirala tudi posebne dogodke EURES, povezane z mobilnostjo;
 - razvijala in izvajala usposabljanja EURES za sodelavce in partnerje ter sodelovala na usklajevalnih sestankih EURES, srečanjih na ravni EU;
 - spremljala zadovoljstvo uporabnikov storitev EURES in zagotavljala neodvisne raziskave slovenskega trga dela in trgov dela v drugih državah članicah.

V obdobju 2014–2020 bodo razviti in uporabljeni naslednji moduli za e-usposabljanje za zaposlene svetovalce v ZRSZ in potencialne bodoče svetovalce EURES (in potencialne partnerje):

- vsaj 3 krajši moduli delavnic (skupinske oblike usposabljanja), ki jih bodo svetovalci EURES uporabljali za svetovanje iskalcem zaposlitve;
- 4 moduli e-usposabljanja za zaposlene svetovalce v ZRSZ in potencialne bodoče svetovalce EURES za krepitev kompetenc svetovalcev.

Ciljne skupine: ZRSZ, iskalci zaposlitve, zlasti mladi.

Upravičenci: ZRSZ, socialni partnerji in drugi, ki lahko s svojim delovanjem na področju prispevajo k doseganju cilja.

2.8.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- vključevali območja z višjo stopnjo brezposelnosti;
- inovativni pri vključevanju ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi pri ukrepih na trgu dela);
- spodbujali enakost med ženskami in moškimi pri dostopu do zaposlitve ter usklajevanju poklicnega in družinskega življenja;
- vključevali ključne deležnike;
- povezovali ponudbo in povpraševanje na trgu dela;
- prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, državni in transnacionalni ravni;
- kadar je smiselno, prednostno obravnavali področja, pomembna za zeleno gospodarstvo, in bodo vključevali širše cilje trajnostnega razvoja in pamentne specializacije.

2.8.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 46: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
Specifični cilj 1:							
8.8	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	skupaj obe regiji	25.000	spremljanje	enkrat letno
8.9	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	skupaj obe regiji	20.000	spremljanje	enkrat letno
8.8	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	V	15.000	spremljanje	enkrat letno
8.9	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	V	12.000	spremljanje	enkrat letno
8.8	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	Z	10.000	spremljanje	enkrat letno
8.9	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	Z	8.000	spremljanje	enkrat letno
8.10	število udeležencev (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	skupaj obe regiji	20.000	spremljanje	enkrat letno
8.11	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	skupaj obe regiji	16.000	spremljanje	enkrat letno
8.10	število udeležencev (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	V	12.000	spremljanje	enkrat letno
8.11	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	V	9.600	spremljanje	enkrat letno
8.10	število udeležencev (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	Z	8.000	spremljanje	enkrat letno
8.11	število udeležencev, starejših od 50 let ali nižje izobraženih ali dolgotrajno brezposelnih (izobraževanje ali usposabljanje)	število	ESS	Z	6.400	spremljanje	enkrat letno

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
Specifični cilj 2:							
8.12	število pripomočkov VKO	število	ESS	Z	12	spremljanje	enkrat letno
8.13	število zaposlenih svetovalcev	število	ESS	Z	65	spremljanje	enkrat letno
Specifični cilj 3:							
8.14	razviti moduli usposabljanja za obveščanje in svetovanje v okviru storitev EURES	število	ESS	Z	7	spremljanje	enkrat letno

2.8.4 Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade

SPECIFIČNI CILJ 1: ZNIŽANJE BREZPOSELNOSTI MLADIH

Med krizo so se na slovenskem trgu dela najbolj poslabšale razmere za mlade, saj sta se zelo povečali brezposelnost mladih in njihova segmentacija na trgu dela. Zaposlitvene možnosti se niso samo znižale pri manj izobraženih mladih, ampak tudi pri bolj izobraženih. Stopnja delovne aktivnosti mladih 15–24 let se je znižala v letu 2013 na 26,5 % z 38,4 % v letu 2008, stopnja brezposelnosti pa povečala na 21,6 % v 2013 z 10,4 % v letu 2008. Stopnja delovne aktivnosti je nižja pri ženskah (23,7-odstotna) kot pri moških (30,4-odstotna), stopnja brezposelnosti pa je višja pri ženskah (21,0-odstotna) kot pri moških (20,3-odstotna).

Slovenija je zato v skladu s pobudami na ravni EU sprejela jamstvo za mlade, ki zagotavlja da bo vsakemu mlademu v starosti od 15 do vključno 29 let ponujena zaposlitev (tudi s pripravništvom), usposabljanje na delovnem mestu, vključitev v formalno izobraževanje ali krajša oblika institucionalnega ali praktičnega usposabljanja v štirih mesecih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu RS za zaposlovanje.

Slovensko jamstvo za mlade je razširjeno na ciljno skupino mladih do 29 leta. Za Slovenijo je namreč značilen velik delež brezposelnih, starih med 25 in 29 let (iz podatkov ZRSZ je razvidno, da je kar 60 odstotkov

na novo prijavljenih brezposelnih mladih starih med 25 in 29 let ter da jih prav tako kar 60 odstotkov prihaja iz vzhodnega dela Slovenije). Mladi na trg dela večinoma vstopajo po končanem šolanju, večina mladih začne aktivno iskati zaposlitev po dopolnjenem dvajsetem letu starosti, še izraziteje pa v drugi polovici dvajsetih let,⁹⁹ tudi kot posledica velikega vpisa v terciarno izobraževanje. Podrobnosti glede izzivov, s katerimi se na trgu dela srečujejo mladi, so navedene v jamstvu za mlade in analizi ZRSZ Mladi in trg dela.

Poleg jamstva za mlade je Slovenija potrdila tudi izvedbeni načrt za leti 2014 in 2015, ki ga bo v sodelovanju s ključnimi akterji, vključno z mladinskimi organizacijami, dopolnjevala tako, da bodo do konca programskega obdobja zagotovljeni kakovostni ukrepi in storitve na trgu dela za znižanje brezposelnosti mladih. Ukrepi te prednostne naložbe bodo podprti tudi s sredstvi pobude za zaposlovanje mladih, ki jo navajamo kot specifični cilj 2.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje deleža zaposlenih od vključenih mladih v ukrepe na trgu dela.

Za doseganje navedenega cilja se bodo s sredstvi ESS izvajali ukrepi na trgu dela, da se mladim brezposelnim zagotovi čimprejšnja in kakovostna zaposlitev. Pri tem se bo večina ukrepov izvajala za celotno Slovenijo, delež vključenih v posamezen ukrep pa bo praviloma višji v kohezijski regiji vzhodna Slovenija. Izvajali se bodo tudi posebni ukrepi za območja, ki so z vidika razmer na trgu dela za mlade še posebej problematična.

⁹⁹ Analiza ZRSZ: Mladi in trg dela, maj 2013, http://www.ess.gov.si/_files/4809/mladi_in_trg_dela.pdf

Čeprav so ukrepi aktivne politike zaposlovanja, financirani iz nacionalnih sredstev in sredstev ESS v obdobju 2007–2013, dokazano blažili posledice gospodarske krize, so po priporočilih vrednotenj in Unije (vključno s priporočili Evropske komisije za programiranje OP) premalo osredotočeni na posebne potrebe po-

sameznih ciljnih skupin oziroma območij. Zato je cilj v obdobju 2014–2020 ne le krepiti ukrepe aktivne politike zaposlovanja, temveč jih tudi podrobneje opredeliti glede na potrebe ciljnih skupin in območij. Tako bo mogoče doseči tudi večji delež tistih vključenih oseb (predvidoma 5 o. t.), ki bodo ob izhodu ostale zaposlene.

Tabela 47: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.15	povprečno število posvetovanj na svetovalca	Z	število	se ne uporablja	2580	število	2014	2451	spremljanje	enkrat letno
8.16	delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitev)	V	%	20	67	razmerje	2014	72	spremljanje	enkrat letno
8.16	delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (izobraževanje ali usposabljanje)	Z	%	20	70	razmerje	2014	75	spremljanje	enkrat letno
8.17	delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (izobraževanje ali usposabljanje)	V	%	20	63	razmerje	2014	65	spremljanje	enkrat letno
8.17	delež mladih, starih 15–29 let, zaposlenih ob izhodu (izobraževanje ali usposabljanje)	Z	%	20	60	razmerje	2014	65	spremljanje	enkrat letno

SPECIFIČNI CILJ 2: IZVEDBA POBUDE ZA ZAPOSLOVANJE MLADIH – ZNIŽANJE BREZPOSELNOSTI MLADIH, KI NISO ZAPOSLENI IN SE NE IZOBRAŽUJEJO ALI USPOSABLJAJO, V STAROSTI OD 15 DO 29 LET V KOHEZIJSKI REGIJI VZHODNA SLOVENIJA

Kohezijska regija vzhodna Slovenija je upravičena do sredstev iz Pobude za zaposlovanje mladih. Ta specifični cilj je zato namenjen dodatnemu zmanjševanju brezposelnosti mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo, v starosti od 15 do vključno 29 let v kohezijski regiji vzhodna Slovenija. Mnogo mladih se namreč odloča za nadaljevanje visokošolskega izobraževanja, zlasti zaradi pomanjkanja ustreznih delovnih mest. Posledica tega je visok delež mladih

25 do vključno 29 let, ki so brezposelni in brez delovnih izkušenj.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- ohranitev deleža zaposlenih od vključenih mladih v kohezijski regiji vzhodna Slovenija v ukrep na trgu dela

Pričakovan rezultat bomo dosegli z izvedbo programa Prvi izziv, ki pomeni kombinacijo poskusnega trimesečnega obdobja, v katerem se mlada oseba spozna z delodajalcem in delom oz. delovnim mestom in ki se nato ob vzajemni ustreznosti nadaljuje v subvencionirano zaposlitev za eno leto. V program se vključujejo mladi od 15 do vključno 29 let, ki niso zaposleni in se ne

izobražujejo ali usposablajo, ki prebivajo v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, ki so brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi, in so prijavljeni kot iskanci zaposlitve.

Podoben program se je v Sloveniji izvajal že v pretekli finančni perspektivi in se izkazal kot zelo uspešen ukrep pri vključevanju mladih na trg dela.

Tabela 48: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CR01	brezposelni udeleženci, ki končajo ukrep, ki ga podpira Pobuda za zaposlovanje mladih	število		88	razmerje	2013	88	IS ZRSZ	letno
CR02	brezposelni udeleženci, ki prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljevalno izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja	število		74	razmerje	2013	74	IS ZRSZ	letno
CR03	brezposelni udeleženci, ki so udeleženi v dejavnostih izobraževanja/usposabljanja, so pridobili kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja	število		0**	razmerje		0**		
CR04	dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki končajo ukrep, ki ga podpira Pobuda za zaposlovanje mladih	število		88	razmerje	2013	88	IS ZRSZ	letno
CR05	dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljevalno izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja	število		66	razmerje	2013	66	IS ZRSZ	letno
CR06	dolgotrajno brezposelni udeleženci, ki so udeleženi v dejavnostih izobraževanja/usposabljanja, so pridobili kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja	število		0**	razmerje		0**		
CR07	neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje in končajo ukrep, ki ga podpira pobuda za zaposlovanje mladih	število		0*	razmerje		0*		
CR08	neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje in prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo po koncu sodelovanja	število		0*	razmerje		0*		
CR09	neaktivni udeleženci, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, so pa udeleženi v dejavnosti izobraževanja/usposabljanje, ki pridobivajo kvalifikacijo ali so zaposleni, vključno s samozaposlenimi, po koncu sodelovanja	število		0*	razmerje		0*		

ID	Kazalnik	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
CR10	udeleženci v nadaljevalnem izobraževanju, programih usposabljanja, ki privedejo do kvalifikacije, vajeništva ali pripravništva šest mesecev po koncu sodelovanja	število		0**	razmerje		0**		
CR11	udeleženci, ki so zaposleni šest mesecev po koncu sodelovanja	število		70	razmerje	2013	70	IS ZRSZ	letno
CR12	udeleženci, ki so samozaposleni šest mesecev po koncu sodelovanja	število		1	razmerje	2013	1	IS ZRSZ	letno

* Nobena od vključenih oseb ne bo neaktivna, saj podprt program predvideva pogoj, da je oseba prijavljena v evidenci brezposelnih oseb ZRSZ, kar pomeni, da aktivno išče zaposlitev.

** Vrednost je 0, ker nobena od vključenih oseb v program ne bo vključena v kazalnik predvidene aktivnosti usposabljanja ali izobraževanja, saj so zaposlene oziroma vključitev v program ni zajeta v kazalniku predvidene aktivnosti.

2.8.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Večina ukrepov prvega specifičnega cilja sledi osnovnemu namenu Jamstva za mlade, tj. čimprejšnja in ciljno usmerjena aktivacija mladih brezposelnih oseb na prehodu iz izobraževanja v zaposlitev. Za zagotovitev trajnejših učinkov bodo v ukrepe spodbujanja zaposlovanja in samozaposlovanja mladih bolj vključene tudi ustrezne vsebine praktičnega usposabljanja, zagotovljeno pa bo tudi strokovno mentorstvo. Tako bodo mladi pridobili pomembne delovne izkušnje in bodo po končanem ukrepu bistveno bolj konkurenčni na trgu dela.

Pri prvem specifičnem cilju prednostne naložbe bodo podprti ti ukrepi:

- spodbude za zaposlovanje mladih brezposelnih oseb, starih do vključno 29 let, predvsem iskalcev prve zaposlitve in dolgotrajno brezposelnih mladih;
- spodbude za opravljanje pripravništva, kadar so delovne izkušnje obvezne za pridobitev poklica;
- usposabljanje na delovnem mestu in izvajanje delovnih preizkusov pri delodajalcih z namenom

pridobivanja praktičnih delovnih izkušenj. Usposabljanje bo prilagojeno potrebam posameznika in usmerjeno v povečanje njegove zaposljivosti;

- spodbujanje prilagojenega usposabljanja ter medgeneracijskega prenosa znanja in izkušenj na mlade, npr. z izvajanjem shem mentorstva za mlade;
- izvedba krajših oblik usposabljanja in pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije za brezposelne mlade z namenom pridobitve dodatnih veščin in znanja za večjo zaposljivost;
- spodbujanje podjetnosti in podjetništva mladih z namenom njihovega hitrejšega zaposlovanja oziroma samozaposlovanja;
- krepitev svetovalnega dela z mladimi na Zavodu RS za zaposlovanje ter ciljno usmerjeno usposabljanje že zaposlenih svetovalcev za zaposlitev za delo z mladimi, prek katerih bodo mladi aktivneje vključeni v svetovalni proces in intenzivirali iskanje zaposlitve;
- podpora spodbujanju in razvoju aktivnega državljanstva mladih s ciljem zaposlovanja mladih v organizacijah, ki delujejo v mladinskem in nevladnem sektorju, ter s ciljem spodbujanja, razvoja in beleženja neformalno pridobljenih kompetenc mladih;
- podpora mladim pri izvajanju inovativnih projektov, ki omogočajo večjo zaposljivost te ciljne skupine brezposelnih, razvijanju ustreznih kompetenc in pristopov pri iskanju zaposlitve;

- podpora razvoju novih oblik zaposlovanja, samozaposlovanja in (prido)bivanja mladih kot odgovor na družbene izzive (npr. v okviru trajnostnih skupnosti, s samooskrbnimi projekti, z izkoriščanjem naravnih potencialov za dodano vrednost na podeželju, z mladinskim delom).

Presoja za vključitev ciljne skupine v posamezen ukrep bo v primeru programov aktivne politike zaposlovanja (zaposlitev ali usposabljanje) temeljila na usmeritvah za delo z brezposelnimi, ki so navedene v internih aktih Zavoda RS za zaposlovanje in po obravnavi zapisane v zaposlitvenem načrtu, o katerem se dogovorita svetovalci zaposlitve in brezposelna oseba.

Nekatere podobne dejavnosti, kot so načrtovane za obdobje 2014–2020, so se izvajale že na podlagi OP RČV 2007–2013 in se izkazale za uspešne, zato jih bomo podpirali še naprej, in sicer:

- pri prednostni usmeritvi 1.2 usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost se je izvajal program Podjetno v svet podjetništva, ki je mlade brezposelne osebe do 35 let z višjo, visoko ali podiplomsko izobrazbo usposabljal za samostojno podjetniško pot. Tudi v prihodnje se predvidevajo podobni ukrepi usposabljanja za podjetništvo, ki bodo namenjeni vsem mladim do vključno 29 let ne glede na stopnjo dosežene izobrazbe in bodo zato prilagojeni glede na predvidene dejavnosti in podjetniške ideje vključenih oseb;
- pri prednostni usmeritvi 1.4 pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti se je sofinanciralo spodbujanje samozaposlovanja; ukrep je bil v vrednotenjih sicer prepoznan kot učinkovit, saj je približno 60 % vključenih ohranilo zaposlitev dvanajst mesecev po koncu ukrepa, vendar pa je bil deležen tudi kritik, da ni zagotovljena zadostna varnostna mreža za vključene osebe in jih lahko zato pahne v revščino. Zato je bila sprejeta odločitev, da se ukrep nadomesti z ukrepom, financiranim iz prednostne usmeritve 1.2, ki zagotavlja tako podrobno usposabljanje in mentorstvo pred samozaposlitvijo kot tudi mreže podpore po samozaposlitvi;
- pri prednostni usmeritvi 2.1 spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih so se v obdobju 2007–2013 spodbujali zaposlovanje mladih, usposabljanje na delovnem mestu, krajša usposabljanja in priprava na NPK, usposabljanje absolventov in zaposlovanje diplomantov; tovrstne ukrepe nameravamo v obdobju 2014–2020 še okrepiti in nadgraditi za zagotovitev večje učinkovitosti;
- pri prednostni usmeritvi 4.1 enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti pa so bili podprti instrumenti, ki spodbujajo zaposlovanje prvih iskalcev zaposlitve na področju socialnega varstva, in program Prvi izziv.

Ciljne skupine: mladi do vključno 29 let.

Upravičenci: institucije na trgu dela, kot so Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, služba, pristojna za mladino, organizacije, ki delujejo v mladinskem sektorju, institucije lokalnega in regionalnega razvoja in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju cilja.

Predvideni ukrepi Pobude za zaposlovanje mladih, drugega specifičnega cilja, so del izvedbenega načrta Jamstva za mlade, ki je pripravljen, da se dosežejo cilji večje zaposlenosti med mladimi. Glede na razmeroma nizka sredstva, ki so bila Sloveniji dodeljena iz naslova Pobude za zaposlovanje mladih, nameravamo s sredstvi te pobude podpreti le en program, ki bo po eni strani spodbuda za delodajalce, da bodo zaposlili mlade do vključno 29. leta starosti, po drugi strani pa bo mladim zagotovil vključitev v 15-mesečno zaposlitev skupaj s trimesečnim poskusnim delom. Tako bo mlada oseba dobila pomembne prve delovne izkušnje in boljše možnosti za nadaljnjo zaposlitev. Pri tem bo zagotovljena kakovost zaposlitve, saj bo temeljila na pogodbi o zaposlitvi z vsemi pravicami, ki iz nje izhajajo, in bo v skladu s pridobljeno izobrazbo posameznika.

Ciljne skupine: mladi od 15 do vključno 29 let, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo, ki prebivajo v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, ki so

brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi, in so ali niso prijavljeni kot iskalci dela. Pri izvajanju ukrepa se upošteva ciljna skupina Pobude za zaposlovanje mladih, kot je opredeljena v Uredbi (EU) št. 304/2013, pri čemer se je Slovenija odločila, da ciljno skupino razširi na mlade do vključno 29 let.

Upravičenec: Zavod RS za zaposlovanje.

2.8.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- vključevali območja z višjo stopnjo brezposelnosti;
- inovativni pri vključevanju ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi pri ukrepih na trgu dela);
- spodbujali enakost med ženskami in moškimi pri dostopu do zaposlitve ter usklajevanju poklicnega in družinskega življenja;
- vključevali ključne deležnike;

- povezovali ponudbo in povpraševanje na trgu dela;
- prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, državni in transnacionalni ravni;
- kadar je smiselno, prednostno obravnavali področja, pomembna za zeleno gospodarstvo, in vključevali širše cilje trajnostnega razvoja.

Za izbor ukrepov v okviru pobude za zaposlovanje mladih bodo imeli poleg upoštevanja navedenih načel pri izboru prednost projekti, ki bodo vključevali delodajalce in brezposelne osebe, ki so registrirani oz. imajo stalno prebivališče na območju kohezijske regije vzhodna Slovenija.

2.8.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 49: Kazalniki učinka, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
8.18	število zaposlenih svetovalcev za delo z mladimi brezposelnimi osebami	število	ESS	Z	20	spremljanje	letno
8.19	število mladih, starih 15–29 let (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	V	3.800	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	5.300	spremljanje	letno
8.20	število mladih, starih 15–29 let (usposabljanje ali izobraževanje)	število	ESS	V	6.900	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	4.600	spremljanje	letno

Tabela 50: Kazalniki učinka, specifični cilj 2

ID	kazalnik	Merska enota za kazalnik	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.21	brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	YEI	V	2.859	IS ZRSZ	letno
8.22	dolgotrajno brezposelni	število	YEI	V	715	IS ZRSZ	letno
8.23	neaktivni, ki se ne izobražujejo ali usposablajo	število	YEI		0*		letno
8.24	stari manj kot 25 let	število	YEI	V	1.490	IS ZRSZ	letno
8.25	stari 25–29 let	število	YEI	V	1.369	IS ZRSZ	letno

* Nobena od vključenih oseb ne bo neaktivna, saj podprt program predvideva pogoj, da je oseba prijavljena v evidenci brezposelnih oseb ZRSZ, kar pomeni, da aktivno išče zaposlitev.

2.8.5 Aktivno in zdravo staranje

SPECIFIČNI CILJ: PODALJŠANJE IN IZBOLJŠANJE DELOVNE AKTIVNOSTI STAREJŠIH, VKLJUČENIH V UKREPE

Stopnja zaposlenosti starejših od 55 let v Sloveniji je izredno nizka (v letu 2013 le 33,5 %), zlasti zaradi zgodnjega upokojevanja. Med starejšimi je večji delež nizko izobraženih kot med drugimi zaposlenimi, težava je tudi, da pogosto nimajo dostopa do vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja, še posebej tisti, ki so zaposleni v mikro-, malih in srednje velikih podjetjih.

V letu 2013 uveljavljena pokojninska reforma bo sicer pripomogla k postopnemu poviševanju delovne aktivnosti starejših v prihodnjih letih, deloma naj bi k manjši zadržanosti delodajalcev do zaposlovanja starejših pripomogla tudi v letu 2013 uveljavljena delovna zakonodaja, ne nazadnje pa tudi davčne olajšave in sofinanciranje/oprostitev plačila prispevkov v primeru zaposlovanja oz. ohranjanja zaposlitev starejših, kar je podprto iz nacionalnih sredstev.

V Sloveniji je značilen visok delež bolniških odsotnosti ter stres in izgorelost zaposlenih, starih od 30 do 50 let, tudi zaradi zahtevnega usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja. Iz 5. evropske raziskave

o delovnih razmerah (Eurofound, 2010¹⁰⁰) izhaja, da je bilo v EU-27 71,4 % anketirancev, starejših od 50 let, mnenja, da bi lahko sedanje delo opravljali do 60. leta, pri čemer je tako menilo le 39,6 % Slovencev, starejših od 50 let. Razlike med državami so precejšnje, vendar se je Slovenija med državami članicami odrezala najslabše.

Tako zaposleni kot delodajalci se bodo morali v novih okoliščinah prilagoditi, da bo mogoče doseči zgoraj navedeni cilj. Potrebni pa so tudi mehanizmi za celovito spremljanje razmer na trgu dela ter na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bodo omogočili ugotovitev vzrokov za nizko stopnjo delovne aktivnosti starejših in nizko dejansko upokojitveno starost ter oceno učinkovitosti že izvedenih sprememb zakonodaje.

Ključno za doseganje cilja je sodelovanje socialnih partnerjev in drugih institucij, ki delujejo na področju zagotavljanja varnega in zdravega delovnega okolja ter pri izvedbi reform. Tudi v prihodnje bosta potrebna sodelovanje socialnih partnerjev in visoka raven socialnega dialoga. Za ohranitev zaupanja med socialnimi partnerji in nadgradnjo socialnega dialoga na vseh ravneh so predvideni tudi ukrepi v osi 11.

100 „The 5th European Working Conditions Survey - Overview Report“: http://eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/pubdocs/2011/82/en/1/EF1182EN.pdf

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- boljši pogoji in večja pripravljenost posameznikov za daljše ostajanje na delovnih mestih

Z ESS se bodo podpirali ukrepi, s katerimi bo dosežena pripravljenost delavcev, starejših od 45 let, da bi delali dlje ob hkratnem zagotavljanju kakovosti delovnih mest. Za vse zaposlene ne glede na starost bodo podprti tudi ukrepi za zagotavljanje zdravja in varstva pri delu ter usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja. Za spremljanje izvajanja zakonodaje in njene morebitne popravke je treba podpreti celovite analize in druge ukrepe (promocija, ozaveščanje, motiviranje in

obveščanje javnosti in zaposlenih ter delodajalcev) za zagotovitev napredka pri izpolnjevanju priporočil EU Sloveniji, naj se zagotovi vzdržnost pokojninskega sistema in delovno okolje prilagodi daljši delovni dobi.

Podrobneje, posebna pozornost bo namenjena prilagajanju delovnega okolja starejšim in invalidom ter spodbujanju skupnih projektov socialnih partnerjev na tem področju. Izvajali se bodo tudi ukrepi za učinkovit prenos znanja med generacijami ter razvijali sistemski in inovativni pristopi za usposabljanje starejših delavcev, da ohranijo kakovostno zaposlitev oziroma se jim omogoči lažji prehod na trg dela.

Tabela 51: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
8.26	znižanje trajanja odsotnosti z dela v podprtih podjetjih	V	%	100	100	razmerje	2014	90	spremljanje	enkrat letno
8.26	znižanje trajanja odsotnosti z dela v podprtih podjetjih	Z	%		100	razmerje	2014	90	spremljanje	enkrat letno
8.27	delež vključenih starejših delavcev, ki so pripravljene delati dlje	V	%		39	razmerje	2010	50	spremljanje	enkrat letno
8.27	delež vključenih starejših delavcev, ki so pripravljene delati dlje	Z	%		39	razmerje	2010	50	spremljanje	enkrat letno

2.8.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Demografska gibanja zahtevajo hitre ukrepe v smislu reaktivacije starejših na trgu dela, ohranjanja zaposlitve te ciljne skupine in vzpostavljanja delovnih pogojev, prilagojenih delu starejših. Slovenija bo na podlagi tega

razvila nadaljnje ukrepe, ki bodo pripomogli k daljšemu ostajanju zaposlenih na trgu dela in k povečani stopnji delovne aktivnosti starejših.

V skladu s tem bomo vzpostavili mehanizme za celovito spremljanje razmer na trgu dela ter na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bodo omogočili ugotovitev vzrokov za nizko stopnjo delovne aktivnosti starejših in nizko dejansko upokojitveno starost ter oceno učinkovitosti že izvedenih sprememb sistemske zakonodaje.

Pri celovitih ukrepih je treba upoštevati kompleksnost povezave med delom, zdravjem, starostjo in upokojitvijo. Na odločitev posameznika o upokojitvi namreč vplivajo številni dejavniki, med katerimi je zdravje zelo pomembno, pogosto odločilno. Delavcem je torej treba zagotoviti tako delovno okolje, da bodo dejansko zmožni delati dlje, saj dobre delovne razmere prispevajo k boljšemu zdravstvenemu stanju. Zato bomo sprejeli ustrezne ukrepe na področju varnosti in zdravja pri delu, ki bodo namenjeni delavcem vseh starostnih skupin. Ukrepi bodo usmerjeni v ohranjanje delavčeve delovne zmožnosti v celotni delovni dobi.

Pri tej prednostni naložbi bo Slovenija podprla zlasti ukrepe za:

- prilagajanje delovnih mest, uvajanje in spodbujanje oblik dela, ki so prilagojene družbenim in demografskim izzivom (na primer delitev delovnega mesta, kroženje na delovnem mestu, ozelenitev delovnih mest z zmanjševanjem okoljskega vpliva ter povečano snovno in energetska učinkovitostjo) in sodobnim trendom razvoja delovnih mest, ter spodbujanje družbene odgovornosti podjetij;
- medgeneracijski prenos znanja, razvoj sistemskih pristopov in podporo projektom za razvoj novih pristopov (ki jih bodo zlasti predlagali socialni partnerji) za usposabljanje starejših od 45 let in njihovo izvedbo, pripravo in izvedbo motivacijskih programov za starejše od 45 let z namenom njihovega večjega vključevanja v usposabljanje in izobraževanje ter s tem povečevanja njihove konkurenčnosti na trgu dela;
- spodbujanje programov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, vključno s programi promocije zdravja na delovnem mestu, za vse generacije na ravni podjetij/organizacij, pripravo analize varnosti in zdravja pri delu (ta bo podlaga za pripravo nove strategije na obravnavanem področju), podporo uvajanju orodja za ocenjevanje tveganj na področju varstva in zdravja pri delu ter usposabljanje delodajalcev za delo z njim, promocijo kulture preventive;
- spodbujanje usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja v celotnem življenjskem

ciklu posameznika, promocijo zdravju prijaznih izboljšav delovnega in organizacijskega okolja ter ozaveščanje o pomenu zdravja na delovnem mestu;

- pripravo analiz, modelov, informacijskih sistemov v podporo prikazu učinkov različnih modelov pokojninskih sistemov v Sloveniji (z nadgradnjo modelov, ki obstajajo ali se trenutno razvijajo, a ne zajemajo različnih variant pokojninskega sistema in trga dela) in v podporo doseganju ciljev aktivnega in zdravega staranja ter izmenjavo dobrih praks z drugimi državami članicami EU, da se zniža predčasno upokojevanje;
- promocijo aktivnega in zdravega staranja, ozaveščanje in obveščanje javnosti, zaposlenih in delodajalcev o njegovem pomenu ter spodbujanje k njemu.

Ciljne skupine: zaposleni, zlasti starejši od 45 let, javne institucije, ki so vključene v pripravo in izvajanje politik na področja aktivnega staranja, zasebni sektor in socialni partnerji.

Upravičenci: institucije na trgu dela, javni in zasebni sektor, instituti, socialni partnerji in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev te prednostne naložbe.

Na podlagi OP RČV so se pri prednostni usmeritvi 1.2 usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost izvajali projekti, namenjeni medgeneracijskemu prenosu znanja, vključevanju starejših v programe izobraževanja in usposabljanja, povezovanju panožnih podjetij zaradi prenosa znanja in razvoja kompetenc, npr. mentorske sheme, sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, kompetenčni centri, pri prednostni usmeritvi 1.4 pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti pa so se sofinancirali projekti socialnih partnerjev. Izkušnje pri izvajanju teh projektov so pomembne za načrtovanje in izvajanje podobnih ukrepov.

2.8.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- vključevali ključne deležnike oziroma bodo prispevali k povezovanju socialnih partnerjev in nevladnih organizacij;
- spodbujali enakost med ženskami in moškimi, vključno pri usklajevanju poklicnega in družinskega življenja;
- izboljševali dostopnost za invalide, da se poveča njihova vključenost na trgu dela;
- prispevali k povečanju prožnosti in konkurenčnosti podjetij in zaposlenih;
- prispevali k uveljavljanju prožnih oblik organiziranosti dela;
- prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, državni in transnacionalni ravni;
- kadar je smiselno, prednostno obravnavali področja, pomembna za zeleno gospodarstvo, in bodo vključevali širše cilje trajnostnega razvoja.

2.8.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 52: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
8.28	število starejših, vključenih v programe usposabljanja in motivacijske programe	število	ESS	V	5.000	spremljanje	enkrat letno
8.28	število starejših, vključenih v programe usposabljanja in motivacijske programe	število	ESS	Z	5.000	spremljanje	enkrat letno
8.29	število podjetij, v katerih bodo izvedeni ukrepi za zmanjšanje odsotnosti z dela	število	ESS	V	100	spremljanje	enkrat letno
8.29	število podjetij, v katerih bodo izvedeni ukrepi za zmanjšanje odsotnosti z dela	število	ESS	Z	100	spremljanje	enkrat letno

2.8.6 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Pri vseh prednostnih naložbah te prednostne osi si bomo prizadevali iskati ustrezne transnacionalne partnerje za izvajanje skupnih programov, ki prispevajo k povečevanju zaposlenosti in zaposljivosti. Če bo mogoče, se bomo pridružili državam, ki bodo dale pobudo za sodelovanje, prav tako pa bomo spodbujali razvoj lastnih mobilnostnih shem.

Pri vseh prednostnih naložbah te prednostne osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano

vrednost programa. Zlasti bomo spodbujali skupne projekte socialnih partnerjev in izvajalcev storitev na trgu dela, ki bi prispevali k doseganju tega cilja.

Dejavnosti TC 8 bodo v skladu s strategijo pametne specializacije prispevale k uspešnemu prenosu in uporabi znanja za številnejša in kakovostnejša delovna mesta. Zaradi staranja prebivalstva se pričakuje zmanjševanje števila delovno sposobnih v Sloveniji že po letu 2015, zato so potrebni ukrepi za povečevanje dodane vrednosti na zaposlenega in večjo aktivno udeležbo za delo sposobnega prebivalstva na trgu dela. S tem namenom si bomo na področju politike zaposlovanja prizadevali za doseganje teh ciljev v povezavi s tematskim ciljem 3, in sicer:

- zagotavljanje usposobljene delovne sile v skladu s potrebami gospodarstva s poudarkom na prednostnih področjih uporabe pametne specializacije,
- uveljavljanje novih organizacijskih in poslovnih oblik pri upravljanju človeških virov,
- doseganje večjega vpliva in sinergije delovanja socialnih partnerjev pri pametni specializaciji,
- prilagajanje delovnih procesov starajoči se delovni sili,
- boljše usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja.

Prav tako bo del sredstev TC 8 namenjen za doseganje tematskega cilja 5 v zvezi s podnebnimi spremembami. Podpora prehodu v nizkoogljično družbo, učinkoviti rabi virov in odpornosti proti podnebnim spremembam bo tako dosežena tudi z ustvarjanjem zelenih delovnih mest in dvigom kompetenc glede pomena nizkoogljične družbe, učinkovite rabe energije in podnebnih sprememb. Ukrepi in podpora spodbudam za zaposlovanje se bodo izvajali z ukrepom za učinkovito rabo virov in za prehod v nizkoogljično družbo ter z usposabljanjem in spremembami (dopolnitvami) programov usposabljanja in izobraževanja z omenjenimi temami. Tem dejavnostim bodo namenjena sredstva v višini 10.000.000 EUR.

2.8.7 Okvir uspešnosti

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
8	kazalnik učinka	8.8	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	V	6.600	15.000	spremljanje	52,34 % sredstev ESS (brez sredstev iz pobude za zaposlovanje mladih) za prednostno os 8 v KRVS
8	kazalnik učinka	8.8	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	Z	4.400	10.000	spremljanje	34,05 % sredstev ESS (brez sredstev iz Pobude za zaposlovanje mladih) za prednostno os 8 v KRVS
8	kazalnik učinka	8.19	število mladih, starih 15–29 let (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	V	1.500	3.800	spremljanje	15,47 % sredstev ESS (brez sredstev iz Pobude za zaposlovanje mladih) za prednostno os 8 v KRVS
8	kazalniki učinka	8.19	število mladih, starih 15–29 let (spodbude za zaposlitev)	število	ESS	Z	2.000	5.300	spremljanje	21,05 % sredstev ESS (brez sredstev iz Pobude za zaposlovanje mladih) za prednostno os 8 v KRVS
8	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	V	60.100.000	171.948.738	spremljanje	
8	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	Z	61.600.000	176.207.595	spremljanje	

Okvir uspešnosti – PZM										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
8	kazalnik učinka	8.21	brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	Število	YEI	V	2.859	2.859	spremljanje	100 % sredstev iz Pobude za zaposlovanje mladih za prednostno os 8
8	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	YEI	V	20.725.956	20.725.956	spremljanje	

2.8.8 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
102	88.065.129	01	88.065.129	05	88.065.129	05	88.065.129	01	2.567.830
103	30.009.627	01	30.009.627	05	30.009.627	05	30.009.627	01	2.567.830
107	19.484.234	01	19.484.234	05	19.484.234	05	19.484.234	00	
103	18.423.072	01	18.423.072	05	18.423.072	05	18.423.072	00	

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
102	82.979.312	01	82.979.312	05	82.979.312	05	82.979.312	01	2.432.170
103	42.990.373	01	42.990.373	05	42.990.373	05	42.990.373	01	2.432.170
107	14.996.391	01	14.996.391	05	14.996.391	05	14.996.391	00	

2.8.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ni pomembno.

2.9 Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine

2.9.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Ukrepi pri tej prednostni osi se bodo izvajali horizontalno za območje celotne Slovenije (zlasti nekateri sistemski ukrepi) in tudi ločeno tako, da bodo prilagojeni posebnim potrebam posamezne kohezijske regije in lokalne skupnosti. Ne glede na to bodo nekateri horizontalni ukrepi, ki bodo večinoma podprti s pilotnimi preizkusi, izvedeni in locirani v obeh regijah hkrati, nekateri pa bodo locirani le v KRVS, financirani pa glede na lokacijo.

Doseganje cilja povečanja dostopnosti in kakovosti skupnostnih storitev se bo financiralo iz ESS in ESRR, zato da bi omogočili čim večji učinek posameznih ukrepov. Na primer, za storitve, ki bodo podprte iz ESS, se bodo zagotavljale tudi potrebne spremljajoče infrastrukturne naložbe iz ESRR.

Med prednostnimi naložbami sta zagotovljeni povezava in komplementarnost ukrepov in dejavnosti, s čimer se želi doseči celostni pristop pri reševanju problema socialne izključenosti in tveganja revščine. Povezanost ukrepov in dejavnosti je poudarjena pri spodbujanju socialnega podjetništva, ukrepov za socialno aktivacijo ter pri razvoju in nadgradnji skupnostnih storitev, ki bodo sledili ukrepom za povečanje in nadgradnjo infrastrukture pri izvedbi deinstitucionalizacije. Tako se bo spodbujala udeležba socialnih podjetij pri izvajanju programov socialne aktivacije in predvsem pri zaposlovanju oseb, ki bodo izšle iz programov socialne aktivacije. Obenem se bo socialnim podjetjem in drugim organizacijam z ukrepi zagotovilo področje delovanja v okviru novorazvitih in nadgrajenih skupnostnih storitev.

Na lokalni oziroma podregionalni ravni se bodo izvajale strategije lokalnega razvoja (SLR), ki ga vodi skupnost, ki je orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja po načelu »od spodaj navzgor« in omogo-

ča lokalnemu prebivalstvu, da samo določi prednostne in razvojne cilje ter odloča o lokalnem razvoju. Cilj so spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in kakršni koli diskriminaciji, zmanjševanje regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij. Poleg tega strategije lokalnega razvoja pomembno prispevajo k varstvu okolja, ohranjanju narave in kulturne dediščine. Izziv pa so tudi krepitev in povečanje usposobljenosti lokalnih razvojnih partnerstev ter krepitev partnerskega razvojnega odločanja kot načina za usmerjeno in usklajeno reševanje razvojnih izzivov lokalnih območij na najnižji ravni. Iz inovacijskega potenciala zlasti problemskih območij se lahko oblikuje podlaga za mreženje in vzpostavitve partnerstev.

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, se bo izvajal na območjih vzpostavljenih lokalnih akcijskih skupin (LAS), razen v mestnih naseljih mestnih občin. Strategije lokalnega razvoja, ki se bodo izvajale v okviru prednostne osi 9, bodo podprte tudi s sredstvi ESRR.

2.9.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	ESS
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.9.3 Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti

SPECIFIČNI CILJ 1: VZPOSTAVITEV CELOSTNEGA MODELA SOCIALNE AKTIVACIJE

Za uspešno ukrepanje na tem področju je ključno prepoznavanje problematike socialno izključenih oseb in tistih z visokim tveganjem revščine. Na tem področju v

Sloveniji nimamo razvite ustrezne mreže in dejavnosti, ki bi vodile k njihovi celostni obravnavi, zato bo treba v prvih letih izvajanja operativnega programa podpreti predvsem razvoj in vzpostavitev modela socialne aktivacije, ki bo zagotovil pregledno, usklajeno in celostno obravnavo oseb ter ustrezno povezal vse pomembne institucije in obstoječe sisteme na področju.

Na potrebo po enotni in sistemski opredelitvi koncepta socialne aktivacije, vključno z razvojem programov, je bilo opozorjeno tudi pri ovrednotenju pilotnega projekta socialne aktivacije, izpeljanega v prejšnji finančni perspektivi.¹⁰¹

Zaradi že vzpostavljenih in delujočih struktur, zlasti v obstoječih institucijah, kot so centri za socialno delo, zdravstveni domovi, vzgojno-izobraževalne institucije, ZRSZ, Slovenija ne bo vzpostavljala novih struktur, temveč bo povezala in nadgradila delovanje obstoječih struktur oz. institucij. Te institucije večinoma zagotavljajo le osnovne pasivne ukrepe, ne pa ukrepov aktivacije. Pri tem je ključno zagotoviti tudi ustrezno usposobljenost osebja in nadgradnjo obstoječih informacijskih sistemov tako, da bo mogoče tudi ustrezno in kakovostno vsebinsko spremljati dejavnosti ter jih sprotno vrednotiti in prilagajati.

Rezultat, ki se pričakujejo pri tem specifičnem cilju:

101 Evalvacija programa Spodbujanje neaktivnih oseb, ki so dalj časa oddaljene od trga dela, za njihovo vrnitev oziroma ponovni vstop na trg dela s poglobljeno individualno in skupinsko obravnavo, Inštitut RS za socialno varstvo (http://www.irssv.si/upload2/Spodbujanje%20neaktivnih_koncno%20porocilo.pdf).

- razvit in vzpostavljen model in orodje, ki zagotavljata celostno in kakovostno obravnavo oseb iz ciljnih skupin.

Za doseganje navedenega cilja se bodo s sredstvi ESS podpirale dejavnosti, ki bodo odgovor na priporočilo omenjenega ovrednotenja, v katerem se ugotavlja, »da v Sloveniji še ni enotne opredelitve koncepta socialne aktivacije, za pripravo programov pa je nujno opredeliti, kakšni so cilji tovrstnih programov, kaj lahko v resnici od njih pričakujemo, katere ciljne skupine naj zajamejo, katere vsebine naj vključujejo, kdo naj jih izvaja ter zlasti kako naj se programi socialne aktivacije umeščajo med druge že obstoječe programe. **Na nacionalnem nivoju bo zato potreben celovit pregled že obstoječih drugih tipov programov ter umestitev socialne aktivacije v že obstoječo mrežo.** Nadalje bo treba v procesu razvoja tovrstnih programov vzpostaviti sistemske mehanizme vključitve ciljnih skupin v programe ter na podlagi jasno postavljenih ciljev **zagotoviti kontinuum obravnave**, v smislu prehoda od programov socialne aktivacije, do zaposlitvenih programov in prilagojenega trga dela. Pri tem je nujno že sedaj sistemsko povečati tudi razpoložljivost prilagojenih zaposlitev in možnosti za delovno vključitev oseb, ki niso zmožne za tržne zaposlitve, saj bodo v nasprotnem primeru tudi programi socialne aktivacije brez učinka in ne bodo omogočali pravih prehodov.«

Ne glede na zgornje ugotovitve ovrednotenja se bomo osredotočili na ciljne skupine, ki so navedene pri specifičnem cilju 2 te prednostne naložbe.

Tabela 53: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.1	delež delujočih regionalnih mobilnih enot	V	delež		100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
	delež delujočih regionalnih mobilnih enot	Z	delež		100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
9.2	delež trenerjev, ki so uspešno končali usposabljanje* oz. so pridobili kvalifikacijo	V	odstotek		100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
	delež trenerjev, ki so uspešno končali usposabljanje* oz. so pridobili kvalifikacijo	Z	odstotek		100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno

* Udeleženec je uspešno končal program, če je pridobil potrdilo ali javno listino o uspešno opravljenem programu, ki mu zagotavlja novo kompetenco ali pridobitev izobrazbene ravni.

SPECIFIČNI CILJ 2: OPOLNOMOČENJE CILJNIH SKUPIN ZA PRIBLIŽEVANJE TRGU DELA

Pri drugem specifičnem cilju se bodo izvajale dejavnosti, namenjene tistim osebam, ki se pri vstopu na trg dela srečujejo z več ovirami in so zato socialno izključene in živijo pod pragom revščine. Kot je navedeno že pri specifičnem cilju 1, trenutno nimamo analitičnih podlag za jasno določitev ciljnih skupin, ki naj bi se vključevale v programe socialne aktivacije, še manj opredeljenih na ravni kohezijskih regij. Ne glede na to menimo, da se je smiselno osredotočiti zlasti na uporabnike različnih zdravstvenih in socialnovarstvenih programov v sklepni fazi obravnave (na primer osebe s težavami z alkoholom in prepovedanimi drogami), brezdomce, žrtve nasilja, osebe s težavami v duševnem zdravju in duševnem razvoju in zapornike v fazi odpusta. Večina teh oseb ima več kot eno od navedenih specifik, ki jih ovirajo pri vstopu na trg dela.

Za nekatere od teh skupin ima Slovenija sicer že razvite osnovne programe obravnave tako z vidika socialnega kot zdravstvenega vključevanja (brezdomci, osebe z motnjami v duševnem razvoju, osebe s težavami z

alkoholom in prepovedanimi drogami, zaporniki), ki jih bo še naprej financirala iz nacionalnih sredstev, vendar ugotavljamo, da ti programi niso zadostni za učinkovito spopadanje z ovirami, ki tem osebam preprečujejo vstop na trg dela. V Sloveniji je bila do zdaj majhna tudi ponudba programov spodbud za zaposlovanje in ustvarjanje delovnih mest za te ciljne skupine, saj je bilo v letu 2012 vključenih 1.653 prejemnikov denarne socialne pomoči, kar je le dobre 3 % vseh prejemnikov v tistem letu.

Prav tako so programi, ki jih izvajajo različne institucije, nepovezani, zato bo njihovo dopolnjevanje in nadgrajevanje v tem specifičnem cilju komplementarno ukrepom iz prvega specifičnega cilja te naložbe, da bo dosežena njihova večja učinkovitost.

Porast ciljne skupine mladih, ki niso zaposleni niti se ne izobražujejo, je povezan z velikim porastom brezposelnosti mladih. Slovenija je že v predhodnih programskih obdobjih podpirala tovrstne usmerjene programe (kot na primer Projektno učenje mladih odraslih), ki omogočajo vključitev mladih in imajo dobre izhode. V letu 2013 je bilo 48 % vrnitev v šolo, 26 % zaposlitev, 18 % nadaljevanja izobraževanja in dela hkrati ter 6 %

uresničitve podjetniške ideje. Glede na razmere na trgu dela želimo tudi v prihodnje te programe nadgrajevati in širiti ter jih še boljše povezati s trgom dela. Ukrepi v tej prednostni naložbi bodo tako komplementarni ukrepom iz tematskih ciljev 8 in 10, namenjenih mladim.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje deleža ranljivih skupin, ki so ob koncu programov vključene v iskanje zaposlitve, izobra-

ževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev.

Za dosego navedenega cilja se bosta s sredstvi ESS podpirala razvoj in izvajanje programov socialnega vključevanja in socialne aktivacije, s čimer bo doseženo, da bo čim več vključenih oseb pridobilo kompetence, ki jih bodo približale vstopu na trg dela.

Tabela 54: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.3	delež oseb iz ranljivih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje,* pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev ob izhodu	V	odstotek		22	razmerje		25	spremljanje	enkrat letno
		Z	odstotek		22	razmerje		25	spremljanje	enkrat letno

* Udeleženec je uspešno končal program, če je pridobil potrdilo ali javno listino o uspešno opravljenem programu, ki mu zagotavlja novo kompetenco ali pridobitev izobrazbene ravni.

SPECIFIČNI CILJ 3: PREPREČEVANJE ZDRSA V REVŠČINO OZIROMA SOCIALNO IZKLJUČENOST IN ZMANJŠEVANJE NEENAKOSTI V ZDRAVJU

Nizka raven izobrazbe, nepopolna izobrazba, kulturne raznolikosti, nezanesljive in nizko plačane zaposlitve in huda materialna prikrajšanost so pomembni dejavniki tveganja za slabo zdravje, zdrs v revščino, socialno izključenost in neenakosti v zdravju.

Zato so pravočasno prepoznavanje različnih tveganj in ustrezna psihosocialna podpora ter opolnomočenje za zdrav način življenja ključni zlasti pri teh skupinah prebivalstva: družine z nizko intenziteto dela, enostarševske družine, družine, v katerih je prisotno nasilje, otroci in mladostniki, ki jim grozi socialna izključenost zaradi različnih razlogov (kot na primer prikrajšanost za primerno družinsko življenje, težave v odraščanju in duševnem zdravju ali razvoju, otroci in mladostniki s posebnimi potrebami, otroci migrantov, Romov), starejši.

Vzorci materialne prikrajšanosti oziroma revščine se generacijsko prenašajo in vplivajo tako na duševno zdravje kot na življenjski slog, kar se kaže v slabšem zdravju. To je eden od pomembnih razlogov za zdrs v revščino. V Sloveniji ugotavljamo, da je dostopnost do preventivnih programov in programov zgodnjega odkrivanja in celovite obravnave kroničnih bolezni pri ranljivih skupinah prebivalstva slaba in da se te skupine na obstoječe preventivne programe tudi slabše odzivajo. Zato je treba razviti nove oziroma nadgraditi obstoječe preventivne programe, da bodo dosegli omenjene ciljne skupine in bodo prilagojeni njihovim potrebam. Pripravljeni programi bodo vključenim zagotovili podporo in omogočili dodatno znanje in veščine, s katerimi bodo sami ustrezneje prepoznavali tveganja in se nanje odzivali ob materialni prikrajšanosti in v drugih neugodnih življenjskih situacijah.

Izražanje lastne kulturne identitete in udeležba v kulturnem življenju širše družbe sta temeljni pogoj

za socialno vključenost posameznika (npr. manjšine z drugačno kulturno identiteto, invalidi itd.). Zaradi pomembnosti socialnega vključevanja pripadnikov manjšinskih etničnih skupin in invalidov v širše družbeno okolje je bil v Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 določen poseben ukrep. Ukrepi so bili oblikovani v sodelovanju s predstavniki navedenih ciljnih skupin, ki so izrazili svoje potrebe po boljši socialni vključenosti. S posebnim programom večje dostopnosti do kulturnih dobrin bomo zagotavljali večjo socialno vključenost pripadnikov navedenih ciljnih skupin.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- razviti in nadgrajeni učinkoviti preventivni pristopi in programi za preprečevanje zdrsa v revšči-

no in socialno izključenost ter zmanjšanje neenakosti v zdravju.

Za dosego navedenega cilja se bodo s sredstvi ESS razvijali in nadgrajevali preventivni programi, s katerimi bi preprečevali zdrs v revščino in socialno izključenost. Tisti preventivni programi pri tem specifičnem cilju (predvideni v zadnjih treh alinejah tipov ukrepov pod specifičnim ciljem 3), ki so povezani z Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015–2020, se ne bodo izvajali, dokler se EK ne bo strinjala s tem, da je predhodna pogojenost izpolnjena.

Tabela 55: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.4	delež medgeneracijskih centrov in centrov za družine, ki izvajajo program 6 mesecev po prenehanju podpore	V	odstotek		50	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno
		Z	odstotek		50	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno
9.5	delež zdravstvenih domov, v katerih se bodo 6 mesecev po prenehanju podpore izvajali predvideni ukrepi	V	odstotek		50	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno
9.5	delež zdravstvenih domov, v katerih se bodo 6 mesecev po prenehanju podpore izvajali predvideni ukrepi	Z	odstotek		50	razmerje	2014	50	spremljanje	enkrat letno

2.9.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri prvem specifičnem cilju so predvideni ti ukrepi:

- razvoj in vzpostavitev celovitega modela socialne aktivacije, ki bo zagotovil pregledno, usklajeno in celostno obravnavo oseb ter ustrezno povezal vse pomembne institucije, vključno z:
 - izvedbo analiz, potrebnih za razvoj sistema socialne aktivacije;
 - vzpostavitvijo enotne vstopne točke v sistem socialne aktivacije ter zaposlitvijo, usposabljanjem in drugo podporo delu osebja v enotni vstopni točki, tudi za obravnavo vključenih oseb;
 - vzpostavitvijo sistema sodelovanja med vsemi pomembnimi institucijami ter oblikovanjem potrebnih protokolov sodelovanja in usposabljanja trenerjev (to so zaposleni v institucijah, ki bodo nato znanje prenašali na druge sodelavce) v teh institucijah;
 - nadgradnjo informacijskih sistemov za učinkovito spremljanje izvajanja programov socialne aktivacije in vanje vključenih oseb ter razvojem informacijskega orodja za podporo izvajalskim organizacijam in državljanom pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Ciljne skupine: enotna vstopna točka v sistem socialne aktivacije in sodelujoče institucije ter njihovi zaposleni

Upravičenci: centri za socialno delo (vključno s Skupnostjo centrov za socialno delo), zdravstveni domovi, vzgojno-izobraževalni zavodi, Zavod RS za zaposlovanje, izvajalci socialnovarstvenih storitev in programov, policija, zavodi za prestajanje kazni, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in

socialni partnerji ter drugi, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov prednostne naložbe.

Pri drugem specifičnem cilju so predvideni ti ukrepi:

- razvoj interdisciplinarnih programov socialne aktivacije ter izbor ustreznih izvajalcev teh programov in njihovo morebitno dodatno usposabljanje;
- izvajanje programov socialne aktivacije in socialnega vključevanja, ki so posebej prilagojeni posebnim težavam ciljnih skupin (zlasti tistih, ki so prepoznane v uvodnem delu specifičnega cilja) pri vključevanju v družbo in na trg dela, s ciljem opolnomočenja in zaposlitvenega kapitala še pred vstopom na trg dela oziroma pred iskanjem zaposlitve in v začetnem obdobju zaposlitve. Pri tem se bodo spodbujali:
 - povezovanje programov socialne aktivacije z zaposlitvenimi programi in razvoj prilagojenih oblik dela, kamor se bodo lahko vključile osebe po koncu socialne aktivacije, prehodi med programi in prehodi iz programov na trg dela ali v zaposlitev v socialnih podjetjih ter druge oblike dela in programi predvsem v nevladnem sektorju, vse zaradi nadaljnega spremljanja in zagotavljanja podpore osebam tudi, ko niso več vključene v programe socialne aktivacije. Pri tem bosta ves čas zagotovljeni dopolnjevanje in usklajevanje dejavnosti drugih prednostnih osi (zlasti 8 in 10) ter prednostnih naložb te prednostne osi;
 - razvoj in vzpostavitev prilagojenih oblik dela za osebe, ki jim po končanem aktivacijskem programu iz prejšnjih alinej zaradi njihovih posebnih težav ne uspe vstopiti na trg dela oziroma ne zmorejo vsaj polovičnega delovnega časa, kar je pogoj za vključitev v socialno podjetništvo, ki bo financirano iz četrte naložbe, in v javna dela, ki so financirana iz državnega proračuna.

Ciljne skupine: zlasti uporabniki različnih zdravstvenih in socialnovarstvenih programov v sklepni fazi obravnave (na primer osebe s težavami z alkoholom in prepovedanimi drogami), brezdomci, žrtve nasilja, osebe s težavami v duševnem zdravju in duševnem razvoju, zaporniki v fazi odpusta, mladi, vključeni v ukrep Projektno učenje mladih odraslih, ki se ne izobražujejo niti niso zaposleni.

Upravičenci: centri za socialno delo (vključno s Skupnostjo centrov za socialno delo), zdravstveni domovi, vzgojno-izobraževalni zavodi, Zavod RS za zaposlovanje, izvajalci socialnovarstvenih storitev in programov, policija, zavodi za prestajanje kazni, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in socialni partnerji ter drugi, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov prednostne naložbe.

Pri tretjem specifičnem cilju so predvideni ukrepi za:

- razvoj ali nadgradnjo in izvajanje preventivnih programov, ki se izvajajo predvsem v obstoječih ali s sredstvi ESS podprtih (zlasti z vidika zaposlovanja in usposabljanja osebja) medgeneracijskih centrih in centrih za družino, za:
 - delo z družinami z otroki (učenje večšin učinkovitega gospodarjenja in vodenja gospodinjstva ...) in delo z družinami, v katerih je bilo ugotovljeno nasilje (npr. razvoj centrov za družino v okoljih z večjo stopnjo tveganja revščine);
 - celostno obravnavo otrok in mladostnikov iz socialno ogroženih okolij oziroma otrok in mladostnikov, ki tvegajo socialno izključenost zaradi različnih razlogov, s ciljem opolnomočenja ter povečanja zmožnosti socialnih in kulturnih kompetenc, kar se lahko izvaja tudi v okviru mrež institucij oziroma nevladnih organizacij;
 - starejše iz socialno ogroženih okolij, vključno s programi priprave na staranje ob izteku delovne dobe (učenje načrtovanja življenja ob bistveno spremenjenih materialnih možnostih ...);
- večjo socialno vključenost pripadnikov manjšinskih etničnih skupin in invalidov; s posebnim programom večje dostopnosti do kulturnih dobrin bomo zagotavljali zmanjševanje tveganja socialne izključenosti za pripadnike etničnih manjšin in invalidov z namenom približevanja in vstopanja na trg dela;
- razvoj novih, nadgradnjo obstoječih preventivnih programov in njihovo izvajanje predvsem v zdravstvenih domovih, katerih delovanje je financirano iz nacionalnih sredstev:

- programi ozaveščanja in podpora dvigu zdravstvene pismenosti ter izvajanje programov za podporo zdravemu načinu življenja za ciljne skupine;
- nadgradnja obstoječih, razvoj in izvajanje novih programov v zdravstvenih domovih, ki bodo boljše zadovoljevali potrebe ciljnih skupin ter bodo vključevali usposabljanje in izobraževanje izvajalcev;
- nadgradnja programov v zdravstvenih domovih za obvladovanje kroničnih bolezni in dejavnikov tveganja, vključno s podporo pri spremembi vedenja, ter povezovanje s socialnim varstvom z namenom preprečevanja socialne izključenosti in slabše zaposljivosti kronično bolnih.

Ciljne skupine: družine z nizko delovno intenzivnostjo, osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost, starejši iz socialno ogroženih okolij, skupine prebivalstva z večjim tveganjem za kronične bolezni, manjšinske etnične skupnosti, invalidi in Romi.

Upravičenci: centri za socialno delo (vključno s Skupnostjo centrov za socialno delo), zdravstveni domovi, vzgojno-izobraževalni zavodi, Zavod RS za zaposlovanje, izvajalci socialnovarstvenih storitev in programov, policija, zavodi za prestajanje kazni, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, medgeneracijski centri in centri za družine, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in socialni partnerji ter drugi, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov prednostne naložbe.

2.9.3.1.2 Vodilna načela za izbor operacij

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- medresorsko usklajeni v delu, ki se nanaša na celovite programe socialne aktivacije in preventive za ranljive skupine ter na programe za podporo zdravemu načinu življenja;

- prispevali k razvoju storitvenih dejavnosti in nevladnega sektorja;
 - prispevali k spodbujanju socialnega podjetništva in ustvarjanju delovnih mest za ranljive skupine, kadar je to ustrezno;
 - opredeljevali območja z višjo stopnjo dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči;
 - pri ukrepih socialne aktivacije inovativni pri vključevanju ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi pri ukrepih na trgu dela);
 - spodbujali enake možnosti za ciljne skupine ter enake možnosti žensk in moških;
 - vključevali ključne deležnike;
 - prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, državni in transnacionalni ravni;
- kadar je ustrezno, prednostno obravnavali področja, pomembna za zeleno gospodarstvo, in bodo vključevali širše cilje trajnostnega razvoja.
- Nekatera posebna dodatna načela za izbor pa se bodo oblikovala ob izvedbi razpisa.
- 2.9.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov
Ni predvidena.
- 2.9.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov
Ni predvidena.

2.9.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 56: Kazalniki učinka

D	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
Specifični cilj 1:							
9.6	število vzpostavljenih regionalnih mobilnih enot	število	ESS	V	8	spremljanje	enkrat letno
	število vzpostavljenih regionalnih mobilnih enot	število	ESS	Z	4	spremljanje	enkrat letno
9.7	število trenerjev, ki bodo vključeni v usposabljanje	število	ESS	V	288	spremljanje	enkrat letno
	število trenerjev, ki bodo vključeni v usposabljanje	število	ESS	Z	192	spremljanje	enkrat letno
Specifični cilj 2:							
9.8	število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	število	ESS	V	10.450	spremljanje	letno
	število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	število	ESS	Z	8.550	spremljanje	letno
Specifični cilj 3:							
9.9	število podprtih medgeneracijskih centrov in centrov za družino	število	ESS	V	10	spremljanje	letno
	število podprtih medgeneracijskih centrov in centrov za družino	število	ESS	Z	5	spremljanje	letno
9.10	število podprtih zdravstvenih domov	število	ESS	V	16	spremljanje	letno
	število podprtih zdravstvenih domov	število	ESS	Z	9	spremljanje	letno

2.9.4 Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena

SPECIFIČNI CILJ: PILOTNO PREIZKUŠENI PRISTOPI ZA BOLJŠO POVEZAVO STORITEV DOLGOTRAJNE OSKRBE

Slovenija trenutno nima enotnega sistema dolgotrajne oskrbe. Storitve in pravice izhajajo iz različnih obstoječih sistemov – zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega ter iz sistema socialnega varstva. Glede na demografsko sestavo se kaže potreba po reformi, ki bo omogočila vzpostavitev enotnega sistema dostopnih in kakovostnih skupnostnih storitev za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo, ter zmanjšala ali odložila vključevanje v institucionalne oblike varstva.

V Sloveniji se pripravlja nova zakonodaja o dolgotrajni oskrbi, ki bo celovito urejala to področje in njegovo financiranje. Skladno s predlogom zakona je predvideno dveletno prehodno obdobje, v katerem bo treba zagotoviti pogoje za njegovo izvajanje. Predvidene ključne dejavnosti pri tem so vzpostavitev in delovanje enotnih vstopnih točk, v okviru katerih bodo potekali priprava za obravnavo (enotni triažni postopek), obravnavo oseb v interdisciplinarnih komisijah za ocenjevanje potreb in upravičenosti do integriranih storitev (zdravstvenih in socialnih) in sredstev iz naslova dolgotrajne oskrbe, spremljanje upravičencev do storitev in sredstev dolgotrajne oskrbe ter usklajevanje razvoja integriranih skupnostnih storitev. Zagotoviti bo treba tudi usposabljanje strokovnega osebja za delo v triažnem postopku, osebja za izvajanje integriranih storitev dolgotrajne oskrbe ter osebja za nadziranje, razvoj IKT-podpore izvajanju storitev, razvoj in nadgradnjo skupnostnih storitev in podporo neformalnim oblikam storitev.

ESS bo vse navedene dejavnosti podprl z razvojem in izvedbo pilotnih projektov, ugotovitve katerih bodo

upoštevane pri uvajanju reformiranega sistema dolgotrajne oskrbe, katerega delovanje bo pozneje financirano iz nacionalnih sredstev. Usposabljanje strokovnega osebja bo v določenem obsegu financirano iz sredstev ESS tudi med delovanjem sistema.

Večina sredstev ESS bo namenjena dejavnostim za razvoj in pilotno izvedbo integriranih skupnostnih storitev za starejše prebivalstvo, manjši del pa bo namenjen tudi dejavnostim za razvoj in pilotno izvedbo storitev ob deinstucionalizaciji na področju duševnega zdravja in obravnave oseb z motnjo v duševnem razvoju, invalidom in tistim, ki so vključeni v varstveno-delovne centre, socialnovarstvene zavode, posebne in kombinirane socialne zavode, zavode za usposabljanje, ter tistim, ki potrebujejo krizno nastanitev oz. nastanitev ob izhodu iz sistema rejništva.

V letu 2014 je v institucijah formalnega in neformalnega sistema dolgotrajne oskrbe približno 21.000 ljudi, dolgotrajno oskrbo pa v obliki formalnih in neformalnih storitev in pravic prejema še približno 39.000 ljudi. V skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 je cilj, da po reformi tretjina potencialnih uporabnikov storitev dolgotrajne oskrbe ostane v institucijah, tretjina v skupnostnih formalnih oblikah oskrbe in tretjina v neformalnih oblikah oskrbe.

Skupnostne storitve, kot so pomoč na domu, patronažna služba in zdravstvena nega na domu, osebna asistenca (zaposleni, zaposljivi invalidi), družinski pomočnik, so trenutno zagotovljene starostnikom, odraslim in otrokom z invalidnostjo in težavami v duševnem zdravju in razvoju. V prihodnje je cilj nekatere od teh storitev nadgraditi, preoblikovati ali povezati, po potrebi pa razviti tudi nove.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- vzpostavljena in delujoča enotna vstopna točka v sistem dolgotrajne oskrbe.

Tabela 57: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.11	povprečno število obravnav na koordinatorja	V	število	se ne uporablja	250	razmerje	2014	160	spremljanje	enkrat letno
9.12	delež vključenih, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	V	%	se ne uporablja	90	razmerje	2014	90	spremljanje	enkrat letno
9.13	delež vključenih starejših, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	V	%	se ne uporablja	85	razmerje	2014	85	spremljanje	enkrat letno
9.14	delež vključenih odraslih in otrok, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	V	%	se ne uporablja	100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
9.12	delež vključenih, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	Z	%	se ne uporablja	90	razmerje	2014	90	spremljanje	enkrat letno
9.13	delež vključenih starejših, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	z	%	se ne uporablja	85	razmerje	2014	85	spremljanje	enkrat letno
9.14	delež vključenih odraslih in otrok, ki ob izhodu ne bodo vključeni v institucijo	z	%	se ne uporablja	100	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno

2.9.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Poleg ukrepov, ki bodo financirani s ciljem vzpostavitve enotne vstopne točke in so natančneje predstavljene v uvodu k prednostni naložbi, bo podpora namenjena tudi različnim ukrepom za razvoj integriranih skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev dolgotrajne oskrbe, razvoju in uveljavitvi učinkovitih modelov posodobitve socialnih in zdravstvenih storitev, da se izvede

deinstitucionalizacija. Njena izvedba se bo usklajevala prek enotne vstopne točke.

Slovenija potrebuje hitrejši razvoj storitev v skupnosti, ki so manj razvite kot institucionalne oblike varstva in pomoči. Eden od ključnih pogojev za deinstitucionalizacijo je povezati socialne in zdravstvene storitve na primarni ravni (povezava socialnih in zdravstvenih storitev pomoči na domu, dnevnega varstva in kratkotrajnih namestitev) ter zagotoviti njihovo enakomerno dostopnost v urbanem in podeželskem okolju. Velikopotezni načrti v zvezi s krepitvijo skupnostnih oblik pomoči in deinstitucionalizacijo bodo zahtevali tudi nujno posodobitev izvajalskih mrež na socialnem in zdravstvenem področju, tudi in predvsem v povezavi z izobraževanjem in

usposabljanjem kadrov za oblikovanje in izvajanje novih skupnostnih oblik pomoči za posamezne ciljne skupine ter krepitvijo sodelovanja med formalnimi in neformalnimi izvajalci (npr. skupnostne storitve za demenco, paliativna oskrba, razvoj instituta družinskega pomočnika in podpora temu institutu, obravnava v skupnosti za osebe s hudimi duševnimi motnjami).

Želimo omogočiti, da predvsem starejši lahko ob ustrezni pomoči in podpori v skupnosti čim dlje ostanejo v svojem lokalnem okolju in da se del tistih, ki so zdaj v institucijah (npr. osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, otroci in mladostniki ter osebe z motnjo v duševnem razvoju in osebe z več motnjami), vrne v lokalno okolje oziroma skupnost. Pri tem bo nujno povezovanje z lokalnim okoljem predvsem z vidika ugotavljanja dejanskih potreb in možnosti za podporo v skupnosti. Treba bo izboljšati tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki so pomemben potencial za povečanje dostopnosti do uporabnikov ter za razvoj preventivnih in inovativnih skupnostnih storitev. Prav tako bo treba obstoječim institucijam omogočiti, da ustrezno preoblikujejo svoje storitve. Želimo, da izvajalci institucionalnega varstva razvijajo in širijo svojo ponudbo s skupnostnimi storitvami za starejše, saj imajo za to vse potrebno znanje in izkušnje. Približno 30 % domov za starejše danes že izvaja storitve v skupnosti, to pa bi želeli razširiti vsaj na 50 % izvajalcev institucionalnega varstva.

Ob tem bomo razvijali programe, prilagojene potrebam posameznih ciljnih skupin, da se razvijejo skupnostne storitve, s katerimi bo zagotovljena deinstitutionalizacija (npr. ciljnim skupinam, ki so vključene v varstveno-delovne centre, socialnovarstvene zavode, posebne in kombinirane socialne zavode, zavode za usposabljanje, ter tistim, ki potrebujejo krizno nastanitev oz. nastanitev ob izhodu iz sistema rejništva). Za nekatere od navedenih skupin namreč v obstoječem sistemu ni ustreznih prilagojenih programov in storitev.

Ukrepi pri tem specifičnem cilju so povezani z Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva

2015–2020, zato se ne bodo izvajali, dokler se EK ne bo strinjala, da je predhodna pogojenost izpolnjena.

- V podporo reformi dolgotrajne oskrbe bodo podprti ti ukrepi, namenjeni zlasti starejšim:
 - izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje systemskega zakona o dolgotrajni oskrbi in vključujejo:
 - vzpostavitev in delovanje enotne vstopne točke;
 - usposabljanje strokovnega osebja;
 - razvoj storitev, podprtih z IKT, in IKT-podporne strukture;
 - prilagoditev in preoblikovanje obstoječih mrež institucionalnega varstva ter vstop novih izvajalcev za zagotavljanje skupnostnih storitev in programov za starejše, kar bo vključevalo zlasti:
 - izdelavo analiz potreb v posamezni regiji, razvoj konceptov;
 - izobraževanje in usposabljanje osebja;
 - pilotno izvedbo razvitih skupnostnih storitev z vključevanjem uporabnikov (en projekt na regijo za preoblikovanje obstoječih mrež in en projekt na regijo za nove izvajalce skupnostnih storitev).
- Za zagotovitev skupnostnih storitev za odrasle in otroke, ki se jim omogoča deloma samostojno življenje:
 - analiza potreb in stroškov ter potrebnih sprememb zakonodaje za spodbuditev izhoda iz institucij z razvojem mreže ključnih oseb;
 - razvoj skupnostnih programov in storitev ob deinstitutionalizaciji za posamezne ciljne skupine uporabnikov institucionalnega varstva s težavami v duševnem zdravju in duševnem razvoju (zlasti ciljne skupine, ki so vključene v varstveno-delovne centre, socialnovarstvene zavode, posebne in kombinirane socialne zavode, zavode za usposabljanje, ter tisti, ki potrebujejo krizno nastanitev oz. nastanitev ob izhodu iz sistema rejništva), ki so sposobni delno samostojnega življenja, vključno z razvojem alternativnih in inovativnih oblik bivanja za vse starostne skupine uporabnikov.

Ciljne skupine: strokovno in tehnično osebje v enotni vstopni točki, izvajalci storitev in programov ter osebe, ki potrebujejo integrirane skupnostne storitve in programe.

Upravičenci: javni izvajalci zdravstvenih in socialnih storitev in programov ter njihove skupnosti, vzgojno-izobraževalni zavodi, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, zavodi in skupnosti zavodov, izvajalci socialnovarstvenih storitev in programov, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in socialni partnerji ter drugi, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov prednostne naložbe.

2.9.4.1.2 Vodilna načela za izbor:

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo:

- vključevali območja z nižjo stopnjo pokritosti s skupnostnimi storitvami;
- spodbujali dostopnost za invalide;
- vključevali ključne deležnike;
- prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, državni in transnacionalni ravni.

Nekatera posebna dodatna načela za izbor pa se bodo oblikovala ob izvedbi razpisa.

2.9.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.9.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.9.4.15 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 58: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
9.15	število zaposlenih koordinatorjev v enotni vstopni točki	število	ESS	V	15	spremljanje	enkrat letno
9.16	število vključenih	število	ESS	V	500	spremljanje	letno
9.17	število vključenih starejših	število	ESS	V	400	spremljanje	letno
9.18	število vključenih odraslih in otrok	število	ESS	V	100	spremljanje	letno
9.16	število vključenih	število	ESS	Z	500	spremljanje	letno
9.17	število vključenih starejših	število	ESS	Z	400	spremljanje	letno
9.18	število vključenih odraslih in otrok	število	ESS	Z	100	spremljanje	letno

2.9.5 Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanje socialne vključenosti z lažjim dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom z institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev

SPECIFIČNI CILJ: IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI SKUPNOSTNIH STORITEV OSKRBE

Večina javnih zavodov za izvajanje institucionalnega varstva je bila zgrajena v sedemdesetih in osemdesetih letih ter po svoji arhitekturni zasnovi spada v t. i. drugo oz. tretjo generacijo zavodov, nekaj pa jih deluje še v bistveno starejših objektih. Srečujejo se s težavami neprilagojenosti sedanjim potrebam dejavnosti tako z vidika bivalnih razmer kot konceptov dela. Ti morajo temeljiti na psihosocialnih konceptih, ki so usmerjeni v uporabnika in njegove potrebe ter omogočajo, da je institucija za uporabnika prijaznejša in bolj odprta v skupnost. Izvajalci institucionalnega varstva morajo razvijati in širiti svojo ponudbo s skupnostnimi storitvami za ciljne skupine, saj imajo za to že delno zagotovljena potrebna znanja in izkušnje. Približno 30 % tovrstnih izvajalcev danes že izvaja storitve v skupnosti, kar bi želeli razširiti vsaj na 50 % izvajalcev institucionalnega varstva.

Za prehod na skupnostne oblike storitev pa bo treba s ciljem deinstitucionalizacije razviti še nove storitve in vključiti nove izvajalce teh storitev. Gre za širitev mreže z manjšimi enotami za podprto bivanje (assisted living) ter nadgradnjo bivalnih in stanovanjskih skupin ter individualnih stanovanjskih enot. Vse te oblike so trenutno premalo razvite in namenjene predvsem ciljnim skupinam na področju duševnega zdravja, za druge ciljne skupine (osebe s težavami v duševnem razvoju ter s telesno in senzorno invalidnostjo; starejši z otroki, ki imajo duševne motnje; starejši v varstveno-delovnih centrih; stanovanjske skupine za mlade – prehodi iz zavoda, rejništva in krizne namestitve) pa tovrstnih namestitev še ni na voljo in jih je treba zagotoviti. Ob tem pa bomo ukrepe usmerjali še naprej v razvoj in nadgradnjo

mreže nastanitev v bivalnih enotah za osebe z motnjami v duševnem zdravju, predvsem zaradi povečevanja števila teh oseb.

Cilj bo dosežen z vlaganjem v infrastrukturo, v katero bodo umeščene skupnostne storitve, ki jih bomo posodobili ali razvili na novo v okviru druge prednostne naložbe. Za doseg tako zastavljenega cilja bomo naložbe usmerjali zlasti v preoblikovanje infrastrukture mreže izvajalcev institucionalnega varstva, gradnjo oz. pridobitev mreže bivalnih, stanovanjskih in individualnih enot za zagotavljanje nastanitev pri skupnostnih oblikah pomoči osebam, ki so odvisne od pomoči drugih, ter v vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje storitev oskrbe in zdravja na daljavo, vključno z zmogljivostmi za starejše. Poseben poudarek bo na sinergičnih učinkih vlaganj v infrastrukturo, ki bo namenjena več različnim skupinam uporabnikov in reševanju njihovega bivanjskega položaja, ter na socialnih inovacijah.

Menimo, da bomo lahko z naložbami v bivalne objekte, v katerih bomo razvijali nove oblike skupnostne podpore in pomoči, namestili približno 1.100 oseb, kar je okoli 27 % oseb s posebnimi potrebami v vseh starostnih obdobjih, ki so zdaj v institucijah.

Ukrepi pri tej prednostni naložbi, ki so povezani z Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015–2020, se ne bodo izvajali, dokler se EK ne bo strinjala, da je predhodna pogojenost izpolnjena.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- premestitev deleža oseb iz institucij v skupnostne oblike oskrbe.

Tabela 59: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.19	število oseb v institucijah	V	število		2900	število	2014	770	spremljanje	letno poročilo
9.19	število oseb v institucijah	Z	število		1300	število	2014	330	spremljanje	letno poročilo

* Pri ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

2.9.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, namenjene vzpostavitvi infrastrukturnih pogojev za podporo deinstitucionalizaciji ter razvoju skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev in pomoči, in sicer:

- posodobitvi mreže obstoječih domov za starejše v smeri preoblikovanja v centre za izvajanje različnih skupnostnih storitev, vključno s storitvami, podprtimi z IKT, ki bodo predvidoma razvite pri drugi prednostni naložbi tega tematskega cilja,
- gradnji oz. pridobitvi mrež skupinskih in individualnih bivalnih enot za izvedbo deinstitucionalizacije na področju invalidnosti in duševnega zdravja,
- vzpostavitvi dnevni in medgeneracijskih centrov, v katerih se bodo izvajale integrirane socialne in zdravstvene storitve,
- posodobitvi mobilnih enot za podporo programom, namenjenim osebam iz druge prednostne naložbe te osi in drugim z različnimi oblikami zasvojenosti.

Ciljne skupine: različne skupine oseb, ki potrebujejo dolgotrajno pomoč in oskrbo, uporabniki socialno-varstvenih in zdravstvenih storitev.

Upravičenci: izvajalci zdravstvenih in socialnih storitev in programov in njihove skupnosti, vzgojno izobraževalni zavodi, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, institucije regionalnega in lokalnega razvoja, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije ter drugi, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov prednostne naložbe.

2.9.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Poleg opredeljenih horizontalnih načel bodo pri tej prednostni naložbi, če bo smiselno, oblikovana tudi dodatna načela za izbor. Prednost bodo imeli projekti s sinergičnimi učinki, ki se bodo nanašali na več ciljnih skupin uporabnikov oziroma bodo vključevali več integriranih storitev za uporabnike.

2.9.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.9.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.9.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 60: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
9.20	število enot, v katere se je vlagalo	število	ESRR	V	73	spremljanje	letno
9.20	število enot, v katere se je vlagalo	število	ESRR	Z	57	spremljanje	letno

2.9.6 Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve

SPECIFIČNI CILJ: POVEČATI OBSEG DEJAVNOSTI IN ZAPOSLOTITVE V SEKTORJU SOCIALNEGA PODJETNIŠTVA

Dejavnosti za oživitev socialnega podjetništva v Sloveniji v zadnjih nekaj letih sovpadajo z začetki gospodarske krize, ki so spodbudili iskanje drugačnih, trajnih in bolj družbeno odgovornih poslovnih modelov v gospodarskih družbah, ki bi odprli nove možnosti za zaposlovanje naraščajočega števila brezposelnih, predvsem tistih, ki za vključenost v delo potrebujejo prilagojeno delovno okolje. Prav tako je socialno podjetništvo s svojimi načeli v Sloveniji vedno bolj prepoznano kot tista organizacijska oblika podjetništva, ki lahko ustrezno odgovori na naraščajočo potrebo po socialnih inovacijah in razvoju novih, predvsem socialnih storitev ter je moč- no vpeta v regionalno in lokalno okolje.

Ker se socialno podjetništvo v Sloveniji šele razvija,¹⁰² je treba najprej zagotoviti ustrezne pogoje in podporno okolje za nastanek močnih in vzdržnih socialnih podjetij, ki se bodo ustrezno razvijala, kakovostno odzivala na potrebe, imela dovolj potenciala in znanja za razvoj storitev ter zagotavljanje zaposlitve in podpore osebam, ki ne morejo konkurirati običajnim zahtevam na trgu dela.

¹⁰² Tudi Zakon o socialnem podjetništvu je bil sprejet šele v letu 2011.

OECD¹⁰³ ugotavlja, da je v Sloveniji zaviralni dejavnik razvoja socialnega podjetništva med drugim tudi pomanjkanje sposobnosti organizacij socialne ekonomije. Pomembna je tudi ugotovitev, da je velik del ovir za razvoj posledica pomanjkljivega splošnega podjetniškega znanja.

Socialna podjetja lahko v procesu deinstucionalizacije ponudijo rešitve za povečanje dostopnosti do socialnih storitev, predvsem tistih, povezanih s staranjem prebivalstva in dolgotrajno oskrbo, pa tudi do drugih storitev, da se zagotovi boljša socialna vključenost na regionalni, predvsem pa lokalni ravni. Omogočajo lahko tudi usposabljanje in zaposlovanje tistih oseb, ki so bile vključene v programe socialne aktivacije, vendar se kljub doseženemu napredku še ne morejo vključiti na trg dela, pa tudi drugih težje zaposljivih oseb, ki se zaradi različnih razlogov ne morejo neposredno vključiti na trg dela.

Regijska porazdeljenost socialnih podjetij v evidenci MDDSZ¹⁰⁴ kaže, da ta močno prevladujejo v KRVS, v kateri ima sedež kar 72 % socialnih podjetij v evidenci (prevladujoč tip je B). To je predvsem izraz slabšanja gospodarskih razmer v tem delu Slovenije in je neposredno povezano s povečanjem brezposelnosti, pa tudi z izvajanjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji, v katerem je kot pogoj za prijavo na javni razpis

¹⁰³ <http://www.oecd.org/employment/leed/conferenceimproving-socialinclusionatthelocallevelthroughthesocialeconomypresentationoftheoecdreportljubljanaslovenia.htm>

¹⁰⁴ Od uveljavitve zakona na podlagi evidence pri MDDSZ deluje 49 socialnih podjetij (stanje za avgust 2014 je objavljeno na spletni strani MDDSZ http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/socialno_podjetnistvo/evidenca_so_p/

za spodbujanje socialnega podjetništva zahtevano, da je sedež socialnega podjetja v tej regiji. K ustanavljanju socialnih podjetij so pripomogle tudi spodbude MDDSZ v okviru javnih del v jeseni leta 2013, in sicer za zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih v socialnih podjetjih in potencialnih socialnih podjetjih, ta pa so spodbude pogojevala s finančnim prispevkom občin. Na to so se dobro odzvale zlasti občine iz KRVS predvsem zaradi perečega povečanja brezposelnosti.

Ukrepi te prednostne naložbe se bodo ustrezno dopolnjevali z ukrepi prednostne osi 3, torej z ukrepi za povečevanje konkurenčnosti socialnih podjetij (npr. možnost dostopa do virov financiranja in drugih podpornih storitev za podjetja ...).

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečati delež zaposlenih od vključenih v ukrepe za spodbujanje socialnega podjetništva.

Tabela 61: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.21	delež oseb, ki bodo zaposlene ob izhodu	V	%		20	razmerje	2014	25	MDDSZ	letno
		Z	%		20	razmerje	2014	25	MDDSZ	letno

2.9.6.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.6.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Država je po intenzivnih pogajanjih s socialnimi partnerji v letu 2013 sprejela Strategijo razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013–2016,¹⁰⁵ ki določa tri strateške razvojne cilje socialnega podjetništva, in sicer povečanje prepoznavnosti socialnega podjetništva in vedenje o načelih socialnega podjetništva, nadgradnja obstoječega podpornega okolja za podjetništvo ter spodbujanje zaposlovanja ranljivih skupin na trgu dela. V skladu s strategijo je za obdobje 2014–2015 sprejela tudi Program ukrepov za leti 2014–2015¹⁰⁶ za izvajanje

strategije razvoja socialnega podjetništva, ki med drugim predvideva izvajanje ukrepov, predvidenih pri tej prednostni naložbi.

Pri tej prednostni naložbi je podpora namenjena:

- podporni shemi, ki vključuje programe usposabljanja, izobraževanja, mentorstva in svetovanja za vse deležnike v socialnem podjetništvu, pa tudi mreženju, promociji itd.;
- vključevanju ranljivih skupin v socialna podjetja (obveščanje, spodbujanje in podpora pri vključevanju v zaposlitev v socialnih podjetjih ali pri vključevanju v delovno usposabljanje za osebe iz posameznih ranljivih skupin);
- razvoju dejavnosti in zaposlovanju v obstoječih ali novih socialnih podjetjih z namenom razvoja skupnostnih oblik nege in skrbi za ciljne skupine, še posebej v povezavi z ukrepi prve in druge prednostne naložbe.

105 http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/images/zaposlovanje/Strategija_socialnega_podjetnistva_-_sprejeta_na_vladi.doc

106 http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/zaposlovanje/Program_ukrepov_2014-2015_za_izvajanje_strategije_razvoja_socialnega_podjetnistva.pdf

Ciljne skupine: socialna podjetja, ciljne skupine v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu in tiste, ki bodo končale programe socialne aktivacije.

Upravičenci: socialna podjetja, regionalne razvojne agencije, točke VEM, nevladne organizacije, socialni partnerji, zbornice in združenja ter druge razvojne institucije na regionalni ravni, javne agencije (npr. SPI-RIT itd.), nosilci socialnih inovacij in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev prednostne naložbe.

2.9.6.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem pa bodo imela pri izboru prednost tista socialna podjetja oziroma njihovi konzorciji, ki bodo:

- lahko zagotavljali trajne zaposlitve tudi po izteku obdobja veljavnosti podpore;

2.9.6.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 62: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
9.22	Število vključenih oseb	Število	ESS	V	550	spremljanje	letno
		Število	ESS	Z	450	spremljanje	letno
9.23	Število podprtih socialnih podjetij	Število	ESS	V	55	spremljanje	letno
		Število	ESS	Z	45	spremljanje	letno

2.9.7 Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost

SPECIFIČNI CILJ: BOLJŠA GOSPODARSKA IN SOCIALNA VKLJUČENOST SKUPNOSTI NA OBMOČJIH LAS

S strategijami lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, bomo odgovorili na razvojne izzive, kot so visoka rast brezposelnosti in pomanjkanje delovnih mest na upravičenih področjih za izvajanje, tudi na problemskih območjih, na katerih je stopnja registrirane brezposelnosti

- imeli izdelano analizo potreb in potencialov na strani ponudbe in povpraševanja;
- jih bodo ustanovile ranljive skupine, od česar bodo odvisni tudi pogoji za dodeljevanje sredstev (tip in višina);
- razširjali inovativne rešitve za zadovoljitev potreb ranljivih skupin;
- prednostno obravnavali področja, pomembna za zeleno gospodarstvo, in bodo vključevali širše cilje trajnostnega razvoja.

2.9.6.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.9.6.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

sti še višja¹⁰⁷ in so še posebej prizadete ranljive skupine prebivalstva. K temu prispevajo zlasti šibka podjetniška pobuda, pomanjkanje ustrezne stopnje inovativnosti in slabo razvito podporno okolje. V strukturi poslovnih subjektov je delež podjetij, ki pomenijo inovacijski potencial območja ter so potencialni generator rasti in lokalnega razvoja, nizek. Med podjetji je največji delež tistih, ki

¹⁰⁷ Problemska območja so oblikovana skladno s 24. in 25. členom Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja oziroma prejemajo razvojno pomoč po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 ali Zakonu o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju.

so na začetni razvojni stopnji in niso sposobna dosegati načrtovanih poslovnih kazalnikov.

Zaradi šibke gospodarske dejavnosti, selitve poslovnih in storitvenih dejavnosti na obrobja večjih mest, slabšega dostopa do javnih storitev in neustrezne infrastrukturne opremljenosti, slabših prometnih povezav ter posledičnega izseljevanja mladih je demografsko stanje posameznih območij skrb vzbujajoče. To velja tako za urbane kot podeželske predele na upravičenih območjih. Še posebej je to pereče v bolj oddaljenih, problemskih in obmejnih območjih, kjer je na razmeroma nizki ravni tudi izobrazbena sestava prebivalstva, saj v njej prevladuje delež starejšega prebivalstva z nižjo stopnjo izobrazbe. Izseljevanje za seboj pušča tudi opuščena območja in objekte ter prispeva k degradaciji kulturne krajine.

Izzivi se bodo na lokalni, podregionalni in regionalni ravni reševali na podlagi izdelanih SLR. Lokalna

partnerstva bodo prepoznala in v SLR vključila področja ukrepanja, ki so pomembna za njihove lokalne potrebe. S podporo gospodarskim dejavnostim in vlaganji v človeške potencialne ter manjšimi vlaganji v prenovbo mogoče na območjih LAS ustvariti razmere za njihovo razvojno prestrukturiranje. Vlaganja bodo z oblikovanjem inovativnih partnerstev namenjena izvajanju manjših projektov, ki bodo odgovarjali na lokalne izzive in priložnosti ter bodo dopolnjevali vlaganja v projekte, financirane v okviru drugih prednostnih osi.

Z vključevanjem deležnikov v pripravo, odločanje in izvajanje projektov se bosta razvijala in krepila tudi človeški potencial in inovativnost prebivalcev teh območij.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- zagotavljanje pogojev za nova delovna mesta,
- povečanje socialne vključenosti s spodbujanjem inovativnih partnerstev,
- varovanje okolja.

Tabela 63: Specifični kazalniki rezultatov

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
9.24	zadovoljstvo z lokalnim trgom dela*	V	odstotek		9**		2012	15***	Human Development Report	letno
		Z			9			15		

* Kazalnik meri delež anketirancev, ki so odgovorili »dobro« na vprašanje Gallup World Poll: »Ko pomislite na situacijo glede možnosti na trgu dela v mestu ali na območju, kjer danes živite, ali bi rekli, da je zdaj dober ali slab čas za iskanje službe?« Uporablja ga Human Development Report.

** Izhodiščna vrednost temelji na podatkih za leto 2012 za celotno območje Slovenije, zato sta izhodiščni vrednosti enaki.

*** Ciljna vrednost je enaka za obe kohezijski regiji, za kateri se podatki merijo na nacionalni ravni. Ker število LAS še ni znano, ni mogoče opredeliti, kakšna bo njihova delitev med KRVS in KRZS, zato je ciljna vrednost opredeljena za celotno Slovenijo.

2.9.7.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.7.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi so predvideni ti ukrepi, ki se bodo izvajali v sklopu treh področij ukrepanja, kot so opredeljena v partnerskem sporazumu, in sicer: ustvarjanje delovnih mest, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večja vključenost ranljivih skupin:

Ustvarjanje delovnih mest:

- **Spodbujanje podjetniških dejavnosti in inovativnih razvojnih partnerstev:** pri tem ukrepu se pričakuje podpora dejavnostim za povečanje podjetnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti ter dejavnostim, ki bodo pripomogle k ustvarjanju razmer za uresničevanje podjetniških pobud, kot npr. razvoj primerne orodja za aktivacijo, vzpostavitev neformalnih mrež za spodbujanje podjetništva (predvsem socialnega podjetništva, MSP), razvoj ponudbe lokalnih proizvodov in storitev na upravičenih območjih, vključno z oblikovanjem mreže lokalnih ponudnikov, dejavnosti za oživljanje vaških in mestnih jeder ipd.

Večja vključenost ranljivih skupin:

- **Krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem za povečanje socialne vključenosti:** pri tem ukrepu se pričakuje podpora dejavnostim, ki bodo prispevale k aktivaciji deležnikov v povezavi z institucionalnim okoljem in obstoječo socialno infrastrukturo na lokalni in regionalni ravni, da se poveča socialna vključenost. Pri tem bodo lahko med drugim podprti: intervencijsko delo z mladimi, dejavnosti, povezane z ustvarjanjem inovativnih partnerstev za oblikovanje mreže storitev za starostnike, spodbujanje ukrepov aktivnega staranja ipd.
- **Povečanje dostopnosti do storitev na lokalni ravni in odpravljanje revščine:** pri tem ukrepu se pričakuje podpora dejavnostim, ki bodo prispevale k zmanjšanju tveganja revščine in povečanju kakovosti življenja na upravičenih območjih, kot npr. spodbujanja zdravega in aktivnega življenjskega sloga, co-housing in stanovanjske kooperative, vzpostavljanje participativnih proračunov lokalnih skupnosti ipd.

Varstvo okolja in ohranjanje narave:

- **Izboljšanje stanja okolja:** pri tem ukrepu se pričakuje podpora dejavnostim, ki bodo poleg izboljšanja stanja okolja prispevale tudi k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov ter k podpori ustanavljanju nizkoogljičnih skupnosti in skupnosti brez odpadkov, kot npr. vlaganja v manjšo okoljsko infrastrukturo,

manjše prenovne degradiranih in industrijskih območjih in t. i. brownfield naložbe, vlaganje v infrastrukturo manjšega obsega, kadar bo to upravičeno, obnova sistema tematskih poti in spremljajoče infrastrukture, dejavnosti za pospeševanje urbane trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti, s tem pa spodbujanje okolju prijaznega gospodarstva, temelječega na učinkoviti rabi virov, ter izobraževanje, usposabljanje in dvig ozaveščenosti lokalnega prebivalstva tudi v zvezi z zmanjševanjem energetske revščine, ustvarjanje zelenih delovnih mest, izboljševanje stanja vodotokov ipd.

Ciljne skupine: podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava, mladi (osipniki, odvisniki, mladoletni prestopniki, otroci in mladostniki iz družin, v katerih je prisotno nasilje, itd.) in druge ranljive skupine (ženske žrtve nasilja, migrantke, pripadnice etničnih manjšin itd.), dolgotrajno brezposelne osebe, starejši, nevladne organizacije, interesna ali druga združenja na lokalni ravni, lokalne ali teritorialne pobude.

Upravičenci: lokalne akcijske skupine (LAS), pravne osebe javnega in zasebnega prava, nevladne organizacije, institucije regionalnega razvoja.

2.9.7.1.2 Vodilna načela za izbor

SLR in LAS bodo v okviru te prednostne osi izbrane na podlagi skupnih meril, ki bodo veljala za vse tri sklade EU. Poleg tega se bodo pri SLR za sklad ESRR upoštevala tudi ta merila:

- usklajenost izvedbenega dela SLR in ustreznega regionalnega razvojnega programa,
- prispevek SLR k doseganju ciljev ustreznega regionalnega razvojnega programa,
- inovativnost predlaganih ukrepov v SLR za reševanje urbane problematike na manjših mestih in urbanih območjih.

2.9.7.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.9.7.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.9.7.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 64: Kazalniki učinkov

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
9.25	število deležnikov na lokalni ravni, vključenih v izvajanje projektov CLLD	število	ESRR	V	120		letno
		število	ESRR	Z	60		letno
9.26	število prebivalcev, ki živijo na območjih s strategijami lokalnega razvoja	število	ESRR	V	722.000**	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	658.000**	spremljanje	letno
9.27	število podprtih partnerstev*	število	ESRR	V	16	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	8	spremljanje	letno

* Partnerstvo je oblika povezave, ki jo oblikujeta najmanj dva ali več deležnikov na lokalni ali regionalni ravni z namenom skupnega izvajanja operacije, financirane z instrumentom CLLD. Deležniki so lahko predstavniki civilne družbe, institucije na lokalni in tudi regionalni ravni, mrežne organizacije, pravni subjekti javnega in zasebnega prava ipd.

** Po oceni na območjih LAS, upravičenih do sredstev ESRR, živi 1.380.000 prebivalcev. Preračun števila za KRVS in KRZS je narejen glede na splošno razmerje števila prebivalcev v obeh kohezijskih regijah (KRVS 52 %, KRZS 48 %). Točne ciljne vrednosti števila prebivalcev, ki živijo na območjih s strategijami lokalnega razvoja, bo mogoče določiti, ko bo znano število LAS in njihova razporeditev med kohezijskima regijama, pri čemer je mogoče pričakovati, da bodo posamezne LAS lahko na območju obeh kohezijskih regij.

2.9.8 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Pri prednostni osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali razvoj socialnih inovacij, predvsem programov, ki povezujejo socialno in zaposlitveno aktivacijo in zaposlovanje v socialnih podjetjih ali vključitev v delovna usposabljanja za osebe iz posameznih ranljivih skupin, kar bo pomenilo dodano vrednost programa. Posebna pozornost bo namenjena tudi skladnosti z razmeroma novimi področji pametne uporabe v Strategiji pametne specializacije.

Ukrepe pri tej prednostni osi bomo smiselno povezovali z ukrepi na področju podjetništva, trajnostne rabe energije, zaposlovanja in izobraževanja.

Pri izvajanju TC 9 bodo iz sredstev ESS podprti ukrepi, s katerimi se bosta povečala število delovnih mest v socialnem podjetništvu in posredno tudi njihov potencialni prispevek h gospodarski rasti, zniževanju revščine in podpori socialnovarstvenih storitev, zdravstvu itd. Za učinkovito podporno okolje bodo izvedena usposabljanja in prilagajanje obstoječih podpornih mrež za razvoj podjetništva in regionalni razvoj socialnega

podjetništva. Podpora socialni podjetniški dejavnosti in mreženju bo zagotovljena tudi z razvojem inkubatorjev socialnega podjetništva in njihove mreže. Poleg tega bodo v projekte socialnega podjetništva vključene socialno ranljive skupine. Ukrepi in razvoj socialnega

podjetništva so tesno povezani z ukrepi za povečevanje konkurenčnosti v okviru TC 3, kjer bodo na voljo prilagojeni finančni instrumenti, sofinancirani iz ESRR (npr. mikrokrediti). Skupen rezultat bo večji delež prispevka socialnega podjetništva v BDP.

2.9.9 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – ESS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
9	kazalnik učinka	9.8	število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	število	ESS	V	2.090	10.450	spremljanje	42,7 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	kazalnik učinka	9.8	število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	število	ESS	Z	1.710	8.550	spremljanje	43,16 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	kazalnik učinka	9.6	število vzpostavljenih regionalnih mobilnih enot	število	ESS	V	8	8	spremljanje	5,74 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	kazalnik učinka	9.6	število vzpostavljenih regionalnih mobilnih enot	število	ESS	Z	4	4	spremljanje	3,55 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	kazalnik učinka	9.9	število podprtih medgeneracijskih centrov in centrov za družine	število	ESS	V	5	10	spremljanje	5,38 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	kazalnik učinka	9.9	število podprtih medgeneracijskih centrov in centrov za družine	število	ESS	Z	3	5	spremljanje	3,32 % sredstev ESS za prednostno os 9 za KRVS
9	Finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	V	20.300.000	100.331.530	spremljanje	
9	Finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	Z	16.700.000	81.230.452	spremljanje	

Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
9	kazalnik učinka	9.20	število enot, v katere se je vlagalo	število	ESRR	V	0	73	spremljanje	30 % sredstev ESRR za prednostno os 9 skupaj za obe kohezijski regiji
9	kazalnik učinka	9.20	število enot, v katere se je vlagalo	število	ESRR	Z	0	57	spremljanje	
9	faza izvajanja	K8	objavljena javna naročila	število	ESRR	V	2		spremljanje	
9	faza izvajanja	K8	objavljena javna naročila	število	ESRR	Z	2		spremljanje	
9	kazalnik učinka	9.26	število prebivalcev, ki živijo na območjih s strategijami lokalnega razvoja	število	ESRR	V	0	722.000**		40 % sredstev ESRR za prednostno os 9 skupaj za obe kohezijski regiji
9	kazalnik učinka	9.26	število prebivalcev, ki živijo na območjih s strategijami lokalnega razvoja	število	ESRR	Z	0	658.000**		
	faza izvajanja	K7	sprejete SLR	število	ESRR	V	10			
	faza izvajanja	K7	sprejete SLR	število	ESRR	Z	10			
9	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva	EUR		V	8.800.000	50.044.227		
9	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva	EUR		Z	7.200.000	43.772.847		

* Število vključuje prebivalce na območjih LAS, upravičenih do sredstev ESRR.

2.9.10 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
109	49.162.450	01	49.162.450	05	49.162.450	05	49.162.450	00	
112	15.049.729	01	15.049.729	05	15.049.729	05	15.049.729	00	
113	16.053.045	01	16.053.045	05	16.053.045	05	16.053.045	00	

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
109	40.990.135	01	40.990.135	05	40.990.135	05	40.990.135	00	
112	9.997.594	01	9.997.594	05	9.997.594	05	9.997.594	00	
113	13.996.632	01	13.996.632	05	13.996.632	05	13.996.632	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
055	25.035.380	01	25.035.380	05	25.035.380	05	25.035.380	00	
097	15.000.000	01	15.000.000	02	15.000.000	06	15.000.000	00	

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
055	20.018.277	01	20.018.277	05	20.018.277	05	20.018.277	00	
097	15.000.000	01	15.000.000	02	15.000.000	06	15.000.000	00	

2.9.11 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Uporaba tehnične pomoči se načrtuje predvsem za krepitev upravne zmogljivosti lokalnih akcijskih skupin za pripravo in izvajanje lokalnih razvojnih strategij. Iz naslova tehnične pomoči je tako predvideno financiranje stroškov krepitev upravne usposobljenosti (t. i. capacity building), stroškov podpore pri pripravi strategij lokalnega razvoja in podobno.

2.10 Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljše zaposljivost

2.10.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

V skladu z analizo potreb se bo Slovenija pri prednostni naložbi za krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja spoprijela s ključnimi izzivi za izboljšanje dostopa starejšim, manj usposobljenim oziroma nižje izobraženim, za zagotavljanje ustrežnejših kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij glede na potrebe trga dela, s spodbujanjem prožnejših oblik učenja in izboljšane poklicnega usmerjanja in karierni orientacije pa bo okrepila kompetence mladih na vseh ravneh izobraževanja za potrebe trga dela in družbe. Pri tem se bo iz sredstev ESRR komplementarno financirala tudi IKT-infrastruktura, ki je nujno potrebna za zagotovitev temeljnih pogojev za razvoj tistih kompetenc mladih, ki so neposredno povezane z razvojem prožnejših oblik učenja oziroma inovativnih učnih okolij, vključno z e-učenjem. Pri tej prednostni naložbi za izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela se bo prenovil sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja ter povečala njegova privlačnost, povečala praktična usposobljenost, sistem poklicnega izobraževanja pa bolj povezal s potrebami na trgu dela. Ukrepi se bodo izvajali v obeh kohezijskih regijah in se prilagajali ciljnim skupinam.

Teritorialno bodo sredstva ESS in ESRR porazdeljena po ozemlju celotne Slovenije, saj je področje izobraževanja centralizirano in določeno z nacionalno politiko, vendar pa se bodo pri izvajanju posameznih ukrepov upoštevale razlike med regijama. Na področju vseživljenjskega učenja bo več sredstev namenjenih KRVS. To je neposredno povezano z izobrazbeno strukturo v KRVS, ki je slabša kot v KRZS, prav tako je manj oseb vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja¹⁰⁸ ter v programe vseživljenjskega učenja.

Pri prednostni naložbi za izboljšanje odzivnosti sistema izobraževanja na potrebe trga dela bo ohranjen enoten pristop, s katerim se bodo dosegli zastavljeni cilji v obeh regijah, vendar pa bo več sredstev – tudi ob upoštevanju vpisa (števila vključenih dijakov, študentov) ter števila šol, ki izvajajo srednješolske in višješolske programe, oziroma institucij, ki izvajajo poklicno izobraževanje in usposabljanje – namenjenih za KRVS.

Prav tako bo enoten pristop ohranjen pri prednostni naložbi za razvoj IKT na področju izobraževanja, obseg sredstev pa bo razmeroma enakomerno porazdeljen po obeh regijah. Ob morebitnih sistemskih ukrepih, vpeljanih za obe regiji (kot npr. razvoj inovativnih učnih okolij in pedagoških strategij za izboljšanje kompetenc mladih, podporni ukrepi za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in svetovalne dejavnosti, nadgradnja poklicnih standardov in učnih načrtov, prenova oziroma vpeljava novih modelov poklicnega izobraževanja, razvoj e-vsebin, e-storitev in e-učbenikov, usposabljanje učiteljev oziroma strokovnih delavcev), se bo lahko v skladu s 70. členom CPR in 13. členom uredbe ESF uporabilo načelo derogacije. Pri tem se bo ključ delitve (pro rata) določil ob upoštevanju vpliva, ki ga imajo ukrepi na obe regiji, kot npr. število šol v posamezni regiji (56 %, 44 %), število dijakov (55 %, 45 %) in študentov višjih strokovnih šol (53 %, 47 %), število zavodov, ki izvajajo srednješolske (brez gimnazij) programe (54 %, 46 %), število višjih šol (47 %, 53 %). Če bo uporabljeno načelo derogacije, se bo ključ delitve ob upoštevanju neposredne povezave s predvidenimi ukrepi in učinki ukrepov za obe regiji natančneje določil pred potrditvijo operacij.

¹⁰⁸ SURS, 2012: število prvič vpisanih odraslih po spolu, starosti, vrsti izobraževanja, obliki in vrsti organizacije kohezijske regije.

2.10.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Sklad	ESS
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.10.3 Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno s poklicnim usmerjanjem in validiranjem pridobljenih kompetenc

SPECIFIČNI CILJ 1: IZBOLJŠANJE KOMPETENC MANJ VKLJUČENIH V VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Vključenost v vseživljenjsko učenje (VŽU) je v sodobni družbi ključni dejavnik, s katerim se zagotavlja usposobljenost udeležencev za uspešno vključevanje na trg delovne sile in v družbo. Kot izhaja iz analize potreb, je v Sloveniji izrazito nizek delež vključenih starejših in nižje izobraženih (tistih, ki imajo manj kot strokovno izobrazbo¹⁰⁹) v programe VŽU. Poleg podpovprečne vključenosti podatki za Slovenijo kažejo na preveliko neskladje med najbolj in najmanj izobraženimi. Zaradi premajhne vključenosti v VŽU in slabših izhodiščnih kompetenc se zmanjšuje sposobnost prilagajanja trgu dela in napredku na področju tehnologije, saj posamezniki nimajo kompetenc, ki bi jih potrebovali za učinkovito vključevanje na trg dela in v družbo.

Pri tem specifičnem cilju se bo v skladu z ReNPIO povečalo vključevanje v VŽU manj usposobljenih, nižje

izobraženih (ISCED 1-2) in starejših od 45 let¹¹⁰ ter s tem povečal delež starejših in manj usposobljenih oziroma nižje izobraženih, ki uspešno končajo programe VŽU in tako pridobijo nove kompetence.

Ukrepi za povečanje vključenosti v VŽU in zmanjšanje izobraževalnega primanjkljaja bodo naravnani na pridobivanje kompetenc posameznikov za zmanjšanje neskladij na trgu dela, krepitev sposobnosti posameznikov za hitrejšo prilagajanje spremembam na trgu dela (kompetence za 21. stoletje, OECD) in za uspešno vključevanje v družbo. Izvajali se bodo programi izobraževanja, ki bodo namenjeni vertikalnemu dvigu kompetenc oziroma dvigu izobrazbene ravni, predvsem za pridobitev srednje strokovne izobrazbe (ISCED 3-4), s čimer se bodo ohranile oziroma omogočile nove zaposlitvene možnosti navedenih ciljnih skupin, hkrati pa se bo v manjšem obsegu nadaljevalo izvajanje javnoveljavnih programov usposabljanja za življenjsko uspešnost, ki se prenavljajo, in neformalnih programov usposabljanja za izboljšanje temeljnih zmožnosti oziroma splošnih kompetenc, ki so se izvajali že v programskem obdobju 2007–2013. Programi usposabljanja so namenjeni pridobitvi dodatnih kompetenc v okviru že predhodno pridobljene izobrazbe in niso namenjeni dvigu izobrazbene ravni.

Med programi za izboljšanje kompetenc manj vključenih v VŽU bo posebna pozornost namenjena tudi nadaljnjemu razvoju orodja in postopkov v podporo ugotavljanju in priznavanju neformalno pridobljenega znanja, razvitih v obdobju 2007–2013. Zagotovila se bosta ustrezno certificiranje in pridobitev javne listine, ki bo izkazovala poklicne kvalifikacije.

Poleg splošnih in poklicnih kompetenc bo del sredstev namenjen tudi razvoju digitalnih kompetenc oziroma znanja s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij, ki zaradi zniževanja življenjskega cikla kom-

109 ISCED 3-4.

110 Skladno z ReNPIO se kot prednostna skupina (zaposleni) upoštevajo starejši od 45 let, saj je med njimi visok delež manj izobraženih, kar bo zaradi podaljšanja delovne dobe že v programskem obdobju 2014–2020 pomenilo vedno večji družbeno-gospodarski izziv (glej ReNPIO 2013).

petenc ob hitro razvijajočem se tehnološkem napredku hitro zastarajo in jih je treba nenehno izboljševati.

no končali programe vseživljenjskega učenja in s tem izboljšali splošne, poklicne in digitalne kompetence.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečanje deleža manj usposobljenih, nižje izobraženih in starejših od 45 let, ki so uspeš-

Tabela 65: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost*	Merska enota	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.1	delež udeležencev,** ki so uspešno končali program za pridobitev kompetenc***	V	odstotek		93,4	razmerje	2014	98	spremljanje	letno
		Z	odstotek		97,4	razmerje	2014	98	spremljanje	letno
10.2	delež starejših od 45 let, ki so uspešno končali program za pridobitev kompetenc****	V	odstotek		94,2*****	razmerje	2014	98	spremljanje	letno
		Z	odstotek		97,8	razmerje	2014	98	spremljanje	letno

* Vir so podatki spremljanja operacij za pridobivanje kompetenc za odrasle od 2011 do 2014. Delež uspešnosti je izračunan na podlagi vzorca, ki zajema 23 % vseh, vključenih v programe. V vzorec so zajeti izvajalci, tako da je zagotovljena enakomerna porazdelitev po državi.

** Kazalnik 10.1 zajema vse udeležence (nižje izobraženi s slabšimi kompetencami) programov VŽU ne glede na starost, kazalnik 10.2 pa specifično skupino udeležencev, to je tistih, starejših od 45 let, ki so hkrati nižje izobraženi in imajo slabše splošne kompetence.

*** Za namene kazalnikov 10.1 in 10.2 se pod pojmom programi za pridobitev kompetenc razumejo vsi programi vseživljenjskega učenja, ki vključujejo tako dvig in/ali pridobitev izobrazbene ravni udeleženca kot tudi usposabljanje, ki je namenjeno pridobitvi dodatnih kompetenc ali neformalnega znanja. Udeleženec je uspešno končal program, če je pridobil potrdilo ali javno listino o uspešno opravljenem programu, ki mu zagotavlja novo kompetenco ali pridobitev izobrazbene ravni.

**** Vir so podatki spremljanja operacij za pridobivanje kompetenc za odrasle od 2011 do 2014. Delež uspešnosti je izračunan na podlagi vzorca, ki zajema 23 % vseh, vključenih v programe. V vzorec so zajeti izvajalci, tako da je zagotovljena enakomerna porazdelitev po državi.

***** Podatki izhodiščne vrednosti kazalnika so navedeni za starejše od 55 let, saj se v programskem obdobju 2007–2013 niso zbirali podatki za ciljno skupino starejših od 45, ki je bila opredeljena kot ključna ciljna skupina šele v ReNPIO, sprejeti leta 2013. Ciljna vrednost kazalnika se bo spremljala za ciljno skupino starejših od 45 let.

SPECIFIČNI CILJ 2: IZBOLJŠANJE KOMPETENC ZAPOSLENIH ZA ZMANJŠANJE NESKLADIJ MED USPOSOBLJENOSTJO IN POTREBAMI TRGA DELA

Napredek družbe in hiter razvoj gospodarskega, tehnološkega in delovnega okolja terjata nenehno prilagajanje, poglobljanje in nadgrajevanje znanja in kompe-

tenc zaposlenih. Danes se zaposleni srečujejo številnimi kariernimi spremembami, zato je še toliko pomembnejše, da se jim skladno s potrebami na trgu dela zagotovijo bodisi ustrezna izobrazba in/ali usposobljenost za novo karierno pot bodisi nadgrajevanje znanja in kompetenc za nadaljevanje ali poglobljanje kariere na njihovem področju dela.

Z ukrepi kariernega svetovanja, informativno-sve-tovalne dejavnosti, dodatnih usposabljanj ter programi specializacije, prekvalifikacije in (poklicnega) izpopolnjenja bo vzpostavljena učinkovita vez med sistemom izobraževanja in usposabljanja ter hitro spreminjajočimi se potrebami na trgu dela. Zaposlenim bo zagotovljeno znanje, pa tudi kompetence, ki so nujne zaradi potreb posameznih delovnih mest (npr. nove tehnologije, delovni/poslovni procesi) ali pa pomenijo izhodišče za začetek nove kariere poti.¹¹¹

Posamezniki pogosto ne poznajo vseh možnosti za izobraževanje in usposabljanje, ki so na voljo in s katerimi se jim lahko zagotovijo znanje in kompetence, ki so v danem trenutku dodana vrednost na trgu dela, zato bo eden temeljnih ukrepov zagotoviti jim trajno in učinkovito svetovanje, s pomočjo katerega bodo na podlagi svojih obstoječih kompetenc usmerjeni v ustrezne programe (ne)formalnega izobraževanja in usposabljanja za pridobitev ali poglobitev znanja in kompetenc.

Programi usposabljanja bodo zaposlenim omogočili pridobitev, izboljšanje in poglobljanje tistih kompetenc, ki jih potrebujejo na ravni delovnih mest, opravi, zaradi sprememb tehnologije, narave dela ter potreb

111 Predvideni ukrepi so del sistema vseživljenjske kariere orientacije (VKO), pri čemer se bo okrepilo delovanje nacionalne koordinacijske točke za VKO, podrobneje opredeljene pri prednostni osi 8, ki bo usklajevala ukrepe za različne deležnike in ciljne skupine ter skrbela za njihovo medsebojno usklajenost. Karierno svetovanje za ciljno skupino brezposelnih bo z ustreznimi ukrepi podprto pri prednostni osi 8, ukrepi za šolajočo se mladino pa so predvideni pri specifičnem cilju 3.

na trgu dela, še posebej na področjih, ki šele postajajo pomembna in bodo prispevala k večji konkurenčnosti gospodarstva (skladno s SPS). Pri izvajanju ukrepov usposabljanja zaposlenih bodo upoštewane izkušnje iz programov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih ter kompetenčnih centrov za razvoj kadrov.

Posebna pozornost bo namenjena programom specializacije in izpopolnjevanja v okviru javnoveljavnih programov po pridobljeni izobrazbi na področju srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja (ISCED 3-4) ter višjega strokovnega izobraževanja (ISCED 5-8). Ti programi, ki so namenjeni izboljšanju mobilnosti med področji dela in v obdobju 2007–2013 niso bili financirani, pomenijo eno od pomembnejših vrst orodja za zmanjševanje neskladij med potrebami trga dela in usposobljenostjo delovne sile.

VKO za zaposlene vključuje svetovanje, pri katerem se ugotovijo izobrazba, znanje in kompetence zaposlenih ter potrebe po njih na trgu dela. Na podlagi tega so usmerjeni v izobraževanje, usposabljanje, specializacijo, prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, zato se bodo pri izvajanju ukrepov upoštevale in nadgradile dobre prakse izvajanja iz obdobja 2007–2013 na področju VKO za zaposlene in svetovanje odraslim.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- izboljšane kompetence zaposlenih glede na potrebe trga dela ter učinkovit sistem kariere orientacije.

Tabela 66: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost 2023	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.3	delež udeležencev, ki so uspešno končali izvedena svetovanja*	V	odstotek		65**	razmerje	2013	75	spremljanje	letno
		Z	odstotek		65	razmerje	2013	75	spremljanje	letno
10.4	delež zaposlenih, ki so uspešno končali usposabljanje, se dokvalificirali specializirali ali prekvalificirali***	V	odstotek		80****	razmerje	2014	85	spremljanje	letno
		Z	odstotek		80	razmerje	2014	85	spremljanje	letno

* Za kazalnik rezultata 10.3 velja, da je udeleženec uspešno končal svetovanje, če se je po svetovanju vključili v formalno ali neformalno izobraževanje in usposabljanje ali pridobitev dodatnih kvalifikacij.

** Vir: ankete Andragoškega centra Slovenija za programsko obdobje 2007–2013 (ISIO).

*** Zaposleni z vključitvijo v programe usposabljanja pridobijo znanje, spretnosti in kompetence, potrebne za konkretna opravila na posameznem delovnem mestu.

**** Izhodiščna vrednost je utemeljena na podlagi rezultatov izvedbe petih javnih razpisov programa Usposabljanje in izobraževanje za zaposlene v programskem obdobju 2007–2013.

SPECIFIČNI CILJ 3: SPODBUJANJE PROŽNIH OBLIK UČENJA TER PODPORA KAKOVOSTNI KARIERNI ORIENTACIJI ZA ŠOLAJOČO SE MLADINO NA VSEH RAVNEH IZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA

Vključenost mladih v izobraževanje se vse bolj podaljšuje, zato razmeroma pozno vstopajo na trg delovne sile in vse pozneje pridobivajo delovne izkušnje. Prav zato je pomembno, da med izobraževanjem pridobijo znanje, kompetence in spretnosti, ki jim bodo zagotavljale uspešno vključevanje na trg dela in v družbo, ter da se jim že med šolanjem zagotovi kakovostna karierna orientacija. Slovenija mora največ pozornosti nameniti krepitvi splošnih in poklicnih kompetenc mladih, ki so ključne za izboljšanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti ter pri katerih mladi izkazujejo slabše učne dosežke. Zagotoviti je treba čim večjo dostopnost, hkrati pa zagotavljati celovito in visokokakovostno karierno

oziroma poklicno orientacijo,¹¹² da bodo znanje in pričakovanja mladih bolj usklajena s potrebami na trgu dela.

Pri tem specifičnem cilju se bodo s spodbujanjem prožnih oblik učenja, krepitvijo kompetenc strokovnih delavcev na vseh področjih izobraževanja ter z različnimi modeli prehajanja med izobraževanjem in okoljem, vključno z mobilnostjo študentov in visokošolskega (VŠ) osebja, izboljšale kompetence šolajočih se posameznikov. Hkrati se bo z izvajanjem visokokakovostnih storitev poklicne in karierne orientacije na vseh ravneh formalnega izobraževanja izboljšala odzivnost izobraževalnega sistema, povečala pa se bodo tudi pričakovanja mladih, pri čemer se bo na visokošolski ravni vzpostavil sistem za spremljanje zaposljivosti diplomantov, ki bo podlaga za napovedovanje potreb na trgu dela. Mladi se

¹¹² Ukrepi karierne orientacije so podporni ukrepi na področju spodbujanja prožnih oblik učenja, zato bo zanje pri specifičnem cilju 3 namenjen manjši obseg sredstev specifičnega cilja.

bodo usposobili za odzivanje na potrebe na trgu dela, hkrati pa bodo imeli kompetence, potrebne za ustvarjanje delovnih mest.

Modeli in dobre učne prakse, razviti v obdobju 2007–2013 na področju izobraževanja (vendar ne v visokem šolstvu), bodo uvedeni v več šol ter nadgrajeni z inovativnimi učnimi praksami (COM (2013) 654 final¹¹³), usmerjenimi v dvig pismenosti in kompetenc, pri katerih mladi izkazujejo slabše učne dosežke. Pri tem bodo razvite pedagoške prakse, nadgrajene z vidika možnosti, ki jih sodobna tehnologija zagotavlja pri uveljavljanju učinkovite personalizacije in individualizacije pouka, hkrati pa se bodo izboljšale kompetence strokovnih delavcev na področju izobraževanja za izvajanje novih, inovativnih učnih metod in praks.

113 Inovativne učne prakse vključujejo pristope skupnega in družbenega učenja, so prilagojene individualnim potrebam učečih se in so utemeljene na mrežnem pristopu, temeljijo na horizontalno povezanih dejavnostih, uporabljajo odprte učne vire, poudarjajo odprtost navzven (povezane učne skupnosti), globalno povezanost, upoštevajo najnovejše izsledke znanosti, raziskav in razvoja, so tehnološko napredne (uporaba IKT), poudarjajo načelo učenja kjer koli, kadar koli, s pomočjo kogar koli in s katerim koli orodjem, temeljijo na krepitvi zmožnosti učečih se in ne zgolj na pridobivanju informacij (glej <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN> in http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/innovative-learning-environments_9789264203488-en#page18)

Na področju sodelovanja z družbenim in gospodarskim okoljem se je v obdobju 2007–2013 izvedel pilotni projekt vključevanja študentov v programe povezovanja izobraževanja z gospodarstvom, ki se bo nagradil s povezovanjem s širšim družbenim okoljem in negospodarstvom. Hkrati se bosta s povečanjem mobilnosti slovenskih študentov ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah, z večjim vključevanjem tujih visokošolskih učiteljev v pedagoški proces na slovenskih visokošolskih zavodih ter z razvojem strateških partnerstev slovenskih in tujih visokošolskih institucij izboljšala kakovost poučevanja in razvoj učnega okolja, ki spodbuja ustvarjalnost, inovativnost, podjetnost.¹¹⁴ Uveljavili se bodo karierni centri in se glede na obdobje 2007–2013 razširilo njihovo delovanje, da se bo tako zagotavljala podpora študentom v celotnem izobraževalnem procesu do zaposlitve.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečan delež šol in visokošolskih zavodov, ki izvajajo prožnejše oblike učenja za izboljšanje kompetenc mladih ter kakovostnejše storitve poklicne in karijerne orientacije.

114 European Commission – SPEECH/14/543 10/07/2014.

Tabela 67: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.5	delež šol, ki so uspešno izvedle strategije prožnih oblik učenja*	odstotek	V		98**	razmerje	2014	85	spremljanje	letno
		odstotek	Z		98	razmerje	2014	85	spremljanje	letno
10.6	delež visokošolskih zavodov, ki so uspešno izvedli strategije prožnih oblik učenja ***	odstotek	Z		100****	razmerje	2014	85	spremljanje	letno
		odstotek	V		100	razmerje	2014	85	spremljanje	letno

* Za namene kazalnika 10.5 uspešno izvedena strategija prožnih oblik učenja pomeni, da posamezna šola sprejme strateške dokumente (enega krovnega ali več področnih) na področjih prožnih oblik učenja (npr. strategija uvajanja IKT v izobraževanje, strategija sodelovanja z okoljem, strategija uporabe odratih učnih virov) in navedene strateške ukrepe uvede v učni proces.

** Izhodiščna vrednost kazalnika 10.5 pomeni delež VIZ od tistih VIZ, ki so v okviru izvedenih razvojnih projektov in tudi na podlagi samoiniciativnosti posameznih VIZ oz. posameznikov na VIZ v programskem obdobju 2007–2013 uspešno uvedli posamezne dejavnosti prožnih oblik učenja (npr. nadgradnja strategije na tem področju, usposabljanje kadrov, razvoj in uvedba novih didaktičnih pristopov poučevanja in učenja, učno in drugo gradivo, enake možnosti). V programskem obdobju 2014–2020 načrtujemo institucionalne ukrepe, ki bodo temeljili na celovitem pristopu na ravni posameznega VIZ (razvoj učinkovitih oblik vodenja VIZ, nadgradnja načrtov in strategij VIZ, sodelovanje in izmenjava med VIZ in drugimi institucijami, razvojni timi za različna področja (predmetna ali strokovna področja, projektni timi), usposabljanje in storitve za učitelje in ravnatelje ter njihove (e-)skupnosti, spremenjena vloga učenca preko učinkovitih oblik poučevanja in učenja (npr. personalizacija) ter sodelovanja v (e-)skupnostih, zagotavljanje enakih možnosti in dostopnosti do izobraževanja, celovita evalvacija dejavnosti, vključno s samoevalvacijo ipd.) ter nadgradnji in povezovanju rezultatov že izvedenih dejavnosti. V primerjavi z obdobjem 2007–2013 se bodo ukrepi izvajali celovito, sistemsko in na več VIZ, zato je predvidena uspešnost nižja, saj je pri izvajanju treba upoštevati več dejavnikov (npr. doseganje zastavljenih standardov, povečana možnost izstopov iz projektov), ki lahko negativno vplivajo na uspešnost.

*** Uspešno izvajanje prožnih oblik učenja vključuje oblikovanje, sprejetje in izvajanje strateških dokumentov (enega krovnega ali več področnih) na področjih prožnih oblik učenja, ki med drugim vključujejo inovativne učne prakse, sodelovanje z družbenim in (ne)gospodarskim okoljem in karierno svetovanje.

**** Izhodiščna vrednost kazalnika 10.6 pomeni delež visokošolskih zavodov od tistih VŠZ, ki so v programskem obdobju 2007–2013 uvedli vsaj enega od ukrepov prožnih oblik učenja (ukrepe s področja kariernih centrov, projekte spodbujanja praktičnega znanja, ukrepe inovativnega učnega okolja). V primerjavi z obdobjem 2007–2013 se bodo ukrepi izvajali celovito, sistemsko in na več VŠZ, zato je predvidena uspešnost nižja, saj je pri izvajanju treba upoštevati več dejavnikov (npr. doseganje zastavljenih standardov, povečana možnost izstopov iz projektov), ki lahko negativno vplivajo na uspešnost.

2.10.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri specifičnem cilju 1 **izboljšanje kompetenc manj vključenih v vseživljenjsko učenje** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Izvajanje programov izobraževanja in usposabljanja za dvig splošnih in poklicnih kompetenc za potrebe trga dela ter za dvig izobrazbene ravni (npr. sofinanciranje šolnin za pridobitev srednje strokovne

izobrazbe, izvajanje javnoveljavnih programov za pridobitev novih kompetenc ipd.).

- Izvajanje ukrepov ugotavljanja in priznavanja neformalnega in priložnostno pridobljenega znanja, spretnosti in veščin oz. kompetenc, ki so potrebne za uspešno vključevanje na trg dela, v družbo ali nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (izvajale se bodo dejavnosti, kot so: izdelava bank nalog za neposredno preverjanje in potrjevanje neformalno pridobljenega znanja, certificiranje neformalno pridobljenega znanja za pridobitev javne listine za poklicne kvalifikacije).
- Izvajanje programov za digitalno opismenjevanje in krepitev kompetenc s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Ciljne skupine: posamezniki (starejši od 45 let, nižje izobraženi in manj usposobljeni).

Upravičenci: ministrstva, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, Zavod RS za zaposlovanje, CPI, ACS, NVO, socialni partnerji, institucije regionalnega razvoja oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

Pri specifičnem cilju 2 **izboljšanje kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in potrebami trga dela** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Razvoj novih modelov VKO za zaposlene tako prek kompetenčnih centrov za razvoj kadrov kot s celovito podporo in svetovanjem zaposlenim za izboljšanje kariernih in poklicnih odločitev, katerih cilj je, da se posamezniki zaposlijo, vključijo v formalne ali neformalne programe izobraževanja in usposabljanja ali pridobijo dodatne ali nove kvalifikacije, ki jim bodo zagotavljale boljšo zaposljivost. Izvajale se bodo dejavnosti, kot so poglobljena svetovanja za načrtovanje kariere, izdelava portfolijev, pridobivanje in motiviranje za sodelovanje v programih izobraževanja in usposabljanja, vključno s podpornimi ukrepi za izpopolnjevanje strokovnih delavcev

na področju priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja.

- Spodbujanje vlaganj v človeške vire v podjetjih in usposabljanje zaposlenih, zlasti v MSP (sofinanciranje programov usposabljanja v posameznih podjetjih ali združenih v kompetenčnih centrih za razvoj kadrov kot tudi prek centraliziranih instrumentov, ki bodo pripravljene v sodelovanju s podpornimi institucijami, platformami in drugimi deležniki), pa tudi v NVO, še posebej na področjih, ki šele postajajo pomembna za trg dela in bodo prispevala k večji konkurenčnosti gospodarstva, s poudarkom na SPS (npr. inovativne tehnologije, okoljske tehnologije, trajnostni razvoj). Izvajale se bodo dejavnosti, kot so načrtovanje kariere, ugotavljanje kompetenc zaposlenih, potrebe po usposabljanju, izvajanje usposabljanja.
- Izvajanje poklicnega izpopolnjevanja in specializacije po pridobljeni izobrazbi na področju srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter višjega strokovnega izobraževanja, vključno z izboljšanjem mobilnosti med področji dela, prekvalifikacijami in drugimi področji usposabljanja (npr. zavarovalništvo v ekonomiji, metalurgija v strojništvu, avtoelektrika v avtoservisni dejavnosti). Pri izvajanju dejavnosti se bo uporabljala že razvita in po potrebi nadgrajena infrastruktura/oprema medpodjetniških izobraževalnih centrov – training centri – MIC, razvita v obdobju 2007–2013 pri usposabljanju na področjih, ki jih kot prednostna obravnavajo SPS in kompetenčni centri za razvoj kadrov.

Ukrepi se bodo izvajali ob neposrednem sodelovanju delodajalcev oziroma ključnih deležnikov (gospodarstvo, zbornice in delodajalska združenja, sindikati), prek katerih se bodo programi čim bolj uskladili s potrebami na trgu dela.

Ciljne skupine: zaposleni, ki potrebujejo dodatno usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela in delovnem mestu, ter delodajalci.

Upravičenci: ministrstva, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, Zavod RS za zaposlovanje, CPI,

ACS, Državni izpitni center, šole, institucije lokalnega in regionalnega razvoja, socialni partnerji, gospodarske družbe oziroma podjetja, NVO, javni zavodi oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

Pri specifičnem cilju 3 **spodbujanje prožnih oblik učenja ter podpora kakovostni karierni orientaciji za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema** bodo ukrepi usmerjeni v:

- Razvoj inovativnih učnih okolij ter uvajanje metod in pedagoških praks tudi z vključevanjem novih tehnologij (npr. razvoj inovativnega učnega gradiva, interdisciplinarnih predmetov, novih pedagoških modelov, novih oblik učenja, kot so skupinsko, družbeno učenje, temelječe na mrežnem pristopu in horizontalnih dejavnostih, razvoj tutorskega sistema v visokem šolstvu), ki bodo zagotavljale dvig splošnih (npr. sposobnost načrtovanja in reševanja problemskih nalog, samostojnega dela, analitičnega razmišljanja, ustvarjalnost, podjetnost, bralna pismenost, naravoslovna, matematična, IKT-veščine) in poklicnih kompetenc učencev, dijakov in študentov, vključno z izvajanjem programov sodelovanja institucij izobraževanja (npr. slovenskih in tujih visokošolskih institucij pri razvoju skupnih študijskih programov in partnerstev). Pri tem se bo dvig kompetenc in ravni pismenosti spremljal in vrednotil tudi na podlagi metodologije, uporabljene v mednarodnih primerjalnih raziskavah, oziroma z zagotavljanjem stalnega spremljanja kakovosti vzgojno-izobraževalnega sistema.
- Izvajanje regijskih štipendijskih shem in štipendij za deficitarne in specializirane poklice, s katerimi se bo izobraževanje povežalo z okoljem.
- Izvajanje modelov odprtega in prožnega prehajanja med izobraževanjem in delom oziroma okoljem (sektorjem, lokalnim in mednarodnim okoljem, vključno z mobilnostjo), s katerimi se bo mladim zagotovilo pridobivanje konkretnih, praktičnih izkušenj že med izobraževanjem, razvoj za neposredno udejstvovanje pri uresničevanju idej in pridobivanju izkušenj za večanje možnosti zaposljivosti, razvoj podjetnosti in ustvarjalnosti (uresničevanje konkretnih projektov ob partnerskem sodelovanju s šolo, gospodarstvom in negospodarstvom, raziskovalnim sektorjem, socialnimi partnerji in NVO). Z navedenimi dejavnostmi bodo posamezniki pridobili kompetence, potrebne za ustvarjanje delovnih mest, kar je tudi v skladu s SPS, ki v središče postavlja inovativnost in ustvarjalnost posameznikov.
- Karierno in poklicno orientacijo za mlade (študente in drugo šolajočo se mladino) ter spremljanje zaposljivosti, s katerimi se bo omogočilo ustrezno poklicno in karierno svetovanje ter bodo podlaga za napovedovanje potreb (npr. seznanjanje s poklici, individualna podpora za prepoznavanje interesov in sposobnosti, svetovanje in zastopništvo, skupinske oblike dela za mlade, povezovanje z delodajalci za boljšo zaposljivost). Karierni centri za študente bodo s prilagojenimi pristopi izvajali že začete dejavnosti, hkrati pa se bodo razvijale tudi nove dejavnosti za ustrezno načrtovanje karierne poti študentov od vpisa do zaposlitve, za celovitejšo obveščenost delodajalcev o programski ponudbi visokošolskih zavodov ter kompetencah študentov in diplomantov za njihovo lažje vključevanje na trg dela. Ciljne skupine se bodo razširile (bodoči študentje, diplomanti in delodajalci).
- Krepitev kompetenc strokovnih delavcev v izobraževanju in usposabljanju, vključno z njihovo medsektorsko mobilnostjo med različnimi ravni izobraževanja (npr. *job shadowing*). Z ukrepi se bo okrepila usposobljenost strokovnih delavcev, da bodo prispevali k razvoju kritičnega in ustvarjalnega razmišljanja, analitičnih sposobnosti, podjetnosti, digitalnih zmožnosti ter drugih splošnih in poklicnih kompetenc mladih. Pri tem je pomembno usposobiti učitelje za posredovanje znanja z novimi, naprednimi metodami učenja s poudarkom na izkuštenem učenju in povezovanju z gospodarstvom.
- Izboljšanje mednarodne mobilnosti slovenskih študentov iz socialno šibkih okolij na izmenjavah v tujini s ciljem povečanja učinka mobilnosti in pridobivanja novih kompetenc za potrebe trga dela ob komplementarnem financiranju mobilnosti prek programa ERASMUS +.

- izboljšanje mobilnosti slovenskih visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah ter tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih, kar bo pripomoglo k povečanju mednarodnih kompetenc mladih, izboljšalo kakovost poučevanja in razvoj učnega okolja, ki spodbuja ustvarjalnost,¹¹⁵ hkrati pa bo vplivalo na razvoj aktualnih študijskih programov, večjo kakovost poučevanja ter s tem kakovost učenja in učnih izidov večine nemobilnih študentov, povečanje števila multilateralnih projektov, raziskav in skupnih študijskih programov s ciljem izboljšanja kompetenc diplomantov. Ukrepi mobilnosti bodo usmerjeni predvsem na področja naravoslovja in tehniških ved oziroma na prednostna področja, določena s SPS. Kakovostnejše in mednarodno odprto visokošolsko izobraževanje bo prek bodočega delovanja visokošolskih diplomantov na trgu dela posredno vplivalo tudi na internacionalizacijo drugih sektorjev družbe.

Ciljne skupine: mladi (učenci, dijaki, študenti na dodiplomski in podiplomski stopnji študija), šole, univerze in samostojni visokošolski zavodi, domači in mednarodni strokovnjaki, učitelji in strokovni sodelavci¹¹⁶ na vseh ravneh izobraževanja.

Upravičenci: ministrstva, Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendira-

¹¹⁵ (European Commission - SPEECH/14/543 10/07/2014).

¹¹⁶ Strokovni delavci v javni osnovni šoli so učitelj, šolski svetovalni delavec, knjižničar, laborant in drugi strokovni delavci (94. člen ZOFVI). Strokovni delavci v javni poklicni oziroma strokovni šoli so učitelj splošnoizobraževalnih in strokovno-teoretičnih predmetov v nižjih poklicnih, srednjih poklicnih, tehniških in srednjih strokovnih šolah, predavatelj višjih šol v višjih strokovnih šolah in učitelji praktičnega pouka in veščin, svetovalni delavci, knjižničarji in drugi strokovni delavci. Strokovni delavci so tudi mojstri, ki izobražujejo dijake na delovnem mestu (96. člen ZOFVI). Poleg navedenih strokovnih delavcev spadajo pod strokovne delavce tudi visokošolski strokovni delavci, ki pa v ZOFVI niso opredeljeni.

nje, CPI, ACS, šole, institucije regionalnega razvoja, NAKVIS, CMEPIUS, Zavod RS za šolstvo, Republiški izpitni center, Šola za ravnatelje, socialni partnerji, služba, pristojna za mladino, univerze in samostojni visokošolski zavodi oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela, opredeljena v razdelku 1.1.4. Ciljne skupine, ki so opredeljene v prednostni naložbi, so temeljno vodilo pri vključevanju posameznikov v ukrepe. Pri izvajanju ukrepov bodo vodilna načela za izbor projektov:

- prednost bodo imeli projekti, ki bodo inovativni oziroma bodo nadgrajevali obstoječe ukrepe,
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike,
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali bodo vpeti v mednarodno okolje in mednarodno primerljivi,

Kadar bo pomembno, se bo med vodilnimi načeli upoštevalo tudi načelo enakih možnosti in enakosti spolov.

2.10.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.10.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.10.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 68: Kazalniki učinka, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
10.7	število udeležencev, ki so vključeni v programe za pridobitev kompetenc*	število	ESS	V	25.740	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	17.160	spremljanje	letno
10.8	število starejših od 45 let, ki so vključeni v programe za pridobitev kompetenc t	število	ESS	V	18.020	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	12.010	spremljanje	letno

* Pridobitev kompetenc v kazalnikih 10.7 in 10.8 pomeni, da udeleženci pridobijo splošne in poklicne kompetence, ki v določenih primerih hkrati omogočajo tudi dvig izobrazbe do ravni ISCED 3-4.

Tabela 69: Kazalniki učinka, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
10.9	število vključenih v svetovalno dejavnost*	število	ESS	V	12.000	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	8.000	spremljanje	letno
10.10	število vključenih v programe usposabljanja, specializacij, dodatnih kvalifikacij in prekvalifikacij	število	ESS	V	35.604	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	23.736	spremljanje	letno

* Svetovalna dejavnost je namenjena vključitvi v formalno ali neformalno izobraževanje ali usposabljanje, pridobitvi dodatnih kvalifikacij.

Tabela 70: Kazalniki učinka, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
10.11	število vzgojno-izobraževalnih zavodov, vključenih v projekte*	število	ESS	V	270	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	240	spremljanje	letno
10.12	število visokošolskih zavodov, vključenih v projekte**	število	ESS	V	26	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	55	spremljanje	letno
10.13	število strokovnih delavcev, vključenih v programe za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja	število	ESS	V	30.520	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	23.980	spremljanje	letno
10.14	število mladih, vključenih v štipendijske sheme	število	ESS	V	3.053	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	1.377	spremljanje	letno

* Za namene kazalnika 10.11 pomeni vključitev vzgojno-izobraževalnega zavoda v projekt izvedbo strategij prožnih oblik učenja (ene krovnne ali več področnih), ki vključujejo inovativne učne prakse, programe povezovanja z družbenim in (ne)gospodarskim okoljem, uporabo odprtih učnih virov, inovativnih pedagoških praks ipd. Merila za določitev uspešnosti spodbujanja prožnih oblik učenja so za vzgojno-izobraževalne zavode specifična, saj je sistem vzgoje in izobraževanja RS ločen od sistema visokega šolstva. Vsak od sistemov ima prav tako svoje značilnosti, na podlagi katerih se lahko določa kakovost, zato jih ni mogoče prenašati.

** Za namene kazalnika 10.12 pomeni vključitev visokošolskega zavoda v projekt izvedbo strategij prožnih oblik učenja (ene krovnne ali več področnih), ki vključujejo inovativne učne prakse, programe povezovanja z družbenim in (ne)gospodarskim okoljem, programe mednarodne mobilnosti študentov in pedagoškega osebja ali vključujejo svetovalno dejavnost za izboljšanje kariernih in poklicnih odločitev mladih z namenom večje zaposljivosti. Merila za določitev uspešnosti spodbujanja prožnih oblik učenja so za visokošolske zavode specifična, saj je sistem vzgoje in izobraževanja RS ločen od sistema visokega šolstva. Vsak od sistemov ima prav tako svoje značilnosti, na podlagi katerih se lahko določa kakovost, zato jih ni mogoče prenašati.

2.10.4 Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z mehanizmi za napovedovanje potreb po veččinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi

SPECIFIČNI CILJ 1: PRENOVA SISTEMA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Zanimanje mladih za poklicno in strokovno izobraževanje je treba povečati, okrepi sodelovanje delodajalcev in socialnih partnerjev v izobraževalnem procesu ter zagotoviti, da bodo mladi na trg dela vstopali bolj praktično usposobljeni in hitreje. Prenovljen bo sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vpeljeni bodo

različni modeli praktičnega usposabljanja med izobraževanjem ter tako zagotovljeno privlačnejše in s potrebami trga dela povezano poklicno izobraževanje in usposabljanje. Cilj je uvedba sistema, ki bo temeljil na različnih in uveljavljenih pristopih poklicnega izobraževanja in usposabljanja. V Sloveniji je najbolj razširjen pristop izobraževanja v okviru šolskih programov (angl. *school-based programmes*). Izobraževalni sistem simulira in zagotavlja prakse posameznih poklicev. Gre za uveljavljen pristop poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki se bo nadaljeval in bo zagotavljal dodatne spodbude delodajalcem (s posebnim poudarkom na MSP) za zagotavljanje učnih mest za dijake in študente višjega strokovnega izobraževanja. V obdobju 2007–2013 so bili prenovljeni vsi izobraževalni programi (od srednješolskih do višjih strokovnih programov) in uvedeni v šole. V sklopu programov je določen delež praktičnega usposabljanja pri delodajalcu (najmanj 24 tednov za srednje strokovno izobraževanje in 800 ur za višje strokovno izobraževanje), hkrati pa so bili uvedeni nekateri elementi t. i. dualnega sistema (izobraževalni programi, praktična usposabljanja z delom), ki jih je treba nadgraditi, predvsem z ugotavljanjem uspešnosti prek učnih izidov, poglobljenega sodelovanja z delodajalci in z morebitno ureditvijo statusa.

Novi modeli praktičnega usposabljanja bodo prilagojeni razmeram oziroma potrebam okolja v Sloveniji in se bodo izvedli ob sodelovanju s socialnimi partnerji ter omogočili še večjo praktično usposobljenost in zaposljivost vključenih v poklicno izobraževanje (vajeništvo).

Poseben poudarek bo namenjen redkim in deficitarnim poklicem, mojstrskim šolam ter poklicem, ki imajo veliko dodano vrednost in terjajo visoko usposobljeno delovno silo.

Hkrati s prenovo sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja se bodo dopolnili še manjkajoči učni načrti, poklicni standardi in katalogi, ki bodo zagotavljali ustrezno podporo za izvedbo ukrepov. Vsi ukrepi se bodo izvajali ob neposrednem sodelovanju ključnih deležnikov (gospodarstvo, zbornice in delodajalska združenja, sindikati).

Pri izvajanju dejavnosti se bo uporabljala že razvita in po potrebi nadgrajena infrastruktura/oprema medpodjetniških izobraževalnih centrov – training centri – MIC, ki je bila razvita v obdobju 2007–2013.

Ob hkratni vpeljavi novih modelov praktičnega usposabljanja se bodo izvajali tudi ukrepi za promocijo poklicnega izobraževanja, ki bodo skupaj z drugimi ukrepi pripomogli k izboljšanju in večji privlačnosti poklicnega izobraževanja.

Izobraževalna komponenta različnih programov in modelov, vključno z morebitnimi programskimi izhodišči (npr. strateški dokumenti), bo razvita in financirana v okviru nacionalnih sredstev, ukrepi za nadgradnjo programov in njihova izvedba (spodbude delodajalcem, vmesni preizkusi znanja, zaključni izpiti in praktično usposabljanje v medpodjetniških izobraževalnih centrih – MIC) pa bodo financirani iz sredstev ESI.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- vpeljani novi modeli poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter boljša usklajenost in povezanost sistema poklicnega izobraževanja s potrebami trga dela.

Tabela 71: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.15	delež šol,* ki so uspešno uvedle različne modele poklicnega izobraževanja in usposabljanja	odstotek	V		100**	razmerje	2014	90	spremljanje	letno
		odstotek	Z		100	razmerje	2014	90	spremljanje	letno

* Za namene kazalnika 10.15 so šole tiste izobraževalne institucije, ki izvajajo najmanj en program s področja srednjega poklicnega izobraževanja v trajanju treh let.

** Cilj je vpeljava dveh novih modelov poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Prenovljen sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja pomeni, da se v določenem deležu poklicnih šol izvaja vsaj eden od novih modelov poklicnega izobraževanja, ki se do leta 2014 še niso izvajali. Izhodiščna vrednost je delež poklicnih šol, ki so bile vključene v modele poklicnega izobraževanja do leta 2014. Ker gre pri uvedbi različnih modelov poklicnega in strokovnega izobraževanja za sistemski pristop, ki bo vpeljan na ravni celotne države, je cilj ukrepa uspešna uvedba različnih modelov na veliki večini poklicnih šol.

SPECIFIČNI CILJ 2: IZBOLJŠANJE KOMPETENC IZVAJALCEV POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Za izboljšanje odzivnosti sistema izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, izboljšanje privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, uspešno vpeljavo novih modelov praktičnega usposabljanja oziroma učinkovito izvajanje praktičnega usposabljanja pri delodajalcih je treba zagotoviti ustrezno usposobljene strokovne kadre oziroma izvajalce, ki bodo pri praktičnem izobraževanju in usposabljanju zagotavljali ustrezne standarde.

Izkušnje kažejo, da so mentorji v podjetjih ključnega pomena za kakovostno svetovanje, izobraževanje, uvajanje v delo in prenos znanja, zato je njihova ustrezna usposobljenost bistvena za približevanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja ciljnim skupinam. V programskem obdobju 2007–2013 se je financiralo usposabljanje mentorjev v podjetjih, kar se je izkazalo kot ključnega pomena za uspešno uvedbo v delo, ključni de-

ležniki (zbornice, šole) pa so pokazali veliko zanimanje za nadaljevanje in nadgradnjo usposabljanja.

Izjemoma nekatera podjetja sama usposabljujejo mentorje, vendar ne po uradno sprejetem programu nacionalne institucije, pristojne za razvoj poklicnega izobraževanja.

Poleg mentorjev je treba zaradi hitrih sprememb tehnologije in drugih sprememb na trgu dela izvajati tudi ukrepe za izboljšanje poklicnih kompetenc učiteljev na področju poklicnega izobraževanja, da bodo bolj usklajene in prilagojene novim tehnologijam in strokovnim spremembam. Tako se bo okrepila kakovost sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki bo hkrati bolj odziven na potrebe trga dela.

Pričakovani rezultat pri tem specifičnem cilju:

- izboljšane kompetence izvajalcev, vključenih v sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Tabela 72: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.16 delež mentorjev v podjetjih in strokovnih delavcev, ki so uspešno končali usposabljanje	odstotek	V		95*	razmerje	2014	98	spremljanje	letno
	odstotek	Z		95	razmerje	2014	98	spremljanje	letno

* Za namene kazalnika 10.16 uspešno končano usposabljanje pomeni, da je mentor ali strokovni delavec pri usposabljanju pridobil listino oziroma potrdilo, s katerim izkazuje uspešno končano usposabljanje.

** Izhodiščna vrednost pomeni oceno uspešno končanih usposabljanj v programskem obdobju 2007–2013. Na podlagi razgovorov po izvedenih usposabljanjih je bila postavljena strokovna ocena o deležu uspešno izvedenih usposabljanj.

2.10.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri specifičnem cilju 1 **prenova sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Uveljavitev dveh novih modelov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki bosta z obstoječimi sestavljala nov sistem ter omogočala lažji, hitrejši in ustrežnejši prehod na trg dela, in sicer: prenova modela praktičnega usposabljanja z delom ter usposabljanje in izobraževanje za redke police. Dopolnili se bodo manjkajoči poklicni standardi in učni načrti, konkretno izpeljali novi modeli v praksi (npr. obdobja usposabljanja na delovnem mestu) ter izvedla prenova (posodobitev programov, ugotavljanje uspešnosti prek učnih izidov s poglobljenim sodelovanjem z delodajalci ipd.).
- Nadaljevanje izvajanja praktičnega usposabljanja pri delodajalcih prek spodbud delodajalcem za zagotavljanje učnih mest (kot npr. strošek mentorstva dija-

kom v podjetjih, del nagraje dijakom ipd.) za dijake in študente višjega strokovnega izobraževanja.

- Povečanje privlačnosti in konkurenčnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja s promocijskim dejavnostmi, kot je predstavitev poklicev in šol, tekmovanji, oglaševanjem in drugimi dejavnostmi za izboljšanje ugleda in prepoznavnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Pri specifičnem cilju 2 **izboljšanje kompetenc izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- krepitev usposobljenosti mentorjev v podjetjih za izvajanje kakovostnega mentorstva dijakom in študentom višjih strokovnih šol, ki bodo na praktičnem usposabljanju oziroma vajeništvu;
- krepitev poklicnih kompetenc strokovnih delavcev v poklicnem izobraževanju na področjih prilaganja tehnološkim in strokovnim potrebam posameznih poklicev (npr. usposabljanje učiteljev v podjetjih ipd.).

Ciljne skupine: dijaki, študenti višjih strokovnih šol, izvajalci in mentorji praktičnega usposabljanja v podjetjih, strokovni delavci na področju poklicnega izobraževanja, delodajalci, socialni partnerji.

Upravičenci: ministrstva, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, CPI, socialni partnerji, zbornice, delodajalci, združenja delodajalcev oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela, opredeljena v razdelku 1.1.4:

- prednost bodo imeli projekti, ki bodo inovativni oziroma bodo nadgrajevali obstoječe ukrepe,
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike,
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks ali

2.10.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 73: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost spremljanja
10.17	število šol, ki so vključene v različne modele poklicnega izobraževanja in usposabljanja	število	ESS	V	40	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	23	spremljanje	letno
10.18	število vključenih mentorjev v podjetjih in strokovnih delavcev v programe za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja	število	ESS	V	2.979	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	2.641	spremljanje	letno

2.10.5 Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje z razvojem infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje

SPECIFIČNI CILJ: IZBOLJŠANJE KOMPETENC IN DOSEŽKOV MLADIH TER VEČJA USPOSOBLJENOST IZOBRAŽEVALCEV PREK VEČJE UPORABE SODOBNE IKT PRI POUČEVANJU IN UČENJU

bodo vpeti v mednarodno okolje in mednarodno primerljivi.

Kadar bo pomembno, se bo med vodilnimi načeli upoštevalo tudi načelo enakih možnosti in enakosti spolov.

2.10.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.10.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

Z vlaganjem v razvoj sodobne, zmogljivejše, dostopnejše in varnejše vzgojno-izobraževalne infrastrukture ter nadaljnjim razvojem e-storitev in e-vsebin se bosta izboljšali kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja ter s tem prilagodljivost spreminjajočim se potrebam na trg delu, ki zahtevajo vedno nove veččine s področja IKT.

Učni proces, ki bo temeljil na uporabi inovativnih pristopov in večji uporabi možnosti, ki jih omogoča IKT pri procesih izobraževanja, bo prispeval k večji motiva-

ciji in aktivaciji udeležencev, tj. učencev in dijakov, hkrati pa se bo s tem, ko bodo učitelji bolj uporabljali IKT, omogočila večja dostopnost učencev do znanja in spretnosti. Poleg dviga splošnih kompetenc (bralne pismenosti) se bodo razvijale tudi nove kompetence (digitalna pismenost) in po drugi strani povečala usposobljenost izobraževalcev. Pogoj za večjo uporabo e-učenja (inovativnih pedagoških pristopov: e-storitev in e-vsebin) je ustrezna dostopnost do napredne IKT-infrastrukture; pri tem pa sta pomembni tudi povezovanje različnih deležnikov in razvijanje novih poslovnih modelov.¹¹⁷ Podatki kažejo,¹¹⁸ da Slovenija na področju IKT-infrastrukture v izobraževanju močno zaostaja, zato je treba usmeriti sredstva v zagotavljanje osnovnih IKT-infrastrukturnih pogojev za uporabo inovativnih pedagoških pristopov, ki

bodo prispevali k boljšim učnim rezultatom učencev, izboljšanju ustvarjalnosti in reševanju problemov. Z zmogljivimi optičnimi povezavami vzgojno-izobraževalnih zavodov, sodobnimi brezžičnimi omrežji, ustreznimi oddjemalci, računalniškimi oblakom za šolstvo, nadgradnjo storitvene, pomnilniške, HPC- in GRID-infrastrukture se bo omogočil razvoj e-storitev in e-vsebin ter s tem v šolstvu omogočila večja uporaba sodobnih pristopov, podprtih z inovativno in intenzivno uporabo IKT.

Ukrepi bodo omogočili, da bodo učitelji pri pouku bolj uporabljali IKT, kar bo vplivalo na izboljšanje splošnih in poklicnih kompetenc ter boljše učne dosežke učencev.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih ter večja usposobljenost izobraževalcev zaradi večje uporabe sodobne IKT pri pouku.

117 Opening up Education, http://ec.europa.eu/education/news/doc/openingcom_en.pdf

118 Glej ICT in Education Country Profile: Slovenia (2012).

Tabela 74: Specifični kazalniki rezultatov

ID-cilj	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
10.19	delež učiteljev v OŠ, ki pri pouku več kot v 25 % uporabljajo IKT	V	%		40*	delež	2014	55	ICT in Education Country Profile: Slovenia, European Commission, MIZŠ	letno
		Z	%		40*	delež	2014	55		
10.20	delež učiteljev v SŠ, ki pri pouku več kot v 25 % uporabljajo IKT	V	%		51	delež	2014	65	ICT in Education Country Profile: Slovenia, European Commission, MIZŠ	letno
		Z	%		51	delež	2014	65		

* Za kazalnika 10.19 in 10.20 je izhodiščna vrednost določena na podlagi podatkov analize ICT in Education Country Profile: Slovenia (2012).

2.10.5.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.5.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri specifičnem cilju **izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih z večjo uporabo sodobne IKT pri pouku** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- zagotovitev ustreznih IKT-odjemalcev, gradnjo brezžičnih omrežij na vzgojno-izobraževalnih zavodih ter razvoj optične omrežne infrastrukture za namene vzgoje in izobraževanja;
- nadgradnjo računalniškega oblaka, storitvene, pomnilniške, HPC- in GRID- ter druge omrežne in optične infrastrukture izobraževalnega, akademskega in raziskovalnega omrežja za organizacije s področja vzgoje in izobraževanja;
- razvoj e-storitev in e-vsebin ter tehnologij za podporo uvajanju novih pristopov v vzgoji in izobraževanju (e-šolska torba, multimedijski in interaktivni e-učbeniki, spletne učilnice, izobraževalna TV, multimedijske storitve itd.).

Ciljne skupine: mladi (učenci, dijaki) in strokovni delavci (učitelji).

Upravičenci: ministrstva, vzgojno-izobraževalni zavodi, javni zavodi, slovensko akademsko in izobraževalno omrežje ter druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.5.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo omogočali finančno vzdržne investicije in bodo morali imeti zagotovljene vire, potem ko bodo končani (vzdrževanje).

2.10.5.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.10.5.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.10.5.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 75: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
10.21	razmerje število učencev/IKT-odjemalec, priključen na internet	število	ESRR	V	5*	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	5	spremljanje	letno
10.22	razmerje število učiteljev/IKT-odjemalec, priključen na internet	število	ESRR	V	1,5**	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	1,5	spremljanje	letno
10.23	število VIZ, povezanih v brezžično omrežje	število	ESRR	V	546***	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	418	spremljanje	letno
10.24	število novih e-storitev	število	ESRR	V	7****	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	7	spremljanje	letno
10.25	število novih e-vsebin (e-učbeniki, e-gradivo)	število	ESRR	V	15*****	spremljanje	letno
		število	ESRR	Z	15	spremljanje	letno

* Za vrednost kazalnika je za osnovo vzeto povprečje razmerja število učencev na IKT-odjemalca, priključenega na internet. Vrednost 5 pomeni povprečno vrednost tako v vzhodni kot zahodni kohezijski regiji in ne absolutne vrednosti.

**Za vrednost kazalnika je za osnovo vzeto povprečje razmerja število učiteljev na IKT-odjemalca, priključenega na internet. Vrednost 1,5 pomeni povprečno vrednost tako v vzhodni kot zahodni kohezijski regiji in ne absolutne vrednosti.

*** Cilj je, da so do leta 2023 vsi VIZ povezani v brezžično omrežje tako v vzhodni kot zahodni kohezijski regiji. Število VIZ pri kazalniku učinka 10.23 vključuje vse VIZ, vključno s podružničnimi šolami, saj morajo biti vsi fizični objekti VIZ povezani v brezžično omrežje.

**** Razvite e-storitve se bodo uporabljale tako v zahodni kakor tudi v vzhodni kohezijski regiji, zato sta vrednosti za regiji enaki.

***** Razvite e-storitve se bodo uporabljale tako v zahodni kakor tudi v vzhodni kohezijski regiji, zato sta vrednosti za regiji enaki.

2.10.6 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Podprti projekti pri tem tematskem cilju morajo izkazovati prispevek k širšim družbenim ciljem (vključno s socialnimi inovacijami) oziroma k trajnostnemu razvoju (družbeni, gospodarski in okoljski vidik). Naložbe pri tem cilju se bodo smiselno dopolnjevale z naložbami pri tematskih ciljih 1–7 ter s projekti transnacionalnih pobud. Posebna pozornost bo namenjena tudi skladnosti z razmeroma novimi področji pametne uporabe v SPS. Pri prednostni naložbi spodbujanja vseživljenjskega uče-

nja si bomo prizadevali za vključitev v transnacionalno sodelovanje tudi z iskanjem ustreznih transnacionalnih partnerjev za izvajanje skupnih programov, ki prispevajo k povečevanju udeležbe v vseživljenjskem učenju. Dosedanje izkušnje namreč kažejo, da so na tem področju še neizkoriščene možnosti, ki jih želi Slovenija izkoristiti.

Pri spodbujanju vseživljenjskega učenja bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano vrednost programa.

Ukrepi pri posameznih prednostnih naložbah te prednostne osi bodo prispevali k ciljem drugih prednostnih osi, predvsem k večji konkurenčnosti, uporabi raziskav in inovacij, produktivnosti in učinkovitejši rabi virov ter trgu dela.

2.10.7 Okvir uspešnosti

Okvir uspešnosti – ESS										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejniki za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
10	Kazalnik učinka	10.7	število udeležencev, ki so vključeni v programe za pridobitev kompetenc	število	ESS	V	10.296	25.740	spremljanje	16,6 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
				število	ESS	Z	6.864	17.160	spremljanje	14,1 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
10	kazalnik učinka	10.14	število mladih, vključenih v štipendijske sheme	Število	ESS	V	1.212	3.053	spremljanje	9,6 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
				število	ESS	Z	530	1.377	spremljanje	5,8 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
10	kazalnik učinka	10.17	število šol, ki so vključene v različne modele poklicnega izobraževanja in usposabljanja	število	ESS	V	16	40	spremljanje	12,2 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
				število	ESS	Z	9	23	spremljanje	14,6 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
10	kazalnik učinka	10.10	število vključenih v programe usposabljanja, specializacij, dodatnih kvalifikacij in prekvalifikacij	število	ESS	V	14.242	35.604	spremljanje	18,4 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
				Število	ESS	Z	9.494	23.736	spremljanje	15,6 % sredstev ESS za prednostno os 10 za KRVS
10	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	V	58.410.000	146.019.679	spremljanje	
				EUR	ESS	Z	46.,100.000	115.226.270	spremljanje	

Okvir uspešnosti – ESRR										
Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
10	kazalnik učinka	10.21	razmerje število učencev/IKT-odjemalec, priključen na internet	število	ESRR	V	9	5	spremljanje	51 % sredstev ESRR za prednostno os 10 skupaj za obe kohezijski regiji
10	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESRR	V	5.000.000	12.517.690	spremljanje	

2.10.8 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	Koda	znesek v EUR
117	100.749.43	01	100.749.437	01	70.000.000	05	100.749.43	01	3.500.000
				02	30.749.437				
118	16.066.306	01	16.066.306	01	10.000.000,00	05	16.066.306	01	900.000
				02	6.066.306				

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
117	77.883.422	01	77.883.422	01	53.000.000	05	77.883.422	01	3.000.0000
				02	24.883.422				
118	14.297.594	01	14.297.594	01	8.800.000	05	14.297.594	01	600.000
				02	5.497.594				

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRVS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
Koda	znesek v EUR	koda	znese v EUR	Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	Koda	znesek v EUR
048	9.118.152	01	9.118.152	01	4.104.000	05	9.118.152	08	
				02	5.014.152				
080	896.000	01	896.000	05	896.000	05	896.000	08	-

Sklad in področje ukrepanja ESRR – KRZS									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	Koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	Koda	znesek v EUR
048	9.305.139	01	9.305.139	01	4.296.000,00	05	9.305.139	00	
				02	5.009.139	05			
080	704.000	01	704.000	05	704.000	05	704.000	00	

2.10.9 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzoru programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ni pomembno.

2.11 Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

2.11.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij, več kot en tematski cilj ali več kot en sklad

Za izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema je Slovenija sprejela krovni nacionalni program razvoja pravosodja, strategijo Pravosodje 2020¹¹⁹ in Strategijo ravnanja s človeškimi viri v pravosodju 2020¹²⁰. Slovenija ima ustavno in zakonsko predpisano centralizirano izvajanje ukrepov v pravosodju s področja organizacije in poslovanja pravosodnih organov.¹²¹ Z zakonom ima tudi določene centralne organe za izvajanje sistemskih ukrepov. Za področje izobraževanja in usposabljanja v celotnem pravosodju je pristojen Center za izobraževanje v pravosodju; za informacijsko podporo procesom v celotnem sodstvu kot najpomembnejšem podsistemu na-

cionalnega pravosodja Center za informatiko pri Vrhovnem sodišču RS; za izvajanje ukrepov izboljšanja učinkovitosti delovanja pravosodnega sistema kot celote pa pravosodna in sodna uprava. V skladu z opisano ustavno in zakonsko ureditvijo sta bili pripravljene strategija Pravosodje 2020 in Strategija ravnanja s človeškimi viri v pravosodju do leta 2020, ki določata enotne ukrepe za celotno državo in vse ravni delovanja pravosodnih organov v obeh regijah, saj gre za sistemske ukrepe, ki se bodo centralizirano izvajali na državni ravni. Sistemski ukrepi se bo financirali po delilnem ključu teritorialno glede na število sodišč prve in druge stopnje¹²² v Sloveniji, in sicer v razmerju 61 % v KRZS in 39 % v KRVS. Delilni ključ za kompetence je določen na podlagi razmerja med zaposlenimi v pravosodju v obeh regijah¹²³ (57 % v KRZS in 43% v KRVS).

Za področje javne uprave je bil del nacionalnih programov oziroma projektov že pripravljen, v pripravi pa je nova Strategija razvoja javne uprave 2014–2020, ki bo na strateški ravni začrtala smer razvoja javne uprave. Poleg strategije bodo sprejeti tudi prenovljeni akcijski načrti za izvajanje ukrepov po posameznih področjih oziroma ciljnih (boljša zakonodaja in upravni procesi, postopki za nadzor nad kakovostjo in kontrolo kakovosti, upravljanje človeških virov, digitalna javna uprava, odprta in pregledna javna uprava, omejevanje korupcijskih tveganj ...). Tudi na področju javne uprave ima Slovenija ustavno in zakonsko predpisano centralizirano

119 http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/zakonodaja/120803_Strategija_Pravosodje_2020.pdf

120 http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/CIP/2014/5_5_2014_Strategija2020.pdf

121 Ustava RS, Zakon o sodiščih, Zakon o državnem tožilstvu, Zakon o državnem pravobranilstvu, Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij in drugi pravni akti.

122 Gre za razdelitev po sedežih višjih sodišč in pripadajočih sodišč prve stopnje. V Sloveniji imamo štiri višja sodišča, od katerih sta dve v KRZS (Ljubljana in Koper), dve pa v KRVS (Maribor in Celje), in 55 sodišč prve stopnje (34 v KRZS in 21 v KRVS).

123 Upoštevani sta bili število in razmerje pravosodnih funkcionarjev (sodnikov, tožilcev in pravobranilcev) ter pripadajočega osebja v pravosodnih organih za leto 2013 glede na razdelitev regij NUTS2.

upravljanje in poslovanje. Za področje izobraževanja in usposabljanja v javni upravi deluje Upravna akademija, informacijska tehnična podpora procesom poslovanja v upravi ter razvoj digitalne uprave pa je v pristojnosti ministrstva, pristojnega za javno upravo. Ukrepi pri specifičnih ciljih 3 in 4 so sistemski, horizontalni, namenjeni pa izboljšanju delovanja javne uprave v Sloveniji, zato se bodo izvajali na državni ravni, financirani pa sorazmerno glede na število prebivalcev v obeh regijah (47,20 % v KRZS, 52,80 % v KRVS).

Ukrepi za krepitev zmogljivosti nevladnih organizacij se bodo z enotnim pristopom izvajali na celotnem območju Slovenije. Financirani bodo sorazmerno glede na število nevladnih organizacij v letu 2012 (51,5% v KRZS in 48,5% v KRVS). Ukrepi za podporo socialnim partnerjem se bodo večinoma izvajali z enotnim pristopom na celotnem območju Slovenije in bodo financirani sorazmerno glede na število zaposlenih v letu 2013 (50 % v KRZS, 50 % v KRVS).

2.11.2 Sklad, kategorija regija in osnova za izračun podpore Unije

Skład	ESS
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.11.3 Naložbe v institucionalno zmogljivost ter v učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na državni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev vladavine prava, izboljšanje delovanja pravosodnega in upravnega sistema ter dvig kakovosti izvajanja storitev v celotni javni upravi.

SPECIFIČNI CILJ 1: IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI PRAVOSODNIH PROCESOV Z OPTIMIZACIJO VODENJA POSTOPKOV IN DVI GOM KOMPETENC ZAPOSLENIH V PRAVOSODNEM SISTEMU

Odločilni dejavnik gospodarske uspešnosti je učinkovit pravosodni sistem. Za ponoven gospodarski zagon sta bistvena povrnitev zaupanja v pravosodje in njegova večja učinkovitost. Pri tem so ključnega pomena predvidljive, pravočasne in izvršljive sodne odločbe, ki prispevajo k stabilnosti gospodarskih ciklov, saj ohranjajo obstoječa delovna mesta in spodbujajo ustanavljanje novih podjetij, prispevajo pa tudi k pravočasnemu izpolnjevanju pogodbenih obveznosti, privabljanju naložb in zaščiti premoženjskih ter drugih pravic.¹²⁴ Učinkovit pravosodni sistemi spodbujajo konkurenčnost na trgu. Če pravosodni sistem zagotavlja učinkovito in hitro izpolnjevanje pogodb, se podjetja v poslovnih odnosih izogibajo okoriščenju, njihovi transakcijski in oportunitetni stroški so nižji. Pomanjkljivosti v pravosodnih sistemih vodijo tudi k višjim stroškom zadolževanja.¹²⁵ Po podatkih Evropske komisije ima Slovenija težave z nizko učinkovitostjo pravosodnega sistema.¹²⁶ Sodni postopki na prvi stopnji so še vedno predolgi. V Sloveniji je povprečni pričakovani čas reševanja gospodarskih in civilnih pravnih zadev okoli 400 dni.¹²⁷ V okviru učinkovitosti se Slovenija spoprijema tudi z velikim številom nerešenih zadev, saj ima več kot 14 nerešenih prvostopenjskih nekazenskih zadev na 100 prebivalcev, kar nas v primerjavi z večino držav članic uvršča na dno pripradajoče lestvice.¹²⁸ Sodniki so pri sojenju preobremenjeni z rutinskimi opravili, zato njihov intelektualni potencial ni polno izkoriščen. Sedanja organiziranost in stopnja informatizacije poslovnih procesov ne omogočata enakomerne obremenitve vseh sodnikov in sodišč. V finančni perspektivi 2007–2013 so bili informacijsko podprti zgolj določeni deli poslovnih procesov v pravosodju, zaradi tega zunanji dostop uporabnikov do e-storitev v

124 Raziskave kažejo pozitivno korelacijo med velikostjo podjetja in učinkovitostjo nacionalnih pravosodnih sistemov na eni strani, na drugi pa slabšimi spodbudami za naložbe in zaposlovanje, če pravosodje deluje pomanjkljivo. Glej Poročilo Mednarodnega denarnega sklada o posameznih državah št. 13/299.

125 Poročilo Mednarodnega denarnega sklada o posameznih državah št. 13/299.

126 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Pregled stanja na področju pravosodja EU za leto 2014 (»Justice Scoreboard 2014«).

127 Justice Scoreboard 2014, p. 8, figure 2.

128 Od 22 držav članic, ki so poročale o skupnem številu nerešenih nekazenskih zadev, se je Slovenija uvrstila na 21. mesto. Justice Scoreboard 2014, p. 12, figure 8.

pravosodju še zmeraj ni enakomerno zagotovljen. Treba je zagotoviti tudi širše vključevanje evropskih pravosodnih storitev v poslovno okolje slovenskega pravosodja. Zaradi prilagajanja pravnega reda izzivom gospodarske krize so izkazane potrebe po novih veščinah in znanju za zaposlene v pravosodnih organih.

Slovenija se bo pri tem specifičnem cilju posvetila ukrepom, namenjenim povečanju učinkovitosti delovanja pravosodnega sistema, s posebnim poudarkom na izboljšanju konkurenčnosti. Vlagali bomo v ukrepe za skrajšanje postopkov v pravosodju, da bi pohitrili odločanje z določitvijo in spremljanjem časovnih standardov.¹²⁹ S sredstvi ESS bomo vlagali v razvoj in nadgradnjo orodja za prepoznavo ključnih ozkih grl pri

učinkovitosti dela pravosodnih organov. Učinkovito pravosodje zahteva kakovost v celotni pravosodni verigi, zato bo Slovenija pri tem specifičnem cilju vlagala v prenovno poslovnih procesov, dvig kompetenc človeških virov in spodbujanje alternativnih oblik reševanja sporov.

Cilj se osredotoča na potrebe Slovenije po izboljšanju učinkovitosti, dvigu strokovnosti in večji dostopnosti pravosodnega sistema, kar je vse pogoj za boljše poslovno okolje, gospodarsko rast in povečanje konkurenčnosti podjetij. Pravočasnost odločanja in uporabniku prijazen dostop do pravosodnih storitev bosta imela pozitiven učinek na povečanje finančne discipline, s tem pa rast in razvoj MSP ter krepitev zaupanja potencialnih tujih vlagateljev.

129 Saturn Guidelines for Judicial Time Management (Cepej 2008-8 Rev); Implementing the Saturn Time Management Tools in Courts³⁷ (Cepej-Saturn 2001-9); http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/ReseauTrib/4_2013_Saturn_15_Guidelines_Plus_IRSIG_draft_121112.pdf

Pričakovana rezultata pri tem specifičnem cilju:

- prenovljeni pravosodni poslovni procesi;
- višja usposobljenost zaposlenih v pravosodju.

Tabela 76: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.1	delež razvitih sistemov, ki so v uporabi na sodiščih*	V	%	se ne uporablja	100**	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
		Z	%	se ne uporablja	100**	razmerje	2014	100	spremljanje	enkrat letno
11.2	delež udeležencev, ki so uspešno končali podprta usposabljanja v pravosodju	V	%	se ne uporablja	100**	razmerje	2015	100***	spremljanje	enkrat letno
		Z	%	se ne uporablja	100**	razmerje	2015	100***	spremljanje	enkrat letno

* Pri dveh ukrepih (SPodbujanje in Zagotavljanje kakovosti v pravosodju in Prenove poslovnih procesov) bo razvitih in uvedenih na vseh sodiščih (gre za sistemske projekte, ki se izvajajo centralizirano) 11 sistemov.

** Izhodiščna vrednost kazalnika rezultata je 100 %, ker nam izkušnje iz programskega obdobja 2007–2013 kažejo, da se 100 % sistemov, ki so razviti, dejansko tudi uporablja.

*** Izhodiščna vrednost so izvedena usposabljanja v programskega obdobja 2007–2013, ki so bila podprta s sredstvi ESS v okviru operacije e-pravosodje. Vsi udeleženci so uspešno končali usposabljanje, zato je izhodiščna vrednost, delež udeležencev, ki so uspešno končali podprta usposabljanja v pravosodju, 100 %.

**** Predvidenih je 2.000 udeležencev usposabljanja v pravosodju. Glede na izkušnje se predvideva, da bodo vsi udeleženci uspešno končali podprta usposabljanja v pravosodju (uspešno končano izobraževanje pomeni, da je bilo udeležencu izdano potrdilo o udeležbi), 100-odstotni delež.

SPECIFIČNI CILJ 2: DVIG USPOSOBLJENOSTI IN INTEGRITETE ZAPOSLENIH V JAVNI UPRAVI Z NADGRADNJO SISTEMA UPRAVLJANJA KADROV IN USPOSOBLJANJEM

Na potrebo po izboljšanju učinkovitosti javne uprave in institucionalnih zmogljivosti na vseh ravneh, tako na državni kot lokalni ravni, tudi v delu, ki ga mora prispevati učinkovito upravljanje človeških virov, opozarjata Evropska komisija in OECD.¹³⁰ Učinkovito upravljanje človeških virov ovirajo tudi pomanjkljivosti uslužbenskega sistema, na katere opozarjajo posamezni državni organi in uprave lokalnih skupnosti, različni nadzorni organi (Inšpekcija za sistem javnih uslužbencev¹³¹, Komisija za pritožbe iz delovnih razmerij pri Vladi RS, Računsko sodišče RS¹³² ter Varuh človekovih pravic¹³³).

K smotrnejši izrabi človeških virov bo pripomogla posodobitev enotnega informacijskega sistema za upravljanje človeških virov in strateško načrtovanje v organih državne uprave, ki bo izvedena v obdobju 2014–2020 na podlagi ugotovitev funkcijske analize. Prenovljeni sistem bo omogočal poenostavitev kadrovskega postopkov in hitrejše prilagajanje spremembam na kadrovskem področju ter dajal podporo vodenju, odločanju in strateškemu načrtovanju. Pomemben del posodobitve sistema javnih uslužbencev bosta tudi uvedba kompetenčnega modela v javni upravi kot dela systemske normativne ureditve zaposlovanja in napredovanja javnih uslužbencev ter usposobitev presojevalcev kompetenc, kar bo pripomoglo k boljšemu izkoriščanju znanja in

sposobnosti javnih uslužbencev, prepoznavi potreb po usposabljanju in s tem k oblikovanju učinkovite, sodobne in cenejše uprave. Na prepoznanih ključnih področjih, kot so večšine vodenja, strateško upravljanje, projektno vodenje, boljša zakonodaja, upravljanje kakovosti, javno naročanje in javne finance, digitalne kompetence, bo zato Slovenija okrepila usposabljanje z uvedbo novih programov, povečanjem števila vključenih v usposabljanje in okrepljenim sodelovanjem z akademskim okoljem.

V skladu s priporočili Sveta EU¹³⁴ je eden izmed ključnih ciljev Slovenije odločen boj proti korupciji z ničelno toleranco do korupcije. S predvidenimi dejavnostmi in ukrepi na področju zviševanja stopnje integritete in omejevanja korupcijskih tveganj si Slovenija prizadeva uresničiti vizijo strokovne in učinkovite javne uprave, znotraj katere obstaja predvidljivo in temeljito obvladovanje korupcijskih tveganj. Kot velik prispevek k doseganju ciljnega stanja je predvideno dodatno usposabljanje vodij in zaposlenih v javni upravi s poudarkom na področju integritete in preprečevanja korupcije oziroma na področjih, na katerih gre za povečana korupcijska tveganja, kot so na primer postopki javnih naročil.

V finančni perspektivi 2007–2013 ukrepi za razvoj upravljanja človeških virov v javni upravi niso bili zajeti, zato se bomo z ukrepi, financiranimi iz ESS, v 2014–2020 osredotočili na izboljšanje upravljanja kadrov ter dvig usposobljenosti in integritete zaposlenih v javni upravi.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- sodoben in učinkovit sistem upravljanja človeških virov;
- izboljšanje kompetenc javnih uslužbencev;
- večja usposobljenost zaposlenih v javni upravi za omejevanje korupcijskih tveganj.

130 OECD-jev pregled javne uprave v Republiki Sloveniji, Slovenija za strateško vodenje in učinkovito državo, 2012, sofinanciran s sredstvi ESS.

131 Letna poročila o delu Inšpektorata za javni sektor, dosegljiva na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve http://www.mnz.gov.si/si/varnost_in_nadzor/inspektorat_za_javni_sektor/

132 Letna poročila Računskega sodišča Republike Slovenije, dosegljiva na spletni strani <http://www.rs-rs.si/rtrs/rtrs.nsf/I/K86546B-35F636AAC1C1257155004B3D11>

133 Letna poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, dosegljiva na spletni strani <http://www.varuh-rs.si/publikacije-gradiva-izjave/letna-porocila-priporocila-dz-odzivna-porocila-vlade/>.

134 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 8).

Tabela 77: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.3	delež zaposlenih v javni upravi, ki so uspešno končali podprta usposabljanja*	Z	%	se ne uporablja	100**	razmerje	2013	100	spremljanje	enkrat letno

* Udeleženec je uspešno končal program, če je pridobil potrdilo ali javno listino o uspešno opravljenem programu, ki mu zagotavlja novo kompetenco ali pridobitev izobrazbene ravni.

** Izhodiščna vrednost temelji na preteklih izkušnjah o izvedenih usposabljanjih, ko so vsi udeleženci uspešno končali usposabljanje oziroma prejeli potrdilo o usposabljanju. Na podlagi preteklih izkušenj je določena tudi ciljna vrednost v 2023.

SPECIFIČNI CILJ 3: IZBOLJŠANJE UPRAVLJANJA IN VEČJA PREGLEDNOST V JAVNI UPRAVI Z UVEDBO NOVEGA ORODJA, NOVIH METOD IN POVEZLJIVIH REŠITEV

Slovenija je nazadovala na lestvicah mednarodne konkurenčnosti (IMD¹³⁵ in WEF 2013¹³⁶), ključna dejavnika, ki vplivata na podjetništvo, sta tudi neučinkovita javna uprava in korupcija. V upravnih organih na vseh ravneh¹³⁷ ni sistemskih ukrepov za nadzor nad kakovostjo in kontrolo kakovosti, ne uporabljajo se merljivi cilji in procesni kazalniki. Dobro delovanje javne uprave je eden od gradnikov večjega zaupanja in blaginje, zato bo Slovenija skladno s priporočili Sveta EU¹³⁸ in priporočili OECD¹³⁹ uvedla notranje presoje kakovosti delovanja, zunanje ocenjevanje uspešnosti¹⁴⁰ in postopke za nadzor nad kakovostjo in kontrolo kakovosti z ustrezno informacijsko podporo. Razvito bo tudi enotno

semantično tehnično orodje za večjo kakovost izvajanja inšpekcijskega nadzora in upravnega poslovanja.

Skladno s priporočili Sveta EU¹⁴¹, na podlagi Programa Vlade RS za preprečevanje korupcije¹⁴² ter poročila GRECO¹⁴³ bodo v sodelovanju s KPK in NVO izvedeni analitični, semantični in tehnični ukrepi za omejevanje korupcijskih tveganj. Vzpostavljena bo centralna enotna spletna platforma za spremljanje vseh tveganj (poslovnih, korupcijskih, tveganja pri delu) v javni upravi, vključno z informacijskim orodjem za učinkovitejši nadzor nad porabo javnih financ (notranja revizija). Ta platforma bo institucijam javne uprave na enem mestu omogočala medsebojno komuniciranje (izmenjava dobrih praks) ter pregledno in učinkovito izvajanje dejavnosti za omejevanje korupcijskih tveganj. Preglednost postopkov javnih naročil in javnih razpisov bomo zagotovili z nadgradnjo sistema za elektronsko javno naročanje in objavo pogodb.

135 <http://www.imd.org/news/World-Competitiveness-2013.cfm>

136 http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitiveness-Report_2013-14.pdf

137 Na vseh ministrstvih, v vladnih službah, organih v sestavi in upravnih enotah

138 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 8).

139 (2012)OECD-jev pregled javne uprave v Republiki Sloveniji, Slovenija za strateško vodeno in učinkovito državo.

140 Priporočilo Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014 (Priporočilo št. 8).

141 Ukrepe na korupcijskem področju izrecno obravnava Priporočilo št. 8.

142 Program Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije je bil sprejet 5. marca 2014: <http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/SOJ/word/MNZ-VRS-PK-marec2014.pdf>. O izvedbi je bilo sprejeto tudi že t. i. Prvo vmesno poročilo, sprejeto na Vladi RS 29. maja 2014: http://www.mnz.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/browse/1/article/12208/8850/943bd83ad6d53ca761ffeb85180d9ab/

143 Poročilo GRECO iz oktobra 2012 o Republiki Sloveniji: Preprečevanje korupcije pri poslancih, sodnikih in tožilcih (57. plenarno zasedanje).

Z vidika odprte in pregledne javne uprave ter ustreznega prenosa direktive o ponovni uporabi podatkov javnega sektorja bomo izboljšali tehnično in semantično povezljivost zalednih informacijskih sistemov – skupnih gradnikov, horizontalnih aplikacij, temeljnih podatkovnih evidenc in sistema za objavljane odprtih podatkov. Tako bomo omogočali skladnost s potrebami okolja in uporabnikov ter visoko avtomatizirano in zanesljivo objavo podatkov v odprtih formatih in njihovo učinkovito ponovno uporabo.

V obdobju 2007–2013 so že bili vzpostavljeni nekateri skupni gradniki in horizontalne aplikativne rešitve, ki se v praksi uporabljajo npr. za potrebe e-sociala. Za potrebe enotne kontaktne točke je bil razvit centralni sistem za avtentikacijo z vključeno čezmejno razsežnostjo, omejeno na funkcionalnosti rezultatov pilotnih projektov velikih razsežnosti, e-vročanje in e-podpis. Vzpostavlja se tudi državni računalniški oblak kot izredno pomembna nova enotna informacijsko-komunikacijska platforma. V naslednjem obdobju 2014–2020 bomo vzpostavili nove skupne gradnike, orodje in storitve (predvsem za e-pošiljanje podatkov, storitve zaupanja, e-plaćila in

e-arhiv) ter obstoječe gradnike nadgrajevali skladno s potrebami (npr. eIDAS¹⁴⁴, TEN TELE¹⁴⁵). Vsi gradniki, horizontalne aplikativne rešitve in temeljne podatkovne evidence bodo preseljene v nov državni računalniški oblak, s čimer se bodo pomembno izboljšale povezljivost sistemov in ključnih podatkov, njihova zanesljivost, prožnost in dostopnost. Državni računalniški oblak bo kot horizontalna tehnološka platforma omogočal namestitve in delovanje tudi izdelkom drugih prednostnih osi.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- večja uporaba orodja za nadzor nad kakovostjo in kontrolo kakovosti;
- razvito oz. nadgrajeno orodje za večjo preglednost in omejevanje korupcijskih tveganj;
- boljša povezljivost procesov in podatkov.

144 Regulation (eu) no 910/2014 of the european parliament and of the council, of 23 july 2014 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.257.01.0073.01.ENG

145 <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010088%202013%20INIT>

Tabela 78: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.4	delež organov z vzpostavljenim sistemom kakovosti (CAF)*	V	%	se ne uporablja	100**	%	2013	100	spremljanje	enkrat letno
		Z	%	se ne uporablja	100**	%	2013	100	spremljanje	enkrat letno
11.5	delež preseljenih gradnikov in podatkovnih registrov v državni računalniški oblak	V	%	se ne uporablja	100***	%	2014	100	MJU	enkrat letno
		Z	%	se ne uporablja	100***	%	2014	100	MJU	enkrat letno

*Organi državne uprave (ministrstva, organi v sestavi, agencije in upravne enote), pri čemer vzpostavljen sistem kakovosti pomeni pozitivno izvedena presoja postopkov za nadzor nad kakovostjo v organih državne uprave.

** Izhodiščna vrednost temelji na preteklih izkušnjah – vsi organi, ki so vzpostavili sistem kakovosti, so izvedli pozitivno presojo postopkov za nadzor nad kakovostjo. Na podlagi preteklih izkušenj je določena tudi ciljan vrednost v 2023.

*** Državni računalniški oblak še ni vzpostavljen. Izhodiščna vrednost temelji na podlagi primerljivih izkušenj v programskem obdobju 2007–2013, ko smo vse razvite gradnike in podatkovne registre 100-odstotno preselili na obstoječe strežnike, ki sicer niso enotna platforma in nimajo lastnosti oblaka.

SPECIFIČNI CILJ 4: IZBOLJŠANJE ZAKONODAJNEGA OKOLJA IN NADGRADNJA E-STORITEV ZA K UPORABNIKU USMERJENO JAVNO UPRAVO

Evropska komisija ugotavlja, da je obremenjujoče zakonodajno okolje eden težjih izzivov Slovenije, ki ovira konkurenčnost na domačem in tujih trgih. Program ukrepov za odpravo zakonodajnih ovir se v Sloveniji s sredstvi ESS sistematično sicer izvaja že od leta 2009 in prinaša pomembne rezultate pri poenostavitvah poslovnega okolja, vendar se je treba za zagotovitev prijaznega in spodbudnega okolja za podjetnike ter dvig njihove konkurenčnosti še intenzivneje lotiti uresničevanja ključnih ukrepov. Popisi vstopnih pogojev vseh regulacij bodo izvedeni v obdobju 2007–2013, treba pa bo nadaljevati popise preostalih pogojev z vključevanjem zunanjih partnerjev, na podlagi katerih bodo pripravljene sistemski predlogi za modro deregulacijo. V okviru programa ukrepov odprave zakonodajnih/administrativnih ovir bomo upoštevali predloge za racionalizacijo procesov iz funkcionalne analize javne uprave, nadaljevali merjenje administrativnih stroškov in bremen v predpisih na podlagi metodologije SCM, še naprej obveščali javnost ter pripravljali primerjalne analize regulacij (tudi na ravni EU) z vključevanjem zunanjih partnerjev. S tem namenom bo razvito orodje za izboljšanje predpisov, ki vključuje vzpostavitev informacijskega sistema za pripravo celovite (kvantitativne in kvalitativne) presoje posledic učinkov predpisov, predvsem presoje učinkov predpisov na gospodarstvo s t. i. preizkusom SME. Posodobljena

bo upravnoprocesna zakonodaja z vzpostavitvijo informacijskega sistema za podporo upravnemu poslovanju.

Slovenija ima dolgoletne izkušnje z uvajanjem elektronskega poslovanja v javni upravi. Tako je danes uporabnikom na voljo velika ponudba elektronskih storitev, katerih uporaba pa žal ne dosega pričakovanega obsega, še posebej na strani državljanov. Zaradi tega obstajajo neizkoriščene možnosti glede učinkovitosti poslovanja in zagotavljanja storitev javne uprave. Različne primerjalne analize e-uprave kažejo, da Slovenija na tem področju vse bolj zaostaja za vodilnimi državami EU in je po večini kazalnikov trenutno okoli povprečja EU. Z razvojem novih celovitih rešitev (informatizacija celotnega procesa, koncept vse na enem mestu, enotna uredniška politika) bo javna uprava v svojih postopkih z državljani omogočala enostavno elektronsko poslovanje tudi na področjih, ki še niso zadovoljivo razvita. Pri tem bomo temeljito nadgradili obstoječe mehanizme e-uprave v smislu dejavnega sodelovanja uporabnikov (angl. *co-creation, co-production*) pri dajanju prednosti, načrtovanju, preizkušanju in izpopolnjevanju novih celovitih e-storitev po konceptu življenjskih dogodkov („vse na enem mestu“ oz. *one-stop-shop*).

Pričakovana rezultata pri tem specifičnem cilju:

- uvedena kvantitativna in kvalitativna presoja učinkov predpisov na vseh resorjih,
- večja uporaba e-storitev v javni upravi.

Tabela 79: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 4

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.6	Delež ministrstev, ki imajo implementiran sistem merjenja in uporabe SCM* metodologije	V	%		100*	%	2014	100	MJU	letno
		Z	%		100*	%	2014	100	MJU	letno

* Metodologija SCM se v okviru pilotnega projekta uporablja na Ministrstvu za javno upravo, zato je izhodiščna vrednost 100 %. Do konca 2023 se načrtuje uporaba metodologije SCM na preostalih ministrstvih.

2.11.3.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.11.3.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Za doseg cilja izboljšanje kakovosti pravosodnih procesov, optimizacija vodenja postopkov in dvig usposobljenosti zaposlenih v pravosodnem sistemu bodo izvedeni ti ukrepi:

- Spodbujanje in zagotavljanje kakovosti v pravosodju:
 - najprej bo prepoznano manjkajoče poslovno orodje, nato sledita gradnja in posodobitev obstoječega za prepoznavo ozkih grl v pravosodnem sistemu in za upravljalvske odločitve, kot so podatkovno skladišče, interaktivno in dinamično analitično orodje – poslovno obveščanje itn;
 - najprej bo pripravljena študija izvedljivosti triaž in pospešenega postopka (fast track procedure) na posameznih segmentih sodnih postopkov, nato bodo nadgrajeni informacijski sistemi s funkcionalnostmi, ki podpirajo triaže in pospešeni postopek;
 - najprej bodo pripravljene študije izvedljivosti, analize upravičenosti koncentracije ali centralizacije posameznih storitev, nato sledi uvedba skupnih storitev (npr. tiskanje, kuvertiranje, digitalizacija, arhiviranje);
 - merjenje zadovoljstva s storitvami pravosodja z namenom dviga zaupanja v pravosodni sistem;
- Prenova poslovnih procesov:
 - najprej bodo prepoznane manjkajoče informacijske rešitve v pravosodju, nato bosta sledili prenova in nadgradnja, kot so: nadgradnja vpisnikov, dodatne e-storitve, spletni portal, digitalizacija spisov, dostop do zunanjih evidenc, plačilo sodnih taks;
- najprej bo prepoznano manjkajoče orodje za napredno ravnanje z dokumenti v pravosodnih zadevah, nato pa bo razvito;
- najprej prepozna, nato pa vzpostavi informacijskega okolja, ki bo omogočilo učinkovito zunanje poslovanje sodnikov/tožilcev in podpornega osebja;
- vključitev evropskih pravosodnih spletnih storitev v informacijsko okolje slovenskega pravosodja;
- razvoj orodja za enotno izmenjavo vsebin na področju kazenskih in prekrškovnih zadev;
- uvedba rešitve za prepoznavo govora pri zvočnem snemanju glavnih obravnav in narokov na sodiščih;
- optimizacija zakonodajnega postopka v pravosodju, ki bo vseboval razvoj posebnega orodja za odkrivanje težav pri izvajanju predpisov v pravosodju.
- Spodbujanje alternativnih načinov reševanja sporov:
 - obveščanja gospodarskih subjektov o možnostih in načinih ter prednostih (nižji stroški kot pri sodnih sporih, tako reševanje sporov ne zapira poslovnih priložnosti, poslovni subjekti imajo pri takem načinu možnost vplivanja na rešitev spora po svoji meri), ki jih prinašajo oblike alternativnih načinov reševanja sporov ter prepoznavna in uvedba orodja za promocijo izvajanja sodišču pridružene mediacije;
 - izobraževanje zastopnikov in drugih odgovornih v podjetjih o metodah mirnega reševanja sporov (tudi prek združenja delodajalcev).
- Izboljšanje usposobljenosti zaposlenih v pravosodju:
 - uvedba modela kompetenc znanja in veščin ter osebne in osebnostne motivacije zaposlenih v pravosodju;
 - usposabljanje in izobraževanje v okviru kompetenčnega modela, ki se bosta osredotočali na štiri vertikalno hierarhično postavljene ravni: osebje na sodiščih, državnih tožilstvih in pravo-

branilstvih (1. raven); sodniki, državni tožilci in državni pravobranilci (2. raven); vodje notranjih organizacijskih enot, direktorji (3. raven); predsedniki sodišč, vodje tožilstev in pravobranilstva (4. raven), ter usposabljanje za uporabo razvitih sistemov v okviru 1. in 2. ukrepa. Usposabljanje in izobraževanje sta namenjeni za razvoj splošnih in posebnih/strokovnih kompetenc in za uvajanje novih poslovnih modelov;

- vzpostavitev in uvedba stalne podpore uporabnikom, vključno z vzpostavitvijo podpornega informacijskega sistema.

Ciljne skupine: pravosodni organi, sodniki, tožilci, zaposleni v pravosodnih organih.

Posredniško telo za izvedbo ukrepov je Ministrstvo za pravosodje, upravičenca pa Vrhovno sodišče RS in Ministrstvo za pravosodje.

Izvajanje bo potekalo na način neposredne potrditve projektov/programov.

Za doseg 2. specifičnega cilja so predvideni ti ukrepi:

- Posodobitev sistema upravljanja kadrov z nadgradnjo kompetenčnega modela.
- Posodobitev kadrovskega informacijskega sistema.
- Usposabljanja vodij in zaposlenih v javni upravi na vseh ravneh na ključnih prepoznanih področjih, kot so večšine vodenja, strateško upravljanje, projektno vodenje, boljša zakonodaja, upravljanje kakovosti, integriteta in omejevanje korupcijskih tveganj, javno naročanje in javne finance, digitalne kompetence.

Ciljne skupine: organi javne uprave in zaposleni v javni upravi.

Upravičenci za izvedbo ukrepov so ministrstvo, pristojno za javno upravo, Komisija za preprečevanje korupcije in Informacijski pooblaščenec.

Za doseg 3. specifičnega cilja so predvideni ti ukrepi:

- Uvedba orodja za upravljanje kakovosti s poudarkom na uporabi merljivih ciljev in procesnih kazalnikov z ustrežno informacijsko podporo vodenju sistema kakovosti.
- Uvedba sistema zunanega ocenjevanja uspešnosti (peer assessment) in notranjih pregledov/presoj kakovosti delovanja upravnih organov.
- Uvedba enotnega semantičnega tehničnega orodja za večjo učinkovitost, preglednost in povezanost dela inšpekcijskih organov.
- Dvig ozaveščenosti za večjo preglednost glede finančne porabe širšega javnega sektorja (organizacija dogodkov, primerjalne analize ipd.).
- Vzpostavitev enotnega registra tveganj z nadgradnjo obstoječega registra korupcijskih tveganj pri KPK za spremljanje vseh tveganj (poslovnih, korupcijskih ...) v javni upravi in učinkovitejši nadzor nad porabo javnih financ (modul za notranjo revizijo).
- Nadgradnja informacijskega sistema za e-javno naročanje z dodatnimi moduli za objavo pogodb in preglednost celotnega postopka javnega naročanja in javnih razpisov.
- Nadgradnja aplikacije Supervizor z vključitvijo javnih gospodarskih zavodov, javnih podjetij in podjetij v 100-odstotni lasti države.
- Nadgradnja in selitev skupnih gradnikov in horizontalnih aplikativnih rešitev, razvitih v prejšnji finančni perspektivi, v nov državni računalniški oblak.
- Razvoj novih skupnih gradnikov, orodja in storitev (predvsem za e-pošiljanje podatkov, storitve zaupanja, e-plačila in e-arhiv).
- Izboljšanje semantične povezanosti temeljnih podatkovnih evidenc (registri, ki so primarni vir podatkov na določenem vsebinskem področju in se uporabljajo tudi na drugih področjih – npr. register prebivalstva, register vozil ipd.) ter njihova postopna selitev v nov državni računalniški oblak.
- Nadgradnja sistema za objavljanje odprtih podatkov tako, da bodo omogočene avtomatizirana ob-

java podatkov iz temeljnih podatkovnih evidenc in real-time big-data operacije (prenos, objava in obdelava velikih količin podatkov brez pomembnih časovnih zakasnitev) ter izboljšane možnosti za učinkovit dostop do teh podatkov, njihovo obdelavo in ponovno uporabo.

Ciljne skupine: organi javne uprave in zaposleni v javni upravi.

Upravičenci za izvedbo ukrepov so ministrstva z organi v sestavi, Komisija za preprečevanje korupcije, Informacijski pooblaščenec.

Za doseg 4. specifičnega cilja so predvideni ti ukrepi:

- Merjenje administrativnih stroškov in bremen v predpisih na podlagi metodologije SCM.
- Vzpostavitev informacijskega sistema za pripravo celovite (kvantitativne in kvalitativne) presoje posledic učinkov predpisov, vključno s preizkusom MSP.
- Vzpostavitev informacijskega sistema za podporo upravnemu poslovanju s strankami.
- Izboljšanje digitalnih poti za ponujanje storitev javne uprave končnim uporabnikom v smislu celovitejšega zadovoljevanja potreb uporabnikov po konceptu življenjskih dogodkov („vse na enem mestu“ oz. one-stop-shop), omogočena uporaba tudi za tujce.

Ciljne skupine: organi javne uprave in zaposleni v javni upravi.

Upravičenec za izvedbo ukrepov je ministrstvo, pristojno za javno upravo.

2.11.3.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem bodo pri tej prednostni naložbi:

- za specifični cilj 1 podprti tisti ukrepi, ki bodo največ prispevali k ustvarjanjem razmer za dvig konkurenčnosti gospodarstva, zdravo poslovno okolje za MSP in zdravo gospodarsko klimo za pritok tujih naložb ter ki bodo prispevali k skrajšanju trajanja sodnih postopkov. Podprti ukrepi so med seboj komplementarni in se dopolnjujejo v smeri sinergičnega učinka za doseg skupnega cilja – izboljšanje pravosodnih procesov in vodenja postopkov ter pridobitev kompetenc zaposlenih;
- pri izboru ukrepov za specifične cilje 2, 3 in 4 bodo upoštevani njihova skladnost s strateškimi načrti in normativnimi obvezami, finančni prihranki za uporabnike in ponudnike storitev, načela povezljivosti, ponovne uporabe in preglednosti ter možnost izvedbe javno-zasebnega partnerstva. Vsebinska, načrtovanje in izvedba ukrepov bodo medsebojno usklajeni in komplementarni, tako da bomo zagotovili največje mogoče sinergične učinke in preprečili morebitna podvajanja pri izvajanju ukrepov.

2.11.3.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.11.3.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.11.3.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 80: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
11.7	število udeležencev izobraževanja/usposabljanja za izboljšanje kompetenc zaposlenih v pravosodju	število	ESS	V	854	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	1.146	spremljanje	letno
11.8	število udeležencev izobraževanja/usposabljanja v javni upravi	število	ESS	Z	20.690	spremljanje	letno
11.9	število podprtih organov za vzpostavitev sistema kakovosti (CAF)**	število	ESS	V	36	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	26	spremljanje	letno
11.10	število podprtih ministrstev za vzpostavitev sistema merjenja in uporabe metodologije SCM	število	ESS	V	13***	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	13	spremljanje	letno
11.11	število podprtih gradnikov in temeljnih podatkovnih registrov za selitev v državni računalniški oblak	število	ESS	V	15***	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	15	spremljanje	letno
11.12	število razvitih sistemov v pravosodju****	število	ESS	V	11	spremljanje	letno
		število	ESS	Z	11	spremljanje	letno

** Organi so ministrstva, organi v sestavi, agencije in upravne enote.

*** To je sistemski ukrep, zato se število ponovi v obeh regijah.

**** Razvitih bo 11 sistemov za obe regiji hkrati (seznam sistemov je v prilogi 6).

2.11.4 Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev razvoja nevladnega sektorja in krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev.

SPECIFIČNI CILJ 1: OKREPLJENA ZMOGLJIVOST NEVLADNIH ORGANIZACIJ ZA ZAGOVORNIŠTVO IN IZVAJANJE JAVNIH STORITEV

Z ukrepi pretekle finančne perspektive se je razvil celovit servis za krepitev nevladnih organizacij, ki so ga ponujali t. i. subjekti podpornega okolja: horizontalne mreže, regionalna stičišča in vsebinske mreže. Dvignila se je prepoznavnost NVO med oblikovalci politike in okrepil njihov položaj pri pripravi zakonodaje in ra-

zvojnih politik. Povečali sta se povezovanje in mreženje nevladnih organizacij na ravni države, regij in vsebinskih področij. Okrepila se je tudi institucionalna zmogljivost nevladnega sektorja, vzpostavili pa so se tudi zametki medsektorskega sodelovanja (sodelovanje NVO z gospodarstvom in javnim sektorjem).

Vrednotenje¹⁴⁶ kljub doseženim rezultatom ugotavlja, da bo »v luči novih izzivov in s tem povezanimi novimi reformnimi ukrepi, ki zadevajo tudi povečanje učinkovitosti javne uprave (na primer prehod z institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev), potrebno kompetence NVO še nadalje razvijati«.

Po podatkih AJ PES je v letu 2012 le 5,92 % NVO imelo vsaj 1 zaposlenega, le 10 % pa več kot 50.000 EUR prihodkov. Skupni prihodki NVO v letu 2012 so tako predstavljali le 2,39 % slovenskega BDP, delež zaposlenih glede na celotno aktivno prebivalstvo pa je bil le 0,76 %, tj. skromnih 7.029 zaposlenih v NVO. Po izsledkih zadnje večje mednarodne primerjalne raziskave Univerze Johnsa Hopkinsa iz leta 2003 je delež zaposlenosti v NVO v svetovnem povprečju 2,76-odstoten, v državah EU pa 3,39-odstoten.

Vrednotenje ugotavlja, da se je vzpostavljanje podpornih struktur v obdobju 2007–2013 šele začelo ter je po-

¹⁴⁶ Krepitev zmogljivosti nevladnih organizacij s pomočjo vzpostavljanja podpornih struktur. Sintezno poročilo. Pitija, Ljubljana, julij 2014.

tekalo v politično in gospodarsko nestabilnih časih, zato je treba ob doseženih rezultatih podpornih ukrepov za NVO še naprej strokovno krepiti tudi same podporne strukture.

Zato se bodo v novi perspektivi obstoječe zmogljivosti NVO nadgrajevale, kadar je to smiselno, in razvijalo nove, pri čemer bo osrednja pozornost namenjena krepitvi sektorskega in medsektorskega sodelovanja, prepoznavnosti NVO v lokalnem okolju, dvigu strokovnosti in profesionalnosti za izvajanje specializiranih storitev ter zagovorništva, posebej z vidika participatornega upravljanja. Dejstvo je, da v Sloveniji civilni dialog v primerjavi s socialnim dialogom ni institucionaliziran, zato je zahtevnejši in terja večjo aktivacijo, več inovativnosti, iskanja zavezništva ipd. Za njegovo krepitev sta potrebna kompleksnejši pristop in dolgotrajnejši proces, rezultati pa lahko pomembno vplivajo na kakovost sprejemanja javnih politik.

Na drugi strani pa bosta vzajemna povezanost in sodelovanje NVO pri izvajanju javnih politik pozitivno vplivala na ekonomsko in kadrovske moč nevladnega sektorja s povečanjem prihodkov nevladnega sektorja in števila zaposlenih v njem.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečana stopnja profesionalnosti NVO, predvsem na področju zagovorništva in izvajanja javnih storitev.

Tabela 81: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.13 delež podprtih struktur, ki imajo 6 mesecev po izhodu vsaj 1 zaposlenega, ki izvaja podporne dejavnosti za NVO*	V	%		38**	razmerje	2014	58	spremljanje MJU	letno
	Z	%		38**	razmerje	2014	58	spremljanje MJU	letno

* Podprte strukture so t. i. subjekti podpornega okolja: horizontalne mreže, regionalna stičišča in vsebinske mreže. Storitve, ki jih bodo te podprte strukture izvajale, so navedene v poglavju ukrepov 2.11.4.1.1.

** izhodiščna vrednost temelji na podlagi poročil upravičencev javnega razpisa 2012–2014; gre za delež upravičencev, ki imajo po koncu projekta ESS zaposlene, ki niso financirani iz sredstev ESS in izvajajo podporne dejavnosti za NVO.

SPECIFIČNI CILJ 2: KREPITEV USPOSOBLJENOSTI SOCIALNIH PARTNERJEV V PROCESIH SOCIALNEGA DIALOGA, ZLASTI NA PODROČJU POLITIK TRGA DELA IN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

V Sloveniji so se v finančnem obdobju 2007–2013 podporne strukture za socialne partnerje šele začele vzpostavljati, vzpostavljanje pa je potekalo v politično in gospodarsko nestabilnih časih. Zato je treba še naprej strokovno krepiti tudi same podporne strukture za učinkovitejši socialni dialog tako na državni ravni kot na ravni dejavnosti in v podjetjih. Socialne partnerje je treba tudi krepiti z institucionalnega vidika na nekaterih področjih, kot na primer mirno reševanje sporov.

Socialni partnerji iz tujine s svojimi praksami dokazujejo, da imajo na področju obveščanja in usposabljanja veliko zaposlenih (npr. Nemčija, Danska), kar jim omogoča učinkovito in uspešno delo pri podpori socialnemu dialogu in učinkovitemu delovanju trga dela. Takim zgledom morajo slediti tudi slovenski socialni partnerji. Socialni partnerji so lahko tudi izjemno učinkovit povezovalni element med izobraževalnim sistemom in trgom dela. Med gospodarsko in socialno krizo zadnjih let je bila ta vloga socialnih partnerjev premalo uporabljena in podprta. Posledica izboljšane socialnega dialoga je namreč učinkovito oziroma trajnostno socialno tržno gospodarstvo. Socialni partnerji so prav tako eden izmed ključnih akterjev pri nadzoru nad delovanjem pravne države in pri vzdrževanju ustrezne ravni socialne države, zato je nujna krepitev usposobljenosti ustrezno izobraženega kadra tako v delodajalskih kot v sindikalnih organizacijah.

Ustrezno usposobljene institucije socialnih partnerjev so pot do učinkovitejše in uspešnejše priprave in izvedbe reform javnih politik.

V finančni perspektivi 2014–2020 se bodo nadgrajevale obstoječe zmogljivosti socialnih partnerjev, kadar je to smiselno, in razvijale nove, pri čemer bo osrednja pozornost namenjena:

- krepitvi usposobljenosti socialnih partnerjev za njihovo učinkovito sodelovanje pri oblikovanju javnih politik, ki so pomembne za trg dela, dvigu kompetenc socialnih partnerjev pri krepitvi pravne države in pravne stroke, kot je mirno reševanje sporov, krepitvi vloge socialnih partnerjev na področju vseživljenjskega učenja, mobilnosti oz. migracij delavcev, upravljanja raznolikosti delavcev, pridobivanja znanja na področju neformalnega in priložnostnega učenja ter kariernega svetovanja, poklicnega usposabljanja, ukrepom na področju dokvalifikacij in prekvalifikacij, varnosti in zdravja pri delu ter spodbujanju sodelovanja delavcev pri upravljanju;
- krepitvi usposobljenosti socialnih partnerjev za vodenje učinkovitega socialnega dialoga na državni, panožni in podjetniški ravni v Sloveniji ter za učinkovito sodelovanje s socialnimi partnerji na ravni EU;
- krepitvi vloge socialnih partnerjev pri obveščanju, usposabljanju in ozaveščanju zaposlenih.

Pri tej prednostni naložbi se bo podprla krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev, dejansko izvajanje storitev in dejavnosti na posameznih področjih pa bo podprto v posameznih vsebinskih prednostnih naložbah (zlasti 8, 9 in 10).

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- povečana usposobljenost zaposlenih v organizacijah socialnih partnerjev za učinkovitejše sodelovanje pri pripravi in izvajanju politik in pristopov, povezanih zlasti s trgom dela in vseživljenjskim učenjem ter zagotavljanjem pravne varnosti aktivnega prebivalstva.

Tabela 82: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
11.14	delež vključenih v usposabljanje, ki so uspešno končali usposabljanje oz. so pridobili kvalifikacijo*	V	odstotek	se ne uporablja	95	razmerje	2014	95	spremljanje	letno
		Z	odstotek	se ne uporablja	95	razmerje	2014	95	spremljanje	letno

* Udeležence je uspešno končal program, če je pridobil potrdilo ali javno listino o uspešno opravljenem programu, ki mu zagotavlja novo kompetenco ali pridobitev izobrazbene ravni.

2.11.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.11.4.1.1 Opis vrste in primerov ukrepov, ki jim je namenjena podpora, in njihovega pričakovanega prispevka k specifičnim ciljem, po potrebi vključno z opredelitvijo glavnih ciljnih skupin in vrst upravičencev

Pri tej prednostni naložbi se bodo nadaljevale in nadgradile storitve podpornega okolja za NVO z namenom dolgoročnega razvoja in učinkovitega sodelovanja nevladnih organizacij pri pripravi in izvajanju javnih politik. Ukrepi spodbujanja podpornega okolja za nevladne organizacije, ki bodo usmerjeni v dvig strokovnosti in profesionalnosti ter krepitev sektorskega in medsektorskega sodelovanja, zagovornišva in prepoznavnosti NVO v lokalnem okolju, bodo:

- Spodbujanje strokovnosti in profesionalnosti ter sektorskega in medsektorskega sodelovanja (sodelovanje z gospodarstvom, javnim sektorjem, socialnimi partnerji, mediji): svetovanje in mentorstvo, povezano s prepoznanimi specializiranimi področji, na katerih imajo NVO potencial (delitev znanja izkušenih praktikov NVO, nove oblike sodelovanja, kot so primeroma sodelovanje/coworking, coaching, job-shadowing).
- Usposabljanje po meri za prenos posameznih javnih storitev na NVO, krepitev zmogljivosti strateškega vodenja in poslovnega razvoja organizacij, krepitev veščin zagovornišva in lobiranja.

- Spodbujanje zagovornišva: usposabljanje, mentorstvo, svetovanje ter spodbujanje povezovanja NVO za zagotavljanje profesionalnega zagovornišva s ciljem učinkovitejšega sodelovanja pri pripravi, izvajanju in vrednotenju javnih politik, posebej z vidika vplivanja na položaj in razvoj NVO ter prenosa javnih storitev in pooblastil na NVO.
- Zagotavljanje celovite podpore NVO pri zagotavljanju informacij, pomembnih za rast in razvoj NVO ter krepitev njihove vloge v okolju.
- Akcije za izboljšanje prepoznavnosti NVO v lokalnem okolju z namenom prispevka k izboljšanju možnosti za delovanje t. i. »grass root NVO«.

Ciljne skupine: nevladne organizacije v vseh fazah razvoja (nastajanje, začetno delovanje, rast in razvoj).

Upravičenke: nevladne organizacije.

Za doseganje cilja **krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev** bodo podprti ti ukrepi:

- Izvajanje študij in analiz zlasti s področja socialnega dialoga, industrijskih odnosov in trga dela.
- Podpora vzpostavitvi strokovnih teles in modelov za spodbujanje izmenjave izkušenj in dobrih praks na področju socialnega dialoga (prenos in razvoj dobrih praks iz tujine v okviru socialnega dialoga na ravni posamezne dejavnosti, preučitev možnosti vzpostavitve paritetnih skladov, iskanje strokovnih rešitev za razvoj konkurenčnosti in trajnostnega razvoja, varnosti zaposlitve in vzdržnosti poslovnih modelov).

- Izobraževanje in usposabljanje socialnih partnerjev na vsebinskih področjih, povezanih s politiko trga dela, vseživljenjskim učenjem, varnostjo in zdravjem.
- Sodelovanje socialnih partnerjev z zasebnim sektorjem, nevladnimi organizacijami in javnimi institucijami pri iskanju inovativnih sistemskih rešitev za učinkovitejše delovanje trga dela in pravne zaščite zaposlenih.
- Dejavnosti na področju razvoja koncepta sodelovanja delavcev pri upravljanju na različnih ravneh;
- Podpora vzpostavitvi centrov socialnih partnerjev za mirno reševanje sporov.
- Podpora obveščanju in ozaveščanju delodajalcev, zaposlenih in brezposelnih o zakonodaji in pravicah iz dela, tudi s podporo publicistični dejavnosti (izdajanje publikacij, glasil, mobilne aplikacije, informativno gradivo za otroke in mladino o kulturi dela, e-učila in priročniki).
- zagotavljali večjo prilagojenost storitev potrebam uporabnikov (tailor made);
- pomembni pri opredelitvi strateških in specifičnih ciljev;
- izkazovali sposobnost za krepitev sodelovanja in povezovanja na različnih ravneh;
- izražali neposredni in posredni vpliv na krepitev NVO in na širše okolje;
- vključevali celovite in inovativne storitve in procese;
- predstavili finančno vzdržno konstrukcija projekta;
- izkazovali usposobljenost za izvedbo projekta;
- vključevali kakovostne ukrepe, kar se mora kazati v opredeljenem namenu, ciljih in pričakovanih rezultatih usposabljanja, programu in metodologiji usposabljanja, opredelitvi dopolnilnih dejavnosti za zagotavljanje stalnega učenja in prenosa znanja/veščin v prakso, referencah izvajalcev usposabljanj.

Ciljne skupine: organizacije socialnih partnerjev in njihovi člani, zaposleni.

Upravičenci: socialni partnerji, ki jim je priznana reprezentativnost na državni ravni.

2.11.4.1.2 Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala opredeljena horizontalna načela. Ob tem bodo imeli prednost projekti, ki bodo:

- zagotavljali komplementarnost storitev med izvajalci;

Kadar bo ustrezno, bodo imeli pri izboru projektov za krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev prednost projekti, ki se bodo izvajali v sodelovanju z javnimi institucijami in NVO.

2.11.4.1.3 Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.11.4.1.4 Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.11.4.1.5 Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 83: Kazalniki učinka

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
11.15	število projektov/podprtih struktur,* namenjenih krepitevi zmogljivosti NVO za zagovorništvo in izvajanje javnih storitev	število	ESS	v	8	spremljanje	letno
		število	ESS	z	8	spremljanje	letno
11.16	število vključenih zaposlenih v organizacijah socialnih partnerjev v usposabljanje	število	ESS	v	45	spremljanje	letno
		število vključenih zaposlenih v organizacijah socialnih partnerjev v usposabljanj	število	ESS	z	45	spremljanje

* Projekti/podprte strukture so t. i. subjekti podpornega okolja: horizontalne mreže, regionalna stičišča in vsebinske mreže.

2.11.5 Socialne inovacije, transnacionalno sodelovanje in prispevek k tematskim ciljem 1–7

Pri prednostni osi bo pozornost namenjena iskanju inovativnih rešitev za učinkovitejše delovanje pravosodnega sistema na področju optimizacije reševanja izvršilnih in povezanih zadev, izboljšanja izvajanja postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah, alternativnih metod reševanja sporov med gospodarskimi subjekti, učinkovitejšega odkrivanja in pregona gospodarskega kriminala in korupcije.

Pri transnacionalnem sodelovanju si bo Slovenija v pravosodju še naprej prizadevala za vključevanje v projekte, katerih pobudnice so druge države članice.

Vse omenjene dejavnosti bodo ustvarile vrsto sinergičnih učinkov na različnih področjih z vplivom na ustvarjanje razmer za povečanje konkurenčnosti gospodarstva in zdravo poslovno okolje za MSP.

Ukrepi 3. in 4. specifičnega cilja za dvig učinkovitosti in preglednosti javne uprave ter izboljšanje zakonodajnega okolja bodo bistveno pripomogli k razvoju gospodarstva in dvigu konkurenčnosti.

Odpri podatki javnega sektorja imajo lahko ogromen vpliv na inovativnost v družbi.

Ključno interno inovacijo v sistemu zagotavljanja večje zanesljivosti, prožnosti, dostopnosti in povezljivosti sistemov in ključnih podatkov v javni upravi pomeni uporaba državnega računalniškega oblaka. Z redno objavo posodobljenih, kakovostnih in zanesljivih podatkov javne uprave imajo podjetja in državljani tudi odlično podlago za razvoj novih inovativnih storitev in izdelkov. Z družbenim potencialom inovativnosti sta neločljivo povezana tudi tehnološki razvoj ter konkurenčnost zlasti malih in srednje velikih podjetij.

Odpri podatki so izredno pomembno orodje tudi za nevladne organizacije – za opravljanje neodvisnega nadzora nad učinkovito in odgovorno porabo proračunskih sredstev, za sodelovanje pri oblikovanju trajnostno naravnanih javnih politik, usmerjenih v ohranjanje okolja, zmanjševanje vplivov na podnebne spremembe, učinkovitost energetske porabe in prometnih poti. Ukrepi »povezljivost, preglednost in odprti podatki« imajo velik vpliv na družbene inovacije in transnacionalno sodelovanje ter zagotavljajo sinergične učinke pri večini tematskih ciljev.

2.11.6 Okvir uspešnosti

Prednostna os	Vrsta kazalnika (ključna faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka, ali če je ustrezno, rezultatov)	Identifikator	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
11	kazalnik učinka	11.12	število razvitih sistemov v pravosodju	število	ESS	V	5	11	spremljanje	30,10 % sredstev ESS prednostne osi 11 za KRVS
				število	ESS	Z	5	11	spremljanje	31,93 % sredstev ESS prednostne osi 11 za KRVS
11	kazalnik učinka	11.11	število podprtih gradnikov in temeljnih podatkovnih registrov za selitev v državni računalniški oblak	število	ESS	V	8	15	spremljanje	31,83 % sredstev ESS prednostne osi 11 za KRVS
				število	ESS	Z	8	15	spremljanje	19,29 % sredstev ESS prednostne osi 11 za KRVS
11	finančni kazalnik	F1	vložena sredstva/izdatki	EUR	ESS	V	10.285.200	31.353.603	registrirani ZP-j	
				EUR	ESS	Z	13.114.800	46.238.873	registrirani ZP-j	

2.11.7 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRVS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek v EUR	koda	€ znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
119	20.066.306	01	20.066.306	05	20.066.306	05	20.066.306	00	
120	5.016.576	01	5.016.576	05	5.016.576	05	5.016.576	00	

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRZS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	znesek	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
119	31.992.301	01	31.992.301	05	31.992.301	05	31.992.301	00	
120	4.998.797	01	4.998.797	05	4.998.797	05	4.998.797	00	

2.11.8 Povzetek načrtovane uporabe tehnične pomoči, vključno z ukrepi za krepitev upravne zmogljivosti organov, ki sodelujejo pri upravljanju in nadzorovanju programov in upravičencev, kadar so taki ukrepi potrebni

Ni pomembno.

2.12 Tehnična pomoč – KS

2.12.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij

Tehnična pomoč bo namenjena ukrepom za učinkovito izvajanje operativnega programa, pri čemer bo posebna pozornost namenjena izvajanju ukrepov na področjih, ki so se v preteklem obdobju pokazala kot problematična, in tudi na tistih, na katerih Slovenija do zdaj še nima izkušenj pri izvajanju.

Sredstva te prednostne osi so ključnega pomena za doseg ciljev, opredeljenih v vsebinskih prednostnih oseh. Zaradi narave ukrepov in njihovega namena bo za izvajanje te prednostne osi uporabljen enotni pristop na državni ravni, pri čemer bodo v posameznih primerih ukrepi po potrebi prilagojeni posebnostim v vsaki od kohezijskih regij, če se bo to izkazalo kot smiselno oziroma upravičeno.

2.12.2 Sklad in kategorija regije

Sklad	KS
Kategorija regije	ni pomembno
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.12.3 Specifični cilji in pričakovani rezultati

Pri tej prednostni osi želimo doseči te specifične cilje:

SPECIFIČNI CILJ 1: UČINKOVITO IZVAJANJE OPERATIVNEGA PROGRAMA

Ustrezno usposobljeni kadri, ki bodo vključeni v izvajanje ukrepov, pri čemer je učinkovit in operativen sistem izvajanja nujni pogoj za uspešno izvajanje ukrepov vsebinskih prednostnih osi in s tem za doseganje opredeljenih ciljnih vrednosti na ravni rezultatov in neposrednih učinkov.

Tehnična pomoč je bila v preteklem obdobju namenjena razvoju sistema izvajanja in upravljanja skladov EU. Za doseganje boljših rezultatov so bistvenega pomena vlaganja v delovanje in hkratno izboljševanje sistema upravljanja, izvajanja in nadzora. Pri tem bodo pomembni ohranjanje in nadgradnja upravne usposobljenosti in kompetenc na področjih upravljanja in nadzora, učinkovitejše organizacije dela in motivacije zaposlenih.

Pozornost bo namenjena tudi vlaganjem v izboljšanje institucionalne strukture, krepitvi medsektorskega sodelovanja, standardiziranju ustreznih upravnih praks in zmanjševanju administrativnih bremen z oblikovanjem sorazmernih projektnih zahtev in izboljševanjem/nadgradnjo informacijskega sistema. Tak pristop bo vodil v jasnejši sistem izvajanja, ki bo razumljivejši in dostopnejši za upravičence/prijavitelje, pa tudi nadzorne institucije. Izboljšanje preglednosti sistema bo zagotovljeno z ustrezno delitvijo nadzornih in izvajalskih nalog, preglednostjo pri dodelitvi podpore ter z ukrepi za preprečevanje goljufij. Stroški za plače bodo pomenili pomemben del izvajanja tehnične pomoči za subjekte, ki opravljajo naloge upravljanja in nadzora, in za tiste, na katere organi upravljanja in nadzora s pooblastilom ali drugim aktom prenesejo opravljanje nalog v okviru evropske kohezijske politike.

Pričakovani rezultati pri tem specifičnem cilju:

- večja upravna usposobljenost zaposlenih, vključenih v izvajanje OP;
- hitrejši začetek izvajanja projektov;
- manjše število odkritih nepravilnosti in napak;
- večji delež e-prijav projektov.

SPECIFIČNI CILJ 2: VEČJA ZMOGLJIVOST UPRAVIČENCEV

Pomemben dejavnik boljšega doseganja ciljev in zagotavljanja komplementarnega črpanja iz različnih skladov EU je tudi okrepljena zmogljivost upravičencev na državni in regionalni ravni. Temu področju je bilo v preteklem obdobju namenjeno sorazmerno malo pozornosti, zato bodo s sredstvi tehnične pomoči podprte dejavnosti za povečanje njihove upravne usposobljenosti,

pa tudi usposobljenosti za pripravo kakovostnih projektov, ki bodo lahko kandidirali za sredstva tega operativnega programa. Pričakovati je, da se bo s povečanjem kompetenc in usposobljenosti upravičencev izboljševalo tudi partnerstvo med različnimi deležniki in OU.

Pričakovan rezultat pri tem specifičnem cilju:

- večje število usposobljenih upravičencev zaradi udeležbe na usposabljanju in izobraževanju.

2.12.4 Kazalniki rezultatov**Tabela 84: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1**

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
12.1	delež stopnje napake (KS)*	delež	0,2918*	2013	pod 0,5	UNP	letno
12.2	delež zaposlenih iz TP, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (KS)**	delež	50	2013	55	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
12.3	povprečno število dni usposabljanja na zaposlenega na leto, čigar plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (KS)***	število	2	2013	3	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
12.4	fluktuacija* zaposlenih na leto, ki so vključeni v izvajanje operativnega programa in so financirani iz tehnične pomoči (KS)***	delež	11,4	2014	Manj kot 3	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

* Vir: letno poročilo o nadzoru za leto 2013 (UNP).

** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključenih v izvajanje OP za KS, 185. Od tega se jih je 93 v letu 2013 udeležilo vsaj enega izobraževanja/usposabljanja, kar je 50-odstotni delež zaposlenih, ki so se usposabljali/izobraževali. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število zaposlenih) * 100.

*** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključenih v izvajanje OP za KS, 185. Iz poročil je razvidno, da so se v tem letu izobraževali v skupnem številu 370 dni, kar v povprečju pomeni 2 dni na zaposlenega. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: vsota dni usposabljanj zaposlenih/število zaposlenih na konec leta.

**** V letu 2014 je bilo na OU 7 novih zaposlitev in 3 prenehanja delovnega razmerja, kar skupaj 10 zaposlitev, vseh zaposlenih, ki prejemajo plače iz TP na OU, pa je 88. To je 11,4 %. Ta delež ekstrapoliramo na vse zaposlene, ki se ukvarjajo z izvajanjem kohezijske politike in so financirani iz sredstev tehnične pomoči. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število novih zaposlitev + število prenehanj zaposlitev)/število zaposlenih.

Tabela 85: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
12.5	delež upravičencev, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (KS)*	delež	15	2013	20	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

* V letu 2013 je upravičencev iz KS 413, od tega se je usposabljal in izobraževal, ki jih je organiziral OU, udeležilo 62 upravičencev, kar je 15 %. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število upravičencev, vključenih v izvajanje OP) * 100.

2.12.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

2.12.4.1.1 Opis ukrepov, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

Specifične cilje in opredeljene rezultate bo Slovenija s krepitvijo upravne zmogljivosti organov, vključenih v izvajanje skladov ESI, in upravičencev do teh sredstev dosegala s pomočjo teh ukrepov:

- Zagotavljanje ustreznih zaposlitvenih zmožnosti na področjih, na katerih se že v tekočem programskem obdobju prepoznajo ozka grla pri izvajanju.
- Krepitev kompetenc zaposlenih pri izvajanju skladov ESI.
- Izobraževanje in usposabljanje (pripravljen bo program usposabljanja) zaposlenih in upravičencev za nemoteno izvajanje skladov ESI.
- Krepitev modelov upravljanja človeških virov, kar bo vplivalo tudi na boljše izvajanje storitev.
- Krepitev ukrepov za zagotavljanje nemotenega izvajanja procesov.
- Uvajanje stalnega procesa ocenjevanja kakovosti in upravljanja kakovosti (izvajanje vrednotenij ipd.) na podlagi vnaprej opredeljenih meril (standardov) in kazalnikov uspešnosti izvajanja.

Sredstva tehnične pomoči se bodo v programskem obdobju 2014–2020 uporabljala za financiranje upravne zmogljivosti za subjekte, ki opravljajo naloge upravljanja in nadzora, ter subjekte, na katere organi upravljanja in nadzora s pooblastilom ali drugim aktom prenesejo opravljanje nalog v okviru evropske kohezijske politike. Sredstva bodo namenjena ukrepom za zmanjšanje administrativnega bremena upravičencev in ukrepom za krepitev zmogljivosti upravičencev za učinkovito upravljanje in uporabo skladov. Pri izvajanju bo zagotovljena jasna razmejitev med ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru te prednostne osi, in tistimi, ki se bodo izvajali v okviru prednostne osi 11.

Okvirna razdelitev sredstev TP po posameznih sklopih:

- **Zaposlovanje** za izvajanje nalog upravljanja in nadzora in drugi stroški v povezavi z zaposlenimi, predvsem za zagotavljanje stabilne in kakovostne sestave zaposlenih na področju kohezijske politike. Za podrobno opredelitev kadrovske sestave zaposlenih bo pripravljena analiza kadrovskih potreb za opravljanje nalog, potrebnih za izvajanje tega programa. Del sredstev bo namenjen tudi tistim področjem, na katerih smo v preteklosti imeli težave pri izvajanju (npr. področje javnih naročil, področje voda, odpadkov, prometa, itd.), pa tudi tistim, ki so v tem programskem obdobju nova (npr. področje trajnostne mobilnosti, urbanega razvoja itd.).

- **Izobraževanje, usposabljanje in krepitev zmogljivosti za boljše upravljanje**

Sredstva bodo namenjena dvigu upravne zmogljivosti, in sicer s stalno organizacijo usposabljanj in izobraževanj (državne pomoči, računovodstvo, knjigovodstvo, upravljalna preverjanja, izmenjava dobrih praks za kakovostnejše in bolj inovativno strateško načrtovanje za uresničevanje politik EU in državnih politik, vodenje projektov, priprava razpisov itd.) za izboljšane kompetenc zaposlenih.

Usposabljanje oziroma izobraževanje se bo prilagajalo različnim ciljnim skupinam glede na aktualne potrebe po posameznih področjih za čim bolj nemoteno izvajanje evropske kohezijske politike. Predvidena usposabljanja/izobraževanja bo opredeljeval Okvirni načrt usposabljanj in izobraževanj za programsko obdobje 2014–2020, ki ga bo pripravil organ upravljanja skupaj z drugimi nosilci vsebin izobraževanja. Izobraževanja oz. usposabljanja se bodo lahko udeleženci pri izvajanju evropske kohezijske politike udeleževali tudi v okviru standardnih usposabljanj, ki jih organizirajo različne institucije. Na podlagi prepoznanih težav v obdobju 2007–2013 in zaradi izpolnjevanja posameznih meril predhodnih pogojenosti bo v programih izobraževanja poleg drugim vsebinam posebna pozornost namenjena tem področjem:

- Javno naročanje, ki je eno od ključnih pogojev za učinkovito črpanje evropskih kohezijskih

sredstev. V pripravi je poseben program usposabljanja za upravičence in vse organe upravljanja in nadzora, vključno s posredniškimi organi. Program bo temeljil na analizi stanja pri izvajanju javnih naročil. V njej so prepoznane težave na sistemski in operativni ravni (priprava, izvajanje in nadzor nad postopki javnih naročil, vrzeli pri upravni usposobljenosti), pa tudi ukrepi za odpravljanje glavnih in ponavljajočih se napak. Analiza opredeljuje orodje in ukrepe na vseh ravneh za zagotavljanje zadostnega števila usposobljenega kadra in ustrezne upravne usposobljenosti kadrov na področju javnih naročil.

Na podlagi dosedanjih praks in izkušenj bodo pripravljene tudi posebne podlage za lažjo pripravo razpisne dokumentacije in učinkovitejšo izvedbo postopkov (npr. priprava vzorčne razpisne dokumentacije glede na različne vrste postopkov, priročnik za izvedbo vseh faz različnih postopkov javnih naročil, enotne kontrolne liste za preverjanje popolnosti in pravilnosti izvedenih javnih naročil, priprava seznamov celotne dokumentacije javnih naročil, ki jih upravičenci predložijo skupaj z zahtevki za povračilo, itd).

- Krepitev upravne usposobljenosti pri izvajanju projektov evropske kohezijske politike s področja vodne infrastrukture in druge infrastrukture na področju varstva okolja, gradnje prometne infrastrukture, velikih infrastrukturnih projektov, projektov za večjo zmogljivost pri pripravi javnih naročil, izdajanju dovoljenj, neskladju z direktivo o presoji vplivov na okolje, novo okoljsko zakonodajo, direktivami itd. V okviru programa izobraževanja bo zagotovljeno tudi usposabljanje s področij zelenega javnega naročanja, trajnostnega razvoja, zagotavljanja enakosti spolov in zagotavljanja enakosti, javno-zasebnega partnerstva, energetskega pogodbeništva, trajnostne mobilnosti, urbanega razvoja itd.
- Na področju goljufij bo pripravljena analiza tveganj, na podlagi katere bodo pripravljene ukrepi organa upravljanja in nadzora.

- Del teh sredstev bo namenjen upravičencem za krepitev zmogljivosti za boljše doseganje ciljev in komplementarnosti med različnimi skladi EU (kot npr. izmenjava dobrih praks za kakovostnejše in bolj inovativno strateško načrtovanje za uresničevanje politik EU in nacionalnih politik, priprava in vodenje celovitih, kompleksnih in kakovostnih projektov, priprava projektne investicijske dokumentacije itd.). Pri teh dejavnostih bodo sredstva namenjena tudi krepitvi upravičencev in institucij za zagotavljanje učinkovite, pravočasne in pravilne porabe dodeljenih sredstev.

Podprte bodo tudi dejavnosti, izvedene zunaj območja upravičenosti, če bodo te dejavnosti pomenile korist za upravičeno območje (npr. usposabljanja v tujini, izmenjava dobrih praks ipd.).

- **Študije, vrednotenja in druge podlage, analize, strateški programski dokumenti** v povezavi s predhodnimi pogojenostmi, ki bodo potrebni za izvajanje posameznih politik, prednostnih osi operativnega programa ali posameznih instrumentov. Pri tem ukrepu bodo podprte dejavnosti, ki bodo prispevale k učinkovitejšemu hitrejšemu in kakovostnejšemu izvajanju posameznih politik, prednostnih osi operativnega programa ali posameznih instrumentov. Podpora bo namenjena izdelavi študij, vrednotenj, raziskav, ocen, strokovnih mnenj in poročil na področju izvajanja operativnega programa ter izdelavi projektne in investicijske dokumentacije, pa tudi drugim dejavnostim z namenom pridobivanja boljših in natančnejših ocen izvedljivosti posameznih instrumentov, projektov, z namenom ugotavljanja njihovega vpliva na različne dejavnike, z namenom določanja (investicijske) vrednosti, ugotavljanja preostalih učinkov in tveganja ter potrebnega časa za izvedbo. Sredstva bodo namenjena tudi organizaciji delavnic in/ali dogodkov za širjenje rezultatov študij in vrednotenj. Ta ukrep vključuje tudi storitve zunanjih strokovnjakov in izvajalcev.

- **Informacijski sistemi**, predvsem optimizacija sistemov na področju kohezijske politike (IS organa upravljanja in organa za potrjevanje, nacionalni računovodski sistem MF in drugi informacijski sistemi, ki so potrebni za optimalno delovanje kohezijske politike za učinkovitejše in hitrejše delovanje in odkrivanje nepravilnosti). Hkrati se bodo sredstva tehnične pomoči, če se bo to izkazalo kot potrebno, uporabila za dejavnosti, povezane z uvedbo e-poslovanja in e-kohezije.
 - organizacija delovnih srečanj, sestankov, nadzornih odborov ipd.,
 - motivacijske delavnice za zaposlene, ki so vključeni v izvajanje operativnega programa,
 - kontrole na kraju samem;
 - potni stroški, povezani z izvajanjem operativnega programa,
 - zunanje storitve (npr. prevajalske storitve ipd.),
 - pravno, finančno in drugo svetovanje ter
 - druge dejavnosti v podporo učinkovitemu izvajanju evropske kohezijske politike.

S sredstvi pri tem ukrepu bodo vpeljane tudi ustrezne spremembe, ki bodo zagotavljale skladnost elektronskega poslovanja z zahtevami EK. S tem se bodo izboljšale nadzorne funkcije in kontrole pri izvajanju kohezijske politike, poenostavljeno bo tudi pridobivanje potrebnih podatkov za vse udeležence. Z večjim povezovanjem podatkovnih zbirk sta načrtovani tudi okrepitev in poenostavitve poročevalske funkcije za vse ravni uporabnikov. Ta ukrep bo tako namenjen financiranju vzpostavitve/nadgradnje IS ter povezovanju obstoječih IS in zbirk podatkov, nakupu in najemu licenc, programske in strojne opreme za te IS ter podpori drugim pomembnim dejavnostim, ki so potrebne za učinkovito in povezano delovanje vključenih IS skladno s predpisi in dobrimi praksami na področju informacijskih tehnologij.

Iz sredstev tehnične pomoči se bodo financirali tudi drugi stroški, nastali na podlagi »ad hoc« potreb med izvajanjem operativnega programa v obdobju 2014–2020. V ta sklop spadajo tudi dejavnosti, povezane z izvajanjem makroregionalnih strategij EU. Poleg vsebin operativnega programa in horizontalnih vsebin se bodo pri tehnične pomoči financirale tudi vsebine, ki se nanašajo na dejavnosti zaključevanja programskega obdobja 2007–2013 oziroma priprav na programsko obdobje 2021–2027.

Opredeljeni (sistemski) ukrepi na centralni ravni (državna in javna uprava) bodo praviloma financirani iz sredstev tehnične pomoči, podobni ukrepi na nižjih ravneh (predvsem na ravni upravičenca) pa bodo praviloma financirani iz vsebinskih prednostnih osi oziroma konkretnega projekta samega.

- **Druge podporne dejavnosti**, ki so potrebne za izvajanje nalog OP EKP 2014–2020 na državni ravni. Z dejavnostmi se bodo zagotovili materialno-tehnični pogoji ter intelektualna in upravna usposobljenost deležnikov za učinkovito uporabo sredstev evropske kohezijske politike. Sredstva so namenjena podpornim dejavnostim, kot na primer:
 - najem, vzdrževanje, nakup, amortizacija in upravljanje pisarniških prostorov;
 - najem, vzdrževanje, nakup in amortizacijo pisarniške opreme;
 - najem, vzdrževanje, nakup in amortizacija računalniške, strojne in programske opreme;
 - najem, vzdrževanje, nakup in amortizacija licenc;
 - nakup pisarniškega materiala;
- Za zmanjšanje administrativnih bremen upravičencem bodo pristojni organi pripravili enotna navodila, ki bodo jasno in nedvoumno opredeljevala uporabo posameznih kategorij, hkrati pa bodo upravičencem omogočila poenostavljeno prijavo projektov na jasen in enostaven način. Poenostavitve, ki so predvidene tudi pri informacijskih sistemih, predvsem optimizacija sistemov, bodo pomembno prispevale k debirokratizaciji postopkov, povečanju njihove preglednosti ter k učinkovitosti in poenostavitvam za upravičence in osebe, vključene v izvajanje evropske kohezijske politike (kot na primer enkratni vnos podatkov itd.). Predvidene so poenostavitve tudi v zvezi z upravičenimi stroški in njihovim dokazovanjem v primeru pavšalov, standardnih stroškov na enoto ter druge možnosti v okviru novih izvedbenih pravil za ESRR in ESS.

2.12.4.1.2 Kazalniki učinka, ki bodo prispevali k rezultatom

Tabela 86: Kazalniki učinka, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
12.6	število kontrol na kraju samem OU na leto (KS)	število	13	OU	letno
12.7	število objavljenih poročil študij in vrednotenij (KS)*	število	16	OU	letno
12.8	število zaposlenih za polni delovni čas, katerih plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (KS)	število	314	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
12.9	število zaposlenih, ki se udeležijo izobraževanja/ usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državnih pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (KS)	število	700	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

* Ciljna vrednost je skupno število študij in vrednotenij za celotno obdobje za vse tri sklade.

Tabela 87: Kazalniki učinka, specifični cilj 2

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
12.10	število upravičencev, ki se udeležijo izobraževanja/ usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državne pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (KS)	število	700	OU in resorji vključeni v izvajanje EKP	letno

2.12.5 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja – KS					
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
121	84.171.766	01	84.171.766	07	84.171.766
122	5.365.270	01	5.365.270	07	5.365.270

2.13 Tehnična pomoč – ESRR

2.13.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij

Tehnična pomoč bo namenjena ukrepom za učinkovito izvajanje operativnega programa, pri čemer bo posebna pozornost namenjena njihovem izvajanju na tistih področjih, ki so se v preteklem obdobju pokazala kot problematična, kot tudi na tistih, na katerih Slovenija do zdaj še nima izkušenj pri izvajanju.

Sredstva te prednostne osi so ključnega pomena za doseganje ciljev, opredeljenih v vsebinskih prednostnih oseh. Zaradi narave ukrepov in njihovega namena bo za izvajanje te prednostne osi uporabljen enotni pristop na državni ravni, pri čemer bodo v posameznih primerih ukrepi po potrebi prilagojeni posebnostim v vsaki od kohezijskih regij, če se bo to izkazalo kot smiselno oziroma upravičeno.

Ukrepi, ki spadajo na področje uporabe te prednostne osi, se bodo izvajali predvsem na državni rav-

ni. Razdelitev sredstev med regijama je določena v razmerju 82 % za KRVS in 18 % za KRZS. Pri takem razrezu sredstev sta upoštevana večje število upravičencev v KRVS in njihova potreba po večji podpori. Dejansko imajo ti upravičenci zgodovinsko gledano manjše možnosti dostopa do razpoložljivih sredstev, zlasti na področjih inovacij in raziskav. Sredstva se bodo zato uporabljala predvsem za zagotavljanje neposredne podpore upravičencem, za izboljšanje njihove splošne usposobljenosti in znanja na področjih inovativnega strateškega načrtovanja, priprave in vodenja integriranih visokokakovostnih projektov, izmenjave dobrih praks, prenosa znanja, sodelovanja med različnimi akterji (sektorji in regionalna raven), podjetniške dejavnosti itd. Poleg tega se bodo uporabljala za izboljšanje usposobljenosti zaposlenih na OU in PT, da bi lahko bolje ocenili potrebe v KRVS in oblikovali take ukrepe, ki bodo pripomogli k zmanjšanju razlik med kohezijskima regijama (namenske študije, vrednotenja itd.). Financiranje ukrepov iz sredstev sklada ESRR se bo dopolnjevalo s sredstvi tehnične pomoči iz sklada KS, ki se ne delijo vnaprej na kohezijski regiji.

2.13.2 Sklad in kategorija regije

Sklad	ESRR
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.13.3 Specifični cilji in pričakovani rezultati

Opređeljeno v poglavju 2.12.3.

2.13.4 Kazalniki rezultatov

Tabela 88: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
13.1	delež stopnje napake (ESRR)	delež	2,4685*	2013	do 2	UNP	letno
13.2	delež zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESRR)**	delež	50	2013	55	OU	letno
13.3	povprečno število dni usposabljanj na zaposlenega na leto, čigar plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESRR)***	število	2	2013	3	OU in resorji vključeni v izvajanje EKP	letno

* Letno poročilo o nadzoru za leto 2013 (UNP).

** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP za ESRR, 124. Od tega se jih je 62 v letu 2013 udeležilo vsaj enega izobraževanja/usposabljanja, kar je 50-odstotni delež zaposlenih, ki so se usposabljali/izobraževali. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število zaposlenih) * 100.

*** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključenih v izvajanje OP za ESRR, 124. Iz poročil je razvidno, da so se v tem letu izobraževali v skupnem številu 248 dni, kar v povprečju pomeni 2 dni na zaposlenega. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: vsota dni usposabljanj zaposlenih/število zaposlenih na konec leta.

Tabela 89: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
13.4	Delež upravičencev ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanj, izobraževanj (ESRR)*	delež	15	2013	20	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

** V letu 2013 je upravičencev iz ESRR 1.416, od tega se je usposabljanj in izobraževanj, ki jih je organiziral OU, udeležilo 212 upravičencev, kar je 15 %. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število upravičencev, vključenih v izvajanje OP) * 100.

2.13.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

2.13.4.1.1 Opis ukrepov, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

Opis ukrepov je predstavljen v poglavju 2.12.5.

2.13.4.1.2 Kazalniki učinka, ki bodo prispevali k rezultatom

Tabela 90: Kazalniki učinka, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
13.5	število kontrol na kraju samem OU na leto (ESRR)	število	31	OU	letno
13.6	število objavljenih poročil študij in vrednotenij (ESRR)	število	16	OU	letno
13.7	število zaposlenih za polni delovni čas, katerih plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESRR)	število	64	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
13.8	število zaposlenih, ki se udeležijo** izobraževanja/usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državne pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (ESRR)	število	250	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

*Ciljna vrednost predstavlja skupno število študij in vrednotenij za celotno obdobje za vse tri sklade.

Tabela 91: Kazalniki učinka, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
13.9	število upravičencev, ki se udeležijo* izobraževanja/usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državne pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (ESRR).	število	250	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

2.13.5 Kategorije intervencij

Sklad in območje ukrepanja ESRR – KRVS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
121	13.266.605	01	13.266.605	07	13.266.605
122	845.639	01	845.639	07	845.639

Sklad in območje ukrepanja ESRR – KRZS

Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
121	2.867.487	01	2.867.487	07	2.867.487
122	182.779	01	182.779	07	182.779

2.14 Tehnična pomoč – ESS

2.14.1 Utemeljitev vzpostavitve prednostne osi, ki zajema več kot eno kategorijo regij

Tehnična pomoč bo namenjena ukrepom za učinkovito izvajanje operativnega programa, pri čemer bo posebna pozornost namenjena njihovem izvajanju na tistih področjih, ki so se v preteklem obdobju pokazala kot problematična, in tudi na tistih, na katerih Slovenija do zdaj še nima izkušenj pri izvajanju.

Sredstva te prednostne osi so ključnega pomena za doseganje ciljev, opredeljenih v vsebinskih prednostnih oseh. Zaradi narave ukrepov in njihovega namena bo za izvajanje te prednostne osi uporabljen enotni pristop na državni ravni, pri čemer bodo v posameznih primerih ukrepi po potrebi prilagojeni posebnostim v vsaki od kohezijskih regij, če se bo to izkazalo kot smiselno oziroma upravičeno.

Ukrepi, ki spadajo na področje uporabe te prednostne osi, se bodo izvajali na državni ravni in bodo financirani sorazmerno glede na dodelitev sredstev za tehnično pomoč v okviru tega sklada (71 % za KRVS in 29 % za KRZS). Pri takem vzorcu razdelitve sredstev je upoštevano, da je več upravičencev v KRVS (npr. območne službe Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, centri za socialno delo itd.) Zaradi večjega števila upravičencev in dejstva, da več kazalnikov kaže na manj ugodne okoliščine v KRVS, je potreba po povečanju zmogljivosti upravičencev večja kot v KRZS. Njihovo usposobljenost bo treba izboljšati na področjih, ki bodo prispevala k boljši vključenosti ciljnih skupin v razpoložljive programe/ukrepe, s čimer bodo izpolnjeni specifični cilji v okviru prednostnih naložb. To bo doseženo z izboljšanjem njihovega znanja, pripravo in vodenjem integriranih visokokakovostnih projektov, izmenjavo dobrih praks, prenosom znanja, sodelovanjem med različnimi akterji (sektorji in regionalna raven). Poleg tega bodo sredstva uporabljena tudi za izboljšanje usposobljenosti zaposlenih v OU in PT, da bi lahko bolje ocenili potrebe v KRVS in oblikovali take ukrepe, ki bodo pripomogli k zmanjšanju razlik med kohezijskima regijama (namenske

študije, vrednotenje itd.). Vsi ti ukrepi bodo morali biti močnejše podprti tudi v smislu povečanja razumevanja in prepoznavnosti skladov ESI. Financiranje ukrepov iz sredstev sklada ESS se bo dopolnjevalo s sredstvi tehnične pomoči iz sklada KS, ki se ne delijo vnaprej na kohezijski regiji.

2.14.2 Sklad in kategorija regije

Sklad	ESS
Kategorija regije	V, Z
Osnova za izračun (skupni upravičeni izdatki ali upravičeni javni izdatki)	skupni upravičeni strošek

2.14.3 Specifični cilji in pričakovani rezultati

SPECIFIČNI CILJ 1: UČINKOVITO IZVAJANJE OPERATIVNEGA PROGRAMA

Opređeljeno v poglavju 2.12.3.

SPECIFIČNI CILJ 2: VEČJA ZMOGLJIVOST UPRAVIČENCEV

Opređeljeno v poglavju 2.12.3.

SPECIFIČNI CILJ 3: UČINKOVITO OBVEŠČANJE IN KOMUNICIRANJE S CILJNIMI SKUPINAMI (OPREDELJENIMI V KOMUNIKACIJSKI STRATEGIJI)

Prepoznavnost podpore skladov EU v perspektivi 2007–2013 je sorazmerno visoka, kljub temu pa je še mogoče izboljšati stopnjo zadovoljstva na področju jasnosti in učinkovitosti obveščanja. V obdobju 2014–2020 bo pozornost namenjena izboljšanju kvalitativnih vidikov obveščanja, pri čemer bo podpora namenjena obveščanju o namenu, učinkovitosti in preglednosti podpore, ki jo omogočajo skladi EU. Poleg tega se bo z ukrepi za doseganje tega cilja osredotočalo tudi na večje vključevanje ciljnih skupin in sodelovanje z njimi na vseh ravneh, kar je lahko neposredno povezano z doseganjem opredeljenih rezultatov v okviru vsebinskih prednostnih osi ter s krepitvijo zaupanja in preglednostjo financiranja projektov iz skladov EU. Za ugotavljanje učinkovitosti pri doseganju tega cilja bodo izvedena redna vrednote-

nja med različnimi ciljnimi skupinami. Tako bo mogoče izboljšati razumevanje širše javnosti o vlogi vlaganj ESI skladov pri izboljševanju kakovosti bivanja v Sloveniji in tudi širše v Evropski uniji.

V okviru tega specifičnega cilja bo dosežen naslednji rezultat:

- boljša prepoznavnost ESI skladov v javnosti.

2.14.4 Kazalniki rezultatov

Tabela 92: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
14.1	delež stopnje napake (ESS)*	delež	1,23	2013	1,9	UNP	letno
14.2	delež zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESS)**	delež	50	2013	55	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
14.3	povprečno število dni usposabljanj na zaposlenega na leto, čigar plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESS)***	število	2	2013	3	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

* Kumulativna stopnja napake.

** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP za ESS, 163. Od tega se jih je 82 v letu 2013 udeležilo vsaj enega izobraževanja/usposabljanja, kar je 50-odstotni delež zaposlenih, ki so se usposabljali/izobraževali. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število zaposlenih) * 100.

*** V letu 2013 je število zaposlenih, ki so vključeni v izvajanje OP za ESS, 163. Iz poročil je razvidno, da so se v tem letu izobraževali v skupnem številu 326 dni, kar v povprečju pomeni 2 dni na zaposlenega. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: vsota dni usposabljanj zaposlenih/število zaposlenih na konec leta.

Tabela 93: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
14.4	delež upravičencev, ki so vključeni v izvajanje OP in so se udeležili usposabljanja, izobraževanja (ESS)*	delež	15	2013	20	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

*** V letu 2013 je upravičencev iz ESS 853, od tega se je usposabljanj in izobraževanj, ki jih je organiziral OU, udeležilo 128 upravičencev, kar je 15 %. Vir: interne zbirke podatkov OU. Izračun: (število udeležencev/število upravičencev, vključenih v izvajanje OP) * 100.

Tabela 94: Specifični kazalniki rezultatov, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
14.5	rast dosega spletnih dejavnosti na leto** (ESS)	delež	3	2013	5	OU	letno

** S tem kazalnikom se meri skupna rast števila obiskovalcev na spletnih straneh, prejemnikov e-novic in sledilcev na družbenih omrežjih OU. Formula za izračun kazalnika rast dosega spletnih dejavnosti : (vrednost tekočega leta – vrednost preteklega leta)/vrednost tekočega leta.

2.14.4.1 Ukrepi, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

2.14.4.1.1 Opis ukrepov, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

Poleg ukrepov, ki so opredeljeni v okviru poglavju 2.12.5, bodo sredstva te prednostne osi namenjena še za:

- **obveščanje in komuniciranje:**
Javnost bomo na eni strani obveščali o možnostih, pogojih in načinu pridobivanja sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, na drugi strani pa ozaveščali o učinkih in rezultatih porabe teh sredstev.

Za dejavnosti, ki bodo podprte pri tem ukrepu, bo pripravljena Strategija obveščanja in komuniciranja na področju izvajanja evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020, ki bo sledila določbam uredb za to programsko obdobje.

Na podlagi izkušenj iz pretekle perspektive bodo dejavnosti obveščanja in komuniciranja vključevale:

- organizacijo oziroma sodelovanje na različnih dogodkih;
- razširjanje in promocijo učinkov močnejše povezanosti skladov ESI in drugih programov financiranja EU (npr. Obzorje 2020);
- vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje spletnega portala, uporabo družbenih omrežij;

- pripravo tiskanega, elektronskega gradiva in potisk promocijskih izdelkov z namenom povečati prepoznavnost evropske kohezijske politike v javnosti;
- obveščanje, oglaševanje in promocijo (radijski in televizijski oglasi, objave, naznanila, priprava ter oblikovanje, produkcija in predvajanje radijskih in televizijskih oddaj) oz. zakup medijskega prostora;
- vrednotenje in raziskave javnega mnenja s področja obveščanja javnosti in komuniciranja z njo;
- druge dejavnosti, za katere se bo med izvajanjem programa pokazalo, da bodo lahko pripomogle k doseganju zastavljenih ciljev.

V programskem obdobju 2014–2020 bo organ upravljanja v okviru določb za spodbujanje partnerstva v izvajanju kohezijske politike oblikoval bolj strukturiran pristop in usklajevanje sodelovanja s predstavniki regionalnih in lokalnih razvojnih teles ali skupnosti, socialnih partnerjev in nevladnih organizaciji. Namen tega pristopa je odpraviti neskladnosti pri oblikovanju in izvajanju instrumentov, spodbuditi sodelovanje v postopkih vrednotenja ter prispevati k oblikovanju trajnega dialoga za uspešno in učinkovito izvajanje kohezijske politike. Pri tem bo imelo pomembno vlogo spodbujanje teritorialne razsežnosti partnerstva. Organ upravljanja bo tako oblikoval različne tipe t. i. »platform za sodelovanje« in tako omogočil skupni mehanizem vključevanja v izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020, ki bo lahko smiselno dopolnjeval izvajanje nalog odbora za spremljanje.

2.14.4.1.2 Kazalniki učinka, ki bodo prispevali k rezultatom

Tabela 95: Kazalniki učinka, specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
14.6	število kontrol na kraju samem OU na leto (ESS)	število	16	OU	letno
14.7	število objavljenih poročil, študij in vrednotenij (ESS)	število	16	OU	letno
14.8	število zaposlenih za polni delovni čas, katerih plača je sofinancirana s sredstvi tehnične pomoči (ESS)	število	47	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno
14.9	število zaposlenih, ki se udeležijo** izobraževanja/ usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državne pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (ESS)	število	250	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

* Formula za izračun kazalnika rast dosega spletnih dejavnosti : (vrednost tekočega leta – vrednost preteklega leta)/vrednost tekočega leta.

Tabela 96: Kazalniki učinka, specifični cilj 2

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
14.10	število upravičencev, ki se udeležijo izobraževanja/ usposabljanja na temo javnih naročil, revizij in upravljalnih preverjanj, javno-zasebnega partnerstva, državne pomoči, projektnega vodenja itd., ki so vključeni v izvajanje OP (ESS)	število	250	OU in resorji, vključeni v izvajanje EKP	letno

Tabela 97: Kazalniki učinka, specifični cilj 3

ID	Kazalnik	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
14.11	število organiziranih dogodkov (konference, seminarji, okrogle mize, delavnice, ...) (ESS)	število	40	OU	letno
14.12	število* objav na spletni strani OU in družbenem omrežju OU*(ESS)	število	2.000	OU	letno
14.13	število prejemnikov e-novic (ESS)	število	3000	OU	letno

* To je število objav novic in sporočil za javnost na družbenem omrežju in spletni strani.

2.14.5 Kategorije intervencij

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRVS					
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
121	5.999.626	01	5.999.626	07	5.999.626
122	543.625	01	543.625	07	543.625
123	2.528.906	01	2.528.906	07	2.528.906

Sklad in področje ukrepanja ESS – KRZS					
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlja	
koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR	koda	znesek v EUR
121	2.510.307	01	2.510.307	07	2.510.307
122	227.459	01	227.459	07	227.459
123	1.058.121	01	1.058.121	07	1.058.121

3.

FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA

3. FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA

3.1 Odobrena sredstva iz vsakega sklada in zneski, povezani z rezervo za uspešnost

Tabela 98: Odobrena sredstva iz vsakega sklada in zneski, povezani z rezervo za uspešnost

Sklad	Kategorija regij	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Total	
		Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost	Glavna dodelitev	Rezerva za uspešnost
ESRR	Manj razvite	111,528,546	7,107,333	133,739,531	7,271,481	116,027,356	7,406,001	118,349,453	7,554,220	120,717,952	7,705,401	123,133,773	7,859,603	125,597,718	8,016,876	829,094,329	52,920,915
ESRR	Bolj razvite	64,283,040	4,096,538	65,557,411	4,191,151	66,876,073	4,268,685	68,214,488	4,354,116	69,579,647	4,441,254	70,972,082	4,530,133	72,392,255	4,620,782	477,874,996	30,502,659
Skupaj ESRR		175,881,586	11,203,871	179,296,942	11,462,632	182,903,429	11,674,686	186,563,941	11,908,336	190,297,599	12,146,655	194,105,855	12,389,736	197,989,973	12,637,658	1,306,969,325	83,423,574
ESS	Manj razvite	48,073,873	2,770,074	49,022,279	2,839,583	49,725,011	3,174,000	50,721,195	3,237,523	51,736,265	3,302,315	52,771,616	3,368,401	53,827,593	3,435,804	355,878,832	22,127,700
ESS	Bolj razvite	42,855,360	2,731,025	43,704,941	2,794,101	44,584,048	2,845,790	45,476,325	2,902,744	46,386,432	2,960,836	47,314,721	3,020,089	48,261,504	3,080,522	318,583,331	20,335,107
Skupaj ESS		90,929,233	5,501,099	92,727,220	5,633,684	94,310,059	6,019,790	96,197,520	6,140,267	98,122,697	6,263,151	100,086,337	6,388,490	102,089,097	6,516,326	674,462,163	42,462,807
Youth Employment Initiative		5,175,020	0	4,036,516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9,211,536	0
Kohezijski sklad		122,390,295	7,162,249	115,099,886	7,358,401	117,853,302	7,522,551	120,407,114	7,685,561	122,788,127	7,837,540	125,439,838	8,006,797	127,669,580	8,149,122	841,648,142	53,722,221
Skupaj		384,306,134	23,867,219	391,160,564	24,454,717	395,066,790	25,217,027	403,168,575	25,734,164	411,208,423	26,247,346	419,632,030	26,785,023	427,748,650	27,303,106	2,832,291,166	179,608,602

3.2 Skupna odobrena sredstva po skladnih in nacionalno sofinanciranje (v EUR)

Tabela 99: Finančni načrt operativnega programa

Prednostna os	Sklad	Kategorija regij	Osnova za izračun podpore Unije	Podpora Unije (a)	Ustrezni nacionalni prispevek (b) = (c) + (d)	Nacionalno javno financiranje (c)	Nacionalno zasebno financiranje (d)
	ESRR	Manj razvite	Skupaj	254.356.626,00	63.589.157,00	38.153.494,00	25.435.663,00
01	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	207.382.532,00	51.845.634,00	31.107.381,00	20.738.253,00
02	ESRR	Manj razvite	Skupaj	39.768.000,00	9.942.000,00	4.971.000,00	4.971.000,00
02	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	28.750.277,00	7.187.570,00	3.593.785,00	3.593.785,00
03	ESRR	Manj razvite	Skupaj	361.921.310,00	120.640.435,00	48.256.174,00	72.384.261,00
03	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	164.157.114,00	70.353.048,00	28.141.219,00	42.211.829,00
04	ESRR	Manj razvite	Skupaj	10.014.152,00	2.503.538,00	2.378.361,00	125.177,00
04	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	11.010.053,00	2.779.514,00	2.641.888,00	137.626,00
04	Kohezijski sklad		Skupaj	260.607.800,00	45.989.612,00	15.636.468,00	30.353.144,00
05	ESRR	Manj razvite	Skupaj	30.000.000,00	7.500.000,00	7.125.000,00	375.000,00
05	Kohezijski sklad		Skupaj	53.021.932,00	9.356.812,00	8.888.971,00	467.841,00
06	ESRR	Manj razvite	Skupaj	82.125.360,00	20.531.340,00	19.504.773,00	1.026.567,00
06	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	48.999.997,00	12.250.000,00	11.637.500,00	612.500,00
06	Kohezijski sklad		Skupaj	269.111.315,00	47.490.233,00	45.115.721,00	2.374.512,00
07	ESRR	Manj razvite	Skupaj	39.668.020,00	9.917.005,00	9.421.155,00	495.850,00
07	Kohezijski sklad		Skupaj	223.092.280,00	39.369.226,00	37.400.765,00	1.968.461,00
08	ESS	Manj razvite	Skupaj	137.558.990,00	34.389.748,00	30.950.773,00	3.438.975,00
08	ESS	Bolj razvite	Skupaj	140.966.076,00	35.241.519,00	31.717.367,00	3.524.152,00
08	Pobuda za zaposlovanje mladih		Skupaj	18.423.072,00	2.302.884,00	2.302.884,00	0,00
09	ESRR	Manj razvite	Skupaj	40.035.380,00	10.008.847,00	9.007.961,00	1.000.886,00
09	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	35.018.277,00	8.754.570,00	7.879.113,00	875.457,00
09	ESS	Manj razvite	Skupaj	80.265.224,00	20.066.306,00	18.059.675,00	2.006.631,00
09	ESS	Bolj razvite	Skupaj	64.984.361,00	16.246.091,00	14.621.482,00	1.624.609,00
10	ESRR	Manj razvite	Skupaj	10.014.152,00	2.503.538,00	2.378.361,00	125.177,00
10	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	10.009.139,00	2.502.285,00	2.377.171,00	125.114,00
10	ESS	Manj razvite	Skupaj	116.815.743,00	29.203.936,00	29.203.936,00	0,00
10	ESS	Bolj razvite	Skupaj	92.181.016,00	23.045.254,00	23.045.254,00	0,00
11	ESS	Manj razvite	Skupaj	25.082.882,00	6.270.721,00	6.270.721,00	0,00
11	ESS	Bolj razvite	Skupaj	36.991.098,00	9.247.775,00	9.247.775,00	0,00
12	Kohezijski sklad		Skupaj	89.537.036,00	15.800.654,00	15.800.654,00	0,00
13	ESRR	Manj razvite	Skupaj	14.112.244,00	3.528.062,00	3.528.062,00	0,00
13	ESRR	Bolj razvite	Skupaj	3.050.266,00	762.567,00	762.567,00	0,00
14	ESS	Manj razvite	Skupaj	9.072.157,00	2.268.040,00	2.268.040,00	0,00
14	ESS	Bolj razvite	Skupaj	3.795.887,00	948.972,00	948.972,00	0,00
Skupaj	ESRR	Manj razvite		882.015.244,00	250.663.922,00	144.724.341,00	105.939.581,00
Skupaj	ESRR	Bolj razvite		508.377.655,00	156.435.188,00	88.140.624,00	68.294.564,00
Skupaj	Kohezijski sklad			895.370.363,00	158.006.537,00	122.842.579,00	35.163.958,00
Skupaj	ESS	Manj razvite		368.794.996,00	92.198.751,00	86.753.145,00	5.445.606,00
Skupaj	ESS	Bolj razvite		338.918.438,00	84.729.611,00	79.580.850,00	5.148.761,00
Skupaj	Pobuda za zaposlovanje mladih			18.423.072,00	2.302.884,00	2.302.884,00	
Skupaj				3.011.899.768,00	744.336.893,00	524.344.423,00	219.992.470,00

Financiranje skupaj (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a) / (e)	Prispevki EIB	Glavna podpora Unije (h) = (a) – (j)	Glavna dodelitev: nacionalni prispevek (i) = (b) – (k)	Rezerva za uspešnost: podpora Unije (j)	Nacionalni prispevek rezerve za uspešnost (k) = (b) * (j) / (a)	Znesek rezerve za uspešnost kot delež skupne podpore Unije (l) = (j) / (a) * 100
317.945.783,00	79,9999998742%		238.875.229,00	59.718.808,00	15.481.397,00	3.870.349,00	6,09%
259.228.166,00	79,9999996914%		194.859.579,00	48.714.896,00	12.522.953,00	3.130.738,00	6,04%
49.710.000,00	80,0000000000%		37.331.920,00	9.332.980,00	2.436.080,00	609.020,00	6,13%
35.937.847,00	79,9999983305%		27.025.260,00	6.756.316,00	1.725.017,00	431.254,00	6,00%
482.561.745,00	75,0000002590%		339.856.032,00	113.285.342,00	22.065.278,00	7.355.093,00	6,10%
234.510.162,00	70,0000002559%		154.204.671,00	66.087.715,00	9.952.443,00	4.265.333,00	6,06%
12.517.690,00	80,0000000000%		9.386.568,00	2.346.642,00	627.584,00	156.896,00	6,27%
13.789.567,00	79,8433554875%		10.349.450,00	2.612.743,00	660.603,00	166.771,00	6,00%
306.597.412,00	84,999999348%		242.971.443,00	42.877.314,00	17.636.357,00	3.112.298,00	6,77%
37.500.000,00	80,0000000000%		28.130.000,00	7.032.500,00	1.870.000,00	467.500,00	6,23%
62.378.744,00	84,9999993588%	600.000.000,00	49.468.283,00	8.729.697,00	3.553.649,00	627.115,00	6,70%
102.656.700,00	80,0000000000%		77.147.838,00	19.286.960,00	4.977.522,00	1.244.380,00	6,06%
61.249.997,00	79,9999990204%		46.059.997,00	11.515.000,00	2.940.000,00	735.000,00	6,00%
316.601.548,00	84,9999997473%		251.464.637,00	44.376.113,00	17.646.678,00	3.114.120,00	6,56%
49.585.025,00	80,0000000000%		37.207.938,00	9.301.985,00	2.460.082,00	615.020,00	6,20%
262.461.506,00	84,9999999619%	116.000.000,00	208.206.743,00	36.742.367,00	14.885.537,00	2.626.859,00	6,67%
171.948.738,00	79,9999997674%		129.055.451,00	32.263.863,00	8.503.539,00	2.125.885,00	6,18%
176.207.595,00	80,0000000000%		132.408.111,00	33.102.028,00	8.557.965,00	2.139.491,00	6,07%
20.725.956,00	88,8888888889%		18.423.072,00	2.302.884,00			
50.044.227,00	79,9999968028%		37.633.257,00	9.408.316,00	2.402.123,00	600.531,00	6,00%
43.772.847,00	79,9999986293%		32.917.182,00	8.229.296,00	2.101.095,00	525.274,00	6,00%
100.331.530,00	80,0000000000%		75.404.981,00	18.851.245,00	4.860.243,00	1.215.061,00	6,06%
81.230.452,00	79,9999992614%		61.057.546,00	15.264.387,00	3.926.815,00	981.704,00	6,04%
12.517.690,00	80,0000000000%		9.413.303,00	2.353.326,00	600.849,00	150.212,00	6,00%
12.511.424,00	79,9999984015%		9.408.591,00	2.352.148,00	600.548,00	150.137,00	6,00%
146.019.679,00	79,9999998630%		109.606.798,00	27.401.700,00	7.208.945,00	1.802.236,00	6,17%
115.226.270,00	80,0000000000%		86.550.155,00	21.637.539,00	5.630.861,00	1.407.715,00	6,11%
31.353.603,00	79,9999987242%		23.527.909,00	5.881.978,00	1.554.973,00	388.743,00	6,20%
46.238.873,00	79,9999991349%		34.771.632,00	8.692.908,00	2.219.466,00	554.867,00	6,00%
105.337.690,00	84,9999995253%		89.537.036,00	15.800.654,00			
17.640.306,00	79,9999954649%		14.112.244,00	3.528.062,00			
3.812.833,00	79,9999895091%		3.050.266,00	762.567,00			
11.340.197,00	79,9999947091%		9.072.157,00	2.268.040,00			
4.744.859,00	79,9999957849%		3.795.887,00	948.972,00			
1.132.679.166,00	77,8698214354%		829.094.329,00	235.594.921,00	52.920.915,00	15.069.001,00	6,00%
664.812.843,00	76,4692891169%		477.874.996,00	147.030.681,00	30.502.659,00	9.404.507,00	6,00%
1.053.376.900,00	84,9999998101%		841.648.142,00	148.526.145,00	53.722.221,00	9.480.392,00	6,00%
460.993.747,00	79,9999996529%		346.667.296,00	86.666.826,00	22.127.700,00	5.531.925,00	6,00%
423.648.049,00	79,9999997167%		318.583.331,00	79.645.834,00	20.335.107,00	5.083.777,00	6,00%
3.756.236.661,00	80,1839724124%	716.000.000,00	2.832.291.166,00	699.767.291,00	179.608.602,00	44.569.602,00	

Tabela 100: Pobuda za zaposlitev mladih (PZM) – dodelitev ESS in posebna dodelitev za PZM

Prednostna os	Sklad	Kategorija regij	Osnova za izračun podpore Unije	Podpora Unije (a)	Ustrezni nacionalni prispevek (b) = (c) + (d)	Nacionalno javno financiranje (c)	Nacionalno zasebno financiranje (d)	Financiranje skupaj (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a) / (e)
08	ESS	Manj razvite	Skupaj	9.211.536,00	2.302.884,00	2.302.884,00	0,00	11.514.420,00	80,00%
08	ESS	V prehodu	Skupaj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
08	ESS	Bolj razvite	Skupaj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
08	Pobuda za zaposlovanje mladih		Skupaj	9.211.536,00				9.211.536,00	100,00%
08	Skupaj			18.423.072,00	2.302.884,00	2.302.884,00	0,00	20.725.956,00	88,89%
Skupaj				18.423.072,00	2.302.884,00	2.302.884,00	0,00	20.725.956,00	88,89%

Razmerje	%
Razmerje v okviru ESS za manj razvite regije	100,00 %
Razmerje v okviru ESS za regije v prehodu	0,00 %
Razmerje v okviru ESS za bolj razvite regije	0,00 %

Tabela 101: Razčlenitev finančnega načrta po prednostnih oseh, skladih, kategorijah regij in tematskih ciljeh

Prednostna os	Sklad	Kategorija regij	Tematski cilj	Podpora unije	Nacionalni prispevek	Financiranje skupaj
01	ESRR	Manj razvite	Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	254.356.626,00	63.589.157,00	317.945.783,00
01	ESRR	Bolj razvite	Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	207.382.532,00	51.845.634,00	259.228.166,00
02	ESRR	Manj razvite	Povečanje dostopnosti do informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	39.768.000,00	9.942.000,00	49.710.000,00
02	ESRR	Bolj razvite	Povečanje dostopnosti do informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	28.750.277,00	7.187.570,00	35.937.847,00
03	ESRR	Manj razvite	Povečanje konkurenčnosti malih in srednjih podjetij, kmetijskega sektorja (za EKSRP) ter sektorja ribištva in akvakulture (za ESPR)	361.921.310,00	120.640.435,00	482.561.745,00
03	ESRR	Bolj razvite	Povečanje konkurenčnosti malih in srednjih podjetij, kmetijskega sektorja (za EKSRP) ter sektorja ribištva in akvakulture (za ESPR)t	164.157.114,00	70.353.048,00	234.510.162,00
04	ESRR	Manj razvite	Podpora prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih	10.014.152,00	2.503.538,00	12.517.690,00
04	ESRR	Bolj razvite	Podpora prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih	11.010.053,00	2.779.514,00	13.789.567,00
04	Kohezijski sklad		Podpora prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih	260.607.800,00	45.989.612,00	306.597.412,00
05	ESRR	Manj razvite	Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	30.000.000,00	7.500.000,00	37.500.000,00
05	Kohezijski sklad		Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	53.021.932,00	9.356.812,00	62.378.744,00
06	ESRR	Manj razvite	Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov	82.125.360,00	20.531.340,00	102.656.700,00
06	ESRR	Bolj razvite	Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov	48.999.997,00	12.250.000,00	61.249.997,00
06	Kohezijski sklad		Ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite rabe virov	269.111.315,00	47.490.233,00	316.601.548,00

Prednostna os	Sklad	Kategorija regij	Tematski cilj	Podpora unije	Nacionalni prispevek	Financiranje skupaj
07	ESRR	Manj razvite	Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	39.668.020,00	9.917.005,00	49.585.025,00
07	Kohezijski sklad		Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	223.092.280,00	39.369.226,00	262.461.506,00
08	ESS	Manj razvite	Spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja ter podpora mobilnosti delovne sile	137.558.990,00	34.389.748,00	171.948.738,00
08	ESS	Bolj razvite	Spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja ter podpora mobilnosti delovne sile	140.966.076,00	35.241.519,00	176.207.595,00
08	Pobuda za zaposlovanje mladih		Spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja ter podpora mobilnosti delovne sile	18.423.072,00	2.302.884,00	20.725.956,00
09	ESRR	Manj razvite	Spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in diskriminaciji vseh oblik	40.035.380,00	10.008.847,00	50.044.227,00
09	ESRR	Bolj razvite	Spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in diskriminaciji vseh oblik	35.018.277,00	8.754.570,00	43.772.847,00
09	ESS	Manj razvite	Spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in diskriminaciji vseh oblik	80.265.224,00	20.066.306,00	100.331.530,00
09	ESS	Bolj razvite	Spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in diskriminaciji vseh oblik	64.984.361,00	16.246.091,00	81.230.452,00
10	ESRR	Manj razvite	Naložbe v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti ter vseživljenjsko učenje	10.014.152,00	2.503.538,00	12.517.690,00
10	ESRR	Bolj razvite	Naložbe v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti ter vseživljenjsko učenje	10.009.139,00	2.502.285,00	12.511.424,00
10	ESS	Manj razvite	Naložbe v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti ter vseživljenjsko učenje	116.815.743,00	29.203.936,00	146.019.679,00
10	ESS	Bolj razvite	Naložbe v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti ter vseživljenjsko učenje	92.181.016,00	23.045.254,00	115.226.270,00
11	ESS	Manj razvite	Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava	25.082.882,00	6.270.721,00	31.353.603,00
11	ESS	Bolj razvite	Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava	36.991.098,00	9.247.775,00	46.238.873,00
Skupaj				2.892.332.178,00	721.028.598,00	3.613.360.776,00

Tabela 102: Okvirni znesek podpore, ki se uporablja za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami

Prednostna os	Ime prednostne osi	Okvirni znesek podpore za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami (EUR)	Delež skupne dodelitve za operativni program (%)
01	Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	68.157.411,00	2,26 %
03	Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	86.453.525,60	2,87 %
04	Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja	259.099.482,00	8,60 %
05	Prilagajanje podnebnim spremembam	83.021.932,00	2,76 %
06	Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	23.807.603,20	0,79 %
07	Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	63.840.000,00	2,12 %
08	Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	10.000.000,00	0,33%
10	Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	8.000.000,00	0,27%
Skupaj		602.379.953,80	20,00%

4.

CELOSTNI PRISTOP K
TERITORIALNEMU RAZVOJU

4. CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU

Za Slovenijo je značilna policentrična struktura urbanega omrežja, katerega ogrodje so središča, ki so, tipološko gledano, majhna in srednje velika mesta ter pomenijo pomembno podporo svojemu funkcionalnemu zaledju. Z vidika zagotavljanja uravnoveženega teritorialnega razvoja sta pomembna krepitev (mednarodne) konkurenčnosti urbanih središč in hkrati izboljševanje kakovosti bivanja v njih. Na drugi strani pa je pomembna tudi krepitev regionalnih urbanih središč zunaj večjih urbanih območij, ki imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju (novih) delovnih mest in omogočajo dostop do javnih storitev na regionalni ravni. Srednje velika in majhna slovenska mesta pomenijo primerjalno prednost v smislu kakovosti bivanja, prepletenosti naravnega in urbanega okolja ter povezovanja s podeželskim zaledjem. Potencial urbanih območij daje priložnost za razvoj mest samih, hkrati pa pomeni prednost za večjo konkurenčnost slovenskih regij.

V Sloveniji razvojni potencial regij še ni v celoti izkoriščen, zato bo v tem programskem obdobju večji poudarek na usklajenem delovanju med državno in regionalno ravno, ki bo temeljil na preseku med razvojnimi dokumenti na državni in regionalni ravni. Za regije bo ključnega pomena spodbujanje razvoja, ki temelji na njihovih primerjalnih prednostih (geografske, kulturne, naravne, ekonomske in družbene). Poudarek bo tudi na spodbujanju funkcionalnega povezovanja med regijami ter oblikovanju skupnih projektov in pobud za doseganje sinergičnih učinkov v več regijah hkrati. Za čim učinkovitejšo aktivacijo virov na področjih, pomembnih tako z vidika razvojnih potreb kot tudi ustreznih razvojnih potencialov, se bo za teritorialno sklenjene celote oblikoval integriran pristop za izvajanje celovitih projektov na teh območjih. Kadar bo to smiselno, bo se bo pri tem upoštevalo načelo največje učinkovitosti, kar bo doseženo z ustreznim dopolnjevanjem vsebin in virov iz različnih prednostnih naložb OP. Tako bo mogoče celovito začeti reševati problematiko določenega teritorialnega območja, s tem pa tudi ustrezno dolgoročno načrtovati teritorialni razvoj Slovenije.

Teritorialno poročilo OECD za Slovenijo (2011) namreč navaja, da je treba izkoristiti primerjalne pred-

nosti vseh 12 statističnih regij (razvojna specializacija) in izboljšati njihov gospodarski položaj. Čeprav je prispevek osrednjeslovenske regije h gospodarski razvitosti Slovenije največji, je treba za povečanje gospodarske rasti spodbuditi gospodarsko rast in razvoj tudi v drugih regijah, kjer še obstajajo neizkoriščeni endogeni teritorialni izzivi. Izboljšati je treba mobilnost delovne sile in dostopnost do urbanih središč. Učinkovito je treba uporabljati naravne vire (npr. učinkovita raba zemlje za gospodarski razvoj) in izkoristiti kulturne potencialne (kulturna dediščina, kulturne in ustvarjalne industrije) za razvoj gospodarstva in družbenih storitev. Premagovati je treba razpršenost človeškega kapitala in inovacijskega potenciala po regijah ter s tem povečevati produktivnost. To je povezano tudi z izobraževanjem, učinkovitostjo inovacijskega sistema ter organizacijskimi in družbenimi inovacijami.

Regije za obdobje 2014–2020 pripravljajo regionalne razvojne programe, na podlagi katerih bodo sklenjeni dogovori za razvoj regij. V teh bodo določeni ključni projekti, ki bodo prispevali k reševanju prepoznanih izzivov in potreb v posamezni regiji NUTS 3.

4.1 Ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost

Temeljni pristop za to poglavje je opredeljen v partnerskem sporazumu, poglavju 3.1.1.

Ukrepi CLLD so izjemnega pomena za razvoj tako podeželskih kot urbanih območij, ki imajo posebne razvojne potrebe, probleme in priložnosti, ki zahtevajo tudi drugačen razvojni pristop.

CLLD se bo izvajal v okviru prednostne *osi socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine*, prednostne naložbe *vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost*. Pristop »od spodaj navzgor« omogoča lokalnemu prebivalstvu, da samo določi prednostne naloge in razvojne cilje ter odloča o lokalnem razvoju. Tako omogoča uresničevanje široke palete izzivov v različnih okoljih, večjo prožnost in odgovarja na dejanske potrebe lokalnega območja. S kombinacijo različnih virov financiranja lahko lokalna partnerstva izve-

dejo kompleksnejše projekte. Tovrstni pristop je veliko bolj celosten in posledično vpliva na uspešnejše zadovoljevanje potreb. Strategije lokalnega razvoja (SLR), ki jih za posamezno območje pripravi lokalno prebivalstvo, odgovarjajo na posebne bodisi geografske bodisi demografske izzive. Tovrstni pristop ima zaradi prožnosti med različnimi vrstami operacij in ne nazadnje tudi pristopa, ki ni voden »od zgoraj navzdol«, velik inovativni naboj.

Slovenija se je pri pripravi partnerskega sporazuma odločila, da bo v programskem obdobju 2014–2020 podprla lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD), in sicer s sredstvi skladov EKSRP, ESRR in ESPR. Območja LAS bodo zajemala tudi naselja z več kot 10.000 prebivalci, v katerih se bodo lahko izvajale operacije, ki bodo financirane s sredstvi ESRR in ESPR. Na območju, na katerem se oblikuje LAS, mora živeti med 10.000 in 150.000 prebivalcev. Naselja z več kot 10.000 prebivalci niso upravičena do sredstev iz sklada EKSRP. S sredstvi EKSRP bodo podprte operacije, ki se bodo izvajale znotraj posameznega LAS in zunaj naselij z več kot 10.000 prebivalci, ki so bila prepoznana kot nepodeželska območja. Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost za morsko gospodarsko ribištvo in marikulturo, se bo izvajal na obalnem območju RS ter na območjih, ki bodo izpolnjevala merila za opredelitev območja akvakulture v skladu s PS in OP za izvajanje ESPR v RS za obdobje 2014–2020.

S sredstvi ESRR se bodo lahko podpirale operacije na celotnem območju LAS in v naseljih z več kot 10.000 prebivalci, razen v mestnih naseljih mestnih občin,¹⁴⁷ ki bodo podprta z mehanizmom CTN.

Sredstva treh skladov (ESRR, EKSRP in ESPR) se bodo pri izvajanju SLR uporabljala tako, da vsak sklad zagotovi prispevek k ciljem posameznega programa. Podpora posameznega sklada bo ustrezala opredeljenim

¹⁴⁷ Po Zakonu o lokalni samoupravi je mestna občina gosto in strnjeno naselje ali več naselij, povezanih v enoten prostorski organizem in mestno okolico, ki jo povezuje dnevna migracija prebivalstva (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 27/08, 76/08, 100/08, 79/09, 14/10, 51/10, 84/10 in 40/12). V Republiki Sloveniji ima status mestnih občin enajst (11) mestnih naselij: Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje.

omejitvam za posamezen sklad in pripadajoči program. SLR na podeželskih območjih bodo lahko vključevale vse tri sklade, če bodo za to izpolnjeni vsi pogoji posameznega sklada glede upravičenosti območja, in bodo poleg tega odgovarjale na izzive posameznega območja LAS. Tako bo mogoče zagotoviti celovit pristop za reševanje lokalnih razvojnih izzivov. Čeprav je tak pristop zahtevnejši, pa je na podlagi izkušenj iz obdobja 2007–2013 usposobljenost akterjev lokalnega razvoja tolikšna, da bo mogoče izvesti kompleksnejše strategije. Zaradi zagotavljanja usklajenega delovanja pri izvajanju pristopa CLLD bo ustanovljen koordinacijski odbor za izvajanje pristopa CLLD, s čimer bo vzpostavljen mehanizem za zagotavljanje sinergij že pri načrtovanju izvedbe pristopa CLLD in meril za izbor SLR.

Za preprečitev dvojnega financiranja bodo morala lokalna partnerstva že v SLR opredeliti ključne izzive, ki jih bodo reševala s sredstvi posameznega sklada. Ravno tako pa bodo določene pravice porabe za vsak sklad in bodo namenjene za izvajanje operacij iz posameznega sklada ESI. Skladno s pravili za posamezen sklad bodo opredeljene tudi vrste neupravičenih stroškov. Ob upoštevanju razmejitvenega merila – vrste območja intervencije bo pri načrtovanju še dodatno zmanjšano tveganje dvojnega financiranja. Med izvajanjem bo vzpostavljen ustrezen sistem spremljanja in nadziranja izdatkov pri operacijah, s čimer bo preprečeno dvojno financiranje istih stroškov iz različnih virov. Nadzor nad tem bosta za vsak sklad izvajala pristojni OU in plačilni organ/agencija.

Izbor SLR in LAS bo temeljil na podlagi meril za izbor, ki bodo izhajala iz načel, opredeljenih v partnerskem sporazumu.

Na podlagi odločbe o potrditvi LAS bodo upravičenci lahko črpali sredstva za izvedbo operacij SLR na posameznem območju LAS, za izvedbo operacij sodelovanja LAS ter za povrnitev stroškov za tekoče stroške in animacijo.

SLR in LAS, ki bodo izbrani na podlagi meril za izbor, ki bodo izhajala iz načel (kakovost SLR, partner-

stvo, kakovost predlaganih ukrepov in njihova izvedljivost itd.), bo na podlagi meril (število prebivalcev LAS, površina LAS in razvitost območja) dodeljena pravica do uporabe sredstev za vsak zadevni sklad. LAS bo dodeljena kvota sredstev, ki jih bodo LAS črpali na podlagi operacij, izbranih na podlagi javnih pozivov LAS. V pripravo SLR bodo vključeni vsi pomembni deležniki na območja LAS.

LAS bodo opravljali naloge v skladu z Uredbo (EU) št. 1303/2013. V SLR zastavljene cilje, ki bodo podprti s sredstvi iz posameznega sklada, bodo LAS uresničevali s štirimi podukrepi:

- pripravljala podpora, namenjena krepitvi institucionalne usposobljenosti, usposabljanju in mreženju za pripravo in izvedbo SLR (v nadaljevanju: pripravljala podpora);
- podpora za izvedbo operacij SLR;
- podpora za pripravo in izvajanje operacij sodelovanja LAS;
- podpora za tekoče stroške in animacijo, ki bo namenjena povrnitvi stroškov delovanja in upravljanja LAS.

Ob pripravi SLR bo treba upoštevati in vključiti vse ključne elemente iz ustreznih uredb EU in nacionalnih izvedbenih predpisov glede vseh skladov, ki sodelujejo pri izvajanju skupnega pristopa. Lokalna partnerstva morajo pri pripravi SLR izhajati iz teh ključnih izzivov: prispevek k ustvarjanju delovnih mest, razvoj osnovnih storitev, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin. Razporeditev prednostnih nalog po posameznih tematskih področjih ukrepanja pa je odvisna od prepoznave potreb lokalnega partnerstva, ki bo določilo tematsko osredotočenost med posameznimi področji ukrepanja. Izbor operacij, s katerimi bodo LAS uresničevali cilje na tematskih področjih ukrepanja, je v pristojnosti LAS, ki mora tudi v SLR določiti, iz katerega sklada se bodo uresničevali cilji posameznega tematskega področja. LAS bodo operacije izbrali na podlagi javnih pozivov.

Skladnost in komplementarnost bosta zagotavljeni tudi z obstoječimi regionalnimi strategijami, z ukrepi,

predvidenimi za sofinanciranje v okviru prednostne naložbe *vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost*, pa bo zagotovljen prispevek k ciljem sektorskih strategij na področju socialne vključenosti, spodbujanja podjetništva, trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti.

4.2 Celostni ukrepi za trajnostni urbani razvoj

Pri izvajanju kohezijske politike se bo trajnostni urbani razvoj izvajal z uporabo mehanizma CTN, ki bo podprt predvsem s sredstvi prednostne naložbe 6e¹⁴⁸, financirane iz sredstev ESRR. Z uporabo tega mehanizma se želijo doseči povezani učinki vlaganj, ki jih bodo v skladu s trajnostnimi urbani strategijami (TUS) prepoznala in izbrala mesta sama ter tako zagotovila prispevek k doseganju ciljev TUS, pa tudi k vsaj dvema specifičnima ciljema prednostnih naložb za urbano prenovo (2.6.5), trajnostno mobilnost (2.4.6) in učinkovito rabo energije (2.4.3), in kjer ustrezno, k drugim specifičnim ciljem OP.¹⁴⁹

Mehanizem CTN bo lahko izvajalo vseh 11 mestnih občin (MO): Ljubljana, Maribor, Koper, Kranj, Celje, Novo mesto, Velenje, Nova Gorica, Ptuj, Murska Sobota in Slovenj Gradec, ki bodo morale za dostop do sredstev prek tega mehanizma pripraviti in sprejeti TUS. Ta bo morala vključevati ekonomske, okoljske, podnebne,

148 Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, ožvitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa.

149 Glavni namen spodbujanja trajnostnega urbanega razvoja je s celovitim pristopom načrtovanja in izvajanja naložb izkoristiti notranje potencialne mest za izboljšanje kakovosti bivanja in spodbuditev gospodarske rasti. Pri spodbujanju trajnostnega urbanega razvoja se morajo mesta usmeriti v: povečanje privlačnosti mest in mestnih območij; oživiljanje mest in posameznih mestnih predelov (zlasti stanovanjskih sosesk in slabo izkoriščenih in degradiranih območij v mestih); krepitev gospodarskih, stanovanjskih in oskrbnih funkcij mest; ustvarjanje razmer za trajnostno mobilnost; izboljšanje kakovosti okolja in bivanja v mestih. Vlaganja morajo prispevati k: zagotavljanju pogojev za ustvarjanje novih delovnih mest v gospodarstvu; prenovi javnih površin za oddih, rekreacijo in medgeneracijsko povezovanje; zagotavljanju zadostnega števila javnih najemnih stanovanj; spodbujanju multimodalne mobilnosti; prenovi energetske neučinkovitega in nefunkcionalnega stanovanjskega fonda (zmanjševanje energetske revščine); večji dostopnosti do kulturnih vsebin; večji zmogljivosti in usposobljenosti lokalnih skupnosti za izvajanje celovitih projektov za urbani razvoj in urbano prenovo.

demografske in družbene izzive ter cilje trajnostnega razvoja določenega urbanega območja, ki se bodo navezovali tudi na cilje trajnostnega urbanega razvoja v Sloveniji. TUS so podlaga za celovit pristop k načrtovanju in izvajanju naložb ter so pripravljene na podlagi obstoječih ali novih razvojnih strategij in programov občine. Sprejme jih svet MO. Smernice za njihovo pripravo oblikuje pristojno ministrstvo v sodelovanju z OU. Podpora MO pri pripravi TUS se zagotavlja s teritorialnim dialogom, ki ga od marca 2014 vodi pristojno ministrstvo. Prve trajnostne urbane strategije bodo predvidoma sprejete pred poletjem 2015.

Za učinkovito izvajanje 7. člena Uredbe (EU) št. 1301/2013 bo vzpostavljeno nacionalno telo, v katerem bodo sodelovali predstavniki mestnih občin, OU, pristojnega ministrstva ter drugih ustreznih ministrstev. Po potrebi se bodo v delo telesa lahko vključevali tudi drugi strokovnjaki, njegova naloga pa bo sprejetje meril za ocenjevanje celovitosti in ustreznosti TUS v skladu z določili tega OP ter določitev meril za oceno upravičenosti projektov za sofinanciranje.

Projekti bodo izbrani na podlagi izzivov in ciljev, poudarjenih v TUS, njihov izbor pa bodo opravila mesta, ki bodo lahko imela vlogo posredniških teles. Izbrani projekti bodo morali upoštevati cilje in načela iz OP ter bodo morali izpolnjevati sprejeta merila za izvajanje operacij. Njihovo izvajanje bo omejeno na območje mestnih naselij in naselij mestnih območij znotraj MO. Prednost bodo imeli projekti, ki bodo izkazovali celovit pristop k doseganju razvojnih ciljev mesta in bodo vključevali različne vire sofinanciranja.

Za izvajanje TUS bo med MO in OU ter pristojnim ministrstvom podpisan dogovor, ki bo podrobneje opredeljeval pravice in naloge posameznih podpisnikov na področju izvajanja, financiranja in nadzora. Na podlagi pogajanj med OU, MO in pristojnim ministrstvom se lahko na MO, odvisno od njene usposobljenosti, prenesejo tudi druge pristojnosti za izvajanje mehanizma CTN. Odločitev o uporabi mehanizma CTN za določene občine bo sprejelo nacionalno telo, ustanovljeno za izvajanje 7. člena Uredbe (EU) št. 1301/2013. Za uveljavitev

mehanizma CTN bo MO morala izpolnjevati te pogoje: kakovostno pripravljena TUS, izvajanje naložb z vključevanjem različnih virov financiranja in usposobljenost

za upravljanje CTN. Če bodo vse upravičene MO izpolnjevale pogoje, bo v Sloveniji potencialno izpeljanih enajst CTN.

Tabela 103: Okvirni zneski ESRR za podporo trajnostnemu razvoju mest za podporo celovitim ukrepom

Sklad	Okvirni znesek iz ESRR in KS za trajnostni razvoj mest	Delež v celotni alokaciji skladov za operativni program
skupaj ESRR	107 mio. EUR	7,7 %
skupaj KS	10 mio. EUR	1,1 %
skupaj ESRR + KS	117 mio. EUR	5,12 %

4.3 Celostne teritorialne naložbe

Kot je navedeno v poglavju 3.1.2 partnerskega sporazuma, se je Slovenija odločila za uporabo mehanizma CTN na urbanih območjih.

4.4 Ureditve za medregionalne in transnacionalne ukrepe v okviru operativnega programa, kadar so upravičenci vsaj v eni od drugih držav članic

Trenutno sicer mednarodno sodelovanje z upravičenci zunaj območja Republike Slovenije v okviru OP kot ločene dejavnosti ni predvideno. Kljub temu pa so v skladu z določbami 70. člena Uredbe (EU) št. 1303/2013 za sodelovanje z omenjenimi upravičenci odprte vse možnosti v okviru obstoječih ali nastajajočih makroregionalnih strategij EU: jadransko-jonske, podonavske in alpske.

4.5 Prispevek ukrepov, načrtovanih v okviru programa, k makroregionalnim strategijam za morske bazene glede na potrebe programskega območja, ki jih opredeli država članica

Slovenija bo sodelovala pri izvajanju treh makroregionalnih strategij EU, jadransko-jonske, podonavske in alpske. Dejavnosti navzven usklajuje nacionalni koordinator (MZZ) s koordinatorji za prednostna področja makroregionalnih strategij, ki jih pooblasti Vlada RS.

Prispevki k izvajanju teh strategij se bodo usklajevali in ocenjevali v okviru OP EKP in programov ETS. To je v pristojnosti ene institucije – SVRK, kar bo usklajevanje vsebin skladov zelo olajšalo.

Pri oblikovanju OP so upoštevana ta prednostna področja makroregionalnih strategij EU:

V vseh treh makroregijah bo pozornost namenjena sodelovanju raziskovalnih institucij in izobraževalnih ustanov ter izmenjavi kompetenc in znanja, da se poveča uporabnost rezultatov za gospodarstvo in javni sektor skladno z ukrepi PO1 in SPS.

- **Upravljanje voda, okoljska tveganja in ohranjanje biotske raznovrstnosti**

Slovenija bo na podlagi NUV in drugih ustreznih dokumentov na tem področju okrepila mednarodno sodelovanje s sosednjimi državami, predvsem na področju upravljanja morja in v porečjih povodja jadranskih rek in Donave.

Vlaganja v ukrepe PO5 in PO6 bodo prispevala k drugem stebru EUSDR in tretjemu stebru EUSAIR. V okviru EUSDR bo v skladu s PO5 poudarek na skupnem uresničevanju načrta upravljanja za Podonavje ob upoštevanju tudi načrta upravljanja voda v porečju Save in dejavnosti, ki 140 se že izvajajo v okviru ICPDR in ISRBC predvsem na področju zagotavljanja večje poplavne varnosti na celotnem toku reke Donave in njenih pritokih.

Dejavnosti iz EUSDR za pospešitev izvajanja uredbe REACH bodo smiselno kombinirane s protipoplavnimi ukrepi v okviru PO 5 in ukrepi za izboljšanje biotske raznovrstnosti.

Slovenija se bo skladno z dejavnostmi v okviru PO4, 5 in 6 v okviru EUSALP ukvarjala s ključnimi grožnjami zaradi podnebnih sprememb. Nadaljevala bo izvajanje dobrih projektov (npr. projekt Alpstar), poudarila pomen narave, kulturne dediščine in povezovanja parkov.

- **Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov**

Vlaganja v PO5 in PO6 bodo prispevala k tretjemu stebru EUSAIR zaradi dokončne vzpostavitve sistema upravljanja območij Natura 2000, projektov za vzpostavitev zelene infrastrukture v sinergiji s protipoplavnimi ukrepi in za izboljševanje hidromorfološkega stanja voda.

Ključna osredotočenost EUSAIR bo na sodelovanju pri pripravi načrta upravljanja morja ter trajnostnega povezovanja morja in obale z zaledjem. Z vlaganjem v PO3, 4, 6 in 7 se bodo reševali tudi trajno-

stni izzivi vseh treh makroregionalnih strategij EU s poudarkom na ohranjanju biotske raznovrstnosti, varovanju ekosistemov in na ustvarjanju zelenih delovnih mest.

- **Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave**

Slovenija bo še naprej dejavna pri izvajanju ciljno usmerjenih projektov prednostnega področja EUSDR »izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave«. V okviru EUSAIR bo pozornost namenjena povezovanju morja in obalnega pasu z zaledjem, kamor spadajo tudi povezovanje severnojadranskih pristanišč, zagotavljanje varnosti plovbe, ustrezne zaščite morja, intermodalnost in povezovanje tudi s sekundarnimi povezavami. To bo povečalo dostopnost in privlačnost območja in turistično ponudbo ter prispevalo h gospodarski rasti in zaposlovanju. Vlaganja bodo podprta v okviru PO2 in 7 s poudarkom na železniških in cestnih povezavah regij, kar je pomembno tudi za EUSALP, kjer se je treba spoprijeti z izzivi in potenciali alpskega prostora.

5.

POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLJUČENOST

6.

POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER

7.

ORGANI, PRISTOJNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO, TER VLOGA USTREZNIH PARTNERJEV

5. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLJUČENOST

Vsebina je predstavljena v poglavju 3.1.5 partnerskega sporazuma.

6. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER

Vsebina je predstavljena v poglavju 3.1.6 partnerskega sporazuma.

7. ORGANI, PRISTOJNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO, TER VLOGA USTREZNIH PARTNERJEV

7.1 Ustrezni organi

Organ/telo	Institucija	Odgovorna oseba
organ upravljanja	Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	minister/ministrice
organ za potrjevanje	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/PO	vodja sektorja za upravljanje s sredstvi EU/PO
revizijski organ	Ministrstvo za finance, Urad RS za nadzor proračuna (UNP)	direktor/direktorica

Pomembni organi za izvajanje operativnega programa so podrobneje predstavljeni v partnerskem sporazumu, poglavju 2.1.a).

7.2 Vključitev ustreznih partnerjev

7.2.1 Sprejeti ukrepi za vključitev ustreznih partnerjev v pripravo operativnega programa ter vloga teh partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju programa

Vključevanje partnerjev kot ključni element za izvajanje strategije Evropa 2020 pri pripravi, izvajanju, spremljanju in vrednotenju OP sledi Evropskemu kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru skladov ESI¹⁵⁰ (Evropski kodeks partnerstva).

Vključevanje partnerjev pri pripravi OP

Slovenija je skladno s pristopom upravljanja na več ravneh (5. člen Splošne uredbe) organizirala partnerstvo s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi organi ter jih aktivno vključuje v pripravo OP.

Za pripravo OP je pristojna služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK). Pri pripravi so od sredine leta 2012 sodelovala vsa pristojna ministrstva, da opredelijo ključne razvojne potrebe in potenciale ter pomagajo pri oblikovanju ciljev, ki jih Slovenija želi doseči s sredstvi ESI. V tem procesu je SVRK usklajevala tudi izbor tematskih ciljev, prednostnih naložb in vsebino predlaganih ukrepov, ki se financirajo s tem programom.

V skladu z Evropskim kodeksom partnerstva so bile v pripravo v skladu s 5. členom Uredbe (EU) št. 1303/2013 vključene tudi druge skupine deležnikov. Usklajevanje s partnerji je potekalo na sestankih, javnih razpravah in dogodkih ter pisno.

V pripravo so bili aktivno vključeni partnerji (usklajevanje neposredno na sestankih, javnih razpravah, dogodkih in pisno):

- razvojna sveta kohezijskih regij (ustanovljena leta 2013; predstavniki občin, regionalnih razvojnih agencij, nevladnega sektorja in ekonomskih partnerjev);
- delovna skupina Sveta Vlade Republike Slovenije za mladino za spremljanje umeščenosti mladih v OP in PA;
- posebna ad hoc delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki sindikatov in delodajalcev (ustanovljena pri Ekonomsko-socialnem svetu – ESS);
- posebna ad hoc skupina predstavnikov nevladnih organizacij (izbor 17 članov je potekal po postopku, ki ga je izvedla krovna organizacija NVO – mreža slovenskih nevladnih organizacij CNVOS);
- predstavniki 12 regionalnih razvojnih agencij.

Pri izboru partnerjev, ki so bili vključeni v pripravo, so bila upoštevana predvsem merila reprezentativnosti in vsebinskih področij. Usklajevanja so potekala na sestankih, javnih razpravah in dogodkih ter pisno.

Poleg teh reprezentativnih predstavnikov deležnikov je v razpravi o vsebini operativnega programa sodelovala tudi širša skupina deležnikov. Tako je bil v pripravo dokumenta vključen najširši mogoč spekter različnih

150 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:074:0001:0007:SL:PDF>

interesov, ki so jih deležniki izražali s kakovostnimi vsebinskimi prispevki in komentarji.

Prav tako so bile v pripravo dokumentov prek vrste različnih dogodkov, ki jih je organiziralo pristojno ministrstvo, vključene organizacije, ki zastopajo interese invalidov. Do priprave končne različice OP EKP se je sodelovanje z njimi še nadgradilo in okrepilo.

Deležniki so na petih delavnicah spomladi 2013 pomagali pri opredeljevanju izhodišč, ki so jih pred tem pripravila pristojna ministrstva. Tako so prispevali k opredelitvi ključnih potreb in izzivov, na katerih je temeljil izbor prednostnih naložb OP. Na podlagi tega je pripravljavec septembra 2013 predstavil prve elemente operativnega programa in jih predložil v javno obravnavo širši javnosti. Širša javna razprava o vsebini vseh strateških dokumentov, med njimi tudi operativnega programa, se je začela v začetku leta 2013. Natančen seznam vseh, ki so imeli možnost sodelovati pri pripravi, je v prilogi 2. Najširša javnost je bila seznanjena tudi s prvim neformalnim osnutkom OP, ki je bil pripravljen v drugi polovici januarja 2014.

Deležniki so imeli možnost izraziti svoje mnenje o usmeritvi in vsebini na več javnih dogodkih, tri javne razprave so bile namenjene partnerskemu sporazumu in OP. Pripravljavci predhodnega vrednotenja in strateške presoje vplivov na okolje so predstavnike zainteresirane javnosti k sodelovanju vabili prek svojih adrem. V mesecu marcu in aprilu 2014 je bilo izvedenih tudi več delovnih sestankov z resorji in predstavniki regij, in sicer s predstavniki razvojnih svetov kohezijskih regij in regionalnih razvojnih agencij. Sklepna delavnica s ključnimi predstavniki skupin deležnikov (socialni partnerji, regije, nevladne organizacije) in predstavniki resornih ministrstev je bila 18. septembra 2014.

Vsebina OP se je na podlagi prispevkov javne razprave in izvedenih usklajevalnih sestankov spreminjala in oblikovala v smeri vsebinskih sprememb in konkretizacije vsebin predlaganih ukrepov na podlagi izkušenj, idej in ponazoritve primerov slabih/dobrih praks, ki so jih v razpravah navajale različne skupine deležnikov.

Tako se je na podlagi prispevkov različnih deležnikov vsebina OP razširila z novo prednostno osjo, namenjeno vlaganjem v gradnjo širokopasovnih povezav, prav tako je bila dodatno vključena prednostna naložba, namenjena krepitevi zmogljivosti za vse zainteresirane strani. Na podlagi dialoga je bilo besedilo dopolnjeno tudi v delu prednostnih osi 1 in 3, in sicer tako da so bile bolj vključene posebne potrebe obeh kohezijskih regij. Na podlagi pripomb deležnikov iz obeh kohezijskih regijah se je spremenil razrez tako, da so se povečala sredstva, namenjena trajnostni mobilnosti v urbanih središčih in izvajanju ukrepov urbane prenovе. Pomembna sprememba je bila tudi pri vključitvi pristopa za lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, za katerega so bila dodeljena tudi sredstva ESRR. Veliko pripomb deležnikov se je nanašalo na širitev nabora upravičencev, kar je pripravljavec večinoma upošteval. Prav tako se je bistveno razširil tudi krog upravičencev v okviru prednostnih osi za tehnično pomoč, predvsem v smeri dviga usposobljenosti pri ključnih skupinah deležnikov in upravičencev.

Ključni komentar deležnikov, predvsem predstavnikov regionalne in lokalne ravni je, da je v finančnem razrezu preveč sredstev ESRR namenjenih vlaganjem v RRI in konkurenčnost ter da bi bilo treba več sredstev nameniti za gradnjo manjkajoče infrastrukture na različnih področjih. Prav tako so deležniki na regionalni ravni kritični do pristopa, ki posebej ne poudarja vidika regionalnega razvoja na ravni NUTS 3. Kritičen je pogled nekaterih skupin deležnikov tudi na to, da v dokumentu določeni sektorji niso jasno navedeni (npr. turizem, lesnopredelovalna industrija, kulturna dediščina), problematična se zdi tudi odločitev, da vlaganj v športnorekreativno infrastrukturo v obdobju 2014–2020 ne bo. Predstavniki okoljskih nevladnih organizacij imajo kritičen pogled na predlagani razrez sredstev v okviru prednostne osi 7, predvsem v smislu, da v obdobju 2014–2020 v Sloveniji ne bi smeli še naprej vlagati v avtocestno omrežje, temveč na tista področja, ki so bila v preteklem obdobju zapostavljena, čeprav so okoljsko sprejemljivejša. Veliko kritik je bila deležna tudi odločitev o izboru števila mest, ki bodo lahko izvajala projekte v okviru mehanizma celostnih teritorialnih naložb, saj so predstavniki deležnikov na regionalni ravni mnenja,

da je nabor teh mest premajhen. Pripombe se nanašajo tudi na prenizko predvideno alokacijo sredstev za izboljšanje socialnega dialoga, čeprav je bilo deležnikom pojasnjeno, da bo mogoče dejavnost socialnih partnerjev krepiti predvsem z izvajanjem projektov v okviru ustreznih prednostnih osi.

Vključevanje partnerjev v izvajanje, spremljanje in vrednotenje OP

Za spremljanje OP bo ustanovljen odbor za spremljanje (odbor) skladno s 47. členom Splošne uredbe. Naloge odbora opredeljuje 49. člen Splošne uredbe, sestavljali pa ga bodo predstavniki organa upravljanja, organa za potrjevanje, organa za nadzor, plačilnega organa in predstavniki partnerjev skladno s 5. členom Splošne uredbe (predstavniki regionalne in lokalne ravni ter drugih javnih organov, ekonomskih in socialnih partnerjev ter organov, ki predstavljajo civilno družbo, kot so okoljski partnerji, nevladne organizacije in organi, odgovorni za spodbujanje socialne vključenosti, enakosti spolov in nediskriminacije). Pri sestavi odbora bosta upoštevana tudi načelo enakosti spolov in ustrezna zastopanost predstavnikov obeh kohezijskih regij in urbanih območij. Odbor bo skladno s 47. členom ustanovljen najpozneje tri mesece po prejemu sklepa EK o sprejetju programa.

Partnerji bodo skladno z Evropskim kodeksom partnerstva aktivno vključeni v izvajanje, spremljanje in vrednotenje OP s sodelovanjem v odboru za spremljanje (skladno z 48. členom Uredbe o skupnih določilih). Kot člani odbora bodo sodelovali pri oblikovanju meril za izbiro projektov/ukrepov v okviru OP, spremljali doseganje zastavljenih ciljev in rezultatov, preučevali in potrjevali letna in končna poročila o izvajanju, sodelovali pri obravnavi in potrditvi morebitnih sprememb OP, organu upravljanja pa lahko predlagali tudi spremembe in prilagoditve OP, da bi se izboljšalo izvajanje programa.

Ob upoštevanju ustreznih ureditev, ki bodo preprečevale nasprotje interesov, je vključevanje partnerjev predvideno tudi v delo posvetovalnih skupin odbora za spremljanje, predvsem za področji skladnosti in vrednotenja. Prva delovna skupina bo tehnična strokovna

skupina, ki jo bo ustanovil OU in bo predvsem forum, v okviru katerega bodo lahko partnerji sodelovali z operativnimi vprašanji in povratnimi informacijami, povezanimi s področji izvajanja in skladnosti. Ta delovna skupina bo poročala odboru za spremljanje in bo pred predstavitvijo rednega poročila o spremljanju poročila predhodno pregledala in k njemu dala pripombe, da bi se izboljšali učinkovitost in kakovost izvajanja OP v delu, ki se nanaša na področje skladnosti. Vloga skupine za vrednotenja pa bo predvsem svetovanje in pomoč pri oblikovanju evalvacijskih študij, zagotavljanju kakovosti teh rezultatov ter njihovemu širokemu razširjanju. Skupina bo spremljala izvajanje Načrta vrednotenja za obdobje 2014–2020.

Prav tako bodo lahko partnerji, kadar bo to potrebno, vključeni tudi v delo strokovnih skupin, ki bodo na delovni ravni skrbele za usklajeno izvajanje operativnega programa, kot je to opredeljeno v partnerskem sporazumu.

Za razvijanje potenciala v smislu prispevka k uspešnosti partnerstva kot tudi za boljše doseganje ciljev evropske kohezijske politike ter zagotavljanje komplementarnosti in sinergij med različnimi skladi ESI bo del sredstev tehnične pomoči namenjen krepitvi zmogljivosti partnerjev, predvsem v obliki namenskih delavnic, usposabljanja in razširjanja primerov odličnih praks. Kot je opredeljeno v poglavju, ki se nanaša na tehnično pomoč, bo OU vzpostavil tudi bolj strukturiran pristop in usklajevanje sodelovanja z deležniki. Zato bo oblikoval različne tipe t. i. »platform za sodelovanje« in tako omogočil skupni mehanizem vključevanja v izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020, ki bo lahko smiselno dopolnjeval izvajanje nalog odbora za spremljanje. Pri vključevanju partnerjev bodo vzpostavljeni tudi ustrezni pogoji, ki bodo zagotavljali ustrezno dostopnost za vse deležnike s posebnimi potrebami.

7.2.2 Globalna nepovratna sredstva

Globalna nepovratna sredstva so ukrep/mehanizem, namenjen malim projektom (med 5.000 in 15.000 EUR), za krepitev in lažje vključevanje nevladnih organizacij v

operativni program 2014–2020 z namenom mobilizacije brezposelnih in neaktivnih ljudi, ki so v deprivilegiranim položaju ali izključeni. Skupna vrednost GNS je 0,4 % ESS (3 mio. EUR). Ukrepi za GNS so predvideni pri prednostnih oseh 9 in 10.

7.2.3 Znesek dodeljenih sredstev za krepitev zmogljivosti

V 11. prednostni osi *pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, krepitev zmogljivosti nevladnih organizacij in socialnih partnerjev* v okviru prednostne naložbe za krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani je za ukrepe krepitev nevladnih organizacij in socialnih partnerjev predvidenih 1,4 % sredstev ESS. Nevladne organizacije in socialni partnerji bodo upravičenci tudi pri drugih ukrepih ESS in ESRR.

Krepitev socialnih partnerjev bo še dodatno mogoča predvsem z izvajanjem ukrepov 8. prednostne osi *spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile*. Socialni partnerji bodo lahko sodelovali predvsem pri ukrepih, ki bodo namenjeni zagotavljanju učinkovitejšega usklajevanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela in boljšega posredovanja na tem področju; razvoju storitev vseživljenjske karijerne orientacije (v povezavi z ukrepi, ki se bodo na tem

področju podpirali pri prednostni osi 10); dvigu kakovosti storitev in ukrepov na trgu dela in medsebojnem povezovanju institucij na trgu dela; preprečevanju sive ekonomije. Poleg tega bodo vključeni tudi v nekatere ukrepe, ki bodo podprti pri prednostni naložbi, namenjeni vključevanju mladih na trg dela. Bistvena pa bo njihova vloga pri izvajanju ukrepov prednostne naložbe aktivno in zdravo staranje, katere ukrepi so namenjeni skupnim projektom socialnih partnerjev, podjetij in drugimi institucijami na trgu dela, da se zagotovi podpora pri prilagajanju spremembam. Vsebinska področja, na katerih bodo lahko imeli socialni partnerji dostop do podpore, so: prilagajanje delovnih mest, uvajanje, in promocija oblik dela, ki so prilagojene družbenim in demografskim izzivom; spodbujanje programov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu za vse generacije; pripravi analize sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja; celovita analiza trga dela po sklopih.

Nevladne organizacije bodo lahko poleg sredstev, namenjenih prednostni osi 11, imele dostop predvsem do sredstev prednostne osi 9, ki je namenjena socialni vključenosti in zmanjševanju tveganja revščine. Predvsem bodo pomembni ukrepi na področju izvajanja preventivnih programov, ki preprečujejo zdrs v revščino, razvoja skupnostnih programov in storitev ter socialnega podjetništva.

8.

USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSRP,
ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI
FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN
NACIONALNI RAVNI TER Z EIB

8. USKLAJEVANJE MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA NA RAVNI UNIJE IN NACIONALNI RAVNI TER Z EIB

Splošni opis načina za zagotavljanje usklajenega financiranja med skladi ESI je opisan v PS, poglavje 2.1. OU bo ustanovil strokovne skupine, v katerih bodo sodelovali predstavniki posredniških teles, nacionalnih organov ETS, strokovnjaki za posamezna področja makro-regionalnih strategij, informacijskih točk za neposredne programe EU in po potrebi zunanji strokovnjaki. Njihova naloga bo med drugim tudi zagotavljanje sinergij in dopolnjevanje na ravni posameznih operacij pri izvajanju ukrepov OP EKP, PRP in OP ESRP. Ustrezno razmejevanje bo zagotovljeno tudi prek odborov za spremljanje.

PREDNOSTNA OS 1:

- Za posamezna vsebinska področja **programa Obzorja 2020** bo vzpostavljen mehanizem za usklajevanje pri pripravi programov/razpisov in izboru projektov, ki bodo podprti s sredstvi ESRR. Sinergije in dopolnjevanje bodo upoštevani predvsem pri:
 - instrumentih za širitev sodelovanja, pri čemer bo mogoče projektne predloge, ki jih bo EK pozitivno ocenila, financirati tudi iz strukturnih sredstev. Ključni poudarek bo na t. i. *teaming* instrumentu in pri tem tudi na instrumentih *twinning* in *ERA-chair*;
 - pobudah ESFRI (sinergije s sredstvi Obzorja 2020, skladi ESI, nacionalna sredstva).
- Pozornost bo namenjena tudi razvoju partnerstva v okviru 185. in 187. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in Evropskega inštituta za tehnologijo (EIT). Komplementarnost bo mogoča tudi pri programu NER 300.
- Povezovanje bo mogoče pri programu **LIFE** predvsem na področju demonstracijskih projektov (npr. ekoinovacij, inovativnih tehnologij itd.).
- Vlaganja sredstev ESRR bodo komplementarna s programoma **Marie Curie** in **ERASMUS+**, pri čemer bo pri potrjevanju predlogov upoštevano načelo od primera do primera.
- Komplementarno financiranje bo mogoče zagotoviti s sredstvi EIB ter Slovenske izvozne in razvojne banke (SID).
- Sredstva skladov ESI, ki so komplementarna nacionalnim, bodo namenjena predvsem razvojni in inovacijski dejavnosti, povezani z usmeritvami SPS

(trg oziroma gospodarstvo). Nacionalna sredstva so namenjena tudi vzpostavitvi širokega spektra znanja in krepitevi človeškega potenciala, ki omogoča nadaljnjo nadgradnjo prek skladov ESI na prednostnih področjih SPS. Komplementarnost bo zagotovljena tudi s sredstvi ESS v okviru PO 8 in 10, predvsem za razvoj kompetenc za izvajanje SPS.

- Vlaganja na tem področju bodo podprta v okviru programov SI-AT in IT-SI, v okviru vseh transnacionalnih programov, pri katerih sodeluje Slovenija, ter v okviru programa INTERREG EUROPE. Ustrezne rezultate bo mogoče vključiti tudi v programe, ki bodo podprti s sredstvi skladov ESI.
- Vlaganja sredstev EKSRP bodo dopolnilno uporabljena prek ukrepov M16 in M02.

PREDNOSTNA OS 2:

- Nacionalna sredstva se bodo uporabljala za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti in za vlaganja v povečanje povpraševanja po sodobnih širokopasovnih komunikacijah, vključno s postavitvijo brezplačnih omrežij Wi-Fi na podeželju, ter za projekt razvoja e-storitev za vsebine, zanimive za podeželsko prebivalstvo.
- Vlaganja v ukrepe te prednostne osi bodo jasno razmejena od vlaganj v prednostni osi 11.
- Ukrepi, ki bodo financirani iz EKSRP in ESRR, bodo opredeljeni tako, da bo izključena intervencija obeh skladov na istih območjih, sredstva EKSRP bodo dopolnilno uporabljena prek ukrepa M07.

PREDNOSTNA OS 3:

- Vlaganja skladov ESI se bodo povezovala predvsem s programom COSME, pri čemer bo zagotovljena komplementarnost podpore od primera do primera. Sinergijo bo mogoče zagotavljati tudi pri programu **Start-Up Europe** (IKT-podjetja) ter pri novem **Programu za zaposlovanje in družbene inovacije (socialna podjetja)**.
- Vlaganja podjetij bo mogoče podpreti tudi z viri SID banke in ustreznih javnih skladov v obliki lastniškega in dolžniškega financiranja.
- Komplementarnost bo zagotovljena tudi s sredstvi ESS v okviru PO 8, 9, 10 in 11, pri čemer bodo vlaganja jasno razmejena.

Komplementarnost bo zagotovljena s čezmejnimi programom SI-AT in programom INTERREG EUROPE. Ustrezne rezultate bo mogoče vključiti tudi v programe, ki bodo podprti s sredstvi skladov ESI. Vlaganja sredstev EKSRP bodo dopolnilno uporabljena prek ukrepov M04 in M06. Sredstva ESPR bodo namenjena ukrepom za spodbujanje konkurenčnosti mikro- in malih podjetij, registriranih za izvajanje upravičenih dejavnosti sklada.

PREDNOSTNA OS 4:

- Mogoči način financiranja je s sredstvi EIB ter viri SID in ustreznih javnih skladov, če se bo za to pokazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje (npr. JESSICA).
- Na področju zmanjševanja onesnaženja zraka v Zasavju in tudi drugih mestih s povečano onesnaženostjo zraka bo pripravljen integriran projekt v okviru **programa LIFE**.
- Za ta namen bodo na voljo tudi sredstva proračunskega sklada za podnebne spremembe.
- Področje URE in OVE je predvideno področje vlaganja v programu IT-SI, v treh transnacionalnih programih in programu INTERREG EUROPE.
- Sredstva EKSRP bodo dopolnilno uporabljena prek ukrepov M04 in M06.

PREDNOSTNA OS 5:

- Poleg sredstev ESI bodo vlaganja zagotovljena tudi iz proračunskega sklada za vode, mogoči način financiranja so tudi posojila EIB.
- Povezovanje ukrepov bo mogoče tudi v okviru integriranih projektov **programa LIFE**.

PREDNOSTNA OS 6:

- Predvsem na področju učinkovite rabe virov in ohranjanja biotske raznovrstnosti bo mogoče iskati sinergijo v okviru **programa LIFE**, še posebej pri povezovanju ukrepov v integrirane projekte LIFE.
- Mogoči način dopolnjevanja financiranja so tudi sredstva EIB, viri SID in ustreznih javnih skladov.
- Področje varstva okolja in biotske raznovrstnosti je vključeno v vse ETS in transnacionalne programe ter v program INTERREG EUROPE. Ustrezne

rezultate bo mogoče vključiti tudi v programe, ki bodo podprti s sredstvi skladov ESI.

- Sredstva ESPR bodo na dopolnilen način namenjena ukrepom za izboljšanje stanja ohranjenosti ribjih staležev in habitatnih tipov na morju in celini, za ohranjanje biotske raznovrstnosti in za krepitev doseganja dobrega okoljskega stanja morskega dna.

PREDNOSTNA OS 7:

- Komplementarnost bo mogoče zagotavljati v okviru **programa IPE**, predvsem na področju železniške infrastrukture za odpravo ozkih grl na jednem omrežju TEN-T, na področju pomorskih avtocest in pristaniške infrastrukture ter na področju varnosti na avtocestah omrežja TEN-T.
- Mogoči način financiranja so tudi sredstva EIB, če se bo za to pokazala potreba in bo to omogočal javnofinančni položaj države.
- Področje je vključeno v tri transnacionalne programe, pri katerih sodeluje Slovenija.

PREDNOSTNA OS 8:

- OU bo predvsem zagotavljal usklajenost med projekti **Programa EU za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI)** in projekti, sofinanciranimi iz ESS. Komplementarnost bo zagotovljena tudi pri ukrepih za spodbujanje transnacionalne mobilnosti delovne sile, pri čemer bo vzpostavljen ustrezen mehanizem, ki bo zagotavljal vsebinsko dopolnjevanje in nadgradnjo in bo hkrati preprečeval dvojno financiranje.
- Če bo Slovenija sodelovala pri programu **Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (2014–2020)**, bo MDDSZ zagotavljalo komplementarnost in preprečevalo dvojno financiranje s sodelovanjem v ustreznih OU.
- V okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF) se zagotavljajo integracijski ukrepi za azilante in migrante. Ciljne skupine pa bodo podprte s sredstvi ESS, če bodo izpolnjevale druge pogoje tega OP v okviru 8 PO. Za usklajevanje vsebine projektov s področja AMIF skrbita medresorska delovna skupina in nadzorni odbor za spremljanje skladov s področja notranjih zadev in migracij, ka-

terega člani so tudi predstavniki OU in MDDSZ, s čimer se zagotavlja dopolnjevanje sredstev EU in preprečuje dvojno financiranje.

- Ukrepi se bodo povezovali s programom **ERASMUS+**. OU bo sodeloval z ustreznimi institucijami, da bodo tako zagotovljene ustrezne povezave in komplementarnost med podprtimi ukrepi. Ocena primernosti projektov za povezovanje bo, kadar bo to smiselno, vključena v merila za izbor projektov in ocenjevanje. Kadar bo potrebno, bodo v proces vključeni tudi zunanji strokovnjaki.
- Ukrepi APZ, ki bodo podprti s sredstvi ESS, bodo usmerjeni k nadgradnji ukrepov za podporo posebnih potreb najranljivejših skupin in zagotavljanju nadaljnjega razvoja storitev na trgu dela (predvsem tam, kjer so bile do zdaj slabše razvite in so se slabše izvajale), nacionalni viri pa bodo namenjeni predvsem izvajanju ukrepov na trgu dela (storitve in ukrepi APZ) in olajšavam pri zaposlovanju.
- Komplementarnost med sredstvi ESS in nacionalnimi viri bo zagotovljena tudi pri izvajanju sheme jamstvo za mlade.
- Komplementarnost bo zagotovljena tudi s programom SI-HU.
- Sredstva ESPR bodo v okviru OP ESPR 2014–2020 namenjena ukrepom za spodbujanje vključevanja predstavnikov sladkovodne akvakulture na podeželju v lokalne akcijske skupine.

PREDNOSTNA OS 9:

- OU skupaj z drugimi institucijami zagotavljal komplementarnost ukrepov z dejavnostmi, ki se bodo izvajale v okviru **Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD)**. Poleg zagotavljanja hrane za najbolj ogrožene FEAD podpira tudi svetovanje in t. i. spremljevalne dejavnosti, ki jih izvajajo partnerske organizacije. Te so prepoznane kot »vstopne točke« v sistem socialne aktivacije, zato bodo podprte s sredstvi ESS. MDDSZ je OU za sklad, prav tako pa bo član nadzornega odbora za sklade ESI, s čimer se zagotavlja dopolnjevanje sredstev EU in preprečuje dvojno financiranje.
- V okviru programa **EaSI** bodo OU in druge ustrezne institucije zagotavljale komplementarnost med

projekti tega programa in ustreznimi projekti, so-financiranimi iz ESS. Tako bo mogoče razvijati in nadgrajevati primere dobrih praks ter preprečevati dvojno financiranje. Ustrezna sinergija se bodo zagotavljala tudi z ukrepi PO 3 predvsem na področju finančne podpore socialnim podjetjem.

- Slovenija se bo vključevala tudi v dejavnosti Sklada za azil, migracije in integracijo (AMIF) in Sklada za notranjo varnost (ISF). MNZ kot odgovorni organ bo v sklopu AMIF financiralo projekte vključevanja ciljnih skupin in pripravljalne dejavnosti za vstop na trg dela, ukrepe na področju APZ pa bo izvajalo MDDSZ. ISF zaradi specifičnosti ne posega na področje kohezijske politike. Za usklajevanje vsebine projektov s področja notranjih zadev (AMIF in ISF) skrbita medresorska delovna skupina in nadzorni odbor za spremljanje skladov s področja notranjih zadev in migracij, katerega člani so tudi predstavniki tako OU kot tudi MDDSZ, s čimer se zagotavlja dopolnjevanje sredstev EU in preprečuje dvojno financiranje.
- Sredstva ESS bodo namenjena podpori ukrepom za uspešen vstop na trg dela, nacionalni viri pa bodo namenjeni izvajanju ukrepov iz nacionalnega programa socialnega varstva, ki so pogoj za vključevanje ciljnih skupin v nadaljnjo obravnavo za uspešen vstop na trg dela.

PREDNOSTNA OS 10:

- Ukrepi ERASMUS + za mobilnost študentov bodo smiselno nadgrajeni s sredstvi PO10 za mobilnost študentov iz socialno šibkejših okolij.
- Ukrepi se bodo dopolnjevali in povezovali s tistimi, ki bodo podprti v okviru PO 1 in 3 z vlaganji v izboljšanje kompetenc ciljnih skupin na področjih, ki so povezana s Strategijo pametne specializacije.
- Skladi ESI bodo dopolnjevali nacionalna sredstva, ki se namenjujejo za razvoj izobraževalne (programske) komponente različnih programov in modelov vaje-ništnosti, ukrepi nadgradnje programov in njihova izvedba pa bodo sofinancirani s pomočjo sredstev ESI.
- Z nacionalnimi sredstvi se bo financiralo izvajanje programov poklicnega izobraževanja za pridobitev

izobrazbe v šolah, sredstva ESI pa bodo namenjena spodbudam za delodajalce, da praktično usposablajo dijake v svojih podjetjih.

- Komplementarnost bo zagotovljena tudi s programom SI-HR.
- Sredstva EKSRP bodo dopolnilno uporabljena prek ukrepa M01.

PREDNOSTNA OS 11:

- V okviru PO 11 bodo razvite centralne horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave, ki jih bodo uporabljale vzpostavljene storitve na posebnih vsebinskih področjih v drugih prednostnih oseh. Pri izvedbi nalog v okviru PO 2, 3 in 11 ne gre za podvajanje, ampak za povezavo posameznih vsebinskih (vertikalnih) področij, podprtih v PO 2 in 3, s horizontalnimi funkcijami elektronskega poslovanja javne uprave, podprtimi v PO 11.
- Financiranje ukrepov na področju boja proti korupciji in gospodarskemu kriminalu v okviru ISF je namenjeno izboljšanju usposobljenosti preiskovalcev, izboljšanju metod policijskega dela in sodelovanju v okviru t. i. političnega cikla EU za boj proti organiziranemu kriminalu. Ciljna skupina ukrepov so predstavniki organov odkrivanja in pregona, zato ni prekrivanja s ciljnimi skupinami oziroma z ukrepi, ki se bodo financirali iz ESS, in tudi ne bo prihajalo do dvojnega financiranja. ISF zaradi specifičnosti ne posega na področje kohezijske politike.
- Za posamezna vsebinska področja programa **Obzorja 2020** bo vzpostavljen mehanizem za usklajevanje pri pripravi programov/razpisov in za izbor projektov, ki bodo podprti s sredstvi ESS. Sinergija s programom Obzorja 2020 se bo predvsem zagotavljala v zvezi z inovativnim razvojem javnega sektorja s pomočjo IKT in na drugih področjih razvoja e-uprave, mobilnosti, uvajanja novih tehnologij, čezmejnih storitev ter na drugih področjih spodbujanja inovativnega razvoja javnega sektorja.
- Področje je vključeno v večino programov ETS, pri katerih sodeluje Slovenija. Vključevanje ustreznih rezultatov projektov ETS bo mogoče tudi v programe, ki bodo podprti s sredstvi skladov ESI.

9.
PREDHODNE POGOJENOSTI

10.
ZMANJŠANJE
ADMINISTRATIVNEGA
BREMENA ZA UPRAVIČENCE

11.
HORIZONTALNA NAČELA

9. PREDHODNE POGOJENOSTI

9.1 Predhodne pogojenosti

Izpolnjena tabela 24 je v prilogi 1.

9.2 Opis ukrepov za izpolnitev predhodnih pogojenosti, navedba pristojnih organov in časovnih načrtov za izvedbo teh ukrepov

Izpolnjeni tabeli 25 in 26 sta v prilogi 1.

10. ZMANJŠANJE ADMINISTRATIVNEGA BREMENA ZA UPRAVIČENCE

Vsebina je predstavljena v poglavju 2.6 partnerskega sporazuma.

11. HORIZONTALNA NAČELA

11.1 Trajnostni razvoj

Skupni pristop za vključevanje načel trajnostnega razvoja v izbor projektov je predstavljen v partnerskem sporazumu, poglavju 1.5.3.

Trajnostni razvoj se bo v OP uresničeval z načelom »onesnaževalec plača«, ki je eno temeljnih načel ZVO.¹⁵¹ Med njimi je tudi načelo preventive.¹⁵² Zakon poleg tega določa tudi ekonomske in finančne instrumente varstva okolja ter uvaja sistem trgovanja s pravicami do emisije TGP v Skupnosti in dovoljenja za izpuščanje TGP. Za njihovo zmanjševanje v sektorjih zunaj trgovanja je predvideno sprejetje OP TGP.¹⁵³ Slovenija bo napredek pri doseganju nacionalnih ciljev na tem področju redno spremljala,¹⁵⁴ s spodbujanjem ukrepov za izboljšanje javnega prometa, URE in OVE pa bo lažje dosegla cilje glede kakovosti zraka iz Direktive 2008/50/ES.

S preišljenimi vlaganji v ohranjanje biotske raznovrstnosti, krepitvijo nosilcev trajnostnega razvoja in upravljanja (naravna in kulturna dediščina) ter uporabo ustreznih meril pri načrtovanju projektov na območjih z varstvenimi režimi bomo prispevali k ohranjanju ekosistemov in njihovih storitev. Tako bomo povečevali odpornost družbe proti okoljskim stresom in ohranjali to primerjalno prednost Slovenije.

Na sistemski ravni, ki presega le izvajanje ukrepov v okviru črpanja iz skladov ESI, bo pomemben vzvod za doseganje trajnostnega razvoja tudi vzpostavitev mehanizmov za internalizacijo zunanjih stroškov (npr.

151 Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12 in 92/13), 4. člen, 9. člen (načelo odgovornosti povzročitelja)

152 V 17. členu ZVO določa ukrepe varstva okolja glede mejnih vrednosti in pravila ravnanja v zvezi z njimi.

153 Operativni program zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (v nadaljevanju OPTGP 2020) je izvedbeni načrt ukrepov, s katerimi bo Republika Slovenija dosegla cilj zmanjšanja emisij na podlagi Odločbe 406/2008/ES, na podlagi katere lahko RS poveča emisije toplogrednih plinov do leta 2020 za 4 % glede na leto 2005.

154 Slovenija lahko na področjih, ki niso vključena v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi (promet, kmetijstvo, odlaganje odpadkov, gospodinjstva in storitve), poveča emisije toplogrednih plinov do leta 2020 za 4 % glede na leto 2005.

odprava okolju škodljivih subvencij, razvoj finančnih instrumentov, zelena davčna reforma) ter za spodbujanje trajnostne potrošnje in proizvodnje.

Za dosledno vključitev okoljskih vsebin v OP bodo odgovarjali OU in PT oziroma druge morebitne izvajalske institucije ob pomoči in usmeritvah ministrstva, pristojnega za okolje. Pomembno vlogo bo imela tudi uporaba instrumentov, ki jih javni sektor lahko uporabi kot vzvod za spodbujanje trajnostnega razvoja (zeleno in inovativno javno naročanje, energetska knjigovodstvo, sistemi ravnanja z okoljem itd.).

V Sloveniji od leta 2011 velja Uredba o zelenem javnem naročanju¹⁵⁵, ki je obvezna za vse javne naročnike za 11 skupin izdelkov in storitev¹⁵⁶. Z znižanjem taks za organizacije, ki uvajajo znak EU za okolje in sistem EMAS, ter subvencijami na nekaterih področjih za njuno pridobivanje spodbujamo okoljsko odgovornost podjetij ter razvoj zelenih izdelkov in storitev.

Vsi projekti, ki jih bo Slovenija podprla s sredstvi skladov ESI, bodo usklajeni z zahtevami direktive za PVO in ustreznimi predpisi, ki so bili sprejeti tudi za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti za črpanje iz skladov ESI. Ministrstvo, pristojno za okolje, bo pripravilo triletni akcijski načrt z ukrepi za izboljšanje znanja za vse deležnike z vidika zahtev CPVO in PVO. Podpora dvigu usposobljenosti bo podprta v okviru tehnične pomoči tega OP.

Prednostne osi tega OP, ki neposredno prispevajo h krepitvi okoljske komponente trajnostnega razvoja, so:

- **prednostna os 4**, pri kateri bodo imeli pri izboru prednost tisti projekti, ki bodo poleg največjih mogočih učinkov na zmanjševanje emisij TGP prispevali tudi k izboljševanju kakovosti zraka predvsem

155 Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 102/11, 18/12, 24/12, 64/12 in 2/13).

156 To so: električna energija; živila, pijače, kmetijski pridelki za prehrano in gostinske storitve; pisarniški papir in higienski papir-nati proizvodi; elektronska pisarniška oprema; avdio- in videooprema; hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije, pralni stroji, pomivalni stroji in klimatske naprave; stavbe; pohištvo; čistila, storitve čiščenja in storitve pranja perila; osebna in transportna vozila ter storitve avtobusnega prevoza; pnevmatike.

v mestih oziroma na drugih območjih s slabo kakovostjo zraka;

- **prednostna os 5**, pri kateri bodo predvsem pri ne-gradbenih ukrepih prednostno podprti projekti, s katerimi bo mogoče zagotavljati sinergične učinke glede protipoplavne varnosti, varstva narave in izboljševanja hidromorfološkega stanja voda. Upoštevani bodo morebitni čezmejni vplivi naravnih in drugih nesreč tako z vidika izdelave ocen tveganja za posamezne nesreče kot načrtov za obvladovanje tveganj (izmenjava informacij, skupni sistemi opozarjanja in obveščanja, sodelovanje pri ukrepanju ob nesrečah in vzajemna pomoč);
- **prednostna od 6**, pri kateri bodo podprti ukrepi namenjeni zmanjševanju pritiskov na okolje (zmanjševanje obremenjevanja voda in izboljševanje kakovosti zraka), kar bo z ohranjanjem biotske raznovrstnosti prispevalo k razvoju območij z varstvenim režimom.

Vertikalni pristop k vključevanju okoljske komponente trajnostnega razvoja bo upoštevan tudi pri **PO 7**. Med ukrepi, ki bodo podprti, bo namreč glavčina sredstev namenjenih vlaganjem v železniško infrastrukturo. To bo povečalo privlačnost in konkurenčnost tega načina prevoza za tovorni in potniški promet ter bo dolgoročno prispevalo k zmanjševanju emisij TGP.

Okoljska komponenta trajnostnega razvoja bo horizontalno vključena tudi v druge prednostne osi, in sicer:

- **prednostna os 1**, pri kateri bodo ukrepi v skladu z usmeritvami Strategije pametne specializacije prispevali k iskanju rešitev za ključne družbene izzive (trajnostna energija, trajnostna mobilnost; trajnostna gradnja; učinkovita raba virov; zdravje, hrana in okolje; vključujoča in varna družba);
- v okviru **prednostne osi 3** bo vzpostavljena povezava med ključnimi družbenimi izzivi iz SPS, pri čemer bo posebna pozornost namenjena ukrepom za spodbujanje snovne in energetske učinkovitosti podjetij tako prek horizontalnih meril kot tudi prek posebnih sklopov podpore za ta namen;
- **prednostna os 8** bo razvijala posebne programe usposabljanja za zagotavljanje specifičnega znanja

na področju OVE, energetske sanacije, lokalne samooskrbe s hrano, varstva narave in biotske raznovrstnosti itd.;

- z vidika dolgoročnejšega razvoja in prepoznavanja potreb na trgu dela in gospodarskih priložnosti se bodo pri prednostni osi 10 razvijali ustrezni programi, ki bodo zagotavljali ustrezno izobrazbeno strukturo za uspešno reševanje družbenih izzivov iz SPS in vzpostavitev verig dodane vrednosti na področju zelenega razvoja.

11.2 Enake možnosti in nediskriminacija

Temeljni pristop za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije je predstavljen v partnerskem sporazumu, poglavju 1.5.2. Na ravni operativnega programa se bodo enake možnosti in nediskriminacija na podlagi različnih osebnih okoliščin (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična in nacionalna pripadnost, verska pripadnost, spolna usmerjenost) iz 8. člena Uredbe (EU) št. 1304/2013 zagotavljale horizontalno z vključevanjem načela enakih možnosti in nediskriminacije ter vertikalno, in sicer predvsem z ukrepi prednostnih osi 8, 9 in 10:

- **Prednostna os 8:** Enake možnosti se bodo spodbujale pri zaposlovanju in/ali na delovnem mestu s predvidenimi ukrepi vseh treh prednostnih naložb. **Ciljne skupine**, ki jim bodo z različnimi ukrepi zagotovljene enake možnosti, so: **starejši nad 50 let, dolgotrajno brezposelni, osebe z izobrazbo pod ISCED 3 in tiste skupine oseb, ki bodo v posameznih obdobjih v večjem deležu zastopane v evidenci brezposelnih oseb, kot trenutno na primer ženske s terciarno izobrazbo** (ukrepi, ki brezposelne spodbujajo k aktivnosti); **mladi, ki se izobražujejo na različnih ravneh izobraževanja** (razvoj pripomočkov oziroma orodja, uporabnega pri karierni orientaciji šolajoče se mladine); **mladi iskalci zaposlitve** na evropskem trgu dela, ki se bodo prek storitev EURES vključevali v čezmejne ali transnacionalne zaposlitvene projekte in/ali sheme mobilnosti; **brezposelni mladi, stari do vključno 29 let** (spodbude za zaposlovanje brezposelnih mladih do

29 let, predvsem iskalcev prve zaposlitve in dolgotrajno, opravljanje pripravništva, usposabljanje na delovnem mestu in izvajanje delovnih preizkusov pri delodajalcih itd.); **zaposleni, zlasti starejši od 45 let** (prilagajanje delovnih mest, uvajanje in promocija oblik dela, ki so prilagojene družbenim in demografskim izzivom, spodbujanje programov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja itd.). Nediskriminacija in enake možnosti **invalidov** bodo zagotovljene tudi horizontalno, saj bodo pri izboru projektov imeli prednost projekti, s katerimi se bo izboljševala dostopnost za invalide, da se poveča njihova vključenost na trgu dela.

- **Prednostna os 9:** Enake možnosti se bodo spodbujale s predvidenimi ukrepi vseh petih prednostnih naložb, zlasti pa s prednostno naložbo *aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanjem zaposljivosti*. **Ciljne skupine**, ki jim bodo z različnimi ukrepi zagotovljene enake možnosti, so: **uporabniki zdravstvenih in socialnovarstvenih programov v sklepnih fazah obravnave, brezdomci, žrtve nasilja, osebe s težavami v duševnem zdravju in duševnem razvoju, zaporniki ob odpustu, mladi, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo – NEET** (programi socialne aktivacije in socialnega vključevanja, ki so posebej prilagojeni posebnim težavam ciljnih skupin pri vključevanju v družbo in na trg dela itd.), **osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost, starejši iz socialno ogroženih okolij, skupine prebivalstva z večjim tveganjem za kronične bolezni, manjšinske etnične skupnosti, invalidi ter Romi** (ukrepi za razvoj ali nadgradnjo in izvajanje preventivnih programov, ukrepi, ki spodbujajo večjo socialno vključenost pripadnikov manjšinskih etničnih skupnosti in invalidov itd.); **osebe, ki potrebujejo integrirane skupnostne storitve in programe, zlasti starejši in uporabniki institucionalnega varstva s težavami v duševnem zdravju (odrasli in otroci)** (pilotni projekti, ki bodo podpirali prehod z

institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti). Nediskriminacija in enake možnosti **invalidov** bodo zagotovljene tudi horizontalno, saj bodo imeli pri izboru projektov prednost projekti, ki bodo spodbujali dostopnost za invalide.

- **Prednostna os 10:** Enake možnosti se bodo spodbujale s predvidenimi ukrepi vseh treh prednostnih naložb, zlasti pa s prednostno naložbo *krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju*. **Ciljne skupine**, ki jim bodo z različnimi ukrepi zagotovljene enake možnosti, so: **starejši od 45 let, nižje izobraženi in manj usposobljeni** (izobraževanje in usposabljanje za dvig splošnih in poklicnih kompetenc, digitalno opismenjevanje itd.), **mladi na vseh ravneh izobraževanja** (razvoj inovativnega učnega okolja, regijske štipendijske sheme za deficitarne in specializirane poklice, novi modeli poklicnega izobraževanja in usposabljanja, praktično usposabljanje pri delodajalcih itd.).

Mehanizmi za uresničevanje horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije so:

- **administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bosta usposabljanje in krepitev zmogljivosti upravljavcev skladov za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije;
- **podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo zagotavljal usmeritve in podporo za uresničevanje horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije v okviru operativnega programa. Podporna struktura bo namenjena tudi področju enakosti spolov ter bo vključena v upravljanje in izvajanje;
- **vklučenost organov in stroke s področja nediskriminacije:** predstavniki/predstavnice organov, pristojnih za nediskriminacijo in politiko enakih možnosti glede na različne osebne okoliščine, ter strokovnjaki/strokovnjakinje s teh področij bodo vključeni v nadzorne organe skladov in operativnega programa;

- **spremljanje kazalnikov:** podatki in kazalniki se bodo, kadar je to mogoče oziroma dostopno, spremljali tudi glede na različne osebne okoliščine.

11.3 Enakost žensk in moških

Temeljni pristop za zagotavljanje načela enakosti žensk in moških je predstavljen v partnerskem sporazumu, poglavju 1.5.2. Na ravni operativnega programa se bo enakost spolov iz 7. člena Uredbe (EU) št. 1304/2013 zagotavljala horizontalno z vključevanjem načela enakosti spolov (gender mainstreaming) in vertikalno, in sicer predvsem z ukrepi prednostnih osi 8 in 9:

- **Prednostna os 8:** Enakost žensk in moških se bo spodbujala s predvidenimi ukrepi vseh treh prednostnih naložb, zlasti pa z ukrepi, ki se bodo izvajali pri prednostni naložbi *dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne*. Tako se bodo izvajali ukrepi, ki spodbujajo k aktivnosti **brezposelne ženske s terciarno izobrazbo**, saj so te v večjem deležu zastopane v evidenci brezposelnih. Ukrepi za spodbujanje usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja v celotnem življenjskem obdobju, ki se bodo izvajali pri prednostni naložbi *aktivno in zdravo staranje*, bodo spodbujali enakost žensk in moških v vseh starostnih obdobjih, kar bo še posebej prispevalo k enakosti spolov v poznejšem življenjskem obdobju. Enakost spolov bo zagotovljena tudi horizontalno, saj bodo imeli pri izbiri projektov prednost projekti, ki spodbujajo enakost žensk in moških pri dostopu do zaposlitve ter pri usklajevanju poklicnega in družinskega življenja v vseh starostnih obdobjih.

Uresničevanje enakosti spolov kot horizontalnega načela se bo v skladu s cilji kohezijske politike za spodbujanje enakosti žensk in moških na vseh ravneh izvajanja, spremljanja in vrednotenja zagotavljalo s temi mehanizmi:

- **administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bosta usposabljanje in krepitev

zmogljivosti upravljavcev skladov za spodbujanje enakosti spolov in uresničevanje načela enakosti spolov, vključno s t. i. vključevanjem vidika spola v proračun (gender budgeting);

- **podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo zagotavljal usmeritve in podporo za izvajanje enakosti spolov v okviru operativnega programa. Podporna struktura bo namenjena tudi področju enakih možnosti in nediskriminacije ter bo vključena v upravljanje in izvajanje;
- **vključenost organov in stroke s področja enakosti spolov:** predstavniki/predstavnice organov, pristojnih za spodbujanje enakosti spolov, in strokovnjaki/strokovnjakinje s področja enakosti spolov bodo vključeni v nadzorne organe skladov in operativnega programa;
- **spremljanje kazalnikov:** poleg zagotavljanja podatkov, ločenih po spolu, bo zagotovljeno, da bodo tudi finančni kazalniki, kazalniki učinka in rezultatov čim bolj upoštevali vidik spola;
- **uravnotežena zastopanost spolov:** v nadzornih organih skladov in operativnega programa se bo zagotavljala uravnotežena zastopanost žensk in moških.

12.

LOČENÍ ELEMENTI

12. LOČENI ELEMENTI

12.1 Večji projekti, ki se bodo izvajali v programskem obdobju

Tabela 104: Seznam velikih projektov

Projekt	Datum načrtovane priglasitve/ predložitve (leto, četrletje)	Načrtovan začetek izvajanja (leto, četrletje)	Načrtovan datum končanja del (leto, četrletje)	Prednostna naložba	Prednostne osi/ prednostne naložbe
AC-odsek na omrežju TEN-T A4: Draženci–MMP Gruškovje	2015, prvo četrletje	2015, prvo četrletje	2018, prvo četrletje	podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti
Nadgradnja železniške proge Zidani Most–Celje	2016, prvo četrletje	2016, drugo četrletje	2018, četrto četrletje	podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti
Nadgradnja in posodobitev postaje Pragersko in železniškega vozlišča	2016, prvo četrletje	2016, četrto četrletje	2020, četrto četrletje	podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

12.2 Okvir uspešnosti operativnega programa

Tabela 105: Okvir uspešnosti po skladih in kategorijah regij
(zbirna preglednica)

Prednostna os	Sklad	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (za leto 2023)
1. MEDNARODNA KONKURENČNOST RAZISKAV, INOVACIJ IN TEHNOLOŠKEGA RAZVOJA V SKLADU S PAMETNO SPECIALIZACIJO ZA VEČJO KONKURENČNOST IN OZELENITEV GOSPODARSTVA	ESRR	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	Slovenija 50 V 30 Z 20	Slovenija 200 V 120 Z 80
	ESRR	raziskave in inovacije: število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami	podjetja	Slovenija 25 V 10 Z 15	Slovenija 135 V 54 Z 81
2. POVEČANJE DOSTOPNOSTI DO INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJ TER NJIHOVE UPORABE IN KAKOVOSTI	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 144.293.486 V 79.486.445 Z 64.807.041	Slovenija 577.173.949 V 317.945.783 Z 259.228.166
	ESRR	število novopriključenih gospodinjstev na novozgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s	število	Slovenija 6.240 V 3.744 Z 2.496	Slovenija 20.800 V 12.480 Z 8.320
3. DINAMIČNO IN KONKURENČNO PODJETNIŠTVO ZA ZELENO GOSPODARSKO RAST	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 25.690.000 V 14.910.000 Z 10.780.000	Slovenija 85.647.847 V 49.710.000 Z 35.937.847
	ESRR	produktivne naložbe: število podjetij, ki prejmejo podporo	podjetja	Slovenija 1.875 V 1.125 Z 750	Slovenija 7.500 V 4.875 Z 2.625
4. TRAJNOSTNA RABA IN PROIZVODNJA ENERGIJE IN PAMETNA OMREŽJA	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 179.270.000 V 120.640.000 Z 58.630.000	Slovenija 717.071.907 V 482.561.745 Z 234.510.162
	KS	uporabna površina energetske obnovljenih stavb celotnega javnega sektorja	m ²	Slovenija 600.000	Slovenija 1.800.000
5. PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM	KS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 77.000.000	Slovenija 306.597.412
	ESRR	število ukrepov trajnostne mobilnosti v okviru trajnostnih urbanih strategij	število	Slovenija 0 V 0 Z 0	Slovenija 11 V 7 Z 4
5. PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM	ESRR	število izdelanih celostnih prometnih strategij	število	Slovenija 11 V 7 Z 4	
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 9.000.000 V 4.000.000 Z 5.000.000	Slovenija 26.307.257 V 12.517.690 Z 13.789.567
5. PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM	KS	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami	osebe	Slovenija 372	Slovenija 32.489

Prednostna os	Sklad	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (za leto 2023)
	KS	umeščenost s prostorskimi akti	število	Slovenija 2	Slovenija 7
	KS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 12.500.000	Slovenija 62.378.744
	ESRR	preprečevanje in obvladovanje tveganja: prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami	število	Slovenija 3.000 V 3.000	Slovenija 5.938 V 5.938
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 2.000.000 V 2.000.000	Slovenija 37.500.000 V 37.500.000
6. BOLJŠE STANJE OKOLJA IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	KS	čiščenje odpadne vode: dodatni prebivalci, deležni boljšega čiščenja odpadne vode	populacijski ekvivalent	celotna Slovenija 0	celotna Slovenija 100.000
	KS	oskrba z vodo: dodatni prebivalci, deležni boljše oskrbe z vodo	osebe	celotna Slovenija 0	celotna Slovenija 120.000
	KS	odstotek podpisanih sofinancerskih pogodb glede na z odločbami dodeljena sredstva pri specifičnem cilju 1	odstotek	Slovenija 50	Slovenija 100
	KS	odstotek podpisanih sofinancerskih pogodb glede na z odločbami dodeljena sredstva pri specifičnem cilju 2	odstotek	Slovenija 50	Slovenija 100
	KS	izdano gradbeno dovoljenje	število	Slovenija 3	Slovenija 11
	KS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 60.000.000	Slovenija 316.601.548
	ESRR	urbani razvoj: število prebivalcev, ki živijo na območjih s celostnimi strategijami za urbani razvoj	osebe	Slovenija 350.000 V 224.000 Z 126.000	Slovenija 700.000 V 448.000 Z 252.000
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 18.000.000 V 11.120.000 Z 6.880.000	Slovenija 163.906.697 V 102.656.700 Z 61.249.997
7. GRADNJA INFRASTRUKTURE IN UKREPI ZA SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI	KS	železniški: skupna dolžina obnovljenih ali posodobljenih železniških prog, od tega: TEN-T	km	Slovenija 10	Slovenija 25
	KS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 80.000.000	Slovenija 262.461.506
	ESRR	ceste: skupna dolžina novih cest	km	celotna Slovenija 0 V 0	celotna Slovenija 5,3 V 5,3
	ESRR	izdano gradbeno dovoljenje	število	celotna Slovenija 1 V 1	
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	V 4.500.000	V 49.585.025
8. SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN TRANSNACIONALNA MOBILNOST DELOVNE SILE	ESS	število udeležencev (spodbude za zaposlitev)	število	Slovenija 11.000 V 6.600 Z 4.400	Slovenija 25.000 V 15.000 Z 10.000

Prednostna os	Sklad	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (za leto 2023)
	ESS	število mladih, starih 15–29 let (spodbude za zaposlitev)	število	Slovenija 3.500 V 1.500 Z 2.000	Slovenija 9.100 V 3.800 Z 5.300
	ESS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 121.700.000 V 60.100.000 Z 61.600.000	Slovenija 348.156.333 V 171.948.738 Z 176.207.595
POBUDA ZA MLADE	YEI	brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	število	V 2.859	V 2.859
	YEI	vložena sredstva/izdatki	EUR	20.725.956	20.725.956
9. SOCIALNA VKLJUČENOST IN ZMANJŠEVANJE TVEGANJA REVŠČINE, AKTIVNO STARANJE IN ZDRAVJE	ESS	število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	število	Slovenija 3.800 V 2.090 Z 1.710	Slovenija 19.000 V 10.450 Z 8.550
	ESS	število vzpostavljenih regionalnih mobilnih enot	število	Slovenija 12 V 8 Z 4	Slovenija 12 V 8 Z 4
	ESS	število podprtih medgeneracijskih centrov in centrov za družine	število	Slovenija 8 V 5 Z 3	Slovenija 15 V 10 Z 5
	ESS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 37.000.000 V 20.300.000 Z 16.700.000	Slovenija 181.561.982 V 100.331.530 Z 81.230.452
	ESRR	število enot, v katere se je vlagalo	število	Slovenija V 0 Z 0	Slovenija 130 V 73 Z 57
	ESRR	objavljena javna naročila	število	Slovenija 4 V 2 Z 2	Slovenija - V - Z -
	ESRR	število prebivalcev, ki živijo na območjih s strategijami lokalnega razvoja	število	Slovenija 0 V 0 Z 0	Slovenija 1.380.000 V 722.000 Z 658.000
	ESRR	sprejete SLR	število	Slovenija 20 V 10 Z 10	Slovenija - V - Z -
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 16.000.000 V 8.800.000 Z 7.200.000	Slovenija 93.817.074 V 50.044.227 Z 43.772.847
10. ZNANJE, SPRETNOSTI IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE ZA BOLJŠO ZAPOSILJIVOST	ESS	število udeležencev, ki so vključeni v programe za pridobitev kompetenc	število	Slovenija 17.160 V 10.296 Z 6.864	Slovenija 42.900 V 25.740 Z 17.160
	ESS	število mladih, vključenih v štipendijske sheme	število	Slovenija 1.742 V 1.212 Z 530	Slovenija 4.430 V 3.053 Z 1.377
	ESS	število šol, ki so vključene v različne modele poklicnega izobraževanja in usposabljanja	število	Slovenija 25 V 16 Z 9	Slovenija 63 V 40 Z 23
	ESS	število vključenih v programe usposabljanja, specializacij, dodatnih kvalifikacij in prekvalifikacij	število	Slovenija 23.736 V 14.242 Z 9.494	Slovenija 59.340 V 35.604 Z 23.736
	ESS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 104.510.000 V 58.410.000 Z 46.100.000	Slovenija 261.245.949 V 146.019.679 Z 115.226.270

Prednostna os	Sklad	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, če je ustrezno	Mejnik za leto 2018	Končna ciljna vrednost (za leto 2023)
	ESRR	razmerje število učencev/ IKT-odjemalec, priključen na internet	število	Slovenija 9 V 9 Z 9	Slovenija 5 V 5 Z 5
	ESRR	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 10.000.000 V 5.000.000 Z 5.000.000	Slovenija 25.029.114 V 12.517.690 Z 12.511.424
11. PRAVNA DRŽAVA, IZBOLJŠANJE INSTITUCIONALNIH ZMOGLJIVOSTI, UČINKOVITA JAVNA UPRAVA KREPITEV ZMOGLJIVOSTI NVO IN SOCIALNIH PARTERJEV	ESS	število razvitih sistemov v pravosodju	število	Slovenija 5 V 5 Z 5	Slovenija 11 V 11 Z 11
	ESS	število podprtih gradnikov in temeljnih podatkovnih registrov za selitev v državni računalniški oblak	število	Slovenija 8 V 8 Z 8	Slovenija 15 V 15 Z 15
	ESS	vložena sredstva/izdatki	EUR	Slovenija 23.400.000 V 10.285.200 Z 13.114.800	Slovenija 77.592.476 V 31.353.603 Z 46.238.873

12.3 Ustrezni partnerji, vključeni v pripravo programa

Seznam deležnikov je v Prilogi 2.

12.4 Indikativni projekti koncesionarja v koprskem tovornem pristanišču (IPE-Razpis) za uresničitev cilja “Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju”

Projekt	Ocenjena vrednost del v obdobju 2014-2020 (v mio. EUR)	Terminski plan izvedbe projekta (obdobje 2014–2020)	Ocenjena vrednost del po letu 2020 (v mio. EUR)
Poglobitev pristaniških bazenov	10	2015-2020	10
Podaljšanje pomola I (podaljšanje južnega in severnega dela pomola I)	70	2016-2020	60
Nadgradnja operativnih obal in gradnja priveznih mest v Bazenu I, Bazenu II in Bazenu III	40	2015-2019	20
Gradnja dodatnega železniškega infrastrukturnega omrežja v koprskem pristanišču	20	2015-2018	20
Nov vhod v pristanišče in podporna cestna infrastruktura	20	2015-2017	10
Objekt potniškega terminala v koprskem pristanišču	3	2015-2016	/
Gradnja zaledne infrastrukture	12	2017-2020	10

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

